

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Lathcen egloga de moralibus lob quas Gregorius papa
fecit - Cod. Aug. perg. 134**

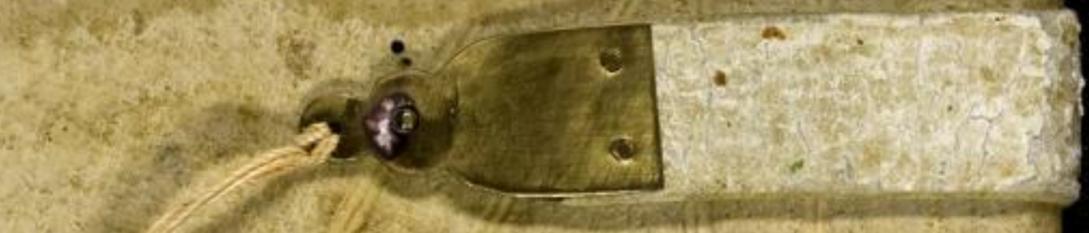
Lathcen

[S.l.], [9. Jh.]

[urn:nbn:de:bsz:31-10461](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-10461)

Handwritten text on a rectangular label at the top of the book cover, possibly indicating a title or author's name.

j4

CXXXIV

[Faint, mostly illegible handwritten text in a Gothic script, possibly Latin or German, covering the majority of the page. The text is arranged in several horizontal lines, with some words appearing to be 'MAGISTER' and 'SACRUM'.]

M

1
7

ibilly generalit̄ om̄s feminas dicitur prophetas que ob diuinā uoluntatē ho-
m̄ib. in p̄tari. & uentura p̄nuntiare solebant. Tradunt nāq. quictores doctissi-
mi. x. fuisse sibillas. Quarū prima. dephif. Secunda. libica. Tertia. belfica.
quę ante bella t̄piana uaticināta ē. Quarta. cymeta. italica. Quinta. heri-
tra in babiloma orta dicta heritica ab insula in qua eius dicta sunt carmina.
Sexta samia. alimo insula uocata. Septima. almitica & eumea. Octaua. bel-
lesponia. Nona. frigia. Decima. tiburtina grece ab ulnea latine uocatur.
Ex cuius carminib. multa docto & xpo. scripta continent̄. Fuit igitur hec
sibilla priamudis regis filia. & matre nomine heronba perita. Vocata ē autē in
greco ab uirtiana. latine uero nom̄ ab ulnea. hęc ceteris diuersas partes ori-
entis. & asiā macedoniā. & agagulden. ciliciā. paphiliā & galitiā. Cūq.
hanc mundi partē uaticinis suis repleta. inde uenit ethiopiā. gabadā. & bato-
loniā. afriā. libiā. & mauritaniam. & palarmū. Om̄s has puellas
p̄dicant. & sp̄i p̄phetie. repleta p̄p̄terant bonis bona. & malis mala. Sem-
nanq. quia in p̄conis suis uera annuntiauit. & quę in nouissimis erant uen-
tura p̄dixit. Audiens igitur fumā principes romane. statim nuntiauerunt
in respectu t̄p̄m̄ imp̄atoris. Mittens ergo imp̄ator legatos ad eā. fecit eā
cū magno honore deducere romā. Centū igitur uiri ex senatu roma-
no somnū unū uiderunt. singuli in una nocte. Videbant in uisu
quasi nouē eē soles in celo. qui singillatim diuersi. diuersas in se figuras
habebant. Primus sol erat splendidus. & fulgens sup̄ omnē terrā. Secun-
dus sol splendidior & magnus. ethereā habens claritatē. Tercius sol sanguineo co-
lore flāmigerans igneus & terribilis. ac demum splendidus satis. Quartus sol sangui-
ne rubicundus. quatuor ex eo itinera erant meridie radiantia. Quintus sol erat
tenebrosus. sanguineus. & lampas sicut in t̄p̄tuo tenebrosus. Sextus sol tenebrosus
nimis. habebat aculeum sicut stimulū scorpionis. Septimus uero sol tenebrosus ter-
ribilis erat & sanguineus. tetrum habens in medio gladium. Octauus autē sol effusus
& sanguineum colorem habens in medio. Nonus autē sol erat nimis tenebrosus.

INNOMINE PA
TRIS ET FILII ET
SP̄S S̄CI IN CIPIT E GL̄
GA QVAM SCRIPSIT
LATHCEN FILIUS
BAIT DEMORALIB;
IOB; QVAS GRE GO
RIVS PAPA FECIT

Incipit lib' exipianū bti gregory ipse sup iob

lib' augie maioris.

photo penne

inter multos sepe queritur quis libri beati iob scriptor habeat. Alii moysen
aliu unum quem lib & prophetas scriptores huius operis fuisse suspicantur;
Quia enim iob ab in libro geneseo de stirpe esau descendisse describitur
hunc beatum iob longe ante moysi tempora existisse crediderunt morem sacri elo
qui nescientes quod in superioribus suis sol & breuiter longe post futura uel se
cutura perfringere. cum studet ad alia subtilius numeranda appetere. Unde
et illic iob ab priusquam reges in ista exiterint fuisse memoratur. Nequicquam
ergo ante lege cognoscatur. quia in tabernaculo iudicium tempore fuisse signatur. Quod
dum quidam caute minus considerant moysi gestorum illius tunc lib & prophetarum
quasi longe ante posita scriptorem putant. Arbitraria uero uerius possumus
quod isdem beatus iob qui certamina pugne spiritalis sustinuit & iam consumma
tae sue uictorie gesta narrauit. **INCIPIT LIBER PRIMUS.**

Viret in terra huius nomine iob. Idcirco scilicet ubi habitauerit dicitur ut eius
meritum uirtutis exprimat. Sicut enim grauioris culpe est in bono bonum
non esse. ita in mensi est preconium bonum inter malos existisse. Bene autem in tra
gentali uixisse describitur ut inter spinas liliu creuisse monstraretur.

HUC USQUE SECUNDUM LITTERAM NUNCIUM IN ALLEGORIA

Viret in terra huius nomine iob. iob id est dolens. huius ergo consiliator inter
pretatur. huius ergo terram inhabitat iob. quia dominus noster qui pro nobis
passionis dolorem sustinuit corda uirum consilium dedita sibi met habita
tionem fecit. **DICTA ISIDORI IN LIB. DE UITA ET EXITU PROPHETARUM**

Iob filius zare de bosru rex idumeorum quartus post esau successor bade filii
beor. iob autem uixit post plugam annis. clxxx. et fuerunt omnes anni uite eius. cc. xxum.
& mortuus atque sepultus est in terra sua. Huius autem iob ebrei asserunt non fuisse de genere esau
sed denachoris fratre abraham descendisse stirpe & fuisse temporibus patriarcharum.
Nachor autem genuit huius decum stirpe creditur generat per quem in exordio. uolu
minis notatur. uiret in terra huius nomine iob. **SECUNDO LITTERAM.**

Et erat uir ille simplex & rectus. Nonnulli enim ita sunt simplices ut rectum.

quid sit ignorent. Cum ueritas in euuangelio ait. Estote prudentes sicut serpentes & simplices sicut columbe. Hinc ē qd sp̄s p̄sentia sua hominib; n̄ in columba solummodo sed etia in igne patefecit. Per columbam enim simplicitas. per ignem autē Zelus indicatur. Qui autem sp̄s p̄sco pleni sunt. sic simplicitatem mansuetudini inserunt. ut contra culpas delinquentium & iam Zelo rectitudinis accendantur. SCDM ALLEGORIAM.

Erat uil ille simplex et rectus. Incarnatus enim dñs simplicitate cum rectitudine tenuit. quia nec in mansuetudine distinctionem iustitię. nec in distinctione iustitię uirtutem mansuetudinis ammisit. SCDM LITTERAM.

Timens dñm et recedens a malo. Dñm timere est nullaq; bona sunt facienda preter ire. Neq; autem bona eadō accepta sunt. que ante ei oculos amixtione maculantur. Ut salomon ait. Qui in uno offendit multa bona p̄d&. Beatus ergo iob tam mundus in bonis exiit quā alienus a malis fuit.

Huius ergo athlete contra diabolum certaturi. historie scriptor uirtutes enumerat. ut dum quasi membris eius fortitudo cognoscitur. ex ipsa fortitudine subsequens uictoria prenoscatur. SCDM ALLEGORIAM.

Timens dñm & recedens a malo. Quod iuxta humanitatis naturam dñm timuit. qui ut superbum hominem edimeret. mentem p̄ illo humile sumpsit.

Recessit etiam a malo. id est non quod fatiendo contigit sed quod inueniendo reprobauit. SCDM LITTERAM.

Natq; sunt ei septem filii & tres filię. sepe ad auaritiā corporalis inlicitat fecunditas prolis. sed pensam quanta fortitudine p̄dicta exiit. quem ad hereditatis tenaciā. nec tot heredum affectus inclinauit. S ALLEG

Natq; sunt ei. vii filii & tres filię. in septenario numero summa p̄fectionis accipitur. Asserit enim humana ratio quod id circopfectū sit qd ex primo pari constat & primo impari. ex primo quid diuidi potest & primo qui diuidi n̄ potest. Scimus enī quod septenuariū numerū scripturā p̄fectione ponere cōsueuit. Unde & septimo die dñm requieuisse ab operib;

suis asserit. Namque ergo filii ad predicandum scilicet & uirilitate incedentes capti.
 Hinc est enim quod perfectionis se per formis gratia implendi duodecim sunt
 electi. A septenario enim numero induodenario surgitur. Nam septem
 narius suis in se partibus multiplicatus induodeniarius surgit. Siue enim quatuor
 per tria siue tria per quatuor ducent. vii. in xii. uertunt. Namque & iii. filii
 In filiabus infirmiores fidelium plebis accipimus. que cessant ad perfectionem ope-
 ris foris uirtute non perueniunt. fidei tamen trinitatis cognitam fide-
 ter tenent.

SECUNDUM LITTERAM.

Et fuit possessio eius septem milia ouium. et iii. milia camelorum & quingenta
 iuga bouum. et d. asinae. ac familia multa nimis. Scimus quia ad maiorem
 dolorem mentem commouent damna maiora. Igitur ut ostendatur quan-
 te uirtutis exiit. multum fuisse dicitur quod patienter amisit. Num-
 quam autem sine dolore amittitur. nisi quod sine amore possidet. Dum
 ergo substantia magna describitur. & tamen patienter amissa prohibet. quam
 sine dolore perdidit. constat quia sine amore possidet. Notandum quoque
 quod prius cordis diuitiae et post opes corporis describuntur. *SCDM ALLEGORIA.*

Et fuit possessio eius. vii. mil. ouium. usque familia multa nimis. Quod prius
 uniuersaliter memoratis filiabus dicitur distincte hoc postmodum appellatione
 animalium subinfertur. in vii. enim milibus ouium perfectam quorundam inno-
 centiam exprimit quod ad perfectionem gratiae ex legis pascuit uenit. in tribus
 uero camelorum milibus ad plenitudinem fidei ueniens tota gentium uitio-
 sitas designatur. Quingenta iuga bouum & d. asinae. Quia uero fidelibus perfectio
 quietis permittitur quasi quagenario decies ducto ad quingentesimum uenit.
 Sed quod superius nominatis ouibus & camelis dicitur. inferius in bubus & asi-
 nis replicatur. Habuit autem & ante redemptoris aduentum boues iudea quia
 ad predicandum misit operarios quibus uoce ueritatis dicit. Ue uobis ypochritae
 qui circuitis mare & aridum & ita. Quos graue legis iugum presserit qui ex-
 teriora littere mandata tolerabant. Quibus uoce ueritatis dicit.

om̄s qui laboratis ego reficiam uos & reliq̄ tollam iugum meum super uos.
 Quod ergo bene laborantibus in euuangelio requies p̄mittat hoc ē qd̄ hic
 iugaboum quingenta memorantur qui aquiremptoris domino
 colla subiciunt quoniam ad requiem tendunt. Unde & alius quingen-
 te perhibentur qui uocare plebes gentium ad requiem perueni-
 re desiderant cuncta mandatorum onera libenter portant.

A familia multa nimis. Quid est quod prius animalium multitudo descri-
 bit & familia in extremum memora- tur. Nisi qd̄ ad cognitionē fidei prius stulticia
 mundi collecta sunt post eos etiam a stulticia uocantur. **SCD LITTERAM**

Erat uir ille magnus inter om̄s orientales. Orientales uirōs ēē diuites qui sig-
 nor & Magnus ergo inter orientales extitit ac si apte diceret & uir quia et di-
 uitibus di- uior fuit. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Erat uir ille magnus int̄ om̄s orientales. dñs noster oriens dicit. om̄s enim qui
 in hunc orientē fidei s̄ sunt recte orientalis uocant. Erat ergo magnus inter om̄s
 orientales ac si apte diceret om̄s qui in fide dō nascuntur superat ihs quia n̄ ut ceteros
 ad optio se d̄ natura illum diuinitatis exaltat. **SCD LITTERAM.**

Et ibant filii eius & faciebant conuiuium per domos un- us qu- usq; in die sua
 & mittentes uocabant tres sorores suas ut comederent & biberent cum eis.

Solet inter fratres maior substantia discordie fieri grauioris causa
 O inestimabilem patris ne institutionis laudem & pat̄ diues dicitur & filii
 eius concordēs afferuntur. Et dū diuidenda int̄ eos substantia aderat corda
 tamen omniū in diuisa caritas rep̄lebat. **SCD ALLEGORIAM.**

Et ibant filii eius & faciebant conuiuium filii facturi conuiuium per domos ibant.
 cum predicatorēs apti in diuersis mundi regionibus uirtutum epulas audien-
 tibus quasi sedentibus ministrabant. Unusquisq; autem filius in die
 suo conuiuium exhibet quia sc̄ quisq; predicator. iuxta mensuram
 IN luminatę intelligentię. mentes audientium. epulis ueritatis pascit.

Et mittentes uocabant. iii. sorores suas ut comederent & biberent cum

as. Sorores filii ad conuiuium uocant. quia infirmis auctoribus; scilicet apte refectionis superne gaudia predicant. Bene uindictur ut comederent & biberent cum eis. Sacra scriptura enim in locis obscurioribus; abusa quia quasi exponendo frangitur & manducando glutitur. In locis uero aptioribus potus est quia sorbetur sicut inuenitur. **SCDM LITTERAM;**

Cumq; in orbem transissent dies conuiuii. mittebat iob & sacrificabat illos. Consurgensq; diluculo offerrebat holocausta p singulos. cum dicitur mittebat & sacrificabat illos. aperte monstratur. quid distinctionis erga illos presens ageret quibus; absens sollicitudine non deesset. Sed hoc nobis sollerter intueendum est quid p actis diebus; conuiuii purgatio p singulis adhibetur holocausta. Vir quippe scilicet nouerat quia celebrari conuiuia sine culpa uix possent. Nouerat quia magna purgatione sacrificiorum diluendae sint epulae conuiuiorum. Et quicquid in semet ipsis filii conuiuantes inquinauerunt patris sacrificium immolando tergebatur. Nonnulli quippe sunt uitae quae a conuiuio aut seputate uix possunt aut certe nequaquam possunt. Pene semper enim epulus comitatur uoluptas. Nam dum corpus in refectionis dilectione resolutur. cor in inique gaudium relaxatur. Pene semper epulus loquacitas sequitur. Cumq; uenter reficitur lingua diffrenatur. Cum ergo vii fratres per dies singulos conuiuio fuerit describuntur & per actis diebus conuiuii septem iob sacrificia offerre phibetur. aperte historia indicat. quod beatus iob octauo die sacrificium offerens misterium resurrectionis colat. Dies namq; qui nunc dominicus dicitur a morte redeptoris est tertius. sed in ordine conditionis octauus qui et primus in conditione est. sed qui a reuolutus septimum sequitur. viii. numerat. Quingitur octauo die septem sacrificia offerre est uent. plen' septiformis gratie spu pro spe resurrectionis dno deseruisse phibetur. Unde et psalm' p octauo scribit in quo gaudium de resurrectione nuntiat. **S. ALLELUIA.**

Cumq; in orbem transissent dies conuiuii. mittebat ad eos iob. & retq.

usq; holocausta per singulos in octidies conuiuia transeunt. cum pre-
dicationum ministeria peraguntur. Peractisq; conuiuus holocaustum
iob profusus obtulit. quia pro aptis de predicatione redeuntibus patre xpi
exorauit. Bene aut mittendo sacrificare dicitur. quia dū spm̄ sc̄m qui ex se
procedit discipulorum cordib; tribuit. quicquid culpe in eē potuit emun-
clauit. Recte q; ad holocausta offerenda diluculo c̄surgere phibē
quia per hoc quod p nobis intercessionis sue petitionem obtulit discussa
erroris nocte humane mentis tenebras inlustrauit. **SCDM LITTERAM.**

Dicebat enim iob. Ne forte peccauerint filii mei & benedixerint dño in cor-
dib; suis. Perfectos quippe in opere & sermone docuerat. quib; desola p̄c̄
cogitatione metuebat. Quia uero de alius cordib; iudicare temere non
debeam. In sc̄i huius uir uerbis agnoscimus. quoniam ait. qui benedixerint
in cordibus suis sed ne forte benedixerint dō in cordibus. Unde per pau-
lum dicitur. Nolite iudicare ante tempus quo ad usq; ueniat dñs qui & in
luminabit abscondita tenebrarum & manifestabit c̄silia cordium.

Quanta ergo pater seueritate potuit filiorū opera corrigere quanta
solicitudine studuit eorum corda mundare. Ut uō huius sc̄i operis.
& iam p̄ seueritatem demonstraretur. recte subiungitur. sic faciebat iob
omnibus diebus. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Dicebat enim iob. Ne forte peccauerint filii mei & benedixerint dño in cor-
dibus suis. Dō quippe benedicere est. id est maledicere decius munere
sibi gloria prebere. ait aut Ne forte mediator autem cuncta sciens in lo-
cutione sua ignorantiam nr̄am suscipiens. sepe quasi ex dubitatione loquit̄
ut putas filius hominis inueniat fidem in terra. **SCDM LITTERAM.**

Sic enim faciebat iob omnibus diebus. scriptum quippe est. qui p̄ seueritatem
usq; in finem hic saluus erit. In sacrificio igit̄ sc̄a actio. in cunctis autem
dieb; sacrificii constantia sc̄a actionis ostenditur. **SCDM ALLEGORIAM.**

Sic faciebat iob cunctis diebus uite sue. Receptor enim nr̄ sine int̄missione.

holocaustum pro nobis immolatur. quia sine cessatione patri sua pro nobis
 incarnationem demonstrat. **INCIP. LIB. II. SEC. LITTERAM.**

Quadam autem die cum uenissent filii di ut adsisterent coram dno adfuit
 inter eos etiam satan. Quia beati iob temptatio aduictoria ducit. ideo uideo adhe-
 cepta perhibetur. Quia autem filii di nisi recti angeli uocantur. quia illuc
 sps conuisione redeunt. Unde nulla mentis auisione discedunt. Adfuisse
 etiam satan coram dno. non autem dnm uide se perhibetur. Venit quippe ut uideret
 non ut uideret. & sicut recus in sole. ipse in conspectu dmi non autem in conspectu
 eius dms fuit. Cum dixit dms. unde uenis. quid est ad satan dnm dicere. unde
 uenis. nisi uis illius. quasi incognitas res per se. Non autem dms satan uocat. sed
 uas eius requirit. quia dms apostatam spm ad penitentiam nuquam reuocat
 sed uas superbie eius nesciens damnat. At uo adam cuius genus cotidie
 ds ad penitentiam reuocat. statim post peccationis lapsum uocauit dms
 O adam ubi es. electi autem angeli unde ueniunt requirendi non sunt. quia
 uis dmi auctore peraguntur. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Quadam autem die cum uenissent filii di ut adsisterent coram dno adfuit inter
 eos etiam satan. Cure ergo apud eu dicitur quadam die. cum nimirum dies una
 est aeternitas sua. que uidelicet nec fine claudii. nec initio potest aperiri.
 Quia igitur non repente sed causarum uerborumq. incrementis quasi quib;
 dam ad hanc aeternitatem passib; ducimur. Intra quod eu quadam die aliquid
 factum dicitur. quia ipsa quoque tempora sine temporibus sine tempore et uis.
 An quia etiam satan adfuit du quadam die hoc factum dicitur. indicat rescriptura
 stultum. quia in luce ds tenebras uidet. nos quippe uno eodemq. contutu luce
 et tenebris intueri n possimus quia cum in tenebris oculus figitur lux fugat
 & cum ad lucem coruscationem uertit & umbra discedit. Illa autem que
 cuncta mutabilia immutabiliter uidet. quasi in die eisatan adfuit quia
 apostate angeli tenebras sine obscuritate comprehendit. Adfuisse autem
 dicitur satan in filios di. quia uisus in mundus sps penetrat.

quæ uidelicet mundorum spirituum corda contemplantur eoq; radio
luminis istetrans figitur quo illi ut luceant p̄funduntur. In filiis
d̄i adfuit quia & in illis ad electorum adiutoriū ille ad p̄bationē seruit
Sive in die d̄ni satan uidet quia uias eius in sapientiæ suæ incarnatione
corripuit. quasi eum non uidisse fuerit. Tam diu prauitate illius in hu
mani generis perditione tolerasse. Unde diuina uoce mox dicitur
Unde uenis. Tunc enim satane uias requirendo arguit cū p̄ mediatoris aduen
tum persuasiōis eius nequitias reprimens increpauit. Nec in merito in hac
die filii d̄i cor̄ ad d̄no adstiteres referuntur quia uidelicet ad d̄ne patrie
uocationem electionis luce sapientiæ semel transierant collectis. **SCDM. LITTERA.**

Respondens satan ait. Circuui terram & p̄ambulauit eam. Laborans terram
circuui. quia quietus in celi culmine stare contempsit. Cumq; se non trans
uulasse. sed p̄ambulasse insinuat quanto peccatorum pondere in nimis
premat̄ demonstrat. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Respondens satan ait. Circuui omnem terram & p̄ambulauit eam. Id est ab acta
usq; aduentū d̄ni. omnes post septentriū nationes istetraxit quia p̄ corda
gentium uestigia impressit iniquitatis sue. Venit ergo humilis quem &
superbus hostis admiretur quatinus qui fortia diuinitatis eius despexit
etiam infirma humanitatis eius pertimescat. Inde & mox significatione
mirifica c̄tra eum ipsa humanitatis eius infirmitas obstupescenda pro
ponitur cum dicitur. **SECUNDUM LITTERAM.**

Nam quid considerasti puerū meum iob & cetera. Quatuor modis loquitur
d̄s ad diabolum uel duo. Tribus autem modis diabolus ad d̄m loquitur.
Sed d̄i est dicere unde uenis. uisus iustitiæ in terra malitiæ illius increpare.
D̄i dicere est si considerasti seruum meum iob quod non sit ei similis super
terram. Tales electos suos iustificando facere. qualibus apostata anḡl̄s
possit uideri. Dicere d̄i est ecce uniuersa que habet in manu tua sunt
ad probationem fidelium contra eos incursum suæ malitiæ reliquere.

Dicere di est tamen ne extendas in eum manum tuam ab immoderata tempta-
tione eum etiam permittendo refringere. Dicere autem diaboli est quod cuius
terram & per ambulauit eam. sagacitatem suam malitiam inuisibilis eius
oculis occultare non posse. dicere diaboli est. numquid frustra timet & iob dicitur;

Numquid considerasti seruum meum iob. quod dicitur. **SECUNDUM ALLEGORIAM;**
similis in terra. Huius ergo iob hoc est ei qui portare dolores nostros prohibet
in terra similis non est quia omnis homo tantummodo homo est ipse autem
deus & homo est. Qui bene etiam seruus dicitur est. quia forma serui suscipere
dedignatus non est. Dicitur ergo ad satan per figuram dicere est. Numquid conside-
rasti seruum meum iob. unigenitum filium contra eum in forma serui ammirabi-
lem demonstrare. Homo simplex & rectus ac timens deum & recedens a malo.
Homo enim in se uenit ad prebendum exemplum utque hominibus simplex
ad non parcendum malignis spiritibus. Rectus ad debellandam superbiam
Timens deum. ad detergendam uero in electis suis uitae immunditiam. Recedens
a malo. De ipso etiam per isaiam principaliter dicitur & repleuit eum spiritus timoris
deum & ipse a malo singulariter cessit. quia imitari factum uoluit quae in homi-
nibus inuenit. Quo attestante per peccatum non fecit nec inuentus
est dolus in ore eius. **SECUNDUM LITTERAM;**

Respondens autem satan ait. Numquid frustra iob timet deum. Dicere dia-
boli est. Numquid iob frustra timet deum. Contra bonos in tra cogitationum
suarum latibula conquiri eorumque peccatis inuidere atque inuidendo reproba-
tionis rimas exquirere. Dicere diaboli est extendere paululum humanitatem
& cetera. Ad afflictionem bonorum malitiam a se ipsis anhelare. ait ergo
Numquid frustra iob timet deum. Nonne tu ualla sua eum ad domum eius &
uniuersam substantiam eius percussit. operibusque manuum eius benedixit
isti & possessio eius creuit in terra. ac si apud deum. Quot bona
in terra recepit. Quid mirum est sperasse se innocentem egisse. Innocens
uere est si bonus inter aduersa persisteret. Cur autem magnus dicitur.

que merces unius cuiusq; operis tantarū multiplicitate cumulatur.
Respondens autem sathan ait. Nūquid frustra ¹⁰⁶ SCDM ALLEGORIAM
timeo dñm usq; crevit in terra. In quippe ad domum eius aduallatū chot
quia tēptando eius conscientiam penetrare non potuit. Substantiā uallatā
asserit quia electos eius inuadere non presumit. Operibus manuū eius
benedixisse dñm queritur quia scilicet uidet qd fides innocentiū hominū
multiplicatur. Possessio quippe eius crescere dicitur. dñs fidelium cotidie
numerus augetur. hec autem sathan dixisse talia inuidendosensisse. S. LITR.

Sed extende paululum manum & tange que possidet. ferendi uires
ne sibi ipse tribuit. qui contra auctorem omnium singulariter su
perbit. Paululū autem manū postulat extendi quia exteriora sunt
que expedire conteri. Nec enim sathan facere se aliquid multū putat
nisi cum animus sauiat. Nisi in facie benedixerit tibi. ac si aptedicat.

Et a que dedisti subtrahere. Nam si accepta perdidit respectū tuę gracie abla
tis rebus temporalib; non requirit. fauorem & iam tuum maledicendo
contempnit. SECUNDUM ALLEGORIAM;

Sed extende paululū manū tuam. & t q; ac si aptedicat interrogatus af
flictionib; homo & peccator agnoscat quod miraculis dispicit. SD. LITR.
Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce uniuersa que habet in manu tua sunt. tamen
ne eum extendas manū tuā. Substantiam perdit sed tamen corpus
protegit. Quod quidem postmodum tēptatori traditurus est. sed
tamen non simul ad omnia relinquit hostem. Ne undiq; eum feriens
frangat. Siue ideo dñs certamen diuisit. quatin' fidelis famulus eoni
tabilius uictor existeret. quo uictus hostis se contra illum iterū ad noua
bella parat. SECUNDUM ALLEGORIAM.

Dixit ergo dñs ad sathan. Ecce uniuersa que habet in manu tua sunt. tam
ne eum extendas manū tuam. Satane manus non potestas sed tēp
tio debet intelligi. Uniuersa ergo que habet in manu tēptantis;

7

dantur & in eo temptationis manus extendi prohibetur. Quod tam fieri
amissa substantia conceditur. Quia nimirum iudeique possessio eius fu-
erat in infidelitate sublata est. Et post modum eius caro patibulo crucis
adfixa est. **S**ECUNDUM LITTERAM. **E**gressus itaque satan a facie
domini. quo exiit ab eo quubique. A facie autem domini exiit qui relaxatus diuinitus
ab interne retentionis angustia ad suum desiderium affectionem uenit & ad
malicie sue uota peruenit. Cum autem quadam die filii & filie eius comederent
& biberent in domo fratris sui primogeniti. Nuntius uenit ad iob
quid diceret. Boves arabant & asine pascebantur iuxta illos & intra-
erunt sabei & tulerunt omnia & pueros percusserunt gladio & euasi ego
solus ut nuntia rem tibi. unde nobis deo dispensante perditur. quia prin-
cipium tribulationis est & tristitia & latitudo. Non autem dicitur boves a sabei ablati
sed boves arabant. ut memorato fructu operis causa crescat doloris. auc-
ta est ergo in surageme tuum & in articulo nuntiorum. Nam sequitur cum ad
huc ille loqueretur. **S**CD ALLEG. **E**gressus itaque satan a facie domini. Exiit quia
ad desiderium sui uota peruenit quasi enim ante ipsu fuerat dux propter ipsuque
male sentiebat implere non poterat. Cum autem quadam die filii eius & filie come-
derent & biberent in domo fratris sui primogeniti. Beati iob filios uel apos-
tolorum ordine tunc totorum fidelium dux in multitudine designasse. Quis
autem maior domini filius nisi iudaicus populus est. qui a ductu datus legis fuerat
doctrina generat. In domo ergo fratris sui primogeniti filii conuiuuntur. quia
uidelicet adhuc a apostoli sacre scripture delicias in solius iudaici populi
collectione uescebantur. Sequitur nuntius uenit ad iob quid diceret. Boves
arabant & tunc usque nuntia rem tibi. Simul & asine cubibus reficiunt
quia prudentibus conuincitur dios eosorum intelligentia pascentur
Sabei autem captiuantes interpretantur. et qualia captiuorum nomine
nisi immundi spiritus designantur qui cunctos quos sibi subiciunt in infide-
litate captiuos ducunt. qui & pueros gladio ferunt qui eos.

temptationis sue grauer uaculis uulnerant quos necdum iuuenalis constan-
tia liberos uel robustos seruat. quos gladio hostis percutit quia ad det-
erminatam desperationem transfigit. Sabeis autem inuentibus solus puer qui
nuntiaret euasit. quia malignis spiritibus infirmos uidentes in captiui-
tatem ducentibus sententia prophetiae conualuit. quae eandem captiuitatem
prenuntians dicit. Propterea captiuus ductus est populus meus quia non
habuit scientiam. SECUNDUM LITTERAM.

Cumque adhuc ille loqueretur uenit alter ecclixit. Ignis dei cecidit de celo
et tactas oues puerosque consumpsit & effugi ego solus ut nuntiares tibi.

Dicitur autem ignis dei. ad si per te diceret & illi ut in ma ad uerisionem susti-
nes quem tot hostis placere uoluit. SECUNDUM ALLEGORIAM.

Cumque adhuc ille loqueretur uenit alter & dixit. Ignis dei cecidit de celo
et tactas oues puerosque consumpsit. id est ad prepo-
sitorum cordibus flamma inuidie corruta. & quicquid boni plebi cre-
batur incendit. Ubi uero ad iungitur & effugi ego solus ut nuntiares
tibi. quia dum impletur praedicta causa malitiae inuidie merito euadit
sermo prophetiae qui ait. & nunc ignis aduersarios consumit. SD. LITTER.

Sed & illo adhuc loquente uenit alius & dixit. Chaldae fecerunt in turmas
& inuaserunt camelos & tulerunt eos. nec non & pueros percussit gladio & ef-
fugi ego solus ut nuntiares tibi. Ecce iterum nequid minus de huma-
na aduersitate doluit & Chaldaeos intrasse denuntia & ne illu-
desuper uenient minus aduersitas feriat. iterata nam in herere de mo-

Sed & illo adhuc loquente uenit alius & dixit. Chaldae in turmas
fecerunt in turmas & tulerunt usque nuntiares tibi. Chaldae hoc est feroces. quia ali-
sunt in persecutionis christi auctores. quid est enim & ipsi in turmas faciunt.
Cuius ad proponendas questiones domino pharisaei. herodion & saducei dixerunt.

Quotū quisq; ordo in praua que sapit insipientiū corda corrūpit. & quasi tot
tuosas mentes infirmantium ad captiuitatem ducit. Quicquid pueros gla
dio ferunt quia & si qui in populo uitā ratione poterunt. eos ipsi non
iustate rationis sed potestate auctoritate contrabant. a quib; solus puer

Loquēbatur & ille. & ecce alius intrauit ex dī. filius tuus & filii b; uescētib;
& bibētib; unum in domo fr̄s sui primogeniti repente uentus uehement
inruit a regione deserta & concussit quatuor angulos domus que corruens
oppressit liberos tuos & mortui sunt & effugiego solus ut nuntia rem tibi.

Quinimo uulnere non profertur. idcirco bis iterq; percutitur ut usq; ad inti
ma quandoq; feriat. Nec autem mouere debet si sp̄s desūmis pietus
turbare inuentos aeternum potuit cum nimis unum consistat qui uel dampna
tis in metallo ad usum ignis et aqua feruit. **SECUNDŪ ALLEGORIAM.**

Loquēbatur ille. retq; usq; et mortuus. filios & filios iob p̄dicantes ap̄tor
ac plebes subditas intellegimus. qui in domo fr̄s sui primogeniti cū uari
referuntur. quia in habitatione adhuc iudaei populi sacre p̄dicationis
delicias uescēbantur. Venit autem uehementis a regione deserta inruit quia
in passione redeptoris n̄i contra fideles ei fortis temptatio ex cordibus
iudeorum uenit. Sed hec domus in qua cū uerit̄ filii quasi in quatuor
angulis consistebat. Sacerdotū scilicet & scribarū atq; seniorū populi
ac phariseorum. a regione autē uentus uenit & quatuor angulos dom̄
concussit. diabolus in mundis spiritibus temptatio inruit & mentes quatuor
ordinū in persecutionem excitauit. Quod dom̄ corruens oppressit
liberos. quia dū iudei in incredulitate domine persecutionis cada
apostolorum fidem disperationis formidine obruit. sed inter hec uir
quem nuntia euadit. Sermo utiq; p̄pheticus qui ait de persecutore populo;

Dilectus m̄s in domo mea fecit scelerum multa. **SECUNDŪ LITTERAM.**

Callidus hostis orchine nuntiorū prius parua & post nuntiare maiora.

in extremo filiorum mortem intulit. ne uia patris familiaris. d. omne
duces & nulla amor batus audiret. in die primogeniti fratris filios obruit
quia antiqui hostis in minorum morte subuersionis actum per negle
gentiam maiorum querit. Tunc surrexit iob & scidit uestimenta sua
& conso capite corruens in terram adorauit. Quod uestimenta scidit
quod conso capite in terram corruit demonstrat quod iudiciū flagel
lantis sensit. Quod uero orauit aperte ostenditur quia & in dolore
positus extra flagellantis iudiciū non excesserit. **SCDM ALLEGORIAM.**
Tunc surrexit iob & r. Ruente domo exiit filius iob surrexit. quia
iudea infidelitate p̄dicta p̄dicatorib; in pauoris morte cadentibus. Re
demtor humani generis quanto iudicio p̄secutores suos deseruit. osten
dit. Unde & recte uestimenta scidit sephib & quid dignus ē uestis scissa
nisi iudea in contrarius sementis diuisa. dū ab ea alios ab infidelitate sus
tulit. alios in infidelitate dereliquit. & conso capite corruens in terram ado
rauit. Quid p̄dississos capillos nisi sacramentorum subtilitas designatur.
Quid p̄ caput nisi sumus sacerdotū quid t̄renomine nisi peccati ex genali
tas designatur. Dñs ergo noster capillos a capite rasit quia sacramentale legis
ab illo primo sacerdotio sustulit & in terram corruit quia saluan
disse peccatoribus dedit. Mediator autem quasi in terram corruisse est.
Nullis signis precurrentibus inopinate ad gentes uenisse. Bene aut̄ dicit̄
quod corruens adorauit. quia dū ipse humilitatem carnis suscepit
in incredentibus uota humilitatis infudit. **SCDM LITTERAM.**
Nudus egressus sum de utero matris meę & nudus reuertar illuc. ac si apte
dicat. Nudū me mirante terra protulit nudū me hinc ex utero terra
recipiet. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**
Nudus egressus sum & r. Nudus ergo dñs de utero matris exiit quia a si
nagoge carne p̄diens conspicuus ad gentes uenit. Bene aut̄ dicitur
nudus reuertar illuc. Nudus quippe ad uterū matris reuertitur.

cum in mundi huius termino is qui in seculo factus homo dispicitur sine
goge suo oculis dñi ante seclā declaratur. SECUNDUM LITTERAM.

Dñs dedit dñs abstulit. sicut dñs placuit ita factū est. Vir ses non ait dñs de-
dit diabolu abstulit. Utiq; sciens quia contra se satan teptandi uires nisi
permittere dño non habebat. Bene aut ait sicut dñs placuit ita factū;

Magna enim consolatio ē in eo quod nobis displicet & quod illo ordinante
erga nos agitur. cui non nisi iustum placet. SEQ. Sicut enim dñs benedic-
tum in secula. Ecce omne quod sectum sensit dñi benedictionem condu-
dit. Uthinc a duersariis ad poenam suam uictus erubescat. quia ipse dō
etiam contra max in beatitudine conditus existit. cui homo in uigto & iā
dicit. In omnib; his non peccauit iob. SECUNDUM ALLEGORIAM ^{pcuss.}

Dñs dedit & rēq; usq; benedictum. Redēptor n̄r p hoc quod dñs: cum patre
dat omnia. Per hoc uero quod homo ē a patre accipit inter om̄ia. Dicat ergo
dñs n̄r de uide uicium uenturū in incarnationis eius misteriu credere &.

Dñs dedit. dicat de uide uicium expectatā incarnationis ei presentia contēp-
nit &. Dñs abstulit quia utiq; exigente merito sue cecitatis ablata est.

In se autem credentes doceat ut in flagellis positi benedicere dñm sciant
cum subditur. Sicut dñs placuit ita factum: sicut enim dñs benedictum.

Unde cum propinquare passioni dicitur. accepto pane gratias agisse p-
hibet & qui nihil dignū p cussionem exhibuit humilitē in passione benedicere

In omnib; his non peccauit iob labiis suis. neq; stultū quid contra dñm
locutus est. Quia nec p conscientiam tacitus timuit. nec lingua in contu-
maciam relaxauit. Stultus autem contra dñm loquitur quia inter diuine aīa ad-
uersionis flagella positus iustificare sem & ipsum conatur. SCOM ALLEGOR.

In omnib; his & rēq; usq; locutus est. Quod nec peccasse nec stultū aliquid contra
dñm locutus. asseritur hoc de illo testatur p & r̄us dicens. Qui peccatū n̄ fecit
nec inuentus ē dolus in ore eius. quia enim dolus in ore non fuit. stultū pculdu-
bi nihil dixit. hunc contra dñm locutum stultes sacerdotes crederē cū pas-

sionis tempore de se filium testaretur. Sed contra dicitur fuisse nihil dixit
quia uera loquens hoc de se infidelibus moriendo contulit. Quod paulo
post receptis omnibus resurgendo monstrauit.

EXPLICIT LIB. II. INCIPIT LIBER III. SCDM. LITTERAM.

Factum est autem cum quadam die uenissent filii di & t. usq; recedens ab
omni malo. Haec laus supra deseruimus. Quia aut alud ueniens satan requi-
ritur quam infirmitas superbie eius increpatur. ac si aperte diuina uox dicat
Ecce ab uno & infirma carne posito homine uinceris. quate contra me auctore
omnium erigere conaris. & adhuc & inens innocentia suam ac si aperte dicat
SEQ. Tu quidem exercuisti malicia sed ille innocentiam suam non amisit
Quia mentis innocentia quam gloriose tenuit in tranquillitate gloriose ser-
uabit in uerbere. **SECUNDUM ALLEGORIAM.**

Factum est autem & t. usq; ab omni malo. Sed quod quadam die satan cor actio
adstans edicitur. quod diu de uenerit punitatur. Quod beatus iob magnis
conditoris preconis preferatur quia iam discussimus replicare de uicinis
ad indidissa autem ueniamus. **SECUNDUM LITTERAM.**

Tu autem commouisti me aduersus eum ut affligerem illum frustra. Cum di-
iustus est. frustra adfligere non potuit. & rursum cum uerax est aliter
non potuit dixisse quam fecit. Vt ergo iusto & ueraci utraq; conueniant
frustra ille percussus est. cum nulla culpa receditur & non frustra percussus est
cui uirtutis meritum cumulat. sed quia nos ferire nisi commoti nescimus. ideo
ipsa diuina percussio commotio uocatur. & ad hunc uerba diuina uoce des-
cenditur ut eius factum ab homine utcuq; capiatur. **SCDM. ALLEGORIAM.**

Tu autem commouisti me aduersus eum & cetera. Cum primus homo ad hunc psatan
mutatus est. Iunc est dñs in homine secundocuius figurata tenebra iob co-
motus. Bene ergo etiam de redemptore nro dicitur commouisti me & retq;
ac si dicatur. dum iste non suus sed illius causa moritur. Iunc enim huius af-
flictione commouisti. Cum illi a me callida persuasione traxisti. Tu autem frustra

frustra quippe afflictus est quia & culpe ultione pressus e & culpe cāgio
inquinatus non e. frustra autem & non frustra afflictus est. qui insequide
admissa non habuit. sed cruore proprio reatus nri maculatus sit. **S. LITTER.**

Cui respondens ait. pellem propelle & quicquid habet homo dabit
pro anima sua. Pellem propelledari asserit quia se pedum uenire ictum
contra faciem cernimus manum palpebris opponimus ut ab ictu oculos
defendamus. et corpus uulneri obicimus ne in corpore teniori uulnere
mur. Cuncta inquit que habet homo dabit pro anima sua. Ac si aperit dicit
Idcirco iob tota extrase flagellat equo uim ter patitur quia pauca ne ipse
feriatur. **SEQ.** Alioquin mitte manum tuam & tange os eius & carnem & tunc
uidebis quod in facie benedicat tibi. Superius dixerat tange cuncta que
possidet. Nunc fractus de alio alio postulat. Quod tamen diuina dispensa
tione permittitur ut alter cator impudens uel sepe uictus erubescat. **S. ALLE.**

Qui respondens ait. Pelle propelle usque benedicat tibi. Ac si dicit. Mouerit de
his que extrase sunt negligit. sed tunc ueraciter que sit agnoscat. si in se ipso
quod doleat experitur. hinc per membra sua satan & uerbis & desideris
intulit. **SECUNDUM LITTERAM.**

Dixit ergo dñs ad satan. Nam ecce uniuersa in manu tua sunt. Uerū tamen
animam eius serua. Ecce igitur pmissione uerboris comitatur custodia
protectoris. Egressus igitur satan a facie dñi. hinc superius exposuimus
SEQ. Percussit iob ulcere pessimo a planta pedis usque ad uerticem eius. Duob;
autem modis flagella pensandus sunt uisibilis & aut qualis sunt aut quan
ta perpendantur. A planta igitur pedis usque ad uerticem uisibilis in mente
uacua & gloria in cuius corpore uacat a poena. **SCDM ALLEGORIAM.**

Dixit ergo dñs ad satan & tūc usque serua. Conditorum omnium satane
manu traditum. quis uel despiciens credat. sed cum pro deptione
dñi membra suorum semanibus satane tradidit. quid aliud quam eius
dem satane manum in se seare permisit. Animam uero eius seruare

preca. Non quod hunc temptare perhibetur sed quo hunc temptare non posse
conuincatur non quod hunc. Potest autem per eius animam electorū uita
signari. Attergo. Uerum tamen animā eius serua. Ac si aper te dicat. Licen
tiam contra eius corpus accipe. & ab electis eius serua. Ius praue domina
onis perde. Ingressus igitur satan a facie dñi percussit iob uulnere perni
mo a planta pedis usque ad uerticem. ab ipso enim mundi exordio redēp
toris nostri corpus expugnare conatus est. A planta ergo pedis usque ad
uerticem uulnus inulit. Quia prius ab hominibus inchoans usque ad ip
sum caput a cleris seuuendo peruenit. SCDM. LITTERAM.

Quia testa sanem radebat. Sanem testa raderet perhibetur. ac si aper te di
ceretur. Luto tergebatur luto & fragmento uasis fictilis confractum
fictile uas radebat. Testa ergo radebat sanem uisem & ipsum considerans
de dextera non euulneris sumeret curam mentis. Sedens in sterquilino
ut ex loco foetore caperet & quod festine corpus ad foetorem rediret. SCD. ALG.

Quia testa sanem radebat. Bene autem dicitur testa sanem radebat & em
testa igne solidatur. Caro autem dñi eo ex passionibus sua robustior exi
it quo per infirmitatem moriens a morte sine infirmitate surrexit.

Quid ergo per sanem nisi peccatum debet intellegi. Sanem
autem putredo est sanguinis. Dñs autem noster corpus suum manibus
persequentium tradens sanem testarasi. quia peccatum carne deleuit.
Testa ergo sanem radebat ut cum carne culpa superatur. Sedens in sterquilino
annon quasi timentibus a christis dñs noster in sterquilino residet qui
relictis iudeis superbiens in ea quam cludum abiectam gentilitate
requiescit quia ad passionem redemptor noster ueniens alta superboꝝ
corda disseruit & in afflictorū humilitate requieuit. SCD. LITTERAM.

Dixit autem illi uxor sua. Adhuc permanes in simplicitate tua. benedic
dñe & morere. Hostis callidus ad uerticem suam mulierem ad hoc reser
uauit quae dicat adhuc permanes in simplicitate tua & nunc euas ^{pe} rē

uerba sua. Nam quod est dicere simplicitatem desere nisi obedientiam
uocitatem comedendo contempnere. Et quod est dicere benedictionem & morem nisi
transcendendo preceptum ultra quam es conditus uiue. **SD. ALLEGORIA.**

Dixit autem uxor sua. Adhuc permanes in simplicitate tua benedictionem
& morem. Cuius enim petiem male suadens mulier tenuit. nisi carnalium
in ecclesie sinu positorum. que quasi in marito simplicitatem redarguit quod
transitura cuncta despiciens puro corde sola & eterna concupiscit. ac si
dicat. Quid simpliciter a & eterna. apparet & sub malis presentibus. aequa
nimis ingemescit. excedens a & eterna despice & mala presentia uel
moriens euade. **SECUNDUM LITTERAM.**

Quia achillam. Quasi una ex tulsis mulieribus locuta est. Si bona suscepimus
de manu dñi. quare mala non sustineamus. Magna quippe consolatio
tribulationis est si cum aduersari patimur. auctoris nostri ad memoriam dona
reuocemus. attergo. Quasi una ex ineptis mulieribus. quia sensus prauae
mulieris non autem sexus inuitio est. In omnibus his non peccauit iob labiis
suis. Duobus modis labiis delinquimus. cum iniusta dicimus. aut iuste
r & dicimus. In labiis ergo suis iob non peccauit quia nec contra ferientem
supb dixit. nec contra supbientem recta r & icuit. **SCDM. ALLEGORIA.**

Quia ad illam & r t usq; non sustineam. Scilicet ergo uiri si sciunt foras ad
uersari. tolerare. ut uicis & iam nouerint p̄u su corrigere. Dicat recte
locuta es & r. Qui enim electis dicitur uirilitate agite. & confortate cor
uim. Mentes carnaliumque fluxu intentione deseruiunt. n̄ merito
mulieres dicunt. si bona accepimus de manu dñi. mala quare non sustine
amus. ac si apte dicat. Si ad bona a & eterna n̄ tendimus. quid mirum si tempo
ralia mala sufferamus. Sequit. In omnibus his n̄ peccauit iob labiis suis. sc̄a
enim aecta ut pondus doloris uportat. ut humilitatis modum uerba
non transeat. **S. LITIR.** **I**gitur audientes tres amici iob oñem uerbum
quod uacillat & uenerunt singuli de locis suis. eliphaz themanites

& baldad suites & sophia naamites & dixerunt enim sibi ut pariter uisitarent
 eum & consolarentur. Per hoc autem quod scriptura constantius iamcos fuisse
 testatur. quia boni studii & recte fuerunt intentionis ostendit. **SD. ALL. CR.**
Igitur audientes ut amici ob & r. Bene autem dicitur conuenit de loco suo
 ueniunt. quia contra sanctam ecclesiam ex superbia mouentur. quorum per
 actio ex ipsa suorum nominum interpretacione colligitur. Eliphaz interpre
 tatur diconceptus. Nisi enim dominum contempnerent nunquam de illo praua senti
 rent. Baldada autem uelustas sola. Dum enim nouerunt conuersationem
 negligunt. ex solitudine uelustas est quod intendunt. Sophia uero speculum
 dissipans interpretatur. quia eorum mentes quos ad se trahunt inclinantes
 ab intentione recte contemplationis dissipant. Bene autem loca de
 quibus ueniunt hereticorum actibus congruunt. Dicitur enim themanniter
 fuit naamanus. Theman namque interpretatur aufert. suis autem loquor
 naama decor. Aufertum autem uentum calidum est. quis nesciat. Athema
 igitur & asin. idem calore et loquacitate uenisse referuntur. Quia solius
 uerbis loquacitatis non autem uisceribus caritatis calent. Naama interpre
 tatur decor. Quia enim docti non est sed uideri appetunt. ex eruditionis
 uerbis speciem bene uentum sumunt. & per calorem loquacitatis in se ostendunt.
 imaginem decoris. Prus autem theman post modum sui. accendit naama. quia
 prius illos inordinatus calor accendit. Nitor deinde loquacitatis erigit
 & tunc demum decoros hominibus ypothesis ostendit. Conchixerunt enim
 sibi ut pariter uenientes uisitare eum & consolarentur. Conchixerunt sibi
 heretici quando praua quedam contra aeternam sententiis & in quibus
 a ueritate discrepant sibi infulsitate concordant. Quia autem nos de & in
 tate erudiunt. quid aliud faciunt nisi imper egrinationis nostras afflic
 tione consolantur. heretici autem nominantur amici nec mirum. quia ipsi quoque
 traditores dicitur. amici ad quod uenit & r. **SECUNDUM LITTERAM;**
Cum autem eleuasset oculos suos non cognouit eum. & exclamantes

hereticorum quippe locus ipse superbiae. humilitas autem bonae hereticorum de loco suo

plorauerunt scissis uestibus sparserunt puluerem sup caput suum in celo
 Amici beati iob ut ad flictum ad dolorem suspendere et inauerunt simul
 dolere. & cum uulneratum illius corpus uiderent. studeuerunt ipsi uer
 tes scindere. cum mutatione uultum eius conspicerent studeuerunt pulue
 re capita fedare, Quatinus ad flictus uis aut tanto facilius eorum uer
 ba recipere & quanto in eis uisum aliquid de afflictione cognouit &

Cum autem eleuassent & itaque Heretici quippe oculos suos ad S. ALLEGOR.
 a ecclesiam leuant. quia uidelicet ipsi in nos sunt. & cum ei opera conspi
 ciunt in alto sunt itaque cernunt; heretici autem quia pro magna
 presentia appetunt aetam in uulneribus posita non cognoscunt. Quod
 in illa cernunt in suorum cordium cognitione non relegunt. Scissisq;
 uestibus sparserunt puluerem in sup caput suum in celo. Ruptis autem uestibus
 corpus ostenditur. quia sepe scissis se quacibus malitia hereticorum ape
 ritur. Puluerem uero in celum sup capita spargunt. Puluis intellegen
 tia terrena. caput principalem mentis. celum preceptum supne locuti
 onis est. Puluerem uero sup caput in celum spargere est seculari intel
 lectu mentem corrumpere. & de uerbis celestibus terrenis sentire. S. LII.

Sederuntq; corameo septē dieb; & septem noctib; & nemo loquebat
 ei uerbum. Viderunt enim dolorem eius esse uehementer. Utrū con
 tinuis. vii dieb; et vii noctib; cum ad flictio iob sederunt an dieb;
 & noctib; totidem instantia uel crebre uisitacionis ad hesterint ignorant
 Sepe in scriptura sacra totū p parte ponere consuevit. Nemo inquit
 loquebat ei uerbum. amici beati iob dolorem uidentes diuina cuerunt
 sed tarde inchoantes in discere locuti sunt quia parcere dolenti no
 luer. S. D. ALL CRM. Sederuntq; corameo in terra vii dieb; & vii noctib;
 p diem intellegentia p nocte ignorantia designatur. septenarius omni
 mero summa uniuersitatis exprimitur. Unde non amplius quam dieb;
 vii. omne hoc tempus est summat. amici ergo beati iob consedere

septem diebus & vii noctibus intra referuntur. quia heretici uel in his
quibus uerū lumen intellegunt uel in his in quibus ignorantie tenebras
patiuntur. quasi infirmantur & aet̄e secundiscenderesimul. int̄
ra aut̄ conſederere est aliquid de imagine humilitatis ostendere.
Potest p̄ terrā ipsū mediatoris incarnatio designari ut dum humilia
exhibent p̄ sua deant sup̄ba que docent cū beato ergo iob intra sedere
est. uerā redēptoris carnem cū scā. cētū credere. Et nemo loquebat̄
ei uerbum. Tacentes enim aduersarios habemus si fide uere filios
predicando generare neglegimus. Ideo quia multos nos aduersari
diligunt loquentes oderunt. recte apud tacentem dicit̄ nemo lo
quebatur ei uerbum. Viderunt enim dolorem eius eē uehementer
Cum enim amoris di dolor uehemens cordis intra transfigit. passim pra
ua loqui aduersarius metuit. quia uide & qd̄ intentā mentē lucessi
ens non solum ad p̄statem trahere non ualē. sed p̄ excitatā forsi
tan & quos tenuerit p̄ dē;

Post haec aperuit iob ossuum & maledixit diei suo. Ubi cumq; scriptura
dicit aperuit ossuum. ex his que tenuit p̄mittit. reuerenter
expectanda indicat que subiungit. ut p̄sona rationis ordine p̄pen
datur quia nequaquā maledictum p̄ impatientiā p̄tulit. Si enim
ira motus maledixerit & audito dāpnos substantie cognita morte
p̄ se eū ad maledictionē dolor excitat &. Non aut̄ ait. pereat dies in qua
conditus sum. sed pereat dies in qua natus sum. in die quippe iustitie
homo est conditus sed in tempore culpe natus. Adam enim conditus
sed cam. primum natus. Quid est ergo diei natiuitatis maledicere
nisi ap̄techere. Dies mortalitatis pereat. & lumina & nitatis serū
pat. sed quia perire duobus modis dicimus aliter enim perire optam̄
aliquid ut non sit & aliter ut male sit. hoc quod de hoc die subdit̄. obscu
re teum caligo liquido ostenditur quia dies ista non ita ut non sit

sedita petire optatur ut male sit. Vir ergo sc̄ in dolore positus proprio
 causam totius humani generis deflens & humanum genus unde cecidit
 iam cogitans dicat. Perea dies in qua natus sum & nox in qua dictum est
 conceptus ē homo. Ac si aperiēdica. Perea spes ubi postata ^{anglō mlata}
 quā diem se simulans ex promissione diuinitatis emicuit. sed noctē se exhi
 bens lucem nobis n̄ immortalitatis obscurauit. Perea antiquus
 hostis qui lucem promissionis ostendit sed peccati tenebras contulit
 qui quasi diem sub blandiendo innotuit sed usq; ad tenebras n̄ noctem
 ex inpressa cordis cecitate perduxit. **D**ies illa uertatur in tenebras
 in tenebras autem dies diabolus ille uertatur quando uersa intellegō
 & iamque prospera suadendo pollicetur. In tenebras dies illa uertatur
 quando antiquus hostis qualis est se uentis talis nobis perspicitur & u
 sub blandimenta latens quasi ex die lumine inludat ut ad peccati
 tenebras pertrahat. Non requirit autē de super & non in lustr & lumi
 ne. ac si aperiēdica. Quia ipse tenebras inludat tollere & sine fine quod
 fecit. Nec unquam lumen pristini status recipiat quia hoc & u non si
 asis amisit. Obscure enim tenebre & umbra mortis. Per umbrā mor
 tis obliuio intellegitur quia sicut mors interimit uitā ita obliuio
 exanguit memoriam. Dicat ergo obscure enim tenebre & r̄ t̄q. Ide
 sicut erroris successitas obtruat ut nequaquam ulterius ad lucem
 penitentię per diuini respectus memoriam resurgat.

Occupet eum caligo & inuoluatur amaritudine. Dicatur ergo si quis se
 renitate intame lucis perdidit. quid est quod donec extremum sup
 plicium tolerat. occupet eum caligo. subiungitur autem que illum
 per a sine ter minodeuiciat. Inuoluatur amaritudine. Omne quip
 pe quod inuolutum ē finem suum quasi sinus quam indicat quia sicut non
 ostendit quo incipit ita non detegit. quod desistat.

Noctem illam tenebrosam turbo possideat. Turbo enim nox ista possidetur

quia superba eius cecitas disjecta anima ductione percussus. Non com-
putetur in diebus anni nec numeretur in mensibus. Sicut ex diebus multitu-
dine annus ducitur. ita ex collectione bonorum electorum uniuersitas
impletur. Dies ergo singule queque electorum mentes. Menses uero multiplica-
ti sunt aetate eorum. Ars uisus itaque hostis superbisque tenebris oppres-
sus aduentum quidem redeptoris conspicit sed nequaquam
adueniam eum electis redit. Possunt autem hic dies quinque
lucem manent angelici spiritus. menses autem eorum ordines & dignitates
intellegi. Sed quia contra quos hostis nec ad meritum lucis ab eterno nec
ad ordinem supernorum agminum reducit. nec in diebus anni nec in men-
sibus anni numerantur. Sic quippe illum propter superbia cecitas grauat
ut ultra ad illa claritatis intus agmina superna non redeat;

Sicut nox illa solitaria. Nox illa solitaria efficitur quia disfunctione pe-
tita a frequentia superni patris separatur. Si uero solitaria est quod homi-
nem quem socium ad perfectionem fecerat amittat & solus cum suo corpore hostis

Nec laude digna. Cum enim a redepto humano genere idolorum ue-
neratio reprobatur. nox & illa solitaria & non laude digna relinquitur.

Maledicentes qui maledicunt diei qui parati sunt suscitare leuiathan. id est
illielecti spiritus qui erroris eius tenebras damnando denuntiant & magni-
tudinem claritatis illius a ab exordio factam uident. Qui parati sunt inquit
suscitare leuiathan. qui leuiathan quippe in prophetis dicitur addita
mentum eorum. quorum scilicet nisi hominum recte autem addita mentum eorum
dicitur quia postquam culpa prima suggestionem tulit. hunc cotidie
augere grauius persuasionibus in desinit. electi spiritus superbum illum compr-
munt. qui humiles hunc sequi uoluerunt ipsi quoque administrantibus dispo-
nuntur ut ad inuentionem apti certaminis destruendus funditur quondam
reuocetur. Dicitur facte qui parati sunt suscitare leuiathan. **O**bscurentur
sicut legalis generis. id est contra eos qui ante humanos oculos quasi boni.

operibus splendent. Malitia antiqui hostis obscurā p̄ualeat & quod
ante humana iudicia s̄p̄serant lumen deponat laudis. **E**xpectat lucem
& non uideat. Quod de hac nocte id est de antiquo hoste dicitur ad corpus ei
id est ad iniquos quosq; deriuatur. Quibus beatus iob debitam sententia
profert p̄dicentis. Non optauit uoto dicens. **E**xpecta & lucem ex

& non uideat. Nox enim ista id est tenebrosus hostis in mem
bris suis lucem expectat nec uidet quia uel hi qui si dem sine operib;
retinent uel hi qui pro humana laude in bona actione se exhibent in
cassu ueniente iudice uel hi & tributionem fidei uel illi bonorū operū

sperant. **N**echortum surgens aurore. Ortus aurore ē exordium
dare sententiae ac te quē uideret p̄b̄inequeunt quia a conspectu iudicis
malorum suorū pondere ad tenebras pressi p̄trahuntur. Iudeu quippe
lucē expectauit & non uidit quē humani generis redemptor euenturum
quidem p̄ph̄etando sustinuit sed uenientē minime cognouit. Quia n̄
clausit ostia uentris qui portauit menē abstulit mala ab oculis meis.

Quod unicumq; homini uentis est matris hoc humani generis exata habitatio
illa paradisi ex ipsa namq; humani generis origo uelut ex uentre p̄dit

Huius aut uentris ostia serpens aperuit & malum non abstulit quia in corde
hominis mandata caelestia dissoluta & munita supernis monitis claustra
m̄ta intupit. Nec moueatur quod n̄ clausis sequitur quē aperuisse para
disi uaniam d̄testatur. Non clausit enim dicit aperuit & malum non ab
stulit inrogauit quasi lucra nobis dedisset fuerat si clāpna non intulisset;

Quare n̄ in uulua mortuus sum. Peccator in uulua moritur. si mortuus
se homo in ipsa suggestione cognosceret. **V**e egressus ex utero n̄ stat
imperii hominūq; ex utero egressus: cū post quā in peccato eū suggerens
lingua concepti foras mōdelectatio rapuit. **C**ure exceptus genib; lactat
uberib;. Nam post egressionē exceptus ē genib; quia cum ad delectationē
carnis p̄dit nimirū culpā p̄ consensionē sp̄s subiectis sensib; quasi sub po

sicis gembus consummavit. Sed gembus exceptis & iuberibus est lactat
in consensu enim culpe addictis p̄sensibus multa casse fiducia argu
menta subsequuta sunt. que nata in peccato anima uirulentolua genu
tuerunt & ne aspera mortis supplicia m̄ueret. hanc blandis excu
sationibus fouerunt. At ergo. Quare non in uulua mortuus sū. idē in ipsa
occulta p̄p̄ratione peccati cūa carnis uita mortificare me nolui.
Egressus ex utero non statim peri. idē post quā ad uirtū iniquitatē exi
cur me tunc saltem p̄ditum n̄ cognoui. Perisset enim in suo iudicio. si se
p̄ditū cognouisset. Quare exceptis gembus idē & iā post aptā culpā cur
me adhuc in illa consuetudine suscepta ualentior ē ad nequitias red
deret. Cur lactat iuberibus, id est post quā in culpa peccati uoluntate ueni. cur me
ad atrociorē nequitia t̄sulseris fiducia t̄ lacem misericordie desperationis
enutriu. **N**unc enim dormiens iherem & s̄no meos requiescere idē
intra secretū mentis. ad conditoris c̄templationē secedere nisi me extra
me temptationū multibus consensibus primū culpā p̄didisset. **C**um re
gibus & consulibus t̄re. Cū regibus enim dormit & quia iū cum angustis homo
quiescere t̄p̄uasoris linguā sequi noluit. Quibus bene consules uocantur
quia spiritaliter publice consulunt. dum nos sibi ad regnū socios iun
gunt. & ipsi s̄nuntiantibus uoluntatē conditoris agnoscamus. Si uerū
regibus & consulibus t̄re idē cum s̄c̄is predicatoribus ac t̄sequi & cōmis
sionibus recte disponere & sua bene regere corpora sciunt. Terre autē
consules quia ex t̄natis peccatis uirē consultum p̄bent & t̄enas m̄as ad
celestia p̄trahunt. **Q**uia edificam sibi solitudines. Solitudines quippe
aedificatē a se t̄o cōt̄dit̄renorum desideriorum cum uultus expel
lere & una intentione ad n̄p̄tariē in amore in amore quibus anhelare;
Cū principibus qui possident aurum & replent domos suas argento. Hi
principes t̄re ac t̄e rectores & aurū sapientia appellat. Illi ergo rec
tores sunt qui & sapienter uiuendo aurū possident & alius recti p̄redi

cando argento facte locutionis entesunt. SEQ. **A**ut si a labor tuum
 absconditum non subsistet t qui conceptum uiderit lucem Bene autem labor
 tuum absconditum dicitur quia mundi primordis. Dū quodā paucos
 moise scribere cognoscimus pars nobis maxime iustorum occultatur
 Que quia nō notata subtrahitur a labor tuum absconditum tuocatur t
 dicitur. Quod & non subsistet dicitur quia enumeratis paucis eorum
 frequentia apud nos nulla memoria retinetur. Recte autē additur
 uel qui conceptum non uiderunt lucem. Hic autē qui post acceptam legem
 in hoc mundo nati sunt auctor suo eius de legis sume admonitione con
 cepti. Sed tamen concepti lucem non uiderunt quia aduentum incarna
 tionis dominice quā uis hanc fideliter crederent per uentrem eque uer;

SEQ. **I**bi impii cessauerunt a motu & ibi requieuerunt fessis robore. in hac
 enim luce impii a motu cessant dum per forum ueritate cognita
 laboriosa mundi desideria fugiunt & tranquillitati in amorem
 adquiescunt. Qui uero in auctoris sui amore et roboratur quomā magis in
 cupita diuinitate conualescunt. eo appropria uirtute deficiunt & sa
 lubri defecione lassantur. SEQ. **E**t quomā ueluti peruersi memoles
 tate hinc electi molestia uincti quia adhuc corruptionis suspensa depre
 muntur. sed cū corruptibile carne eximus quasi ab his quibus nunc ad
 fringimus molestia uinculis relaxamur. Recte autē uincti dicitur
 quia adhuc in cessum nō desiderii ad dñm liberi non habemus. Non
 exaudierunt uocē ex auctoris quia uicq; suggestionem ei & si audierunt
 quia teptantur nō ex audierunt quia consentire conceptum;

Paruis & magnis sibi sunt & seruis liber ad dñm suo. Quia enim in nōe lucis
 requiescit in se magnos subleuat uita nōe paruos derelinquat
 Dicitur recte Paruis & magnis sibi sunt. Quia autē sibi conuersi peccato
 ris animus culpe sue memoria tangitur. uita nōe nulla eidem memo
 ris confusione deprimat. congrue subiungitur & seruis liber ad dñm suo.

EXPLICIT LIBER IIII. INCIPIT LIBER QUINTUS.

Quare data est misero lux. Lux enim datur miseris quando hi qui subli-
mia contemplantur esse se in hac peregrinatione miseris agnoscunt.
claritatem transitoria prosperitatis accipiunt. **Sed.** **E**turta his
qui in amaritudine animae sunt. Vita enim amaritudinis datur.
cum huius mundi gloria tristibus sementibusq. tribuitur.

Qui expectat mortem & non uenit. Disiderant quippe mortificare se fun-
ditur. atq; ab omni gloria uix temporalis extinguit sed sepe occultis di-
uitiis uel prece in regimine uel occupari in uicinis honoribus conpel-
luntur & expectata mors non uenit. quia eorum usus temporalis glori-
& iam nolens uiuit. **Q**uasi effodientes thesaurum. Quae plenae mor-
tificationem suam appetunt quasi effodientes querunt. quia quanto
funt uicamores ad finem tantos exhibent ardentiores in opere roborando.

Gaudent uehementer cum inueniunt sepulchrum. Sicut enim sepulchrum
locus est quo absconditur corpus. ita diuina contemplatio quod dicitur
sepulchrum mentis est quo absconditur anima. **V**itae uisus abscondita:
uia & circumdedit eum tenebris. Uia enim sua uisus abscondita est. quia
& suam in qua sit uisus qualitate considerat. adhuc tamen ad quem fine
tendat ignorat. & suam superna appetit. et si plenae hec desideria querit
adhuc in eis dem desideria permoneat nescit. Unde bene postquam
dictum est. quare data est misero lux adiungitur. uisus abscon-
dita est uia. ac si aperiret. Cur huius uite successus accipit. quis sub qua
sit aestimatione iudicis iter sui operis nescit. Bene autem subditur & circum-
dedit eum dicitur tenebris. Tenebris namq; homo circumdatur quia quamuis
caelesti desiderio ferueat. quid de se ipso sit dispositum in seculis
ignorat. **A**ntequam comedat suspirio. comedere namq; e animae suspirio
lucis contemplationibus pasci. Suspirat ergo antequam comedat quia pri-
us gemitibus tribulationis afficitur. & p modum contemplationis refecti

custodiam erudiendis sec^{us} & eris impendit. sed heretici siue peruersi.
cum bona iustorum refer^{unt} haec in argumentum erimous inflectunt.

Nunc autem uenit super te plaga & defecisti tetigit te & conturbatus es
eliphaz. scilicet uirtutes quia amissas asserit. enumerando subiunxit
dicens. Timor tuus fortitudo tua & patientia tua & perfectio uir-
tuaru. Quae nimirum cuncta ei sententiae inrogat. quae promissit dicit.
Nunc autem uenit super te plaga & defecisti. omnia ergo simul interisse as-
serit in eo quod beatus iob turbatum in flagella reprehendit. sed
intuendum est quam congruenter ordines uirtutum narrat. Quatuor
quippe gradibus uita beati iob uirtutes enumerando distinxit.
cum & timor fortitudinem & fortitudinem patientiam & patientiam per-
fectionem iunxit. sed quia in uehendo corripuit. nunc alia ue-
lut exortando subiunxit dicens.

Recordare obsecro quis umquam innocens perit. aut quando recti
delecti sunt. sepe hi & innocentes pereunt & recti delentur sed tunc
ad aeternam gloriam pereundo seruantur.

Qui potius iudicet qui operantur iniquitates & seminant dolores
& metentes eos. flantedo perisse & spiritus eius consumptos. Dolores
seminare est fraudulenta dicere. Dolores metentes fidicendop
ualere. Uel certe dolores seminant qui per uerba pagunt. Dolores
metunt cum de eadem peruersitate puniuntur. Sed hoc loco dolo-
ris messio non iam poena sed adhuc perfectio iniquitatis ostendit
quia ex diuina respiciens eisdem messiois poena hic subrogatur
sed in tellegi rectius aliter potest. quoniam dixit nec innocens perit
nec rectus delatur. quia & sic a ne hic a teritur in conspectu & in
iudicis uera saliter reparatur & qui seminant dolores & metunt
flantedo pereunt quia quanto hinc altius per se agendo proficiunt
tanto durius subsequenti damnatione feriuntur. ut ergo uindicta

cogitans demonstretur: flare irascendo dicitur. D̄sem̄ qui in se
m̄& ipso tranquill̄ est per eum ab; turbulenti uideat;

Rugitus leonis & uox leaenae & dentes catulorum leonum contriti sunt. Ru-
gitum leonis seueritatem uiri uocel leonae loquacitatem coniugis.
Dentes catulorum leonum edacitatem plis appellat. Quia enim filii
conuiuantes extincti sunt dentium expressione signantur;

Tigris perit eo quod non habet & predam et catuli leonum dissipati sunt.
Quem nomine tigris dicitur in beato iob nota uarietate signat. uel asperum
maculissimum animal. Quae uel dicitur & tigris rapit predam. quia humani
sibi fauoris usurpat gloria quae dicitur a laude extollit. quasi p̄da sumat.

Sicut ergo tigris perit eo quod non habet & predam. Ac si aper te dicitur. Ua-
rietas ergo eius simulationis extincta est. quia & adulatione laudis ablata
& iam tua ipocritis predam non habet. quia a percussa diuinitas hu-
mani fauoribus caret;

Sicut heretici quasi deserti securi dicunt rugitus leonis & cetera. Ac si aper
diceretur. Nos ideo ^{nullis} flagellis atterimur quia actum uicem antiqui hos-
tis & cupiditatem terrene glorie ex persuasionem reproborum
omnium uitae meritis superando calcamus.

Tigris perit & t̄q. Sa-
tan quippe ex propter crudelitatem leo dicitur & p̄t̄ multiformis
astutiae uarietate non incongrue tigris uocatur; **P**orro ad me
dictum e uerbum absconditum. Uerbum absconditum heretici audire
se simulant. ut auditorum mentibus quandā predicationis suae reue-
rentiam obducant. quatinus eorum predicatione tanto sc̄u quanta
& occulta uideatur.

Et quasi si fur uesuscipit auris mea. uenas
susurrus. Venas itaq; diuini susurri suscipit qui uel p̄ci-
piendam uirtutis eius notitiam deserto publice p̄dicationis ostio opta-
ue intellegentis rimas querit;

In horrore uisionis nocturnae quos sol & sopor occupare homines.

ac si aperte diceretur. Cum homines inferius dormiunt nos ad percipi
enda superna uigilant. quia nobis ea cognita sunt. atq; cognoscenda
cetera uerba torpescunt. **P**auor tenuit me & tremor. et omnia
ossa mea perterrita sunt. Quia enim de doctrina suae altitudinis
miri uideri appetunt. quasi per timescunt que fingunt.

Et cum sp̄s me presente transiret in horruerunt pili carnis mee. Stetit qui
dam cuius non agnoscebam uultum. Ut in comprehensibili se cogno
uisse indicent non fecisse sed transisse coram se sp̄m narrant & uultum
se uideri incognitum simulant ut esse dei cognitos qui ab humana mente
cognosci non ualent ostendant. **I**mago est coram dō oculis meis &
uocem quasi aure lenis audiui. Sepe heretici dñi sibi imaginatiter fin
gunt. quem intueri spiritalit̄ nequeunt eiusq; uocē quasi aure lenis
audire se perhibent. quia ad secreta illius cognoscenda eē se prece
ris familiares gaudent.

Porro ad medicum est uerbum abscon
ditum. Uerbum absconditum audire eē locutionē sc̄i sp̄s corde c̄cipere.

Et quasi furtiue suscipit auris mea uenas susurrus mei. Uenas susurrus
susurrus auris cordis furtiue suscipit. quia subtilitatem locutionis
intime afflata mens occulte cognoscit. **I**n horrore uisionis noctur
ne. horror nocturne uisionis est pavor occulte contēplationis. Quia
enī ad contēplandum inter ni solis radium nubes senit̄ corruptio
ni inter se ita. adhuc quasi in nocturna uisione cernimus cū sub m̄estru
contēplatione caligamus. **P**auor tenuit me & tremor et omnia ossa
mea perterrita sunt. Quid possit nisi fortia uicta signantur. Ac si aperte dicer̄.

Subtilitatis intime archona percipiens unde me apud me forte credidi
ante spectū iudicis in decubitu.

Et cū sp̄s me presente transiret & est q;
Nobis presentib; sp̄s transit quando inuisibilia cognoscimus & tam haec
non solide sed raptim uidemus. Non ergo stat sed transit sp̄s. quia sup
nā lucēntā nobis contēplatio & inhiantib; aperit & mox infirmitatib;
absced

Steat quidam cuius non agnoscebam uultum. Quidam nāq; non dicimus nisi de eo utiq; quē exprimere aut nolumus aut non ualemus. Sed quā mente hoc loco dicitur. quidā uidelicet exponitur cūptanus subinfert^r cuius non agnosceba uultum. humana quippe anima primorū hominū uitio paradiso expulsa lucē inuisibiliūm pdidit & totā se in more uisibiliūm fudit. Bene ergo postquā dictum ē cum sp̄s in ep̄sente transiret & subditur. steat quidam & itq;. Ac si apte diceretur. Cum quem p̄transitum sensi. non transire deprehendi. Ipse est ergo qui transit. ipse qui stat.

Transit enim qui a tenebris cognit non uideat. Stata autē quia in quantum cognoscitur incommutabilis apparet. **I**mago corā oculis meis. Imago quippe patris filius est. Cum ergo in patrem tendimus. hunc quantum acapim^r p̄ magnē suam idē p̄ filiū uidem^r. **E**t uocē quasi aure lenis audiui. Quid autē per uocē aure lenis nisi cognitio sc̄i sp̄s designatur qui de patre procedens & de eo quod est filii accipiens nostre tenuitur notitię in firmitate infundit^r.

Numquid homo di iustificatione cōparabitur. humana iustitia diuine iustitię comparata iniustitia est. Quid enim eliphaz raptus in contēplatione cognouit. nisi qd iustificatē homo di comparatione non possit. **A**ut factoris suo purior erit uir. Puriorē autē se uir factoris suo estimat sic tra flagellum querelā comparat. **E**cce qui ser uum tē non sunt stabiles

atq; eiusdem p̄tatis documētū consumentur uelut ainea. Quia ergo quoq; ipsa natura congelicā. in se m̄ & ipsa mutabilis. Quā uidelicet mutabilitatē uicit p̄ hoc quod ei quis emp̄ idē est uinculis amoris inligatus. Recte nunc dicitur. Ecce qui nunc ser uum tē non sunt stabiles. atq; eiusdē redeptoris p̄tatis documētū mutabilitatis adiungitur. Cum de apostatis sp̄itibus subinfertur. & in angelis suis repperit p̄tatem. ex quorū casu bene infirmitatis humanę consideratione collegit cū ilico subnectit. Quāto magis hi qui habitant in domos luteas. luteas quippe domos habitant. nisi quāto magis hi qui habitant in domos luteas. quāto magis hi qui habitant in domos luteas. quāto magis hi qui habitant in domos luteas. quāto magis hi qui habitant in domos luteas.

substantia carnis. In ea enim de ueste nascitur & eandē uestē de quo
ortur oriendo consumit. Quasi quaedam uestis animę caro est. sed hec
nimirum uestis habet tinea suam quia ab ipsa carnalis temptatio ortur
ex qua laceratur. Uel ut ergo a tinea homo consumitur. cui de se oritur
unde conteratur ac raptē dicat. Sulli sp̄s esse ase inmutabiles
nequeunt. qui nulla carnis infirmitate deprimuntur quatenus tate
se homines in bono permanere constantes existimant. qui pro corrupti
onis uitium in semet ipsis habent unde ab inima nouitate uel et

Demane usq; ad uesperā succident. a mane usq; ad uesperam. Leuit
peccator succiditur dum a uite sue exordio usq; ad terminū iniquita
tis perpetratione uulneratur. **E**t quia nullus intellegit. uel eorum
qui pereunt. uel eorum qui perditos pereuntium mores imitantur. Quia autē
reliqui fuerunt auferentur ex eis. Quos alios reliquos nisi mundicie
spectos accipimus. & quos mundi reliquos auferre dñs dicitur quia
despectos huius sc̄i. eligere dignatur.

Morientur ergo. & non insipientia. Ac si diceret. Aliquos dixi. quia
non intellegentes in aeternū pereunt procul dubio non insipientia moruntur.

Voca ergo si est qui tibi respondeat. Uocare autē nostrum est humili
dñm prece deprecare. Responderē est effectum precib; prebere.
At ergo. uoca si est qui tibi respondeat. ac raptē dicat. Quam uolubet
afflictus clamantes dñm respondentem non habes quia uox in tribu
latione non uiuent. quem mens non in tranquillitate contempsit.

Et ad aliquem sc̄orum conuertere. Ac si dispiciunt dicat. Sc̄os quodq;
inuenire in afflictione ad uitores non uales quos haberes socios in hi
lari tate noluit. qui post intrusionem prius sententiā subductis.

Vitum stultum interfecit iracundia & paruulum occidit inuidia.
Quę nimirum sententię ueracē simlata contra tam uiri sapientiam.
non fuisse. Sciendū ergo nobis est. quia quoties turbulētos motū animi

sub mansuetudinis uirtute refringimus redire ad similitudinē ceteris
 conamur. Nam cum tranquillitate mentis irascendo uerberat dilani
 atam quodammodo scissamq; perturbat. ut sibi in se ipsi non congru
 at. ac uim intame similitudinis amittat. Peritam ergo dum mansue
 tudo amittitur supne magnitudinis similitudo uitiatur. Bene uia
 subdit. & paruulum occidit in uictu. In uider enim non possumus
 nisi eis quos nobis in aliquo meliores putamus. Paruulus ergo est
 qui in uictu occiditur. quia ipse sibi testimonium phibet & quod comu
 not sit. cuius inuidia torquetur. siue quia paruulus est qui terrenadi
 ligit. magnus quia uelerna concupiscit. Potest sic intellegi. Paruulum oc
 cidit in uictu. quō huius pestis languore non moritur & ut nisi qui adhuc
 in desiderio huius seti infirmatur.

EXPLICIT LIBER QUINTUS. INCIPIT LIBER SEXTUS.

Haec uerba eliphaz possunt misce pensari. quibus ad beatum iob loquitur
 dicens. Ego uidi stultum firma radice & maledixi pulchritudine eius
 statim. Stultus quippe iudeorum populus extitit. qui p̄sā in carnē p̄se
 sentiam ad eterne sapientie spreuit. qui quasi firmus radice conualuit quia
 electorum uitam temporaliter extinguendo superauit.

Sed haec eliphaz maledicendo dispicit. quia heretici cum denomine
 xp̄i gloriantur iudeos p̄fidum ex auctoritate reprehendunt.

Longe fiant filii eius a salute filii huius populi a salute longes. quia & si
 temporalem uitam sine afflictione percipiunt ad uigra uis uisione ferunt.

Et conterentur in porta & non erit qui eripiat. Hic postu d̄ns n̄r designat
 filii huius qui extra portam proficiunt in porta conterentur quia
 prauis iudeorum soboles ante d̄n̄i n̄r aduentum in legis obseruatione
 floruerunt sed in ipsa receptoris n̄r ip̄sentia p̄fidie suae meritis ad ore pul
 sisunt quos iam non est qui eripiat quia ipsum d̄m̄m extingueret conatis
 oblatus sibi remedium acceptionis absciderunt de quo sud dicitur.

5 **C**uius in esse familiaris comedat. quia utiq; gentilis populus uer-
bu legis intellegendoruminauit. **E**t ipsum rapier armatus an-
tiquus hostis armatus iudeorum populum rapuit. quia in eo uitam fidei
fraudulenti suggestione exiunxit. **E**t bibebant stuentes diuitias
eius.

Huius ergo stulti diuitias stuentes bibunt quia flentia saepe locuta
onis que iudaicus populus in superbie ostentatione possederat tuerse
gentilium mentes irigantur. Eadem ergo diuina eloquia messes & diui-
tie uocantur. Messis quia ieiunam mentem reficiunt diuitie quia
magna nos inorum uenustate componunt. Eadem & comedi dicuntur
& bibi. quia que dam in eis quasi mandendo glutimus. que da aut
ad intellegendum facilia ita sumimus ut inuenimus.

7 **N**ihil in terra sine causa sit. idcirco enim & discordiosus ut iudaicus populus
in gentium accepit uide neglegentia iuste puniatur. & idcirco non
quam studiosus ut est gentilis populus tarditate intellegentie pre-
mitur ut eo maiora prima & tributionis inueniat quomagus in studio
inventionis laborat. **E**t de humo non egreditur dolor. Dolor namq;
quasi de uero egreditur cum homo ad di imaginem editus de rebus in-
sensibilibus flagellatur. Sed tamen deo de humo non egreditur quo
sensus animalia exigit. ut a rebus feriatur quia res que libet insensibilis.
ad afflictionem nram stimulo nre actionis excitat sed curandum nob est
ut eo mens ad alta perueniat quo exterior poena castigat.

8 **V**nde subditur homo ad laborē nascitur. Quia tanto animus a laboris
afflictione se subtrahit. quanto per spem ad summa sustollit & auis
ad uolandum. quia utiq; mens inde ad summa. Unde ego in infimis durus

9 **Q**uamobrem ego de peccator ad dnm. & ad dnm ponam eloquium meum. laborat
ac si diceret. Illi rogo que haec tribuisti. **Q**ui facit magna & mirabilia
& inscrutabilia absq; numero. Quis omnipotentis dimira bilia perscrutari

sufficiat quod cuncta ex nihilo creauit quem mirari homines negligunt
 Cū autē diceret quis facit magna et adiunxit inscrutabilia. Minus enī fuerat
 magna facere si tamen ea que facta sunt perscrutari potuissent. & recte subdit
 et mirabilia absq; numero quia minoris eēt magnitudinis siq; inscruta
 bilia cōdidit pauca feciss&. Ergo diuinorum operū magnitudo. nec ex æ
 qualitate ual& discuti nec ex quantitate numerari; **Q**uidat pluuiam
 sup faciem tē & irrigat aquis uniuersa. Om̄ps etenī dñs terrę pluuiam
 tribuit. cum ex ariditate genitaliū corda sup nē grā predicationis infundit;
 Et qui irrigat uniuersa quia sterilitatem p̄diti hominis repletionem sp̄s ad
 fructificationem format. Uniuersitas nomine homo recte significatur.
 Qui hab& eē cum lapidibus uiuere cū arboribus sentire cū animalibus
 discernere cum anglt̄. Recte ut dixi nomine uniuersitatis exprimitur;
Qui ponit homines in sublimi. in sublimi homines ponuntur quia hi qui
 nunc p̄dī amore despecti sunt. tunc cū dō iudices ueniunt.
Emerentes erigit sospitate. Sospitate enī dñs merentes erigit edicā quia
 p̄ se afflictos tēporaliter uera salute cōsolatur. si uenit ad humiles po
 nuntur quia cū se electi ex humilitate substernunt altē tētis iudicio cuncta
 temporalia transcendunt; **Q**uid dissipat cogitationes malignorū ne pos
 sint implere manus eorū quod ceperant. Quod dīa reprobi mala cogitant
 quod dīi fatiunt ostendunt. Quod dū mala implere nequeunt hic contra
 quos cogitauerat defenduntur; **I**nde ad huc subditur qui cōprehendit
 sapientes in astutia eorū cōprehenduntur. & consilia prauorū dissipat;
 Sapientes in astutia eorum cōprehenduntur; quando eius consilium hu
 mana facta & iā tunc congrue seruiunt cū resistunt. Nā astrib; suis deo
 ioseph uenditus fuerat ne adoraretur & ut sed deo: adoratus quia uenditus.
 Astute nāq; aliquid agere ausi sunt ut dīi consilium uicē dīi & ut sed diuina iu
 ditio quod declinare conati sunt remittendo seruiunt. sed & iudeos dñs sapi
 entes cōprehendit. in astutia eorū. quō ad hoc ad p̄dī & atq; sus redigit obsequiū

quod contra illum humana crudelitas exarsit de quorum cecitate nunc sequitur.

Per diem incurrunt tenebras. Per diem autē tenebris incurserunt. quia in ipsa ueritatis presentia perreccati sunt unde sequitur. **Q**uasi in nocte sic palpabunt in meridie. Iudei autem aperta eius miracula uiderant & adhuc eum palpantes inquirebant cum dicerent. si tu es xps dic nobis palam. sed quia ipse persecutorus suorum manibus diu teneri non potuit

Porro saluum faciat de gladio oris eorum & de manu uo recte subdit lenta pauperem. Dñs & de uolenti manu et de oris gladio saluum fecit quia uidelicet redēptor nr̄. & uir es gentium. et linguas iudeorum moriendo exhumanitate pertulit. sed ex diuinitate resurgendo superauit.

Et teraegenos per. Saluato ergo paupere spēe genus recipit quia resurgente in carne dño populus humilis uada &erne uite fiduciam conualescit.

Iniquitas autem contrahet ossuū. Os enim suum quod dñm deridendo aperuit iam formidando suppliciu contraxit.

Beatus homo qui corripitur ad dño. Quia per hoc quod peccator dolore corruptionis premitur quandoque ad beatitudinem que sine interuentu est doloris erudit. **I**n reprobationem dñi ne reprobet. et ipse. Ergo qui beatum iob percussum non reprobationis examine sed purgationis aestimauit. Dñi libere inter flagella loqueretur reprobasse dñi in reprobatione credidit. **Q**uia ipse uulnera & medetur percussit & manus eius sanabunt. Duobus autē modis omps dñs uulnerat quos reducere ad salutem curat. Aliquando enim carnem percussit. ut mentis duritiā suo pauore tabe faciat. Aliquando uō & iam si flagella cessare uideantur intus uulnera infligit. quia mentis nr̄ duritiā suo desiderio percussit sed per uolentiam sanata. **I**n sex ergo tribulationem^{ib.} liberabit te & in septimo n̄ tanget te malum. sextodie omnia perficiens hominē condidit. & in septimo die requieuit. Quis alicui septimus uesperam non habet. quia subsequente requie nullus iam terminus claudit.

In sex itaq; nostris tribulationibus; dñs liberat ne in septimo malum tangat
 quia per paterne pietatis eruditionem praesentis vitae labores nos
 atterit. sed in adventu iudicii auertere abscondit; infama aeternae
 te de morte & in bello de manu gladii. Quia utiq; dñs noster elec
 torum mentes dum uerbi sui pabulo reficit & tractationes corpo
 ris fortes reddit. **A** flagello linguae absconderis. Sca enim anima
 a flagello linguae absconditur quia dum in hoc mundo honore lau
 dis non querit. nec contumelias detractionis sentit. **E**t non time
 bis calamitatem cum uenerit tibi. Scienim uiri habent contra famem
 diuinum pabulum contra belligladium contingencie scutum contra
 flagellum linguae protectionem patientie contra exterioris calami
 tatis clāpnū. interuā uis adiuutorium. **I**n uastitate & fame ri
 debis. Quia utiq; cum in quos om̄s extrema ultio percussit. ipse iustus
 de gloria dignere & tributionis hilarescit. quia uero iustus in tribu
 tionis est ipsa plerumq; securitas mentis recte sequitur;

Et bestiam terrae non formidabis. ac si aper te dixerit & quia blandiente hoste
 modo non uiceris. hunc se uentem post modum non timebis. **S**ed cum
 lapidibus regionum pactū tuum. Quia enim recte uiuit pacto se lapidibus
 regionum iungit. quia in eo quod mundi desideria superia uitā suā
 ad scōrum p̄cedentium imitationem ligat. **E**t bestiae terrae pacifice
 erunt tibi. Notandum autem quod non ante eē prius pacate sed pacifice
 electis fiunt non quia pacem habent sed quia pacē faciunt. **T**rae ergo
 bestiae pacifice electis fiunt. quia malignis p̄cū bonos ū corda aduer
 santes deprimunt. haec nolentes ad amorem & ad pacē dñi impellunt.
Sive pacifice bestiae terrae sunt quia motus carnis & s̄p̄ desideria palpi
 tant aptata in nos contradictione operis non in pugnant. quia t̄p̄
 bestiae pacem nobis dicunt. quia motus carnis dñi nos teptando lacessit ad
 amorem qui & is intime impellunt. Bene aut subditur.

Etsi scis quod pacem habeat tabernaculum tuum. Tabernaculum iusti
habere dicitur. quia uidelicet eius corpus quod mente inhabitat
aperueris desideriorum motibus sub iustae dispositione refrenat;

Et uisitans speciem tuam non peccabis. species enim hominis est aliter homo
speciem ergo suam uisitat. quisquis uideum quae sibi similem per naturam con-

spicit passibus amoris tendat; **E**tsi scis quomultiplex erit sementium
Quia nimirum post membrorum acerationem ac morum agnitudinem
tanto ei fecundius praedicationis uerbum tribuitur quanto hoc in eius

pectore perfecta operis exaratione praeventur. Ille autem bene loquendi
facundiam habet. qui sinu cordis praecerta uiuendi studia extendit nec
loquentem scientiam praepedit. cum uita linguam contcedit. **E**t proge-
nies tua sicut herba terrae. Iustis progenies herbae terrae comparatur quia & qui
decaus imitatione nascitur dum a reuera presentis terrae regem deserit
spe in aeterna uiride sit uel certe iustis progenies sicut herba oritur quia
dum uiuendo monstrat quod praedicando asserit. multitudo sequentium
inmerabilis exurgat; **I**ngredieris in habundantia sepulchrum tuum

Quid sepulchri nomine nisi contemplatiua ^{uita} signatur. quae nos quasi ab hoc
mundo mortuos sepeliunt. dum a terrenis desideriis susceptos in intumescit ab
scondit. attergo. **I**ngredieris in habundantia sepulchrum tuum. Uir
quippe perfectus sepulchrum in habundantia ingreditur quia
prius actus uiae opera congregat & post modum carnis sensum per contem-
plationem mortuum huic mundo funditur occultat ubi apte subditur.

Sicut inferatur aer uis in tempore suo. Unde necesse est ut perfectus quisque
prius uirtutibus mentem exerceat atque hanc postmodum in horreum qui
& is concedat. Potest & iam per sepulchrum non solum in hac uita nostra con-
templari sed quies aeterna intellegi. In habundantia ergo sepulchrum ingre-
ditur qui post congesta uiae praesentis opera mutabilitatis suspensum mortuus
in secreto ueri luminis occultatur. Sepulchrum ergo in tempore suo

sicut frumenti aceruus ingreditur. quia ille ab eterna requie per capit qui pri-
us ut ab exurendis paleis liber sit discipline pressura sentit. Eliphaz
uero quia non haec secundum littera dixerit. ipse nouit qui post puncta
ilico ad iob subiungit dicens: **E**cce hoc ut inuestigauimus ita est. quia ergo
haec inuestigasse se indicat quia in uerbis exterioribus interiora quae se
demonstrat sed ad faultia suae iactantiae post puncta puenit quia per in subitoc.

Quod auditu mente pertracta. grauis enim in peritia uelle docere meliore
amici enim iob uisus rectitudinis amittunt quod auditori non congruunt.

EXPLICIT LIB. VI. DEDICTIS ELIPHAZ. AMICI FICTI. INCIP. LIB. VII.

Respondens autem iob dixit. Utinam appenderentur peccata mea quibus
ita merui & calamitas qua patior infateta. Quasi arena maris haec gra-
uior appareret. ad sua persona & humani generis diceret & damnationis nostrae
malum leue credit. quia necdum cognita re deceptoris aequalitate pensat sed uana
inueniat & et unam tantum exiliu misericordie suae lance suspendit. si enim in-
notescat quidam in sinu graue esse insinuat quod toleramus. Bene autem haec eade
peregrinationis nostrae calamitas haec arena maris comparatur. arena & enim ma-
ris unda sua aestu exteriorius pellitur. quia delinquens homo quod temptatio
nua fluctus mobilitate perculit. extra se ab inimicis exit. Calamitas autem homi-
nis dicitur grauior quia dure fuisse poena ostenditur dum misericordie
iudice culpa leuigatur. Quia & quisquis gratia re deceptoris agnoscit & re-
dium ad patriam diligit & eruditus sub pondere peregrinationis genit
potest subiungit. **V**nde et uerba mea dolore plena sunt. iusti uerba dolore
plena sunt. quia quousque presentia tolerat ad alia loquendo suspirat.

Quia sagittae domini in me sunt. Sagittae uero quippe nomine aliquando predicatoru
uerba. aliquando animaduersionis ^{seruente} percussio designat. Predicationis
namque eloquia sagittae exprimentur quia in eo quod uirtute ferunt male uen-
tium corda transfigunt. De his sagittis ueniente re deceptor edicit. Sagittae
tuae acutissime. Populi sub te cadent in corde. hic ut sum.

sagittarum nomine cum aduersionis percussio designatur sicut ioas
regi per heliseum dicitur. laces sagittam. Quonia cente sagittam. Per unius
sitiam donec consumadeam. Ut igitur scis quia per egrinationis sue et una
respicit qui sub passionibus dominice animaduersionis ingemescit. Dicit
unde & uerba mea dolore plena & itq. ac si aper te dicat. ego in exilium
da p̄nacione non gaudeo sed sub iudicio positus doleo. quia uip passionis
agnosco. Pleriq; quos tormenta cruciant sed non em̄dant. quo contra
apte subiungitur; **Q**uatum indignatio ebibit sp̄m meū. Sp̄s hominis
sp̄s elationis ē. Sagitte autē dñi sp̄m hominis ebibunt cū sup̄ne animaduer
sionis sententię mentem afflictam ab elatione conpescunt & exteriorib;
mentā in interioribus trahunt; **E**t terrores militanti contra me. ac si apte
diceret. Percussus quidem de presentibus doleo sed in hoc dolore fuga
uius. quia & in poena positus adhuc supplicia aeterna p̄timeo;

Numquid rugit & onager cum habuerit p̄dam aut mugit & bos cū ante pre
sepe plenum fiterit. ac si aper te dicat. Idcirco genitalitas genuit. quia eā
nec dum redēptoris sanguis reficit. Atq; iudea mugitus dilatat quia lege
tenens sed legis auctor em̄ non uidentis stans ante pre sepe ieiunat;

Aut potest comedere insulsam quā non est sale conditum. Intelleges et̄ littere.
uirus intellegentis occulte. insulsam cibum comedere genitalitas no
luit que prius quā sp̄s condimentum p̄aperet & seruare eū littere expaui;

Aut potest aliquis gustare quod gustatū adfert mortem. Lex nāq; carnaliter
degustatū mortem dēulit quia cōmissa delinquentiū dura cōtra aduer
sionem destruxit & p̄ceptū culpā innotuit & hanc p̄gratiā non deleuit
unde mox uoce ecclesie dicitur; **Q**ue prius tangere nolebat anima mea
nunc p̄ angustia abimeis. Quia nimirū amoris sine est ab̄ anxu ab̄ scrip
ture ueteris cū uersa genitalitas esuriuit. que cludū sup̄bia despectu. Atq;
que prius tangere nolebat anima mea & itq; iudea enī unigenitū
de dignatū eā quā sit tangere noluit. sed dū redēptoris grām ueniens

ab israhelitis infidelibus repulsa dum papulos ad collectionem regentium dilatat. quasi hoc in cibo esuriens accipit quod fastidiosa despexit. Predicationis enim sue angustias protulit quae apud hebreos despiciunt quod loquebatur uelut. Sed pro angustia cibos quos despexerat comedit quia repulsa iudeorum duritia gentes quas despexerat suscipere concupiscit;

Quis det ut ueniat p[ro]latio mea & quod exspecto tribuat mihi d[omi]n[us] & qui coepit ipse me conuertere. ac sic dicat. hoc quod in me exorsus: perficere ferendo non desinat. nec desertum me aduersario ad conuersionem tradat unde sequitur. **S**oluat manum suam et succida me. ut utiq[ue] p[er] uerba sua suum in me affectum exercent. **E**t succida me cum enim securos nos adleuitatum affluentia elatos repentinos uel flagelli dolor uel infirmitatis reprobatio percipitur abstratus sui uirtute mentis n[ost]re elatio succisa cadit ut de senile laudeat. sed infirmitatis suae ut prospiciat manum leuatis querat. **E**t haec mihi consolatio ut adfligens me dolore non parcat. ac sic dicat. quia deo hic quibusda[m] parcat ut eos in perpetuos feriat ut in hic parcat in p[ro]p[ri]o u[er]o

Ne contra dicam sermonibus sancti. Beatus iob sermonibus dei parcat. contra dicit & si de eius percussione murmurat &

Quoniam fortitudo mea ut in funeam aut quis finis meus in patientia gaudeat. ac sic dicat. malum mundi pro mundo tolerare nequeo. quia iocundus desiderio fortis non sum. Dum enim presentis uite finem conspicio carpondu[m] eius patior. cuius appetitum calco. inde de reprobatorum fortitudine sequitur.

Neque fortitudo lapidum fortitudo mea nec carum aereae. ac si apte dicitur nec more lapidum ita obdura uirtus non sub percussione. sicut uolo amittit confessionis obmutescam. Nec iterum quasi aet uocem confessionis resono & sensum uocis ignoro. **E**cce non est auxilium mihi in me. Latet & iam ad cuius spe percussione[m] ^{inimor} recurrat. cum se sibi esse auxilium negat. sed quia in se melius se ^{inimor} se infirmum insinuat. uel maioris adhuc fortitudinis

meritum quomodo & iam a proximis deficiatur adiungit;

Necessarii quoque mei recesserunt a me. sed ecce de spectus exterius intus solio iudicii presidet dicens;

Qui tollit ab inimico suo misericordiam timorem domini derelinquit. Qui quis enim percussum despicit. occasionem a se utitur repellit. & tanto senex quous contrauctore erigit. Quanto hunc nec prius in salute propria. nec iustum in alieno.

Fris quoque mei preterierunt me sicut torrentis qui apertum lunlnera agnoscat. transit in conuallibus; Recte autem & frater noster & pretereuntes uocantur quia uno matris nobiscum in gremio perfidem procedunt. sed in unocartatis studio non fingitur. Torrentis quippe ad conuallium transiree sapientia prauorum mentibus; ad ima desideria sine obstaculo descendere. Si uerapertum ad conuallium transeunt qui in longum quidem uoluptatum desideria pertrahunt sed ad inferum clausura repente deducuntur; **Q**uia mentis pruinam in sub & super eos nix. Pruinam inferius gelascat nix autem de superioribus, ruit. Qui enim conculeanda in infimis in & uentis a summis in & uendo patiuntur & cum transire nolunt quod calcare poterant iudicium de supernis excipiunt. De quibus subditur;

Tempore quo fuerint dissipati peribunt. Quos enim presentis uitae sollicitudo ordinat amissio dissipat & tunc & iam exterius percutit qui in dudu a & nunc negligendo perdidit. de quibus subditur;

Et ut in caluerint soluentur de loco suo. Iniquus & enim quisque cum in caluerit sol de loco suo soluitur. quia iudicio in time distractionis ad propinquans cum iam per cogitationem feruere coeperit ab ea cui ductum in hese rat carnis suae delectatione separatur;

In uolutesunt semitae gressuum eorum. Reprobos semite semper in uolutes ut ipsius concupiscentis dediti. ut autem bona nulla apperant aut appetentes infirmo desiderio ad haec nequaquam mentis liberis aut gressus

Atendant. De quibus subditur; [Lant qui in seculum destructus in laboris portam. Ambulabunt in uacuam & peribunt. In uacuam quippe ambu

Considerate semitas semitas theman itinera saba. & expectate paulisp
 Theman quippe auster saba recte interpretatur. Quid hic p austru qui ad flat
 ac temporibus membra dissoluit nisi fluxa uiuendi remissio. quid per
 se nisi actionis obligatio designatur. Qui enim desoluta mente ea que
 aeterna appetunt. negressu libero ad dm prodeant ipse suis inordinatis
 conatibus ligant. cumq; fluxis cogitationis sue actib; implicantur quasi
 remansuros in reus maculis pedes ponunt. **A**tergo. Considerate semitas
 theman & itq; a sia per techet &. Dapna alieni temporis attendite & tunc
 spem de aeternis firmitus sumitis. si recto cordis oculo quod in alius dis pli
 ceat uideatis. Recte autem dicitur. expectate paulisp. quia immensu est
 qd sine termino sequitur. & parue est quicquid finit. Unde demiquis subdit.

Confusi sunt quia sperant. Ac si dicat. Qui ad uis psecutionib; uimami ri
 goris repbi non emolliunt erubescetes pcul dubio labore sue crudeli
 tatis pdunt. **V**enerunt quoq; usq; ad me. & pudore co pti sunt usq; ad
 scam quippe eccliam in die iudicii repbi ueniunt quia usq; ad eam tunc
 conspicienda. glam pducuntur ut ad maiora reatus sui supplicia repulsi
 uideant qd perdidit. **V**ener quoq; usq; ad me. & itq; a sia dicat.

Uidentes corporis uulnera sed mentis constantia nescientes. dum de inuis
 titia increpare ausi sunt usq; ad me nec du uenerunt. Sed dum in uec
 tione pulsantes dū stare animum in aduersa deprehendunt. quasi ad
 me uenientes erubescunt. Eo enim ad me ueniunt quome in inimis agnosce
 t abscondunt ibiq; eos pudor cooperit ubi me stante fortia exterior uirtute

Nunc ueniatis e modo uidentes plagam meam time & it a sia dicat. **N**unc ueniatis
 Ego tunc dm timui cum fultus prosperis flagello suu detrimenta non
 sensi. Uos autem ex amore dm nunc ueniatis. ex solacium uerberu p cussione
 formidatis. **N**umquid dixi adferre mihi & de substantia ura
 donate mihi. Scia aecta non indigere hereticoru substantiam recte
 seasserit. qui quasi in uerbis se diuites ostendunt.

Velliberate me de manib; hostis et de manu robustorum eruite me. Ma-
num ergo hostis satanas fortitudinem uocat & manu robustorum uires

malignorum spirituum; **D**e hoc aut quod sequitur docete me & ego
tacebo & si quid forte ignorauim instruite me. sub cuius distinctionis

libramine pendat incertum uidetur utrum ad hoc subiunctum sit

quod intulerat: Numquid dixi an distiuncta a superiorib; sententia

pmittitur quia p increpatione dicatur. Docete me & ego tacebo & itq. Qd

tam utriq; distinctione cūuenit. Igitur contra mundi diuites pauper

cūtra potentes oppressus. cūtra sapientes stultus dicitur. tria responde quia

nec pauper eorum substantiam nec oppressus adiutorum cūtra robustos.

nec stultus doctrinam sapientie carnalis querit. **S**uppupillum

inruis. lucettaq; clarius patet quante infirmitatis conspicit que pupil-

lum uocat. **Q**uare detraxistis sermonib; ueritatis cūuenit nul-

lus ^{qui possit} sic arguere. ac si apte dicat. Quare meritate audita reprehendatis

qui p cussionis mee causas ignorantes. ad huc reprehensibilia pferatis.

Ad increpandum tamen eloquia concinnatis usq; ad amicum uerum. Duos sunt

genera locutionū inportuna ualde & noxia generi humano. Unum

quod curat & iam puer salaudare. aliud quod studet semp & iā recta

corripere. Illud deorsum cū fluuiū dicitur hic fluuientia ueritatis obser-

uare & alucum conatur. Illud in & us pmit hoc elatio erigit. Illud

inproptu subiacet. & hoc semp seduerso tumet. ex huius hic qualitate

beatus iob amicos suos reclus arguit dicens. Ad increpandum tamen eloquia

concinnatis & inuentū uerba pferatis. Inuentū uerba profertee

ociosa dicere que quia discretionis pondus non solidat aut le-

uitatis portat. **EXPLICIT LIB. VII. INCIP. LIB. VIII.**

Verum tamen qd coepistis explere. Quia sciuit nec sustinere falsa

p infirmitate metuumt. nec lesu qua a ueritate cūquiescunt recte seqt.

Uerū tamen quod coepistis explere. Pbetate autē & uidele an mentias.

Ac sidicat. nec ante in latet molestias trepido nec ingratis auditoribus
correctionis adiutoria abscondo. Quia & malis pressus exerceor &
ipsis meis persecutoribus benigne in pensis cresco.

Respondete obsecro absq. contentione. Nec enim heretici inquisitionibus
ueritatem concontur adsequi seductores uideri.

Et loquentes id quod iustum e iudicate. Ac sidicat. In eo quod ad nos per
egressum locutionis exitis. reprehendi non uultis. Intus iustitiae libram
tenete. Ut non en foris qd dicitur. ex ueritate pondere placeat. quanto
in hoc exterius trutinam dispensationis pensat.

Et non inueni & is in lingua mea iniquitatem. nec in faucibus meis stultitia
psonabit. Ac sidicat. si subtilius uia ppenditis uerius aliena pensatis. Ne
quaquam enim me auobis lingua stulticia resonat. si uia conscientia n pcedat.

Militia e uita hominis super terram. siue ut in ueteri translatione temptatio
nuncupatur. sed haec ad unam rem pertinent. Quid enim nisi pugna
contra malignos spiritus. nomine temptationis exprimitur. & quid
appellationem militiae. nisi contra hostes etc exercitum. Temptatio ipsa
quoq. militia est. quia dum contra malignos spiritus inuigilat. in bellorum.
punctus sudat. Militia ergo est uita hominis super terram quia uisus quisq.
dum cotidie ad uitae terminum per temporum augmentum tendit. augen
do uitam uiuere desinit.

Et sicut dies mercennarii dies eius. Dies itaq. hominis uera & aeterna sapi
entis dieb. mercennarii comparantur. quia p sentem uitam peregrinatio
nem non patriam militiam non pulmum deputat.

Sicut seruus desiderat umbram. Umbra enim seruo desiderare est. post temp
tationis estum sudorem q. operum ad aeterni refrigerii requiem querere.

Et sicut mercennarius prestolatur finem operis sui. mercennarius enim
cum faciendae opera conspiciat mentem p timis ex longinquitate & pondere
laboris adiecit. Cum uero lassescerent animum ad considerandum operis

premium reuocat. Vigorem uox animi ad exercitium laboris refo-
mat & quod graue perpensat ex opere leue existimat In remuneratione

Sic & ego habui menses uacuos & noctes laboriosas enumerari mihi quia
electi p actiones suas presentia non querunt a mundi conpendis ua-
cuos menses ducunt. Noctes quoq. laboriosas tolerant quia aduer-
sitatum tenebras non solum usq. ad inopiam sed sepe usq. ad corpo-
ris cruciatum portant.

Si dormiero dicam quando surgā & rursus expectabo uesperā In noc-
te quippe dies quaerit Indie uespera desideratur. quia nimirum
dolor non perimit placere quae adsunt. Cumq. mentē per expe-
rimentū p sentū afficit semp hanc quasi consolante desiderio ada-
lia per expectationem tendit. Sed quia afflictio mens ad appetitum
ducitur & tamen dolor eius & iam se ductus desiderius non finitur
recte subiungitur

Replebor doloribus usq. ad tenebras. causa autē eiusdem doloris ex-
primitur cum subinfestur

Induta est caro mea putredine & sordib. pulueris cutis mea aruit &
contractata est haec uis loci dixisse iuxta iteram sufficiat.

Dies mei uelocius transeunt quā a texente tela succidit tale quippe
tarditatem p uectus habet. Uita autē p sens morā defectus non habet
quia p cussum nrī transitus. & iam tormentes imus.

Et consumptisunt absq. ulla spe ac si dicat. Mentis fiducia in p senti
uita n̄ p̄ sui quia omne qd p̄ ter ibit calcando desperaui. Unde subditur

Memento quia uenturū est uita mea. Ac si diceretur transeunte uelo-
citē benignus respice quia tanto ate uideri misericordius debeo quan-
to ipse a consideratione breuitatis meae oculos non auerit.

Nec uertēt oculus meus ut uideat bona. ad uidenda autē bona extinc-
ti oculos n̄ redit quia ad exhibenda recta opera ex uita carne anima

non recurrit.

Nec aspiciet me uisus hominis. uisus quippe hominis est misericordia redemptoris quae
 pro morte non liberat quae ante mortem gratia diuina ad ueniam non reformatur.

Oculi tui in me non subsistam. Ac si diceret & districtus ad iudicium ueniens & ad
 saluandum non uides & ad ferendum uides. quia quae in presenti uita dispen-
 sationis tuae miseratione respicis respiciendo post modum per iusti-
 tiam extinguas.

Sicut consumitur nubes & praetertransit sic qui descendit ad inferos non ascendet &
 ac si diceret & in altum currenda deficit qui superbiendo ad interitum tendit
 quem si semel ad poenam culpa pertrahit misericordia ulterius non reducit.

Nec reuertetur ultra in domum suam. sicut enim domus est corporis habita-
 culum corporale ita unicuique menti hoc domus fit quod ex desiderio in
 habitare consuevit. Ad domum igitur suam ultra non reuertitur quia se-
 mel aeternis supplicis traditur ad hoc ubi amore inhaeserat nullatenus reuocatur.

Nec cognoscat eum amplius locus eius. Damnat enim homo tanto tunc in
 iudicio a conditori suo non agnoscitur quanto nunc ad reparationem
 nec per dānare uocatur. Dū enim agnitio non homini sed loco tribuitur
 patenter ipse conditor loci nomine designatur qui ad iudicium ueni-
 ens iniquus dicet nescio uos. Unde uoce electorum dicitur.

Quia propter & ego non partem oris meo. Iustus enim oris suo non partem
 iudicis praeueniens uerbis contra se propriae confessionis seuit.

Loquar in tribulatione spiritus mei. tribulatio quippe spiritus linguam mouet
 ut tractum prauo operis uox confessionis impugnet.

Confabulabor cum amaritudine animae meae. Ac si dicat. Contra me
 intus cordis mei dolore conloquor & foris me a uerbis iudicis abscondito.

Numquid mare sum ego aut coetus quia circum dedit me carcere. ac si dicat.

Mare ut coetus iniqui uidelicet eorumque auctor maligni spiritus qui effrenari
 ad solam perpetranda iniquitatis licentiam appetunt recte poene suae
 carcere constringuntur. Ego autem qui iam aeternitatis tuae libertatem.

desiderio. Cur adhuc mee carere corruptionis premor. quod tamen nec a
iusti superbe requiritur quia amore ueritatis incensi Infirmittatis suae
angustias transgredi perfecte concupiscunt.

Sid exero consolabitur me lectulus meus & releuans loquens me cum istra
tu meo. terrebit me p somnia & p uersione horrore concutiens. ac si di
cere. Si exteriora fugiens in cor sus recedo & utcumq. requiescere in cor
dibus cubile concupisco ibi mihi dū distractionis tuae contemplationi
subiciat uehementer^{me} per ipsas meae pudentiae. Imaginationis terref.

Quam obrem elegit suspendium anima mea & mortem ossa mea. Anima
mentis intentionem ossa carnis fortitudine significat. qd aut suspen
ditur iam ab imis subleuatur. Anima enī suspendiū elegit ut ossa mo
riant quia dū mentis intentio ad alta se subleuat omnē in se fortitudi
nem uite exterioris necat.

De sperari nequaquā ultra iam uiuā lustiaut desperare est p sentis uita
bona aeternitatis electione deserere qui haec agens nequaquā ultra
uiuere asserit quia uidelicet uiuificatrix morte cotidie aut a se pas
sionis occidit. **P**arte mihi nihil enī sunt dies mei scī uiridies suos nil
esse considerant quia quo uerius summa cognoscunt eo sublimius ter
rena dispiciunt. **Q**uid est homo quod magnificasti eum aut qui abo
nis erga eū cor tuum ac fiduciat. Magnificatur homo spirituali mu
nere si tam cardest qui si remota pietate iudicet pond qd de tua subdi
litate imminet ferre non ualet. **V**isitas eum diluculo & subito pbat
illū diluculo nos dñs uisitat quia erroris nrī tenebras luce suae cogni
tionis inlustrat. subito aut hominem pbat quia & accedendo cordamā
ad uirtutes puehit & recedendo concuti temptatione pmittit.

Usquequo non parcas mihi nec dimittas me ut glutinā saluā meā saluū
nomine sapor in carne contemplationis accipit sed sicut uir scs in sinu
at haec salua ad os quidē acapite labitur. Ut uero ad uentre usq.

pueniat non glutitur quia diuinitatis contemplatio sensum tangit sed mentem plene non reficit quia si aut dixisset tunc permitit ut salina glutia cum sapore tuae claritatis usque ad habundantiam facietatis infuderis.

Peccavi quid faciam tibi o custos hominum ecce fatetur malum quod degit sed bonum quoddam in re compensatione debeat offerre non inuenit. Cum autem dicitur quid faciam tibi patenter ostenditur quia haec ipsa bona quae agere precipimur non preceptoris sed nobis presunt deus autem hominum custos uocatur quasi es nos custodia minime protegit nostrae sollicitudinis oculus uigilans dormit. **Q**uare posuisti me contrarium tibi & factus sum mihi met ipsis grauis tunc sibi deus contrarium hominem posuit cum deus homo peccando dereliquit.

Autem factus sum mihi met ipsis grauis quia dure pulsus homo & carne molestus & mente questiones tolerat graue nimirum pondus semet ipsum portat.

Cur non tollis peccatum meum & non auferis iniquitatem meam his uerbis siue desiderium prestolati mediatoris innuitur de quo dicitur. Ecce qui tollit peccatum mundi siue ab humano genere tunc peccatum plene tollitur cum per incorruptionis gratiam nostra corruptio permutatur.

Ecce nunc in puluere dormiam & simane me quesieris non subsistam ac si dicat in presenti quidem mortem iam carnis patior & tamen adhuc de futuro iudicio grauiorem mortem tuae sententiae pestimesco.

Respondens autem baldad fuit et dixit. Usquequo loqueris talia quia autem usquequo dicit quia aedificationis uerba iam portare non possit ostendit unde sequitur. **E**t spiritus multiplex sermones oris tui cum multiplicata in sermone reprehendit esse intelligentiae grauitas in sensu denegatur ac si baldad beatum iob dicat habundantia spiritus in sermone oris ad tolleris sed sensus indigentia coangustaris. **N**on quid deus subplantat iudicium autem omnipotens subuertit quod iustum est. **N**on ergo mirum quod mirum quod baldad diuinam iustitiam laudat quam nihil aduersi ab eodem tolerat. **E**tiam si filii tui peccauerint ei & dimisit eos in manu iniquitatis suae quasi errorum praedicatores dicunt ad ecclesiam iniquitatis suae

In manibus dimissis sunt qui uitam rectitudinis imitari noluerunt.

Tu tamen si diluculo surrexeris ad dñm & omnipotentem fueris deprecatus hereticam eccliam quasi in erroris nocte positam ad diluculum ueritatis uocant quatinus & per cognitionem dñi quasi per diluculum surgat & per precem poenitentiae perterit diluat.

Si mundus & rectus incesseris Mundus in cogitatione rectus in opere

Statim euigilabit ad te qui quasi adiutorio tui erroris dormit.

Et pactum reddet habitaculum iustitiae tuae Idem presentis uitae contrarietatem amouet & tranquillitatis securitatem prebet.

Interdum ut priora tua fuerint parua & nouissima tua multiplicentur nimis Peruersi enim doctores suis auditoribus non solum amissa recuperari pondent sed ad maiora adhuc presentis uitae premia eorum animos erigunt sed quia eorum uerbis non facile creditur antiquorum patrum sententias in auctoritatem sui erroris proferunt.

Interroga enim generationem pristinam & diligenter inuestiga patrum memoria. Nequaquam enim uideri sed inuestigari eorum memoria amonet qui hoc in eo nolunt conspici quod liquido culpabile cunctis patribus aut sepe quedam moraliter docent & qualiter ex his quae auribus oculis transendo subtracta sunt quam nulla sunt quae uidentur demonstrat.

Hesterni quippe sumus & ignoramus quomodo sicut umbras dies nostri super terram quasi dixisset sic quae erant ad memoriam reuocamus iam cognoscimus quam celeriter hoc quoque fugiat quod tenemus.

Ipsi docebunt te & de corde suo proferent eloquia. ac si ad sanctam ecclesiam dicant. Multiplicatae sunt in ore habes sed in corde non habes sicut contrate audiendi sunt qui uerba ex corde proferunt.

Numquid uir ere potest scirpus absque humore scirpus in fore est in potestate in laude Aut careccum crescere sine aqua id est in potestate in uitae ad bona opera in infusione quidem superni humoris percipit sed in cunctis quae agit exteriores laudes appetens & fructu infusions percipit

inanescit

Cum adhuc sit in flore nec carpatur manu ante omnes herbas arescit.

Acritas uero angulis surgens carectū manu non carpit quia exasperatis parrogantā deprauitate sua ꝛpocrita dignatus ē corripit. In flore suo manum carpentis incidit quia in laudē ꝛpocrita positus ne hunc quisquam corripere audeat asperitate sua ꝛtinus uitam corripientis secat. Arescit herbe & iam relique quia iustorum opera cū carnis uitā deficiunt sed barbarum ariditate scirpus ꝛtuenit. Quia priusquā de carne ꝛpocrita transeat ea que in se ostenderat uirtutū facta derelinquit & quasi uiriditatis speciem amittit.

Sicutiae omniū qui obliuiscuntur dñm & spes ꝛpocrite peribit quia humana laus quam magnis laborib. appetit in pulsa temporū momentis decurrit.

Non ei placebit uecordia sua hic sua uecordia ei placeat in tēp. sed n̄ placebit quia cum retributionis tēpus aduenerit in poena dispiciet qd uecordis fuit.

Et sicut tela aranearum fiducia ei. Omne enim quod ꝛpocrite ad optinendā glam exsudant uentus uitae mortalis dissipat.

Immittetur super domū suā & non stabit. Omne enim qd diligimus quasi in hoc quiescentes habitamus super domū suā ꝛpocrita immittitur cū uanis fouoribus deceptus quasi de fiducia sc̄itatis eleuatur. Quae domus stare non ualet quia aduemente iudicio omnis fiducia eius cadit.

Fulq. & eam & non consurg. suā enim domum fuleunt enumeratione uirtutum dicentes Nonne in nomine ^{tuo} haec & haec fecimus sed dom. laudis stare non ualet & quia iudex dicit numquam noui uos.

Umectus uidetur ante quam ueniat sol quia utiq. uirentē se nunc humanas oculis exhibet sed in calore tunc diuini iudicii arescet.

Et in ortu suo gerimen illius egreditur. Solus scirpus ex omnib. herbis cum fructu suo nascitur & si se cum seminis gerimen ꝛducto hoc est ꝛpocrita quia mox ut in bono opere nascitur ꝛsentis mundi reaperere glam conatur quippe qd bene uiuere incipit querit statū ut a cunctis honoretur.

Super acervum peccatorum radices eius densabuntur & inter lapides commorabitur
Hic lapides homines radices occulte cogitationes sunt scirpus ergo inter la-
pides commoratur quia ibi rprocrita facit ubi mentis suae intentionem so-
lidat Nam cum a testationem percipere multorum ambitu quasi in la-
pidum collectione subsistit

Si absorberit eum de loco suo negabit eum & dicet non nouit de loco suo
rprocrita absorbetur cum a presentis uitae fauoribus morte interueniente
separatur sed huic absorptum in mentis arbitrio negat sequi eum scire denuntiat

Haece est enim laetitia uiae ei ut rursum de terra alii germinetur ac si apte
dicat Veniente iudice nequaquam cognoscitur sed multiplicat supplicia
recipit quia elatus in sua iniquitate letatus est quod & in malis malis propagantur

Dsi non proiciat simplicem nec porriget manum malignus quia districtus
iudex in iudicio apparet & despectum simplicium glorificat & maligno-
rum gloriam confringit

Donec impleatur risu os tuum & labia tua iubilo Bene autem os risu im-
pleri dicitur & labia quia in aeterna patria cum iustorum mens in ex-
ultatione rapitur lingua incautum laudis eleuatur quod tantum uident
quantum dicere non ualent In risu iubilant quia ^{non} ex splendore sonant
quod amant hic autem donec psemper dicitur

Qui oderunt te induentur confusione iustorum hostes in extremo exami-
ne confusio induit quos undique deprimens reatus uestit

Et tabernaculum impiorum non subsistet quia utique uite fugientis amato-
res dum studiosè in se presentibus construunt repente ad aeterna supplicia
rapiuntur

HUNC USQUE SENTENTIA. EICI AMICI.

Rincipit liber nonus
Respondens iob & dicit Vere scio quod ita sit & quod non iustificatur
homo compositus deo quia bal dad sicut recte per inquisitione dixerat
Nunquid deus supplantat iudicium bene haec contra prauos prolata beatus

lob conspiciens p̄tinus adpbat dicens

Vere scio quod ita sit & quod non iustificatur homo compositus dō. homo enim subpositus dō iustitiam percipit compositus amittit. quia quisquis sedō comparat bono se quod acceperat priuat. Qui enim accepta bona sibi arrogat. suis contra d̄m bonis pugnet.

Suoluerit contendere cum eo. non poterit respondere ei unum pmille. Quid hoc loco unius appellatione nisi bene uiuendi initium. Quid millenari numeri amplitudine. nisi eiusdē bonae uitae perfectio designatur. Unum ergo pmille ei respondere non possumus. quia cum de bonae uitae perfectione extollimur. hanc nos nec inchoasse monstramus.

Sapiens corde est & fortis robore sapiens d̄s d̄s. quia occulta terrā subtiliter agnoscit. & esse fortis aduigetur quia ualenter cognita percipit.

Quis resistit ei & pacem habuit. Nullus utiq. unde summus ille angelicus sp̄s qui sub iectus dō stare potuisset & semetipsum repulsum patitur quia p̄nature suae inquietudinem foras uagatur. & primū homo quia auctoritatis praecepto resistit non pacem sed carnis contumeliā sentit.

Qui transtulit montes & nescierunt hi quos subuertit. In furore suo. Montes enim uertas transtulit cū p̄dicatores scōs a iudeis obduratione subtraxit. Sed hanc translationē montium hi nescierunt quid n̄i furore submersi sunt quia hebrei fecisse lucrū arbitratis qd̄ p̄dicationis lūmā miserunt.

Qui commouit terrā de loco suo & columnae eius coarctent. De loco enim suo terra commota est cum plebs israhelica de iudaea fimbuse uulsa est. Cuius tunc colūnae concusse sunt subductis ab ea aptis nec ipsi in ea uiuere p̄missis quia ab illa uitae predicatorum expulerunt.

Qui precipit soli & non ortur & stellas claudit quasi sub signaculo. Ori ri quippe ei solem noluit aqua p̄dicantiū animū deuertit & quasi sub signaculo stellas clausit quia dum p̄dicatores suos p̄ silentiū intra semet ipsos retenuit. Cecas in quorū sensibus caeleste lumen abscondit.

hinc est quod duo illi gemini predicatorum dilata morte subtracti sunt
Ut ad predicationis usum in fine reuocentur

Qui extendit caelos solus Solus ergo dominus caelos extendit qui secretis mira
dispensatione consilii predicatorum unde promisit in una gente oppri
mi in defectu immundi cardines dilatari

Et graditur super fluctus maris Cum enim se procelle persecutionis
erigunt miraculorum eius obstupefactione franguntur

Qui facit arcturum & oriona & radas quid autem arcturi nomine quin
caeli axe septem stellis constitutus fulget nisi ecclesia uniuersalis ex
primitur Arcturus enim semper uersatur & numquam mergitur
quia sancta ecclesia persecutiones iniquorum sine cessatione tolerat sed usque
ad mundi terminum sine defectu perdurat Post autem arcturum per oriona
subdit Oriona quippe in ipso pondere temporalis potestatis hie
malis oruntur Sui quoque exortu tempestates excitant & maria terrasque
perturbant Quid igitur post arcturum per oriona nisi magistri res de
signantur Quid uero sancta ecclesia ad statum molestiasque passuri ad caeli faciem
quasi in hieme uenerunt Perius autem radas subdit quae in caeli faciem cum
sol coloris sui uires exerce extenduntur Quid ergo post oriona per radum
nomine nisi doctores sanctae ecclesiae designantur qui sub ductis martiribus
iam eo tempore ad mundi notitiam uenerunt quo fides clarius elucet quoniam
in merito per radum appellatione signantur Crete enim per ratos pluuiam uo
cant & radas nomen pluuius acceperunt Illi ergo ad statum uniuersalis
ecclesiae quasi in caeli faciem ducti super arenam terram humani pectoris
predicationis umbres fuerunt Vir igitur sanctus redemptionis nostrae ordinem
admirans exclamat dicens Qui extendit caelos solus usque radas exten
dit & enim caelis dominus formauit arcturum quia in honorem deductis
apostolis in caelorum confirmatione fundauit ecclesiam firmatoque arcturo
fecit oriona quia roborata fide uniuersalis ecclesiae contra procellas in unum

* predicationis erigit pondus persecutionum uiuentium.

die dicit martires edictisq orionib ptulit rades quia conualescentib con
tra aduersa martyrib adinfundenda ariditatem humanoru cordiu
doctrinam contulit magistrorum.

Et interiora austru hoc loco austrum nomine feruor sci sps designatur
Interiora austrisunt occulti illi angelorum ordines quosimpl & calor
sci sps Illuc enim scorum animae peruemunt & quasi astra in abditi
occultantur

Qui facit magna & inscrutabilia & mirabilia quoru non est numerus
uidelicet magna uirtute inscrutabilia ratione innumerabilia mul
tiplicitate. Diuina ergo opera quae explere dicendo non potuit
facundius definiendo definiunt.

Suenerit ad me non uidebo eum & si abierit non intellegam. Accessus
enim di ad recessus a mente nam minime cognoscitur quousq reru
alternatum finis ignoratur quia & temptatione incertu est
utrum prob & antrucid & dedomis nequaqua cognoscitur utru
hic desertum remunerant an inuia nutriunt ut ad patria pducant

Si repente interroget quis respondebit ei. repente d sintrogat cu
nos ad distractionem sui examinis inopinato uocat. Cuius interrogati
oni respondere homo non sufficit quia si remota tunc pietate dis
citur in illo examine & iam iustoru uita succumbit

Uel quis potest dicere ei cur ita facis. Cu ergo scoru causa adprehendi
tur restat ut sub factis illius cum humilitate taceatur

Discuus resistere irae nemo potest. Vir igitur sc aspiciat quia nulli
us interuentu diuina ira restringitur cum in placabiliter excitatur
& dicat. discuus resistere irae nemo potest.

Sub quo curuantur qui portant orbem & subiectos quondam iudeos
districe deseris eterectas potestates gentiu misericordie fleccis

Sue qui portant orbem poss & angelice uirtutes intellegi quaerendi

- mundi curas administrant. Vir ergo sancti humilitatem omnes creature
conspiciens. tremente factus quodam modo dicit. Siquis infirmorum homi-
num tuis mirabilibus obuiat cuius formidini & uirtutes angelice se inclinant.
- Q**uamuis sum ego ut respondeam ei & loquar uerbis meis tunc sic dicit.
Creatura illa hanc considerare non sufficit quae carne non premitur
quam mente deus ego iudicis disputo qui ponere corruptionis angustias
- Q**ui & iam si habuero quippiam iustum non respondebo sed meum iudicem depre-
cabor. quae sic dicit & si ad opus uirtutis ad uitam excreuero non exmentis
sed ex uena conualesco.
- E**t cum inuocantem exaudierit me non credo quod exaudierit uocem meam
quia mens ex ipsa sua mirabilitate fit trepida & per hoc quod nolens
patitur repulsam se abiectam quae suspicatur.
- I**nturbine enim conteret me. Peccator quisque inturbine atteritur & quiere-
tus in tranquillitate turbatur. In quo iam turbine idcirco iustus non
conteritur quia semper hic sollicitate metuit ne conteratur.
- E**t multiplicauit uulnera mea & iam sine causa. Nonnulli & enim prius ap-
penti lucem subtrahunt quam ad proferenda bona actus uitae merita
perueniant. Quos quia a culpa originis salutis sacramenta non liberant
illuc ad tormenta perueniant quibus quodam modo sine causa uulnera
multiplicantur quia nihil ex propria uoluntate peccauerunt. Siue
de semet ipso beatus iob dixit & multiplicauit uulnera mea & iam sine
causa uulneratum enim sine causa asserens hoc de foras loquitur quod de
illo ueritas in occulto testatur dicens. Comouisti me aduersum eum ut affligerem.
- N**on cedit quiescere spiritum meum & implet me amaritudinibus. eum frustra
Vir enim spiritum impletum se amaritudinibus asserit quia cum flagella exte-
rius tolerat. Illud est grauius quod de temptatione aduersarii in mi-
nis portat. sed in haec mitigat uim doloris considerata aequitate & po-
tentia ferientis. **S**i fortitudo quaeritur robustissimus est si aequitate

ludici nemo p me audet testimonium dicere. Ille quippe ^{uixit} causas exa-
minat quia per alienum testimonium non explorat.

Si iustificare me uolueris os meum condemnabit me. Si innocentem ostendere
prauum me conprobabit. ac si dicat. Quidde alius loquar testimonium quide-
me ferre non ualeo. **E**tiam si simplex fuero hoc ipsum ignorabit anima
mea. ac si dicat. conditoris contra me iudicia quate meritate re-
darguo qui ipsum ex infirmitatis caligine ignoro.

Ecce debet me uitae meae. tede iustum uiuere quia & operam ^{do}
uita non desint querere & tamen eius de uitae suae meritum
non ual & inuenire. **U**num est quod locutus sum & innocente m
& impium ipse consumit ac si dicat. Hoc apud me uerbum cogitationis ptuli
quia nec innocens si districte discatur apparebo. nec impius si apud me latere
uolueris a sup me examinis ac uimine abscondor. terte homo similiter consumit
quia quauis in meritis succediuissint primum tamen culpe meritosq; ad carnis

Si flagellat occidit semel. Nos enim qui & ad morte interitum pertrahuntur.
recessimus & carne ad puluere redimus. Poena duplemortis adstringimur
sed si uenit ad nos si plura suam duplem nre coniungat & et nos ab utraq; mor-
te liberat &

Et non de innocentium poenis rideat. quousq; ergo electorum suorum uota
dn̄s non conpatiens distulit quid aliud qua poenis innocentium risit
sed de innocentium poenis non risit. cum ipse carne passibilis appa-
rere dignatus est.

Terra data est in manus impii uultum iudicium eius operuit. Terra autem
deptoris impius diabolus. qui cum iudicium ad mortem carnis eius
excitat &. Cumque a pontificibus ministros tradidit. iste autem
impius uultum manus ad terram tetendit. Iste autem ipsius
uultum iudicium aperuit. quia corda persequentium ne auctorem
suum cognoscerent malitiae nubilo uelauit.

ab ede

Quod si non ille est. qui se ergo est. Ac si de populo persecutore dicat. Quis inquam
impius putandus est. Nisi ille populus qui ipsam pietatem persecutus est.

Dies mei uelociore fuerunt cursore. Omnes electi qui ante aduentum redepto
ris oratione. quasi in mundo quidam precursores fuerunt. Sed quia
ante. ^{prestoletū} redeptoris tempus est subtrahi prouident transire secursore uelo
cuis docent. Unde de eisdem diebus dicitur.

Fugerunt & non uiderunt bonū. Ac si dicat. ante expectatū
tempus elapsi sunt. quia ad redeptoris presentiam uenire
nequuerunt.

Pertransierunt quasi naues poma portantes. Quid enim
antiqui patres nisi naues portantes poma extiterunt qui diuine incarnati
onis misterium prophetantes ipsi quidem speciei odore potiti sunt. sed
nobis fructum de eiusdem speciei perfectione detulerunt. Uel certe
quia naues cum poma portant haec paleis admiscunt ut ad terras inle
sa producant. Similes quia antiquorum dicta in eo quod misteria spirita
lis uitae denuntiant per infusam haec historiae scipulam seruant
& operum nobis fructum sp̄s differunt.

Sicut aquila uolans ad escā. sic antiqui patres fuerunt qui creatoris
lucem erecta mente contemplati sunt. sed incarnandum hunc in fine
mundi p̄cientēs quasi a solis radus oculos ad terrā deflexerunt cuius
morte semetipsos refici atque reformari ad uitam nouerunt. sed nunc ad ui
daeorum quidem duriciam sermo conuertitur.

Cum dixerō nequaquā ita loquar commuto faciem meam & dolore tor
queor. Plebs quippe iudaica loqui ut prius noluit quae eum quem pre
dixerat negauit. Quae quasi commutata facie ab auctore non cog
noscat. quia perditā bonae conscientiae fide reprobat.

Verebar omnia opera mea sciens quod non paceres delinquenti. Quae bea
tus iob opera exercuit sacrae huius historiae textus ostendit. At aut

Recte peccatorum p̄cedentium dies comparantur nauibus poma portantibus

Uerebar opera mea & rē. ac si humili confessione diceretur. Quae aperte egerim uideo. sed quid in his latenter protulerim ignoro. Sciens inquit quod non parceres delinquenti. Delinquenti ergo dñs nequaquam parcat quia delictum sine uitiatione non deserit.

Sicut & sic impius sum quare frustra laboravi. Non quo hunc laborasse poenitē sed quo incertus eēt de premis & intē labores dolē.

Silotus fuero quasi aquis niuis & fulserunt uelut mundissima manus meae. Aquae enim niuis sunt lamenta humilitatis quae pfecto humilitas quia ceteris uirtutibus p̄minet quasi p̄ magna meriti colorem candē. Notandum uero quod uir sc̄s non ait mundissime sed uelut mundissime manus meae. Quia quo usq; poena corruptionis astringimur quālibet rectis operib; ueram munditiā nequaquam adp̄hendim; sed imitam;

Tamen sordibus intinctus me. Ac si dicat. quamuis lamentis superne dāpnationis infundar quamuis p̄ studia recte operationis exercear. In uacuo tamen munditia uideo quia mundus non sum. Dñs autem dicit nos intingere sordibus intinctos sordibus demonstrare.

Et abominabuntur me uestimenta mea. uestimenta nomine t̄renum corpus exprimitur quo induta anima tegitur quae quodā modo dicitur ab^{om}inabuntur me uestimenta mea id est abominabilem facient.

Neq; enim uiro qui similis mei est respondebo nec quime cū iudicio exequo possit audiri. Ac si dicat. In hoc exequo non audior quia & patent & cuncta quae facio & tamen ipse nescio per quanta reprehendor.

Non est qui utrumq; ualeat arguere & ponere manum suam in ambobus. Uir sc̄s redemptorē humani generis quia longe postuenturum considerat deplorans dicat. Non est qui utrumq; ualeat arguere & contra ille enī solus & hominem arguit nec derelinquerē & ponerent manum suā in ambobus & dō obstitit ne feriret qui manum suā in ambobus posuit quia unde reum recta docuit inde iracū iudicem placauit quae etiam corda delinquent.

tuum mansuetudinem potius quam terrore correxit.

Auferat uirgam suam a me & pavor eius non me terreat. Per legem autem dominus uirga terruerat cum dicebat. Si quis haec uel illa fecerit morte moriatur: sed incarnatus uirga abstulit quia uias uitae per mansuetudinem ostendit.

Loquar & non timebo eum. Uir enim sanctus qui redemptorem humani generis uenire mittere conspicit non metum ad dominum sed affectum quasi ad patrem sumit.

Neque enim possum metuens respondere ei. Respondere homo benefici dei debet sed tamen respondere metuens non ualet. quia humani generis conditorem qui adhuc seruiliter formidat procul dubio non amat & uerba obsequia deo non reddidit sed ex timore ei & non potius ex amore

Tedet animam meam uitae meae. In tedium presentis dilecti seruitutis uitae fertur cum supernae dulcedinis amor accenditur.

Dimittam aduersum me eloquium meum. quasi pro se eloquiosus uitae qui praua quae gessit defendere conatur sed aduersum se eloquium dimittit qui accusare incipit quod errauit.

Loquar in amaritudine animae meae. Qui culpas suas detestans loquitur restat ut has non in gaudio sed in amaritudine anime loquat.

Dica deo nolime condempnare. qui peccatorem se in amaritudine animae assertit quid aliud deo quam me contempnatur dicat.

Indica mihi cur me ita iudices ac si flagellando me iudicas ostende quod futurum iudicium per haec flagella securum reddas siue scis uir peccat ut semet ipsum sibi iudex uindictae quatenus quod ille animam aduersando percutit hoc se flendo ipse castigat.

Numquid bonum tibi uidetur si calumniaris & opprimes pauperem ac si dicat. Tu qui summe bonus es noui quod bonum non estimas ut pauperem per calumniam opprimes. Non autem se innocentem sed pauperem dicit. nec districti iudicii innocentiam sed paupertatem suam abiciat.

Opus manuum tuarum. Ac si dicat impie obprimere non potes. que te fecisse gratum recordaris.

Et consilium impiorum adiuves. Malignorum utiq; spirituum quorum consilium dñs non adiuuit quia eorum temptationibus carnem iusti perdidit. animam nonne caute.

Numquid oculi carni tibi sunt aut sicut homo & tu uidebis. Numquid sicut dies hominis dies tui aut anni tui sicut humana sunt tempora ut quaeras iniquitatē meam & peccatū meū scruteris ut scias quia nihil impium fecerim. Ac si humiliter requirens diceret. Cur me in tempore p flagella examinas quem apud te pfecte & ante tempora scisti. Cur culpas meas uerberibus in ceteris uogas quem per aeternitatis tuae potentia nec prius quam conderis ignoras cuius potentiae pondus exprimit dicens.

Cum nemo sit quidem manus tua possit eruere. Ac si dicat. quid tibi restat nisi parcere cuius uirtuti nullus ual & obuiare.

Manus tue plasmauerunt me & fecerunt me totum in circuitu. & sic repente precipitas me. Ac si dicat. quia subiuisto exanime dignum n̄ est tue placationi qđ feci. Pensa misericorditer ne pereat qđ fecisti ea aū plasmatum propter internā imaginem retulit factum uero totum in circuitu in eo qđ ex carnis const & indumento memorauit.

Memento queso quod sicut lutum feceris me. Si enim homo lutum est conditus quia quasi aqua infundit puluerē cū anima irrigat carnem.

Et in puluerem reduces me. Ac si aperte dicat. Memento queso quod per carnem a terra uenio & per eius interitum ad terrā tendo.

Nonne sicut lac mulsiisti me & sicut caseum coagulasti me. Pelle & carnibus uestisti me & ossibus & nervis conpegisti me. Plasmatus quippe homo sicut lutum factus est p pagatus autē sicut lac mulgitur semine & sicut caseum coagulatur in carne. Carnibus & pelle induitur ossibus neruisq; solidatur. Per lutum ergo prime conditionis qualitates per.

lac uero sequentis ordo conceptionis exprimitur. Quiper coagulationis incrementa ducitur ut paulisper in ossa roboretur

Vitam & misericordiam tribuisti ei. Vita quippe tribuitur cum malignissimis tibus benignitas aspiratur. Nunc autem de aspiratione animae sequitur seducta sine misericordia accipi nequaquam ualet. quia ad optinendam dñs iustitiae bona ^{noti} adiuuat nisi prius misericorditer ante actas nequitias non relaxet. Uel certe uitam nobis & misericordiam tribuit quia ea quae nos misericordia ad bene uiuendum preuenit & iam subsequente custodit de custodia sua sequitur

Et uisitatio tua custodit spiritum meum. humanum quippe spiritum uisitatio superna custodit. Cum adhuc uirtutibus ditatum uel flagello percussere uel conpungere amare non desinit. Unde sequitur

Licet haec celes in corde tuo tamen scio quia uniuersorum memineras

Acsidicat. Cur de me trepido qui & gentes uniuersas quia collo castro quod tamen in corde celas quia hoc adhuc aperto sermone non indicas sed qui uniuersorum memineras me procul dubio de uenia certum facis

Si peccavi & ad horam peperisti mihi. cur ab iniquitate mea mundum me esse non pateris. Ad horam dñs peccato parat cum reatum culpe concessis protinus fletibus deluit. Sed qui ab iniquitate nostra immundos nos esse non patitur quia uolentes quidem culpam fecimus sed nonniam quam uolentes eius memoriam delectatione toleramus.

Et si impius fuero. ue mihi est & si iustus non leuabo caput saturatus afflictione & miseria. Impius namque ue habet & iustus miseria. Ac sidicat aut subtractus carnis desideris supplicio aeterno subicior. Aut repugnans inlicitis motibus poena praesenti crucior qui a labore certaminis liber non sum.

Et propter superbiam quasi leaenam capies me. Leaenam escam catulis querit. inhiat in foueam captationis ruit. Nam in tenere eius fit.

fouea Inqua pecus deponitur ut millam se eius appetitu proicere
 lae aena puocetur. Alia quoq fouea quae priori coheret effodi
 tur quae tamen ei inqua pecus est extreme partis apertione con
 uigetur. Inqua nimirum cauea ponitur ut leaena corruens qui ad
 super terroribus urgetur. Cum quasi in secreta parte foueae oc
 cultare se appetit caueam uolens intrare quae iam suas ponte info
 ueam corruit ut ad superiores partes circum septa uectibus in caueam
 redeat. Sic nimirum humana mens captae est in libertate arbitrii.
 condita quaedum nutrire desideria carnis appetit quasi leaena catulis
 escam quae suat. Atq inde deceptionis suae foueam cecidit quae sua
 dente hoste ad abum phibitum manum te tendit. Post foueam itaq
 nunc cauea patitur quae erepta ex eterno supplicio & praua liber
 tate sub celesti disciplina religatur. Recte ergo dicitur. & propter
 superbiam quasi leaenam capies me. Quia ad nunc inde hominem subdis
 ciplina suae correptionis deprimat. Unde transgressionem precepti non
 mens audacter in foueam saltum dedit

Reuersus qui emirabiliter me cruciaris. Ac sidicat. Relinquendo me
 nequaquam ad facis. quia insensibilem reddis. Sed cum reuerteris cru
 cias. quia dum te mihi insinuas quomodo sim lugendus demonstra

Instauras testes tuos contra me. Iestes enim qui per exercitium sciope
 ris testantur. quae electos secutura sunt premia ueritatis. Cuncta eni
 quae agunt electi. studiis nostrae prauitatis aduersa sunt.

Et multiplicis irata tua. eonobis iradi multiplicari dicitur quod ee multiplex
 indicatur.

Et poene militat in me. Consideratis quippe di testibus poene
 in nobis militat. quia dum miranda illorum facta conspici
 mus uitam. nostram que execorum nobis comparatione dis
 plicet cruciamus. ut quae quid in nobis polluerunt opera.

dilucent lamenta .

Quare deuulua eduxisti me . qui utinam consumptus essem ne oculus me uideret . Quod dicem prius protulit dicens . quare non in uulua mortuus sum quia hoc quoque quithic adhibet sub dens .

Fuisssem quae si non essem de uero translatus ad tumulum . Illic uerbis alius non aliter adiungit dicens . sicut ab ortu ^{abconditum} tuum . non subsisterem . uel qui concepti non uiderunt lucem . quia superius haec lata digessimus . exposita replicare de uero .

Numquid non paucitas dierum meorum finietur in breui . Cautum se ac sollicitum uiuere ostendit . quia breuitatem praesentis uitae . considerans non eius usum sed terminum conspiciat . ut ex fide colligat nisi esse quod transiens delat .

Dimitte ergo me ut plangam dolorem meum paululum . Ac sicut . Flagella tuce percussione tempera . ut moderatis doloribus aestimare mala quae patior flendo conualescam . 7

An te qua uada & non reuertar ad terram tenebrosam et operam mortis caligine . Quid autem terrae tenebrae nomine nisi tartari claustra signantur quae mortis caligo operuit quia damnatos quosque in perpetuum a uitae luce disiungit . Infernus autem terra dicitur quia quique ab eo captiui fuerint stabiliter tenentur . At autem . Ante qua uadam & re qui cul pam deflecurus est sed quia ad hanc qui plangere negligit uadit . Bene autem subditur et non reuertar quia nequa ultra misericordia parentes liberat quos semel in locis penalibus iusticia iudicantis dampnat .

Terram miseriae & tenebrarum . Miseria ad dolorem pertinet tenebrae ad caecitatem . Miseria autem & tenebrarum terra est quia in eo foris dolor curuat quos diuisos a uero lumine in caecitatis obscurat .

Vbi umbra mortis & nullus ordo . Obscuritas ad uisionis quia da natus quisque cum aeterno igne succenditur ab interno lumine separatus tenebratur quomodo autem nullus in se ordo supplicis dicitur in quibus profecto quisque

iuxta modum culpe cruciatur. Sed se uir quanta sit confusio in damna-
torum mente subiungit quia ipsa quoque supplicia quae ordinata per iusti-
tiam ueniunt ordinata in corde morientium non sunt.

Et sempiternus horror inhabitans Inferni enim ignis tradit & in supplicio
dolorem sentiunt & in doloris angustia pulsati sepe pauore feruntur ut
& quod timent colorent & quod tolerant sepe pertimescant. hunc usque sententia
iob. **EXPLICIT LIBER NON. INCIPIT LIBER DECIMUS**

Respondens autem sophar na amathites dixit. Numquid multa loquitur
non et ipse audiet? Nunc sophar na amathitis uerba contumeliosum incho-
antur cum dicit. Numquid qui multa loquitur non exaudiet. Iustorum
uerba quamlibet pauca sonuerint iniqui multa sunt quia quo eorum uita
refecant auditum grauant.

Et uir uerbosus iustificabitur. Certum est enim quod uir uerbosus iustificari
nequeat sed bonum bene non dicitur quia non tenditur cui dicatur.

Tibi soli tacebunt homines & cum ceteros iriseris a nullo confutaberis. Impe-
rita mens ueritatis sentias grauitate tolerat & silentium poenam putat.
Atque omne quod rectum dicitur de decus suae inrisionis arbitratur. Inde
sophar quasi inrideri se per increpationem doluit primum menciendo
subiungit dicens.

Dixisti enim purus est sermo meus & mundus sum in conspectu tuo. Quia
beati iob dictorum meminit. quae falsum hoc uoce illius in pinguae agnoscat.

Atque utinam deus loqueretur tecum & aperiret & labia sua tibi. Labia sua deus
aperit cum uoluntatem suam hominibus per aperta iudicia ostendit.

Quasi ergo ad se iob sophar dicere est. Imperitiae tuae potius quam
poene compatior. Quia sola carnis prudentia predictum auertitatis
te spiritu uacuo agnosco. Si enim dei occulta iudicia agnosceres tam pecca-
tes contra illum sententias non sonares.

Ut ostenderet tibi secreta sapientiae. Publica sapientiae supne sunt.

opera cum dñs regit quos creat & aspirando adiuuat quos uisitacionis
suae lumine inlustrat. secreta uero sapientiae superne sunt opera
cum dñs quos creauit deserit

- E**t quod multiplex sit oſeius. quid lex dñi hoc loco accipitur nisi caritas
per quam semp in mente legitur precepta uitae qualiter in actione
teneantur quae utiq; multiplex dicitur quia ad cuncta uirtutum facta dila
tintellegeres quod multo minora exigaris ad dñm quam meretur iniqui tatur
tatis tua. Dolorem enim flagelli temperatur cum culpa agnoscitur quia &
tanto quisq; ferramentum medici paties tolerat quanta putridum conspiciat
esse quod sciat sed sopher iniquum uocat quem supna sententia laudauerat
- F**orsitan uestigia dñi comprehendis & usque ad perfectum omnipotentiae
repperies. Quiddi uestigia nisi benignitatem illius uisitacionis uocat
quibus p̄gredi ad superna prouocamur cum eius sp̄s afflatu tangimur
quatinus usq; contemplationis speciem quandoq; mens inueniat
quem nunc quasi ac ergo subsequens per se a m̄ desideria explorat
- E**x celsior caelo est & quid facies. Profundior inferno & unde cognosces
longior terrae mensura eius & latior mari. Caelo excelsior ē quia in cir
cumscriptioe suis sp̄s cuncta transcendit. Inferno profundior quia trans
cendo subuehit. Terrae longior quia creature modum per entitate
suae aeternitatis excedit. Mari latior quia rerum temporalium
fluctus regens possidet uchos sub potentiae suae praesentia coangustan
do circumde. Ad beatum ergo iob dñs excelsior caelo est & quid facies
& tr̄ usq; in mari. Ac si aperte dispecto dicat. Profunditatem eius atq;
excellenciam quando tu cognoscere sufficis qui uel uirtute ad summa
euehi uel temet ipsum reprehendere in temptationibus nescis.
- S**i subuerit omnia uel in unum coartauerit quis contra dicet ei? haec
secundum litteram manifesta sunt. Spirituali autē dñs uerit caelum
cū terribili & occulta dispensatione humane contemplationis celsitudine

destruit. Subuertit infernum cum malum ad de terriora cadere pmittit. Subuertit terram cum fructificatione boni operis aduersis intruentibus incertidit. Subuertit mare cum ipsa indim nra trepidatio considerato eius iudicii terrore turbatur. Caelum ergo simul infernusq; coartatur cum una eandemq; mentem & subleuatio contemperationis inluminat & importunitas temptationis obscurat. In unum autem terra mare que coartatur cum unam eandemq; mentem & certitudo solide fidei roborat & tamen ex aliquantula mutabilitate pfidei eauradubietatis seruat. At autem. Quis contra dicet ei. Uel quis dicere ei potest cur ita facis quia diuinum iudicium iam nec inquisitione ualet cognoscere uel uirtutes quas tribuerat subtrahit. Uel has omnino non adimens uitiorum concuta in pugnatione permittit. al

- I**psa enim nouit hominum uanitate & uident iniquitate nonne considerat. An si premissa ^{homo} pate faciendo subiungeret dicens. Quo lerando succrescere uitam conspicio iudicando dona confundit. Prius autem nosci uanitas & post considerari iniquitas phibetur. Dñs enim hominum uanitatem nouit & iniquitatem considerat quia nec inuolupta delicta multa deserit & ad maiora ferienda sententius accingit. Quo autem uanitas cum iniquitate mentem pertrahat exprimit dicens.
- V**ir uanus in superbiā erigitur. Vanitatis quippe finis est ut cum peccato mentem sauciat hanc ex culpa audacem reddat.
- E**t quasi pullum onagri se liberum natū putat. Qui ergo implere cuncta qua desiderat per effrenatā libertatē querit quicquid quam pullo onagri eē similis concupiscit ut utiq; discipline hunc lora non teneant sed audentē per siluam desideriorum currat.
- T**u autē firmasti cor tuum expandisti culpa ad eum manus tuas firmari autem cor non hoc loco per uirtutem sed per insensibilitatem dicitur quisq; autē per anxia insensibilitatis obdurescit quasi confirmat nec haec

Iniacula timoris superni configat. Cum culpa igitur ad dñm manus
extendere est contra largitoris gratiam de uirtute operū superbire

Siniquitatem quae est in manu tua abstuleris ac & non manserit in
tabernaculo tuo iniustitia. Iniquitas in manu est culpa in opere in
iustitia in tabernaculo iniquitas in mente

Tunc leuare poteris faciem tuam absq; macula. faciem leuare est in
dō absq; macula animum per studia orationis ac tollere / seruat

Et eris stabilis & non timebis. Quia tu inominus ad iudicem ppetat
quanto in bonis actib; solidius stat. Timorē autē superat qui stabilitatē

Miseriae quoq; obliuisceris & quasi aquarum quae preterierint non recor
daberis qui enim ad incommutabilia oculorum cordis figit presen
tia uitae aduersa tolerat & quasi nihil esse omne qđ labitur pensat

Et quasi meridianus fulgor con- surget tibi ad uesperā fulgor quippe
meridianus. In uespere uirtu- tis renouatio est in temptatione

Sive iusto meridianus fulgor ad uesperam surgit quia quanta sibi
claritas in futuro maneat cū occumbere coeperit agnoscat.

Et cum te consumptum putaberis orieris ut lucifer. Et notandum quod
nequaquam consumptus fueris: sed cum te consumptum putaueris dicit
quod uidemus indubitate est & quod speramus in constantia.

Et habebis fiduciam pposita tibi spe. Tanto namq; spes in dñm solidior sur
git quanto pro illo quisq; grauiora periculerit.

Et de fossus securus dormies. Sicut enim malis presentis securitas labore
ita bonis presentis labor securitatē perpetuā parit. Scī ergo effossi
securi dormiunt quidum sua intima uigilanter perpetrant a laborio
sis mundi operib; sub quietis ocio occultant.

Requiesces & non erit qui exterrit te quem in solo aeternitatis deside
rio figitur nec prosperitate ac tollitur nec aduersitate quasatur

Et deprecabuntur faciem tuam plurimi heretici quod ipsi appetunt ut

magni hominibus uideantur. hoc alius p̄ magno pollicentur

Oculi autem impiorum deficient. Quia utiq̄. aeterna negligunt
& sola semper transitoria prestolentur. Sequitur

Et effugium peribit ab eis. Quia eorum malitia ab anim aduersi
onem iudicis quos eualeat occultare non inuenit.

Et spes illorum abominatio anime quae quae carnales ambiunt
spirituales iudicio r̄ctitudinis aduersantur.

HUNC USQ̄ SOPHAR NAAMATHITES DIXIT

Respondit iob & dicit. ergo uos soli estis homines quisquis preire omnes
ratione estimat quid iste alius quam se esse solū hominem exaltat.

Et uobiscum orietur sapientia. Qui enim solum se sc̄pere aestimat
quid alius quam hunc eandem secum oriri sapientiam putat quam
adesse alius abnuit. / tacet

Et inhiest cor sicut & uobis. Ut eorum superbiam corrigat esse se infe
riorem negat & ne suae humilitatis limitem transeat eē superiore

Quis enim haec quae nostis ignorat. Ac si dicat. Cum cunctis nota sint
quae dicitis de dictorum scientia singulariter cur timetis?

Quid eridetur ab amico suo sicut ego Inuocabit dñm & exaudiet eū
Inde enim intra se superne & exauditioni iungitur. Unde extra
se ab humana laude separatur

Deridetur enim iusti simplicitas. Quia utiq̄. ab huius mundi sapien
tibus puritatis uirtutis fatuitas creditur & omne quod innocen
ter agitur ab eis stultum putatur.

Lampas contempta apud cogitationes diuitum. bene autem iusti simpli
citas & lampas esse dicitur & contempta. Lampas qui inter uis flāma
caritatis fulgēt. Contempta quia exterius nulla gloria resplendēt decoris.

Parata ad tempus statutum. Statutum quippe contempte lampa
dis tempus est extremi iudicii predestinatus dies quo iustus quisq̄.

qui nunc de spicitur quanta potestate fulgeat demonstrat
EXPLICIT LIBER DECIMUS. INCIPIT LIBER DECIMUS
Abundant tabernacula p̄donum & audacter prouocant dñm. beatus

ioh dispicientes inopiam suam dispicit cum nihil esset presentis uitae
diuitias memorat quas & reprobis narrat abundare dicens. Abun
dant tabernacula & it̄ quia plerumq; malico magis contra dñm
superbiunt quo ab eius largitate & contra meritum ditantur.

Cum ipse dederit omnia in manibus eorum. Sed quo modo igitur
ipse dat quod pre dōmissunt nequiter illud tollunt. Sciendum autē
quod aliud est quod omnipotens dñs misericorditer tribuit aliud qđ
iratus habere sinit. Quod enim iniqui tollunt hoc ipse dat quibus
ad rapinam possit & obsistere si misereri uoluisset. hietiam non imme
rito pre dōnes uocantur quidum loquuntur quae non faciunt in
usu locutionis suae uerba iustorum tollunt.

Nimirum interroga iumenta & docebunt te. Uolatilia caeli & indica
bunt tibi. Loquere terre & respondebit tibi & narrabunt pisces
maris. quis ignorat quia manus dñi haec omnia fecerit. ac si aper
te dicat. siue sensu tardiores seu sublimia sapientes. siue terrenis
actibus deditos seu huiusmodi occupatos inquisitionibus requiras

Cuncta haec creatorem omnipotentē dñm facentur. Sed & iuxta spe
ciem litterae utiliter intellegi potest. quia omnis respecta cre
atura quasi dat uocem at testationis propriae ipsamq; habet
speciem suam. iumenta uel uolatilia terram uel pisces requirimus
dum consideramus quae nobis concorditer respondent quod cunc
ta dñs fecerit quia dum nr̄is oculis species ingerunt se a semetip
sis non esse testantur. Creator autē qui omnia condidit qualiter
& iam debeant administrare disponit.

In cuius manu omnis anima uiuentis & sp̄s uniuerse carnis hominis

Per manum autē potestas exprimitur. Potest autē p̄ animā omnēs uiuentis iumentorum uita signari. Omnipotens autē d̄s iumentorū animam usq; ad corporeos sensus uiuificat hominum uero sp̄m usq; ad spiritalem intellectum tendit. siue anima omni uiuentis ip̄sa corporis uita fugiatur sp̄s autē uniuersae carnis hominis effectus intellegentiae spiritalis exprimitur.

fitemi d̄m

Nonne auris diiudicat uerba & fauces comedentis saporem. ac si a p̄te arrogantibus diceretur. Doctrinae uerba quae uobis usq; ad aurem ueniunt nihil etiā per saporem intellegentiae faucem tangunt.

Intantiquis est sapientia & in multo tempore prudentiae. Quia infirmae aetatis & iam ad predicandum non debet incaute p̄silire. sed quia multas & longior uita tribuitur & sapientiae gr̄a conferitur recte adhuc incuius iudicio ipsa dona dependeant demonstratur.

Apu d̄ipsum est sapientia & fortitudo & ip̄sē habet consilium & intellegentiā d̄i noster patris unigenitus. d̄i sapientia & fortitudo est ut paulus nominauit xp̄m d̄i uirtutem & sapentiā habet autē d̄i consilium & intellegentiā autē qui cognoscit nr̄ā. siue ē filiū in hoc habet quia quod foras quandoq; apta sententia indicat. hoc ante d̄m ante sc̄ta.

Si destruxerit nemo est qui aedificet. si in cluserit ne In consilio latebat mo est quia periat. d̄s humanū cor destruit cum relinquit aedificandum repl̄t. Unde plerumq; fit ut cum audientis cor exigentib; culpis omnipotentis gr̄a non repletur in cassum exterius a predicatorē monetur. sicut autē nemo obsistit largita. ti uocantis. Ita nullus obuiat iustitiae relinquentis includere itaq; d̄i est non aperire.

Si continuerit aquas omnia siccabuntur. si emiserit eas subuertent terrā; Quia si scientia predicatorum subtrahitur eorum qui uiri discere in spe aeterna poterant corda p̄anus are fiunt ut in Consilium uidelicet quid disponit. sua Intellegentiā.

desperata siccitate remaneant. siue ^{si} tenuerit aquas omnia siccabuntur
quia scilicet spiritus gratia ab audientis mente subtrahitur. arescit prout in intellectu
quiam per se uiri discere in audiente uidebatur. Similiter emiserit
subuertent terram. hoc est si ^{scilicet} spiritus gratia superno munere iuxta uocem pre-
dicantis infunditur. Statim terra subuertitur quia peccatrix mentis
durtia ab immutabilitatis suae obstinatione permutatur.

A pud ipsum est fortitudo & sapientia. paulo superius dictum fuerat apud
ipsum est sapientia & fortitudo. Nunc dicitur apud ipsum est fortitudo
& sapientia. In uerbis prioribus quibus ait apud ipsum est sapientia & fortitudo
Indicat quia hoc quod mansuetus edocuit. qualiter credendum fuerit in iustiti-
te iudicii terribilis ostendit. In uerbis autem subsequentibus quibus ait apud
ipsum est fortitudo & sapientia demonstrat quod prius iudicio per uirtute
reprobos distribuit & per modum electorum mentibus aeterni regni ^{infulget} perfecti lumine

I pse nouit & deapientem & eum quid decipitur. Quia iam scire dicit aliquan-
do cognoscere dicitur aliquando adprobare. & scit iniquum quia agnos-
cendum iudicat & tamen iniquum nescit quia eius facta non adprobat

A dducat consiliarios in stultum finem & iudices in stuporem. si enim ipse
summi patris unigenitus quia per hoc quod factus est homo aeterna nun-
tiavit magni consilii apud suocatus est. Recte consiliatores predica-
tores accipimus qui suis auditoribus consilium uitae praebent. sed cum
predicator quisque ideo aeterna predicat ut temporalia lucra conse-
quatur profecto in finem stultum adducitur. Bene autem subditur
& iudices in stuporem. cumque male acta iudicare debuit. Nequaquam
ea quae iudicanda sunt deprehendit. Tunc in stuporem iudex ducit

B alteum regnum desoluit et percussit funem nesciorum. Regi u-
itaque balteum desoluit quomodo in his quibus bene regere sua membra uide-
bantur propter elationis culpam castitatis incisanculum destruit
Qui ergo regnum balteum desoluit fune percussit renes eorum

Idest quatinus desolutio castitatis cingulo eorum membris delectatio peccati domnetur

Ducet sacerdotes in gloriosos & optimates supplantat. Cum sacerdotes uitam discipulorum negligunt & nullum de eorum profectibus antedum fructum fuerunt quid aliud quam in gloriosi dicuntur. Et optimates inquit supplantat. subplantatur autem optimates quia dum caelestis patriae gaudia negligunt in suis hic uoluptatibus cadunt

Commutans hic labium ueracium & doctrinam senum auferens qui hinc ueraciter caelestia qui predicando ueraces erant dum temporalia diligentes ad terrena currunt. Labium ueracium commutatur & senum doctrina tollitur quia diligentes temporalia priorum suorum precepta minime sequuntur. quod tamen de iudaeis intellegitur quorum labium ueracium mutatur quia quem uenturum dixerant negauerunt presentem et doctrina senum ablata est quia nequaquam ea credendo scitauerunt quae patres suos dixisse meminerunt.

Et effudit super principes desperationem et eos qui oppresserant releuans. Cum incarnationis dominice mysterium iuda exnegauit gentilitas credidit & principes in desperationem ceciderunt & hi qui oppressi fuerant in culpa per fidei inuere fidei libertate laeuati sunt

Qui releuat profunda de tenebris. Cum enim quoque mystica de occultis prophetarum uerbis agnoscuntur quid aliud quam profunda de tenebris reuelantur

Et producat in lucem umbram mortis ista & enim mors in qua caro separatur ab anima umbram mortis est in qua anima separatur ad lucem enim umbram mortis producit cum intellecta morte spiritus mors carnis minime timetur

Quid multiplicat gentes & perdet eas & subuersas in integrum restituit & Multiplicat autem gentes & perdat eas et per fecunditatem sobolis extendit & tamen in propria infidelitate dereliquit. Sed subuersas in inte-

grum restitua & quaequasi in infidelitatis casu reliquerat. quando
q. ad fidei strictum rediret.

Qui inmittit cor principum populi terre. cor enim principum populi
terrae inmutatum est. Cum in iudea summi sacerdotes & seniores populi
illi suo consilio conabantur obsistere. quae prius uenturum esse predicabant.

Et decepti eos ut frustra incedant. aut pinnium cum enim ei nomen persequen-
do molirentur extinguere. iam crudelitati eorum patere uiam non poterat.

Palpabunt quasi in tenebrosis & non in luce.] contra auctorem omnium
Qui enim in tot aperta miracula trepidat. quasi in tenebris palpat. quia

Et terrare fecit eos quasi ebrios. per hoc enim quod quod tangit non uidet.
omnipotens deus talem se eorum oculis exhibuit. qui possit & diuina
ostendere. & humana pati errare eos quasi ebrios fecit. ut eorum superbia
quae incarnationis eius misterium despiciere maluit. quam sequi.
& contra humanitatem eius se extolleret. et inter lucentem diuinita-
tis eius potentiam miraretur. Quae cuncta quia beati iob oculis
praesentia facta sunt. per prophetiae spiritum recte subiungitur.

Et ecce omnia uidit oculus meus & audiuit auris mea. Ecce omnia in illo
enim ea quae secutura erant uidebat. Adstantia cum nec futura
ueniunt. nec praeterita discedunt. & ea quae uentura erant alia
esse uident in operibus alia indicatis; recte subiungitur. & uidit
oculus meus & audiuit auris mea. sed ueritatem dicta non habent
sunt intellectu carent. Unde sequitur

Et intellexi singula. Cum enim aliud ostenditur uel auditum sunt intel-
lectus non tribuit. prophetia minime est. De quo intellectu quia
beatus iob non extollitur. subiuncta ei uerba testantur cum ait

Secundum scientiam uestram ego cognoui. sed nec inferior uiri sum.
Quibus dicas innotuit quante humilitatis fuit. qui se eis inferiore
negat. quorum longe uitam se uiuendo transcenderat.

- S**ed tamen ad omnipotentem loquar. & disputare cum deo cupio. Cum
 omnipotenti deo loquamur cum eius misericordia deprecamur. Cum tamen deo dis-
 putamus dum nos illius iustitiae coniungentes factam subtili indaga-
 tione discutimus. Vel certe cum deo disputare est eum quibus eius preceptis pariter
 cum illo postmodum ad iudicandos populos iudicem uenire. Loqui uero
 adoratione disputare ad iudicium pertinet. sed sancta ecclesia cuius scilicet ob spe-
 ciem tenet non solum multo iudicio uerum etiam nunc de iniquis iudicat
Prius uos ostendens fabricatores mendacii & cultores peruersorum
 dogmatum. heretici ergo fabricatores mendacii dicuntur. Sicut enim
 aedificium lapidibus ita mendacium sermonibus fabricatur.
At quoniam tacere uis ut putaremini esse sapientes. Unde salomon dicit
 stultus si tacuerit sapiens reputabitur.
Audite ergo correptiones meas & iudicium labiorum meorum ad audite
 bene autem prius correptionem & postmodum iudicium intulit quia
 nisi per correptionem prius tumor stulti deprimatur nequaquam
 per intellegentiam iudicium iusti cognoscatur. Unde sequitur
Numquid deus indiget uestro mendatio ut pro illo loquamini deos. deus
 datio hereticorum neget quia ueritas fulcra non querit auxilio falsitatis
Numquid faciem eius accepistis & pro deo iudicare nitimini. faciem quippe illi
 us accipere est auctoritatem illius in iudicio sumere. & quasi pro deo iudica-
 re nitatur quicum infirma quoque. In alterutrum reprehendit apud
 se in trorsus per compassionem non infirmatur
Aut placebit ei quem celare nihil potest aut decipietur ut hominum fraudu-
 lentis. fraudem deo heretici exhibent quia ea astruunt quae nequa-
 quam ei pro quoloocuntur placent. quae autem latere deum nihil potest hoc
 in eis iudicat quod in consensu non quod famulari foris ui dentur
Ipse uos arguet quomodo abscondito faciem eius accepistis. Ac si aperte diceret
 tanto magis de falsitate apud eum estis reprehensibilis quanto & apud
 uos metipsos quod uerum est uidetis

Statim uos commouere turbabit uos & terror quasi in uos & super uos. 2

Quia utiq; reprobos cordibus non timor requiem sed poenae timorem parit

Memoriam uestra comparabitur oneri. quantum enim libet quisq; pro
sua sapenda gloria suum nomini elaborat. memoria suam quasi cinerem
posuit. quia hanc citius uentus mortalitatis rapit.

Endere dignantur in lutum ceruices uestrae. Ceruix itaq; in lutum redi
git cum superbus quisq; in nocte humiliatur & elata caro tabescit in putre

Tacete paulisper. uel loquar quot cumq; mens mihi suggesserit / diem.
Ac si dicat. Non ego carnaliter sed spiritaliter loquar. quae per sensu
spis audio ea quae per ministerium corporis proficere. Unde mox increpacio
nem quam pculerat admittit uerba pinuat dicens.

Quare lacero carnem meam dentibus meis & animam meam porto in manibus
meis. Ac si aperte dicat. Cur uicere uis sensibus carnalia si qua in me
fuerint facta discurio si meis expectatoribus prodesse non possunt.

Unde subditur & animam meam porto in manibus meis. animam in
manibus portare est intentione cordis in operatione ostendere.

Qua si itaq; diceret. Cum me districte coram hominibus diiudico uel
quid a peccatis in opere ostendo. si utilitati proximorum nec mala in me
iudicando. nec bona ostendendo perficio. sed adhuc coram amicis
suis beatus iob uirtutem patientiae exhibens ait.

Et si uam occiderit me in ipso sperabo. Ille uere est patiens qui in ad
uersis atteritur et tamen aspectu suae rectitudine non curuatur.

Verum tamen uas meas in conspectu eius arguam & ipse erit saluator
meus. Et tunc dñs saluator inuenitur quo proximo ore dñi pecca
tum nr̄m a nobis met ipsis redarguitur. quae aut utilitas de hac
argutione sequatur ad iunxit et ipse erit saluator meus.

Non enim uas & in conspectu eius omnis reprobita. quia utiq; reprobita
ta distractione di ante oculos non ponit dum placere humanis oculis

41
concupiscit. quia si mentem suam discutens. semetipsum in
conspectu dñi punire & profecto iam i peccata non esse. - 7

Audite sermonem meum & enigmata percipite auribus uris. per
haec quoque enigmatum nomina figurata esse habere locutiones
demonstrat. Unde uoce fidelis populi dicitur

Si fuero iudicatus scio quia iustus inueniar. Quod ab eiusdem beati
iob persona non discrepat quae de illo ueritas accensus dixerat. Et
te quidem uir ualde est inferius quod de se memorat quod in quod
de illo dñs dixit aliter est enim iustus esse aliter est ei similem non esse.

Quis est qui iudicetur mecum cum ueniat. quia enim exterioribus
actibus electus quisque unde reprehendatur non habet libere accusato
rem quem re. **Q**uare tacens ita consumor. ac si aperte dicat. sic
uixi ut accusatorem exterius nullum timerem utram sicut esse
ut in me met ipsum accusatricem conscientiam non haberem.
Tacens enim consumitur quoniam in se inuenit unde uratur.

Duo tamen nefacis mihi & tunc a facie tua non abscondar hoc loco
quid dñi faciem nisi a nō ad uersionem debemus accipere. Inquadum
peccata respicit punit. aqua uidelicet nullus iustus absconditur
sido quae postulat non amoueantur de quibus subditur.

Manum tuam longe fac a me & formido tua non me tēreat. Quasi ex
persona humani generis dicat. percussio legis duriciā remoue
& formidinis eius pondus tolle sed & in radice grā dilectionis spm
securitatis infunde quō in conspectu tuo iustus tē non ualet quia
non per dilectionem gratiae sed per formidinem legis seruit. Unde
& ipsam conditoris sui p sentiam quasi corporaliter querit cū subiungit.

Et uocame & respondebo tibi aut certe loquar & tu responde mihi.
Quidum humanis oculis p ad simptā carnem apparuit sua hominibus
peccata aperuit quae & p trahant & nesciebant. Unde sequitur.

Quantas habeo Iniquitates & peccata & scelera & secreta mea & dilic-
ta ostende mihi sed uocare ac respondere intellegi & aliter potest
Uocare enim di est. nos amando & legendo respicere. respondere nrm
est amore illius bonis operibus parere. Ubi sub auditur. Loquar
& tu responde mihi. Loquimur enim cum ei factemp desideriu pos-
tulamus. respondet ergo di loquentibus cum nobis se amantibus apparet.

Sed quia quisquis aeternitatis desiderio anhelat semet ipsu tam subtili-
ter reprehendit. Unde subditur. quantas habeo iniquitates & peccata & sce-
lera & delicta ostende mihi. Quamuis Iohannes apostolus dicat

Iniquitas & peccatu est ipso tam usu loquendi plus iniquitas qua pec-
catum sonat. Inter scelera autem & delicta hoc distat quod scelus
& iam pondus peccati transit. Delictum uero & iam pondus peccati
non transit. scelus & iam in opere est delictu uero plerumque in sola

Cur faciem tua abscondis & arbitraris me inimi cogitatione
cum humanum genus contemplationem lucis intame habuit in pa-
radiso. sed sibi & ipsi placens quo a se recessit lumen conditoris pdi-
dit eiusq. faciem ad paradisi ligna fugit. ait ergo. Et arbitraris
me inimicum tuum. quia si amicum aspiceres tuae uisionis lumine
non priuares. qui mobilitatem cordis humani subsequens adiungit

Contra folium quod uento rapitur ostendisti potentia tua & stipu-
lam siccam psequeris homo qui arbor fuit in condicione folium
a se metipso factus est in temptatione. Quia uero de alto cecidit fo-
lium quia per carnem terrae
proximus fuit & iam cum stare uidebatur stipula esse memo-
ratur. Sed quia uiriditate in tunc amoris pdidit iam stipula sicca est.

Scribis contra me amaritudines. di non loqui sed scribere amaritudines
dicitur. cum diu supernos ei flagella pdurant. Illa enim que in para-
diso data est de morte carnis irae sententia ab ipso initio generis hu-

manu usque ad finem sc̄i non mutatur

Et consumere vis peccatis adolescentiae meae. Ecce uir iustus quia in uentute sua se peccasse non inuenit adolescentiae facta & iam in senectute pertimescit.

Posuis in neruo pedem meum & obseruasti omnes semitas meas & uestigia pedum meorum consideraui. In neruo d̄i pedem hominis posuit. quia prauitatem illius forti distractionis suae sententia ligauit. Cuius omnes semitas obseruat. semita sola & angustior ē quam uia. quia aut uia actiones non in merito semitas ipsas cogitationes accipimus. D̄i itaq; hominis semitas obseruat quia in singulis quibusq; nr̄is actibus & iam cogitationes pensat & uestigia pedum considerat. quia intentiones nr̄orū operum quam recte ponantur examinat. sed quando quia infirmitate carnis suae constringitur contra cuncta ualeat ad surgere. Inde sequitur.

Qui quasi putredo consumendus sum & quasi uestimentum quod comeditur acinea. Sicut enim uestimentum de se exorta acinea comeditur. Ita homo in semetipso habet putredinem de qua consumatur. atq; hoc est unde consumitur ut non sit. homo enim quasi uestimentum acinea consumitur quia nonnumquam temptationum nr̄arum uulnera non cognoscimus nisi postquam ab eis confossi in mente fuerimus quam iam infirmitatem nostram uir sc̄i considerans ait.

Homo natus de muliere breui uens tempore repletus multis miseriis homo inquit natus de muliere. Ac si apercius dicatur. Quid in se habuit fortitudinis qui natus ex infirmitate breui uens tempore repletus. Ecce sc̄i uiri uocibus poena hominibus est ex preteritis. quia & angustatur ad uitam & dilatatur ad miseriam.

Qui quasi flos egreditur & conteritur quasi flos enim egreditur quia nitet & in carne. sed conteritur quia redigitur in putredinem & quia per

momenta homo cotidie compellitur ad mortem recte subiungitur
Et fugit uelut umbra & numquam in eodem statu permanet. sed cur uita ho-
minis umbra potius quam soli comparatur. Nisi quia amore conditoris
calorem cordis perdidit & in solo iniquitatis frigore remansit. bene
autem dicitur & numquam in eodem statu permanet. quia utique incur-
su uitae praesentis ipsi ^{suus} augmentis adde trimenta impellitur & inde
seper deficit unde proficere in spacium uitae credit.

Et dignum ducis super huiusmodi aperire oculos tuos & adducere
eum tecum in iudicium. Pensauit enim cum quis ad iudicium uenit & uidit
hunc hominem inde conditorem & recte ait & dignum ducis super hu-
iusmodi aperire oculos tuos. Omnipotenti deo oculos aperire est
iudicia exercere quae feriat. Uidere namque quasi clausis oculis non
uult aspicere quia non uult ferire. Unde de ipso iudicio adiungitur
Et adducere eum tecum in iudicium. sed quia uidit quia mundus per
semetipsum esse non possit. quia ut esse possit de immunditia pees
sit a parte subiungitur.

Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine. nonne
tu quis solus es qui per se solus est mundus mundare preual & in
munda. Siue hoc loco beatus iob incarnationem redemptoris intu-
tus. solum uidit immundo hominem de immundo semine non esse
conceptum quis in immundum uenit ex uirgine ut nihil haberet
de immunda conceptione. **EXPLICIT LIBER UNDE CIM. INCIP LIBER**

Breues dies hominis sunt numerus mensuram eius a parte est. beatus iob
adhuc de breuitate uitae hominis adiungens ait. Breues sunt di-
es hominis hoc loco in diebus breuitas temporis. In mensibus uero qua-
simulta dierum spacia designantur. Nobis ergo breues dies sunt.
Sed quia uita nostra ostenditur apud deum numerus mensuram
esse memoratur.

- C**onstituisti terminos eius qui preterire non poterunt. Statutum quippe est homini uel quantum hunc mundum speritas sequatur. Quantum uero aduersitas feriat. ne electos eius aut inmoderate speritas eleuet aut nimia aduersitas grauet. Statutum quippe est quantum ipsa uita mortali temporaliter uiuit. quod tamen intelligi iuxta spiritum ualeat quia omnipotens deus interiora discernens ipsis spiritualibus peccatorum modum ponit ut ex hoc homo quod adprehendere conatur & ualeat in ipsis se non eleuet.
- R**ecede paululum ab eo ut quiescat donec optata ueniat sicut / quae ualeat mercennarij dies eius. hoc loco recede dicitur uim flagelli amoue. Quis enim deo recedente quiescere potest cum solus ipse sit requies & a quo quisque quanto longe fuerit tanto & inquietus. Unde etiam de ipsa quae additur. Donec optata ueniat sicut mercennarij dies eius. Tunc namque homini sicut mercennarij dies eius uenit quando aeterna requiem pro eius compensatione sui laboris acceperit.
- L**ignum habet spem si percussum fuerit rursus uirescat. hoc est in morte passionis ueritate iustus afficitur in aeternae uitae uiriditate recuperat.
- E**t rami eius pullulant. quia sepe ex passione iusti fidelis quisque ad amorem celestis patriae multiplicanti & uiriditate uitae spiritualis accipiunt.
- S**i senuerit intra radice eius & in puluere mortuus truncus illius ad odorem aquae germinabit. Iusti enim radix intra senescit & in puluere truncus emortuit quia apud corda prauorum eius praedicationis dispecta cunctis uiribus effusa creditur & in puluere truncus eius emortuit quia in ter manus persequentium corpus illius examinatur. Sed iste ad odorem aquae germinabit quia per flatum sancti spiritus qui plerumque aqua nominatur in electorum cordibus exemplo sui operis germinis uirtutis facti.
- E**t faciat comam quasi cum primum plantatus est. Succis truncus comam facere est extincto corporaliter iusto ipso suae passionis exemplo multorum corda suscitare. bene autem subditur. quasi cum primum.

plantatum est idē uiriditatem suam ostendit In effectuo operis quā
prius habuit In presentia conditoris. quod & iā de dno capite ualeat.
Intellegi. qui & si p̄ uidi per passionē potuit rursus ad uitae uiridita
tem huius rami pullulare quia ex resurrectione illius multiplicat
longe lateq. fideles creuerunt huius radix in terra quasi senuit quia ei
p̄dicatio iudaeorum p̄fidiae despecta fuit. Et in puluere truncus
emortuus est quia in corde p̄sequentium contemptibilis & despectus
est habitus. Et ad odorem aquae germinabit quia per uirtutem di
extincto caro illius & ad uitā redit. Et fecit comā quasi cum primum
plantatum est quia illa apostolorum debilitas quae in morte illius
negando aruit p̄ resurrectionem ei rursus ad fidem uiruit. 7

Homo uero cum mortuus fuerit & nudatus atq. consumptus ubi quae soe
homo enim peccator mortuus in culpa nudatur a iustitia consumi
tur a poena. De quo sequitur ubi quae soe est. Ubi ergo qui in eius
amore non est ubi uerum esse est quomodo dicitur.

Si recedant aquae de mari & fluuius uacuae factus areseat. sic homo cū
dormiēte non resurgit. Mare mens hominis & quasi fluctus maris
cogitationes mentis. sed cū homo moritur aquae maris non recedunt
quae ut ait p̄pheta in illo die peribunt om̄s cogitationes eorū. Ares
cit autē fluuius uacuae factus quia subducta anima uacuum remanet
corpus. Aqua autē maris amara est fluminis dulcis & quia hic uiuens mo
do a amaritudinib. afficitur modo autē dulcedine & tranquillus a cunctis in
uenitur p̄sentis uitae decursus cōparatione maris & primitus & fluminis

Sic homo cum dormiēte non resurgit donec atterat caelum. Non uigi
labit neq. consurget de somno suo. Nisi enim mundi finis aduenit hu
manum genus ad uitā a somno mortis non uigilabit. Non ergo quia
omni modo non resurgat sed ante contricionē caeli humanū genus
minime resurgat. In sinuat. Sed cur post quā superius hominē mortuū

dixerit. Inferus mortuū sed dormientē nominat. Nisi quod datur in-
tellegi quia in comparatione ligni reuerentis hominē mortuum peccatorē
nominat. Ubi autē de morte carnis loquitur non hanc mortē sed somnum
maluit uocare spē p̄cul dubio resurrectionis insinuans.

¶ **Q**uis mihi tribuat ^{ut} in inferno p̄tegamine. sc̄ignitur iob ante mediatoris aduen-
tum ad infernum se descendere sciens. Conditoris sui illie p̄tectionem
postulat. Ut a locis poenaribus alienus existat. Unde subiecit.

¶ **U**t abscondas me donec transeat furor tuus. Furor enī omp̄sidi in hoc cōti-
die agitur quod uiuentes in ignē dignis supplicis demergit. Qui furor
nunc transit sed di sine p̄transit quia modo agitur sed in mundit̄m in oēs su-

¶ **E**t constuas mihi tempus in quo recorderis mei. hanc ergo redemp- / macur
tionem uir dñi presens in qua erant etiam multi agentilitate liberan-
di apud omnipotentem dñm sibi constitui sup̄ recorderationis petit;

¶ **P**utas ne mortuus homo rursus uiuat. Solent uiri iusti in eo quod
solutum sentiunt. quasi ex dubietate aliquid p̄ferre ut infirmorum in se-
uerba transferant. sed rursus in infirmitati dubietati per forte sententiā
omnimodo contra dicunt. Unde beatus iob cum quasi dubitantis uerba
protulit. ilico sententiam sup̄ certitudinis adiunxit dicens;

¶ **C**unctis diebus quibus nunc milito exspecto donec ueniat inmutatio mea.
Qui itaq; in mutationē suam tanto desiderio exspectat. quam sit de re-
surrectione certus insinuat. Per militiam quippe semper ad finē
tenditur. & cotidie conclusionis terminus exspectatur. Cursus
itaq; huius uite despiciat. & statum soliditatis requirit. qui per hoc qd
mutabiliter militat ad inmutationem suam peruenire festinat.
In qua inmutatione quid agatur adiungit dicens;

¶ **V**ocabis me & ego respondebo tibi. In nulla igit̄ inmutatione uocat dñs
& respondeat homo qui ante incorruptionis claritate incorruptus homo
ostendit̄ p̄ corruptionē. Tunc autē uocanti cōto ueraciter respondemus;

- quando ad sumae incorruptionis usum incorruptibilis surgimus.
- O**peri manuum tuarum porrigis persistere ad incorruptionem potere quia tuae potestatis manu erigitur & tui respectus gratia ut persistat.
- T**u quidem gressus meos dinumerasti sed parcas peccatis meis teneatur
 De uero gressus dinumerat & peccatis parcat quia & subtiliter actantia considerat & tamen haec poenitentibus misericorditer relaxat.
- S**ignasti quasi in sacculo delicta mea sed curasti iniquitatem meam.
 Signat enim delicta quia haec quae hic subtiliter attendit ut feriat curat uero quia haec pro flagellum funditus relaxat. Uel certe peccata nostra signantur in sacculo cum mala quae fecimus sollicito semper corde pensamus. Sed curasti inquit in firmitatem meam. Ac si dicat quem modo signas ut poenitendo uideam agis procul dubio ne in retributione uideamur.
- Unde sequitur **M**ons cadens defluit & saxum transfertur de loco suo. Lapidem excavit aquae. Quia ergo alia est temptatio quae iustos plerumque subita inuasionem prostermitur dicitur. Mons cadens defluit id est mens sancta cuius locus iusticia fuerat impulsus subito transfertur ad culpam. Lapidem inquit excavit aquae quia uidelicet duritia mentis absorbentes si dura & mollia blandimenta libidinis & lentam uitium corrumpit durum propositum mentis. Unde subditur
- E**t alluione paulatim terra consumitur. Sicut enim influence aqua paulatim terra consumitur. sic leniter subripientia uitio mens sancta fortis absorbetur. Unde subiungitur
- E**t homines ergo similiter pedes id est sicut insensibilia modo subito corrumpunt modo paulisper infusa aquarum mollioris consumuntur. Ita etiam eum quem rationabilem condidisti uel subita temptatione dei uel longa ac lenta consumi permittis.
- R**oborasti eum paululum ut in perpetuum transiret & paululum dexteram tuam. Ac si patenter dicat Idcirco creatura corruptibilis.

roboratus est homo. qui a hic uiuendi uires ad modicum accipit uoti
perpetuum transeat. Ubi eius uitam terminus non claudat inde
apte subiungitur.

Inmutabis faciem eius & mittes eum. facies hominis inmutatur cum ei spe
cies morte acceritur. Et mittitur uero quia ab his quae uolens tenu
it transire cogitur ad aeterna potens. dumque ad illa perducitur haec
quae diu cogitata tenuit. qualiter sese habitura sint relictanescit.
Sive nobiles filii eius fuerint siue ignobiles non intellexit. Quia amo
rem praecipuum filii impendant. hoc eos scilicet postmodum nesci
re asserit quod hic uehementer amauerunt. ut siue nobiles sint
filii siue ignobiles. nesciunt quorum eos ista fatigabat. siue non
Inegre filiorum nomine opere designantur quae subtili exami
ne discussa. utrum approbentur homo ignorat. Unde de ipso
presentis uitae labore subiungitur.

At tamen cor eius dum uiuit dolebit & anima eius super semetipso lugebit.
Dignum itaque est ut in se semper homo meritorum inueniat qui relicto
creatore in semetipso gaudio quaerebat.

Respondit elipha & themanites dixit. Numquid sapiens respondebit
quasi inuentum loquens. Et implebit ardore stomachum suum.
Cuncta hereticis quae a fidelibus sentiuntur. quasi inuentum plata
displicent. nec bonorum uerba dicta rationis sed stimulos furoris.

Et impleuit ardore stomachum suum. Quod ex quo sunt. Est enim
contumeliosa edicere. student semper eadem defensione palliare.
Unde illic subdidit.

Arguis uerbis eum qui non est aequalis tui. Et loqueris quod tibi
non expedit. Nullum autem existimant timore domini habere potestatem
quem potuerunt ad suae confessionis stulticiam trahere.
Unde adiungit.

Quantum in te: euacuasti timorem & tulisti praeces coram dño.
Tulisti dicitur abstulisti. Ac si dicat. de tua iustitia praesumens
creatoris tui. gratiam dispicis depraecari.

Docuit iniquitas tua ostium & imitatis linguam blasphemantium
Aenaper te diceretur. Quod per uersae loqueris. ex per uersiore
uita didicisti. Scia autem aecla cuius speciem scilicet iob tenuit
ueram carnem ueramq; mortem saluatoris confiteatur. Sed haec di
cens ab acreticis interrogare dō contumelia creditur unde dicitur
Et imitatis linguam blasphemantium. cui si quid in hoc mundo aduer
sitatis euenerit. boeci contingere ex ipsa hac inuitia suae confessio
nis dicunt. Unde subditur

Condemnat te ostium & non ego. & labia tua respondebunt tibi. Quia
enim ex ore confessionis existimant mala aduersitatis et uim pere
labia sua se eiasserunt respondere ut culpa eloqui sit causa flagelli

Numquid primus homo tunatus es & ante colles formatus? Numquid
consilium dī audisti & inferior te erit ei sapientia? Ac si dicat. qui
de aeterno loqueris pensa quia temporalis es. quid de sapientia dispu
tas pensa quia ei consilium ignoras

Quid nescis quod ignores nescis. quid intellegis quod nesciamus? Quae uide
licet dicta ostendunt & qua mentis elatione pdeant. quicquid
quasi ad dominicam defensione sonat

Et senes & antiqui sunt. In nobis multo uetustiores quam patris tui
Cū presentes p̄dicatores eccl̄ae heretici despiciunt de antiquorū
magisterio falsa p̄sumptione gloriantur. Ut quod rectitudine
astruere n̄ ualeant quasi ex illorum auctoritate confirmant

Numquid grande ē ut consoletur tedi? sed uerbatua praua hoc phibent
Ac si dicat. si p̄fessionem fidei corrigeres iam dudum consolationē
a flagellis habere potuisses **Q**uid te eleuat cor tuum & qua

si magna cogitans at contos habes oculos. Sepe iustorū mensura
 ad altiora contemplanda suspenditur. Ut exterius eorum facies obsti-
 puisse uideatur. Sed quia hoc heretici habere nequeunt. Inesse uera-
 citer scilicet non suspicantur. **Q**uid tunc et contra dñm sp̄s tuus ut p̄feras
 de ore tuo huiuscemodi sermones plerumq; iusti necessitatebus ad fluc-
 tu sua opera fateri coguntur. sed cum eorum dicta iniusti audiunt
 pelationē plata esse estimant. Unde sc̄iob cū sua opera p̄tulit c̄tā
 dñm nullomodo timuit quia ea quae ueracit̄ fecerat humilit̄ dixit.
Solent autē heretici errorū suorū dicta uera p̄miscere. Unde elipha ad
 iungens ait. **Q**uid est homo ut in maculatus sit. Eo ipso enim in quod r̄
 homo. Terrenū & primum & infirmū. homo enī ab humo appellatus est
 & quomodo sine macula quis sponte sua ad infirmitatē suā c̄cidit
 factus de terra ubi additur. **E**t ut iustus appareat nat̄ de muliere.
Quomodo enī iustus apparebit quidē illa nat̄ ē quae iniustitiae p̄pina-
 tris existit. **E**cce int̄ sc̄os ei nemo iam incommutabilis & celi in mundi
 in conspectu ei. hoc caelorum nomine rep̄it quod sc̄orū prius appel-
 latione signauit. qui cū per naturā in semetipsis p̄p̄iam mutabi-
 litatem habent tam ueritatis studiose inherēdo agunt ut inmutabiles
Quanto magis abominabilis & inutilis homo qui bibit quasi fiat
 aquas iniquitatem. Abominabilis p̄pter immunditiā maculae inu-
 tilis uers̄ p̄pter iniustitiā imperfectae uitae. Qui bibit quasi aquas
 iniquitatem. Qui enim illicita sine timore facit. quasi potū iniusti-
 tiae sine obstaculo glutit. loquitur
Ostendam tibi audime. & quod uidi narrabo tibi. Ideo hoc dicit quia
 cū minori auctoritate docet is qui audit quā quia quae uident
Sapientes confitentur & non abscondent patres suos heretici in patrū
 suorum laude p̄siliunt & eos uelut solos aec̄tae p̄fuisse gloriant̄.
Unde subiungitur. **Q**ui solis tradatae & non transibit alienus spes.

solus suis patribus datum esse terram existimant. quod solus electo-
rum suorum magistris rexisse ueraciter eorum putant quis autem alieni
nisi apostata angustus est. Cum uidelicet alieno puni quaeque transire est iniquas
In corde eius cogitationes inmittere. **C**unctis diebus uitae suae impius super-
bit. Qui electus est cunctis diebus superbit non potest quia priusquam uita
finiat ad humilitatem corda commutat. Impius autem in diebus suis superbit.

Quasi sic uitam terminat ut a belatione minime credat. De quo sequitur
Et numerus annorum incertus est tyrannidis eius. Superbit autem non debu-
isset & si anni suorum numerum certum habuisset. bene autem super-
biam impium tyrannidem uocat. propriae enim tyrannus dicitur. quoniam
minime publica non iure principatur nec inuictur dominus quantum quisque
malum ualeat facere. sed quantum uelit. Et cum deest foris potestas
apud se tyrannus est. Cum iniquitas dominatur uitae & numerus
Inquit annorum incertus est tyrannidis eius. Ac si a peste diceretur. Cur qua-
si deesto extollitur cuius uita sub poena Incestitudinis tenetur.

Sonus terroris semper in auribus eius. Cui enim tranquillitas securita-
tis deest huic proculdubio terroris sonitus in auribus semper est.

Et cum pax sit ille insidias suspicatur quia quis semper dolose agit
simpliciter erga se agi non estimat.

Non credit quod reuertipossit de tenebris. Circumspectans undique
gladium. Quia dum feriri se undique insidiis credit. salute dispersa
semper ad nequitiam excessit. Qui quidem mori se in peccato estimat
sed tamen a peccato non cessat. De quo sequitur

Cum se mouerit ad quaerendum panem nouit quod paratus sit in ma-
nu illius tenebrarum dies. panis enim stipendium uitae presentis te-
nebrarum uero tempus. tempus ultionis accipitur.

Terrebit eum tribulatio & angustia uallabit eum. In omni. quod iniquus
agit tribulatione & angustia uallatur. quia cor eius anxietate &

suspensione confunditur quia apud semetipsum in labore timoris deficit quia securitatis sociam uiam ueritatis reliquit.

Sicut regem qui preparatur ad proelium. Iniquus enim angustia ualere sicut rex qui preparatur ad proelium. quae uidelicet falsa agens falsa loquens formidat ne suos amittat milites id est argumenta falsitatis & ueritatis iaculis pateat si ei fortasse defuerit quod est

fallacia opponat **T**etendit enim aduersus deum manum suam & contra omnipotentem roboratur esse haec de ipso iniquorum capite antichristo apertius sentiuntur qui contra deum manum erigens roborari dicitur quia paruo in tempore ^{per}mittitur exaltari ut cum ad modicum gloriari sintur ex atrocius puniatur in perpetuo sede demembrorum eius intentione dicitur. Tetendit aduersus deum manum suam. Contra deum quippe manum tendere est in operatione praua dispectis dei iudicis perseuerare

Cucurrit aduersus deum erecto collo. Contra deum erecto collo currere est ea quae creatori displicent cum audacia persequere. De quo additur

Et in pingui ceruice armatus est. Iniquus enim in pingui ceruice contra deum armatus est quia rebus temporalibus tumens contra precepta ueritatis quasi de magnitudine carnis erigitur

Operuit faciem eius crassitudo. faciem eius ergo crassitudo operuit quia desiderata terrenarum rerum abundantia oculis mentis premit

Et de lateribus eius aruina dependent hoc est quisquis potentia & iniquo adheret ipse quoque de eius potentia uelut ex pinguedine rerum tumet.

Habitabit in ciuitatibus desolatis. quia enim a conuersatione conuuentium ciuitas appellatur. Ciuitates desolatae sunt ipsi obsequentium cunei peruersorum quorumdam moribus peruersis iste laudatur

Cum ad praua opera rapitur

Et in domibus desertis quae in cumulos redactae domus enim deser-

- tae sunt cogitationes praeuae quas iniquus iste inhabitat quia per omne quod agit in quorum hominum placere cogitationibus appetit quem quae intumulos sunt redactae. Ruentia namque domorum & civitatum aedificata tumulos faciunt quia pravi quique de aedificio vitae caeciderunt.
- ¶ **N**on habitabitur nec perseverabit substantia eius ac si diceretur hoc quod habere videtur exterius transit & illud quod transire non poterat interius non habet. Unde sequitur
- ¶ **N**ec mittet in terra radicem suam. Status enim superbi sine radice est quae velut ad lenem flatum sic ad motum occubitus sententiae vitae eruetur.
- ¶ **N**ec recedet de tenebris. Si superbus iste a culpa ad iustitiam redire voluisset de tenebris recederet.
- ¶ **R**amos eius are faciat & flamma. Si enim sibi quosdam aeternam patriam querentes adiungat & ramos in se virides haberet sed quia dicitur ei annos terrenorum flamma desideriorum accendit. Ramus fructum boni operis non ferunt.
- ¶ **E**t auferetur spiritus oris sui. Quia eo persecutionis sententiam superbus accipit quo oris sui spiritum sub divina formidine non restringit.
- ¶ **N**on credit frustra errore deceptus. quod aliquo pretio redimendus sit quia utique elemosina superbi divites eum redimere non valent quae perpetrata simul rapina pauperis ante dei oculos ascendere non permittit. Siue non credit quod aliquo pretio redimendus sit quia optinere in expenso munere non valent ut finem vitae debitum evadat cuius nequitia. Incendit vitam. Unde subditur
- ¶ **A**n te quam impleantur peribit & manus eius arefaciat. Praefixi dies singulis ab interna dei praesentia. nec augeri nec minui possunt nisi contingat ut ita praesciantur ut cum optimis operibus longiores sint aut cum pessimis breviores. Siue ante quam dies ei impleantur peribit quod si quid boni fortasse agere cepit priusquam in eo per longitudinem temporis

.conualescat peruerse deserta quod recte inchoasse uidebatur

Et manus eius arefcet. quia dū exterioribus actib. intempestiue inuoluitur ab omni bona operatione siccatur. Unde subditur.

Ledetur quasi uinea in primo florebo truscus & quasi oliua piciens florem suum. congregatio enim ypochrite sterilis patenti indicat quia in hoc iniquo reprobationis sententiam contra ei ypochris in inferat sed qualiter ypochrita sicut in primo flore uinea uel sicut oliua florem piciens ledatur. Si florentem uineam in moderatum frigus attigerit prius ab omni humore uiriditatis arefcet. sunt autē nonnulli in quibus priusquam desideria bona roborentur. quedam illos presentis seculi prosperitas accipit quorum mentem dum a calore intami amoris pertrahit quasi ex frigore extinguit & quicquid in eis de uirtutū flore uidebatur hinc ficit. Nonnumquam uero florentem uineam non frigus sed aestus arefcit. Nam plerumq. contingit. ut hi qui ad bona opera recta intentione non ueniunt. Cum placere nondō sed hominib. student ad exercenda haec eadem opera uehementius accendantur & quasi in seō studio feruescant. Quid itaq. istos nisi in flore estus contigit quos humane laudis appetitus a fructū alienos fecit.

Et quasi oliua piciens florem suum. Oliua quippe cum floret est si in moderata nebula tangitur a plenitudine fructum uacuatur & quoties inchoantes quiq. bona opera acceperunt in suis laudib. delectari sic caligo Intellegentiae incogitatione & fructum perdunt operis uelut ex nebula ficioris. Unde sequitur

Congregatio enim ypochrite sterilis. congregant enim ypochrite bona opera sed eorum sterilis ipsa congregatio quia per hoc accipiunt fructū quod legunt & recipere in aeterna retributione non appetunt.

Et ignis deuorabit tabernacula eorum qui munerali benct accipiunt. Sic enim corpus in tabernaculo sic mens habitat incogitatione. Sed

ignis tabernaculi deuorat. Cum estis auaritia cogitationes de uastat
hypocrita ergo si exteriora bona accipere recusat quod sibi retribuere
petit cum ultra meritum laudari desiderans munus ab ore quaerit. Siue
ignis tabernacula eorum deuorat quia quibus in uentre ardent igne
auaritia illuc & iam in carne concremaritur ignibus gehenne

Concepit dolorem & peperit iniquitatem & uterus eius parat dolos
Dolorem quippe concepit cum uersa cogitat iniquitatem parit cum
explere caepit quod cogitauit. In uiuendo dolorem concipit deo
gando iniquitatem parit. Uterus ergo hypocrite parat dolos
quia tanto sepe maiorem malitiam contra proximos in mente capit quanto
solus innocentior uideri praeter omnibus quaerit. huc uideat et eliphaz
ptulit quia beatus iob tanto percussu uulnere propter hypocrisis imputant
**EXPLICIT SENTENTIA ELIPHAZ AMICI IOB LIBER DUO
DECIMUS. INCIPIT LIBER TERTIUS DECIMUS.**

Audifrequenter talia beatus iob uidens eliphaz amicum multa contra
se de hypocrisi conquirentem respondens ait. Audiui frequenter talia
electi quippe aliena mala quasi sua audiunt & ab his crimineis impu
gitur a quibus crimina impicta perpetrantur. Unde mox sequitur

Consolatores omnes onerosi estis uos. Non in merito autem bonorum in
tibus onerosa fit hereticorum consolatio. quia inter uerba dulco
dimis uisus pro parte cupiunt erroris

Numquid habebunt finem uerba uenturosa. Uerba enim uenturosa
quae inflationi temporali seruiunt potius quam rectitudine hoc
autem magisterio sancti iob docemur ut quisquis sciat perpendere
ne cluctus tempore uerba increpationis inferat & consolatus in
crepando dolorem augeat quem linire proposuerat

Aut aliquid tibi molestum est si loquaris. Ac si dicere & eo plus loqueris
quo ante molestum aliquid de tua actione non audis. 7

49
Poteram et ego similia uestri loqui. Narrat uisus quid facere potuit.

sed ne iustitiam deserat. quod facere potuit declinat.

Atq. utinam esset anima uestra pa anima mea. Notandum qd non ait
est anima mea pa anima tua quia pfecto sibi malediceret & si se illis fieri
similem optaret. Illis uero uoluit quos sibi similes esse ^{melior} quesierit;

Consolaret & ego uos sermo nibus meis. Consolamur uero ptauos
in flagello positos cum de exteriori percussione interio rem in eis
conualescere salutem indicamus.

Et mouerem caput meum super uos. Caput enim mouemus cum men
tem quae principale nrm est ad compassionem inflectimus.

Roborarem uos orimeo os enim inter flagella roboramus cum dolo
res eorum uim uerbis mitamus linimus.

Et mouerem labia mea quasi parcens uobis. Sciam ecclesia
aliquando malis quasi parcens non par cit aliquando & qua
si non parcens par cit. Quasi enim hec de proter uis & po
tentibus parcens non par cit quia ab inuectione culpe
generaliter non tacet & que specialiter tacet. Istud hoc de mi
tibus & subditis. libere uero arguens non par cit uel peper
cit sed in eo quod cor rexerit pepercit.

Sed quid agam si locutus fuero non quiescit dolor ms & si tacuero
non recedit a me. hoc persone beati iob qualiter congruat nemo
ignorat. sed & sca ecclesia cum loquitur. dolor minime quiescit
quando locutione sua peruersos corrigi minime conspiciat. Et cum ta
cet & dolor minime recedit. quia & si a uersata contiguerit. hoc apud
semetip sum amplius quod tacet & gemit.

Nunc autem oppres sit me dolor ms & in nihilum redactus omnis artus
mei. Dolor suo sca pcta premi tur. quando in malicia sua crescere p
uersos intuetur. sicut autem per ossa fortes sic p artus infirmi designantur.

Dum enim prauu crescent. etiam infirmi qui in eis sunt adsequenda studia
prauitatis irritantur. Bene autem dicitur nunc autem quia uidelicet
tempus doloris ecclesie modo est & tempus gaudii post modum.

Etruge meae testimonium dicunt contra me. id est ipsi me insequendo in
crepant. qui nunc in meo corpore positi duplicitatis in se misericordiam non
emundant. Per rugas enim duplicitas designatur.

Et suscitatur falsiloquus aduersus faciem meam contra dicens mihi.
Sca ecclesia falsiloquium patitur dum multi sunt derogantes in ea. quicquid
predicationi eius aper te non contra dicunt. Tamen cum malicia
tempus eruperit hi qui nunc metuentes derogant ad contrarium dicendum
ante faciem ueniunt sed nunc ad describendum eius falsi loqui prin
cipem scilicet iob uerba conuertit dicens.

Collegit in me furorem suum. & comminans mihi infremuit contra me
dentibus suis. hostis meus terribilibus oculis in me intuitus est.
Cum contra sanctam ecclesiam in aperta persecutione proruperit furo
rem suum in eam collegit. Cuius adhuc furor ut lacius exponatur
dicitur. Princeps enim peruersorum diabolus comminans mihi infre
muit contra me dentibus suis. de quo subditur. Hostis meus terribilibus ocu
lis me intuitus est. Ille quippe antiquus hostis ecclesie contra hanc dentib.
suis fremuit eamque terribilibus oculis intuetur qui per alios cru
delia exercet & per alios quae exercet prouidet.

Aparuerunt super me ora sua exprobrantes. Ora sua reprobi ex
probrantes aparunt. cum et errores sui mala predicare non me
tuunt & predicamenta rectae fidei irrident.

Percusserunt maxillam meam. saciati sunt poenis meis. maxilla
quippe sanctae ecclesiae predicatorum sunt per ipsos quoque iniquos coercet
& quasi glaciens in sua membra conuertit maxillam quippe
sanctae ecclesiae feriunt. cum sanctos predicatorum insequuntur. Saciati sunt poenis

meis illa quippe eos faciat. que mentem ecclē precipue castigat.

Conclufit me dñs apud iniquum. & manibus impiorum me tradidit. Electorum populus apud iniquum concludit̄ cum eius caro antiqui hostis p̄secutionibus temporaliter datur. Sc̄ ecclē populus cū ad uersa perpeti coeperit. & infirmos suos conspexerit ad deteriora dilabi pacis sue tempore. quando fideles suos predicationis sue opulencia pascebat. unde subiungitur.

Ego ille quondam opulentus repente contritus sum. In eo quod serē pente contritum asserit. infirmorum mentē in quidam designauit. Qui quasi post doctrine polluentiam subitas iam uicus conterentur.

Tenuit ceruicem meam & confregit me & posuit sibi quasi insignū id est elationem quam infirmus habui. distractionis percussioibus inclinauit. & posuit sibi quasi insigne. fidelis enim insignū hostis suo est positus. quia eum semper suis ictibus impet̄.

Circum dedit me lanceis suis. sc̄ ecclē circum dari lanceis dicit̄. quia antiquus hostis sue temptationis uulnere ab omni parte nos impetit.

Con uulnerauit lumbos meos. Notandum est quod non ait uulnerauit sed con uulnerauit lumbos meos. Namq. cum antiquo hoste nos pariter uulneramus. quia ad p̄petrandum malum ex libero simul arbitrio ducim̄.

Non pepercit ac fidicat. non desistit.

Et effudit in terra uiscera mea. sc̄ ecclē uiscera sunt. quibus quedam in se misteria continent. quos antiquus hostis in rebus infimis conculcat qui prius in spiritalibus latebant. ac tibus.

Concidit me uulnere super uulnus. Infirmis suis mentibus sc̄ ecclē uulnus super uulnera concidit. quando peccatum peccato additur ut culpa uehementius exageretur.

Truit in me quasi gigans quia nimirum malignus aduersarius contra animam ex praua consuetudine deuictā quasi more gigantis pugnat.

Saccum consueui super ^{cu}tem meam & operui cinere carnem meam.

Quid in sacco & cinere nisi penitentia quid in cute & carne nisi peccatum carnis intellegitur. Cum ergo quidam post lapsum carnis ad penitentiam redeunt quasi sacus super cute consuit & cinere caro operit quia culpa carnis per penitentiam tegit ne in districti iudicis examine adulatione

Et facies mea intumuit affletu. facies sc̄e eccl̄os. hi qui in locis regim̄i ^{uidet̄}

Et palpebre mee caligauerunt palpebre enim recte appellati sunt hi qui a preuidentia pedum itinera inuigilant. Sed cum oculta diuinitia nec prepositi uigilantes intellegunt palpebre sc̄e eccl̄ie caligant. Dum de membris eccl̄ie beator̄ iob loquitur. repente ad uerba leuatur cum subiungit.

Haec passus sum absque iniquitate manus mee cum haberem mundas addm̄ preces. Absque iniquitate enim manus sue protulit. qui peccatum non fecit. & tamen dolorem crucis pro nostra redemptione tolerauit qui solus pro omnibus mundas addm̄ preces habuit. quia in ipso dolore passionis pro persecutoribus orauit. Unde factum est ut redemptoris nostri sanguine quem persecutores se ueniendo fuderant post modum credentes biberent.

Terra ne operias sanguinem meum. terra enim id est unus quisq. peccator redemptionis sue precium sumens confitetur & quibus ual & proximis innotescit. Siue terra hoc est sc̄a eccl̄a redemptionis sue ministerium incunctis iam mundi partibus predicauit.

Neque inueniat in te locum latendi clamor n̄r̄. Ipse enim sanguis redemptoris qui sumitur. clamor n̄r̄ est redemptoris. locum inueniendi in nobis clamor eius inuenit. si hoc qd̄ m̄ns credit lingua tacet.

Ecce enim in celo testis n̄r̄ & conscius n̄r̄ in excelsis. tunc ergo in celo testem eccl̄am consciuum dñs in excelsis habuit quando hi qui eum mo

rientem carne cernebant diuinitatis eius potentiam considerare nesciebant.

Verbosi amici mei addm stillat oculus m̄. cum ergo uerbosi amici sunt & cum ipsi derogant qui infide sociantur. necesse est addm ut oculus stillat & quatinus nra intencio tanto subtilius se ad interiora erigat quanto pexteriora opbria repulsa intus redire cogit. ne foras euanescat.

Atque utinam sic iudicaretur uir cum dō quomodo iudicat filius hominis cum collega suo. Quisquis enim cum collega ad iudicium uenit & qd sentit dicit & que quid contra dicitur agnoscit. Qui autem diuina animaduersione percutitur dum nouit quidem quia uapulat. sed cur uapulat ignorat. quasi dicit ipse quis sentit. sed quid contra se dicitur nescit. quia ipse quidem ingemescit in uerberere sed dō non declarat pro qua eum ferat. ult. ne.

Ecce enim breues anni transeunt & semitam per quam non reuertor ambolo. Omne quod transit breue est eia sita dius terminari uideat. In mortis enim semita per quam non reuertimur ambulamus non quo ad uitam carnis minime resurgendo reducamur sed quo ad laborem huius uite mortalis uel ad conquirenda laboribus premia iter uenim.

Sp̄s m̄ attenuabitur. Attenuabitur sp̄s in timore iudicii quia electorum mentes quoam plius extremo iudicio propinquare se sentiunt eo addiscuciendas semetipsas contemescunt. unde sequitur;

Dies mei breuiabuntur. & solum mihi super est sepulcrum qui enim considerat qualis erit in morte semper fit timidus in opere & pene mortuum se considerat. quia morturū minime ignorat. unde subiungit.

Non peccaui & in amaritudibus moratur oculus m̄ ac si aper te dicat. culpam non feci & flagella suscepi sed hec dicta melius discutimus sicut ex uoce capitis sentiamus. Redemptor & enim ad redemptionē ueniens n̄ peccauit & amaritudinē ptulit. de cuius uoce sequit.

Liberu me & pone me iuxta te. Ipse enim non peccauit in cogitatione.

uel in opere & ipse in amaritudine moratus est per passionem ipse
liberatus est per resurrectionem ipse iuxta patrem positus est per ascensionem.

Et cuius uis manus pugna & contra me. Tunc quippe in membris illius
furor persecutionum seuit, sed quo irent iniqui dum qui semper perseque-
batur in terra iam sedebat in celo. De quibus subditur

Cor eorum lege fecisti ad disciplina si enim discipline custodiam nos
sent nequaquam redemptoris sui precepta contempnerent neque
omnis discor hominis ad disciplina lege fecit sed sponte delapsus ubi
manere ubi cecidit iudicando permittit.

Propter ea non exaltabuntur exaltarentur quippe si mentem ad spe
patris celestis erigerent. Cor itaque quod sine disciplina est exaltari non ualeat quia
humana mens sic male eleuata in infimis promittit sic bene ipsa in sublimibus leuatur.

Predam pollicentur socii & oculi filiorum eius deficient. Iste princeps
per uersorum socios habet & apostatas angelos quicum eo de celestis
patrie sede ceciderunt. filios uero per uersos homines habent qui
de eius praua persuasione in malicie operatione generantur. Iste itaque
auctor erroris predam socii pollicetur quia malignis spiritibus
prauorum promittit animas in eorum sine rapiendas & oculi filiorum
eius deficient quia dum intentiones hominum ad sola terrena spe-
randa excitat hoc illos amare facit quod diu tenere non possunt.

Posuit me quasi in pro uerbum uulgi & exemplam suam coram eis.
hoc beatus iob dicit ex se dicit ex uocibus electorum omnium. Omnis
quippe qui flagello percutitur quasi in pro uerbum uulgi ponit quia stul-
tus quisque dum cuiquam maledicere appetit ex illius similitudine
maledictionem sumit quem per eius sum temporaliter uidit. eamque
penam suo optat aduersario quam euenisse conspexit iusto.

Caligauit ad indignationem oculus meus ad indignationem oculus caligat
quando ipsi quoque qui in ecclesia lumen ueritatis habent secretum

di penetrare nequeunt cum preualere peruersi contra bonorum
innocenciam permittantur

Et membra mea quasi in nihilum sunt redacta: membrorum quippe
nomine tenetudo exprimitur infirmorum. quidum peruersos pspici
unt florere iustosque cruciari. ad hoc sepe perueniunt. ut se
bona uel inchoasse peniteat. hoc autem quod ait ad indignatio
nem oculus m̄s uerbis planioribus aperit dicens. 7.

Stupebunt iusti sup hoc & innocens contra ypocritam suscitabitur.
hoc loco innocens nec dum perfectus iustus accipitur. sed & qui nocere
aluis non nouit. succenditur uero ypocritam innocens dum glae
simulatoris inuid& & iam qui nulli nocere sol&. siue innocens id
quolib& in bono perfectus contra ypocritā suscitāt quando hunc & flo
rere ē spicit & tam cū suo eum flore contempnit. De quo subiungitur.

Et tenebit iustus uiam suam considerato itaq; ypocrita iustus uia
suam ten&. quia dum illum expressa uoluntate optinere ea qua
mundi sunt intuetur. ipse ad amorem celestium robustius stringitur.
Et mundis manibus add& fortitudinem. quia conspiciens peruersos op
time terrenam gloriam. bona sua opera puehit ad perfectionem.
Sed nunc uerba exortationis sc̄s iob protulit cum subiungit;

Igitur uos om̄s conuertamini & uenite. duobus modis electi inuitant̄
scilic& ut conuertantur & conueniant. conuertant̄ fide & ueniant
opere. uel certe conuertantur deserendo mala. & ueniant fici
endo bona. mirandum uero quod subditur.

Et non inueniam in uobis ullum sapientem. Recte beatus iob con
uersionem auditorum desiderans exoptat ne in eis ullum sapien
tem inueniat. ac sic dicat eis. Stulti esse apud uos metip sos diserte
ut in dño uere sapientes esse ualeatis.

Dies mei transierunt. sc̄a et̄a per diurna & nocturna tempora uite

spatia conspiciat transire. Quasi enim lux ex tranquillitate pacis & nox ex dolore persecutionis.

Cogitationes meae dissipatae torquentes cor meum quia dum bonis mentibus temporalis felicitas transit etiam cura eius terrene dispensationis subtrahitur. quaeas in cogitationibus torquere uidebatur.

Noctem uertuntur in diem. Dissipatae enim nocturnae cogitationes noctem in diem uertunt quia non nunquam iustis placet ex aduersitate mala perpeti quam ex prosperitate terrene dispensationis cura fatigari. unde sequitur.

Etrur sum post tenebras spero lucem. Lux enim post tenebras speratur quia uel post noctem uite presentis aeternum lumen incipit. uel ita hic per uersitas atque prosperitas alternat. Ut sibi succedere uicissim non desinant. unde fit ut & in luce nox in suspectione sit & in nocte lux in presumptione sic scriptum est. In diem malorum ne in memoris bonorum & t. Unde beatus iob afflictionem sentiens & adhuc differri iustorum retributionem sciens. Aperte subiungit.

Si sustinero infernus domus mea est. & in tenebris strauit lectulum meum. Priores & enim sci & sustinere aduersa poterant & tamen corporibus educti ab inferno locis liberari non poterant. Tunc autem homo suum lectulum in tenebris strauit. quando lucem iusticie per suam callidam consensiendo deseruit. sed iustus quasi in tenebris strauisse est in inferno sibi requiem preparasse. sed illud ibi non uidendo faciem creatoris beatus iob tenebras uocat;

Putredini dixi pater meus est. hoc ideo dixit. quia utique omnis homo a origine iam uiciata descendit. unde additur.

Mater mea & soror mea uermibus. Quia uidelicet & alii ipsa putredine & cum ipsa in hunc mundum uenimus. At spiritualis mater natura & consuetudo non in merito soror uocatur. quae uidelicet mater & soror

uermes sunt. quia ex natura corruptibili & consuetudine perversa
 agimur. ut quasi uermibus sic inquietis cogitationibus in mente fatigemur.

Vbi est nunc prestolatio mea que esse potuit prestolatio iustorum nisi
 iustus & iustificans deus non ait. ubi est prestolatio mea sed ait ergo nunc
 Dum ergo addidit non ostendit quia quod quandoque uenturus erat. uenire cuius desiderabat.

Et patientiam meam quis considerat. Et quidem non deest qui pati
 entiam considerat & sed cum citius non exaudit. quasi minus considerare
 dicitur deus. quia quod disponendi breue est. longum est amandi.

In profundissimum infernum descendunt omnia ossa mea. Quod autem
 ait non in profundum sed in profundissimum infernum ostendit quia
 quantum ad celsitudinem celi aeris est caligosus infernus est & quantum ad ei
 dem aeris altitudinem terra que inferius est uel iacet & intelligi & profundius po
 test quantum uero ad eundem terrae altitudinem illa loca inferni que
 superiora sunt aliis receptaculis inferni hoc loco non incongrue inferni
 profundissimi appellatione signantur sed cum sola anima descensura
 esse ad inferni loca quid est quod ait illuc omnia ossa sua descendere
 nisi quod ibi se totum uidit ubi pondus sue remunerationis intellegit.

Quia ubi totus est ubi sentire possit & quod recipere & uel certe inferni
 omnia descendunt quibus quietem retributionis sue ex omnibus inuenit. Unde sequitur.

Putasne saltem erit ibi requies mihi. In quibus uerbis innotescit quid de
 siderat & tamen esse se adhuc de suscipienda requie dubium designat.
 Nec uisus sanctae opera tot flagella secuta sunt. Post flagella tem
 poralia etiam mansura tormenta sequerentur.

EXPLICIT LIB. XIII. INCIPIT QUARTUS DECIMUS.

Reco espondens autem baldad sutes dixit. usque ad quem finem uerba iactabis in
 tellegite prius & sic loquamur. Omnes heretici sanctam ecclesiam in quibusdam
 incognitis superbire putant. quaedam uero nec intellegere suspicant.

Quare putati sumus ut uimenta & sordium uos tam uobis. Arbitrantur

enim se despici. quiborum mentes dispicere consuerunt. ex qua dispic-
tus sui suspicionem ad indignationem prosiliunt. Unde subditur,

Quid perdis animam tuam in furore tuo. heretici inde interire ecclē-
uitam credunt. Unde eam esse contra se in furore conspiciunt.

Numquid pro te derelinquetur terra. Ac si dicitur & si hoc est uerum quod
dicitur. omnis ad te tradita est quam nō premultitudine tenem.

Et transferentur rupes de loco suo. Cum scā ecclā peruersos quosq; pre-
dicatores intra sinum recte fidei colligere studet. quid aliud quā de lo-
cis propriis rupes mouetur. ut intra eā recte sentientes humilitē iaceant.

Non lux impii extinguetur. nec splendet flamma ignis ei. Quod si di-
ci de impio recte potuit. contra scē tamen uirū in flagello consti-
tum dici non debuit. Sed lux impii extinguetur quia fugitiue uite pre-
sentis prosperitas cum ipsa citius uita ter minatur. unde subditur.
Nec splendet flamma ignis eius. id est decor ut potestas exterior que
de interno eius ardore procedit. que tunc non splendet cum indie-
xitus omnis eius exterior decor subtrahitur.

Lux obtenebrescet in tabernaculo eius. Quia uidelicet in ei conscientia quā
male inhabitat. lux id gaudium quod de temporalibus fuerat rebus deficit.

Et lucerna que super eum est extinguetur. Lucerna lumen in testa est
lumen uero in testa est. gaudium in carne. Lucerna uero impii extingue-
tur quia citius ei gaudium deficit quod eum totum in hac uita possedit.

Ast tabuntur gressus uirtutis eius. hoc est uires malicie eius quas nunc
in uoluntate sua exhibet post modum poena constringet.

Et precepit eum ^{abre} consilium suum cum iudex iustorum iniustorumq;
uenerit. unus quisque impius suo consilio precipitatur.

Iomisit enim in rete pedes suos & in maculis eius ambulat qui pedes
in rete mittit non cum uoluerit erit. sic qui in peccatis se deiecit non
mox ut uoluerit surget.

Et in maculis eius ambulat. Gressus suos ambulando implicat quia cum ex
pediri nititur tunc ueraciter conspicit. quamdiu in nexibus tenetur

Tenebitur planta illius laqueo quia uidelicet stringitur sine fine
in peccato. Et tardescit & contra eum sitit. Antiquus hostis cum in peccato
uitam in laqueat sitit ut mortem peccatoris bibat. Siue in eius
animo contra eum sitit exardescit. qui quo agere peruersum consueu
it ad bibenda mala ueraciter accendit. Impio quippe sitire est huius mundi bona concupiscere.

Abscondita est in terra pedica eius. pedica in terra abscon
ditur. cum culpa subterrenis commodis occultatur.

Et decipula illius super semitam. decipula ad decipiendum uocata est
que tunc ab antiquo hoste super semitam ponit quando in ac
tione huius mundi quam mens appetit. peccati laqueus parat. Sic quip
pe decipula ponitur. ut dum esca ostenditur. nequaquam ipsa tran
seunte uideatur. Dum enim a concupiscente lucrum appetitur qua
si pedem mentis adprehendit decipula que non uidetur.

Vndique terrebunt eum formidines. peruersus ergo contra se omnes
esse suspicatur quales ipse contra omnes esse nititur. que nimirum for
midines quideius in actione faciunt subinfertur cum dicitur.

Et in uoluit pedes eius. In uoluunt itaque ne in rectam exire uale
antenuatur fame roboreus. Robur autem hominis est anima (ant actione).
rationalis que in pugnantibus uicis resistere pro actione ualeat. hui
ergo iniqui robur fame extenuatur quia eius anima nullam in cibis refectionem pascit.

Et inedia inuadat costas illius. Coste unus cuiusque sunt sensus
animi qui latentes cogitationes muniunt. Inedia igitur inuadat
costas quando omni spiritali refectione subtracta sensus men
tis deficiunt & congregationes suas regere uel tueri non possunt.

De uor & pulcritudinem cutis eius. & consumit & brachia
illius primogenita mors.

Si autem peccatum mors. non incongrue primogenita mors superbia
intellegit pulchritudo ceteris gloria temporalis. Brachiorum nomine opera desig-
nantur. quia iniqui & gloriam uel operationem superbia sub plantat

Auellatur de tabernaculo suo fiducia eius. & calcet super eum quasi rex inte-
ritus. Iste interitus hoc est diabolus. Indie exitus quasi rex super impium
calcat quia quem prius blandis persuasionibus decepit ad extremum
uolentis in sibus ad supplicium rapit. unde non in merito de taberna-
culo suo fiducia eius euellitur. quando peruersus quisque. qui multas sibi
aduotum in hac uita parauerat. repentina morte dissipatur.

Habitent in tabernaculo eius socii illius qui non est. id est in mente eius
apostata angeli per cogitationes nequissimas eius uidelicet socii quid
circo iam non est. quia a summa scientia iam recessit. & per hoc
cotidie exerescente defectu. quasi ad non esse tendit.

Aspergatur in tabernaculo eius sulphur. quid aliud sulphur quam
fomentum ignis est. quod tamen sic ignem nutrit ut foetorem grauissi-
mum exaltet. In sulphure ergo peccatum carnis accipimus quod duperis
cogitationibus. quasi quibusdam foetoribus. mentem replat & eterna incendia parat.

Deorsum radices eius siccantur. sursum autem atteratur messis eius. Quia
omnis iniquus prius in cogitationibus arescit & postea a bonis actibus
deficit. Recte de eo dicitur. Deorsum radices eius siccantur. Siue
quibus in radice boni operis sterilis persistit per hanc uitam ad nullam
premia future messis uocatur. Deum quoque iniquo loquitur ut la-
tentem ad diabolum caput omnium iniquorum eius uerba uertantur.

Memoria eius pereat de terra. & non celebretur nomen eius in plateis
hoc est ut anti christus qui est omnium iniquorum caput ^{caus} laudem terrene
potestatis amittat. & omne gaudium nominis sui perdat. quod longelateque
in breui temporis prosperitate disuderit. *(eterna damnatur.)*

Expellat eum de luce in tenebras. cum de honore uite presentis ad supplicium

Et de orbe transferet eum. De orbe transferetur. cum super no. appa-
rente iudice de hoc mundo tollitur in quo per uer se gloratur.

Non erit semen eius neq. progenies eius in populo suo. nec ulle relique-
re in regionibus suis. Cum ergo iniquitas anti christi cum mundi statueret
minatur. progenies eius in populo suo n̄ relinquit. quia ipse & ipse
cum eo ad supplicium pariter urgetur & qui de ei puer su. per suasionem in
prauis actibus nati sunt in aduentu dñi eterno interitu cū ipso capite ferient.

In diebus eius stupebunt nouissimi. & primos in uad & horror. Quia uidelicet
tanta tunc signa monstraturus & crudelia ac dura facturusest ut ad stupore
perducatur quos in fine mundi inuenit. & priores patres enoc scilicet & helia
qui in eius expugnatione seruati s̄. carnalis mortis dolore trans figat.

Hec sunt tabernacula iniqui & iste locus ei qui ignorat dñm. hic scilicet
indicat quia his qui nunc dñm ignorando extollitur. tunc ad ppria taber-
nacula puenit. quando eum sola iniquitas in supplicia demergit.

Respondens iob dixit usq. quo ad fugit anima mea.
& a terribis me sermonibus. At teruntur aū boni sermonibus. iniquorum quando
contra eos illi in uerbis tument. quia aut in puer su fide aut in prauis actibus. lacerant.

En decies confudisti me. Numeratis uicibus locutionū amicorum iob adhuc
quinque locutos eos eē cognoscimus sed propter hoc qd taberis quinque
inreparationes audierat quorum increpationibus quinque ipse
respondit. Deci esse perhibet esse confusum.

Et non erubescitis opprimentis me. Plerumq. tales sunt aduersari
scā ecclē qui perpetrando malis. nec timore dñi. nec hominū pudore
refrenantur. quibus p̄ beatum iob dicitur & n̄ erubescitis opprimentes
me. quia paruum fuit malū uoluisse. sed pei ē malū appetit & n̄ erubescere.

Nempe & si ignorauit mecum erit ignorantia mea. ac si ap̄ te de hereticis di-
catur. Omnis ur̄a scientia uobiscum non est quia contra uos ē dum stul-
ta elatione uos erigitis. mea uero ignorantia mecum ē. qui pro

me est dum per scrutari deo aliquid superbe non audeo
in ueritate me humiliter seruo.

5 **A**tuos contra me erigimini. Id est uos ipsos redarguendos
reliquitis & me districte sententis increpatis. Qui enim seme
t ipsum non iudicat quid in alio rectum iudicet & ignorat;

5 **E**t arguitis me opibus meis. Quia hi qui eum iustum ante flagella
nouerant. iniustum esse ex ipsa sua percussione iudicabant

5 **S**altim nunc intellegite quia deus non equo iudicio afflixerit me.
5 **Q**uod enim dixit deus quia frustra beatum iob afflixerat. hoc rursum
beatus iob asserit. quia non equo iudicio a deo sit afflictus in quo
ita peccauit quia sententia auctoris sui in nullo discrepauit. uerū
igitur iob dixit dum uitam cum flagello pensauit. & deus non iusto iudicio eum
adflixit quia nūcia illi curauit extinguere sed merita ex flagello augere.

5 **E**t flagellis suis cinxerit me. Aliud quippe flagellis percussus est aliud
cingi. tunc enim non flagellis solummodo ferimur. sed etiam cingimur cum
tribulationum uerbis sine ulla consolatione circumdamur;

5 **E**cce clamabo uim paciens uociferabor. & non est qui iudicet & omnipotens
deus dissimulat exaudire dolentium uocem. ut eorum uita purgetur pro peccatis.
nam. Sed hoc nonnulli ignorant ex quorum persona nunc deus. uocifera
bor & non est qui iudicet. Non enim qui iudicet deus quando iudicare
dissimulat ipse qui ex uerberum oppressione subiungit;

5 **S**emitam meam. hoc est transire ad securitatem cupiens euadere fla
gella non potui. circum sepsit & transire non possum;

5 **E**t in calle meo tenebras posuit. Circum septam uerbis semitam
uidit cum transire ad cupiditatem cupiens euadere flagella non po
tuit quasi uero in calle cordis ignorantis tenebras inuenit qui
cur ita flagellaretur penetrare non potuit;

5 **S**poliauit me gloria mea & abstulit coronam de capite meo. quod hec

beati uiri in afflictione positi persone conueniat. dubium n̄ est. ideo
 p̄sensu mysticos inuestigandum spiritaliter spoliavit me inquit
 gloria mea. Gloria quippe unius cuiusq; iustitia ē. Sicut enī uestim̄tum
 tegit a frigore. ita iusticia munit a morte. Quia uero afflictionis sue t̄p̄.
 hoc uestimentum sc̄a eccl̄a in membris infirmantib; amittit. dicatur
 recte, spoliavit me gloria mea. id est iusticia ab infirmis ablata ē que
 idcirco tolli potuit. quia more uestimenti exterius non adhesit, et ab
 stulit coronā decapite meo. Quia enim multi aduersitatibus pressi
 minime incertamine p̄durant. in eis sc̄a eccl̄a coronam decapite amittit;
 Corona quippe in capite est superna remuneratio in merito;

Destruxit me undique & pereō. Quasi undiq; enim sc̄a eccl̄a destruitur
 quando infirmis membris deperit. quando coronā decapite abstrahit
 id est quando premia eterna a prepositis negliguntur.

Et quasi auulsa arbori. abstulit spem meam. Quasi enim ex uento
 spem perdidit quia prauorum m̄nis ac persuasiōibus deuictis
 eterna que sperabat praemia reliquit.

Iratus est contra me furore eius. & sic me habuit quasi hostem suū cū ergo
 uirtutem nr̄e patientiae flagella transeunt. uadē metuendum est ne
 peccatis nr̄is exigentibus n̄ quasi filii a patre. si quasi hostes a dño feriamur;

Simul uenerunt latrones eius & fecer̄ sibi uiam per me. Latrones autē
 eius id est maligni sp̄s uiam sibi in afflictorum cordibus faciunt
 quando inter aduersa que exterius negligunt cogitationes pra
 uas interius inmittunt. De quibus sequitur;

Et opsiderunt in giro tabernaculum meum. In giro enim tabernacu
 lum opsident. quando ex omni latere suis temptationibus mentē cin
 gunt. que tam uerba & ipsi beato iob congruunt quidum mala que p̄tulit
 ante oculos congescit non quasi corrigendum filium sed quasi hostem
 percussum eē iudicauit. Maligni autē sp̄s ideo latrones dī dicuntur.

quia exipsis fit quod inferre mala iniuste desiderant ex dō que
desiderata iuste consumant. Nunc a persona dñi dicitur;

Fratres meos longe fecit a me & noti mei quasi alieni recesserunt a me.
Dereliquerunt me propinqui mei & qui nouerunt obliti sunt mei.
Abeo quippe fratres longe facti sunt & noti recesserunt. quē tenentes
legem hebrei nouerunt & presentem minime recognoscebant. unde
recte dicit. Dereliquerunt me propinqui mei & c. Iudei enim per car
nem noti per legis instructionem quasi obliti sunt quem pro
phetauerunt dum & in carnandum uerbis legis canerent & ta
men uerbis per fidie incarnatum negarent;

Inquilini domus mee & ancille sicut alienum habuerunt me. Inqui
lini domus dī sacerdotum fuerunt. Ancille autē leuitarum anime in
telleguntur qui utique incarnatum dñm quem dudum per legis
uerba predixerunt cognoscere ac uenerari noluerunt;

Et quasi peregrinus fui in oculis eorum. Redemptor enim noster dum a sy
nagoga cognitus non est in domo sua quasi peregrinus existit. Dū enim
iudei despiciunt carnem uisibilem ad inuisibilem magestatem non perueniunt.

Seruum meum uocaui & non respondit. Qui enim tot muneribus iuda
icum populum preuenit dicit. seruum meum uocaui. Sed quia ille
tot dñi munera contempsit & non respondit. Subiungit;

Ore proprio deprecabar illum ac sic dicit & c. Ego ille qui ante incarna
tionem meam precepta prophetarum ore mandaueram ad eum ueniens in
carnatus ore cum proprio deprecabar. bene autē dicit ore proprio depreca
bar quia in carne monstratus dum mandata uite humiliter dixit.
quasi superbientem seruum ut uiueret & rogauit unde sequitur;

Alitum meum exortuit uxor mea. quia uidelicet synagoga quem
uidebat hominem dñm credere expauit.

Et adorabam filios uteri mei. Quid puterum dñi nisi ei auxiliū debem

accipere in quo ante secula predestinatione concepti sumus ut creati p[er]

secula producamur. D[omi]n[us] ergo uteri filios adorauit. quia eos quos potent[er]

per diuinitatem condidit. incarnatus ueniens humiliter predicauit;
Sulti quoq[ue] despiciebant me. Recte aut[em] de stultis additur quoq[ue] qui adu[er]

legis periti d[omi]n[um] despicerent. eorum incredulitate[m] etiā populi turba se-

cuta est. Siue quasi dixisset. stulti quoq[ue] despiciebant me pro quibus

sanandis stulticiam predicationis adsumpsi;
Et cum ab eis recessissem. detrahebant mihi. quasi accedebat ad eos

populorum d[omi]n[us] cum eis miracula demonstrat[us]. Et quasi recedebat

cum signa nulla ostenderet. Recedente ergo d[omi]no detrahebant eum
Amiraculis quiescentibus prebere fidem nolebant;
Aboinati sunt me quondam consiliarij mei. Scribe & legis docto-

res uenturi redemptoris n[ost]ri. c[on]siliarij fuer[unt]. qui tam[en] incarnatū d[omi]n[um] despicerent.

Consilijs suis multos ab eius fide diuiserunt. De quor[um] adhuc ordine subdit[ur].

Et quem maxime diligebam auersatus est me. Ipse eni[m] ordo suadente

perfidia a fide ueritatis auersus ē. qui prius in predicatione seruens

maxime diligebatur. quem non solum ad h[er]edendum d[omi]n[um] sed usq[ue]

ad passionem eius populi turba secuta est. in qua iam passi-

one discipulorum corda turbata sunt. unde & adhuc subditur.

Pelli mee consumptis carnibus adhesit os meum. In osse fortitudo in car-

nibus infirmitas designat[ur]. Quia igit[ur] xp[ist]i & eccl[esi]e una p[er]sona ē quid p[ro]

os nisi ipse d[omi]n[us]. quid p[ro] carnem nisi discipuli designant[ur]. qui passionis eius

tempore infirma superauer[unt]. Quid ergo per pellem que exterior car-

ne manet in corpore. nisi ille sc[ilicet] femine figurant[ur] que ad preparanda

subsidijs ad d[omi]n[um] seruiet[ur]. Aut ergo. Pelli mee consumptis carnib[us]. ad os

meum. hoc hu[m]i meae fortitudini p[ro]p[ri]us inherere debuer[unt]. pas-

sionis mee t[em]pore timore consumpta sunt. & eas quas ad exteriora minist[er]

traposui. in passione mea sine formidine inherere m[er]ito inueni. unde sequit[ur].

Et derelicta sunt tantum modo labia circum dentes meos. Quid per labia nisi locutio. quid per dentes nisi apostoli qui adhuc statim post passionem confabulari de christo nouerunt. Sed predicare iam eum aut mordere infidelium uicia formidabant. Nunc ad propria uerba sancti iob reuertitur dicens;

Miseremini mei miseremini mei saltem uos amici mei quia manus domini tetigit me. hoc proprium habere solent mens piorum. quodcum iniusta ab aduersariis patitur. Non tam ad iram quam ad preces mouetur. ecce eos a quibus iam affligitur amicos uocat. Nam etiam in hoc holentes amici sunt. quia si qua bonorum delicta sunt ea suis persequutionibus etiam nescientes purgant. Ita uero quia manus domini tetigit me. Sciebat quippe uir sanctus quia per hoc ipsum quod per uersa uoluntate contra se satan egerat. potestatem non a se metipso sed a deo habebat;

Quare persequimini me sicut deus. ac si diceret. Itame ex infirmitatibus meis affligitis. ac si ipsi more dei de infirmitate nihil habeatis;

Et carnibus meis saturamini. Cum mens proximorum poenas esurit saturari procul dubio alienis carnibus querit.

Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei. quis mihi id & ut exarentur in libro stilo ferreo & plumbi lamina uel certe scilicet in silice. In plumbo quod scribitur ipsa metalli mollitie cicius deletur. In silice uero tardius quidem ualent literae exprimi. sed difficilius deleri. Per plumbi ergo laminam iudea exprimitur quae precepta dei & sine labore percepit & cum celeritate perdidit. Per silicem uero gentilitas figuratur quae uerba sacri eloqui uix custodienda suscepit sed fortiter suscepta seruauit. Per stilum uero ferreum. fortis dei scientia designatur. quae beati iob uerba sanctae ecclesiae congruunt quae duo sacri eloqui testamenta custodiens quasi secundo sermones suos scribi expetit dicens. Quis mihi tribuat ut scribantur sermones mei. & ret usque in silice. Quaeque fortis sententia modo per pondus auaricie grauibus modo autem duris cordibus loquitur; stilo ferreo in plumbi lamina uel certe in silice scribi;

- S**cio enim quod redemptor meus uiuit. Ac si apud te dicat infidelis quisque crucifixum
 mortuum nouerit redemptorem. ego illū uiuere p̄ mortē certā fide credo;
- E**t in nouissima die de terra surrecturus sum. quia uidelicet resurrectio
 nem quam in se ostendit in nobis etiam quandoque facturū est. Sui
 enim capitis gloriam secuntur & membra;
- E**t rursum circumdabor pelle mea. Dum pellis dicitur omnis dubitatio uere
 resurrectionis auferatur. In illa ergo resurrectionis gl̄a erit corpus n̄m
 subtile per effectum spiritalis potentie. sed palpabile per ueritatem nature.
- E**t in carne mea uidebo d̄m ecce resurrectionē. ecce pellem. ecce carnē aper
 tis uocibus fetatur. Quid ergo remanet unde mens n̄a possit dubitare;
- Q**uem uisurus sum ego & oculis mei conspecturus & non alius. nos ergo beati
 iob fidem sequentes & redemptoris n̄i post resurrectionē corpus palpa
 bile credentes fatemur carnem n̄am post resurrectionē futurā ean
 dem & diuersam eandem per naturam diuersam. Per gloriam erit itaq;
 subtilis quia incorruptibilis erit. Palpabilis quia n̄a mittit essentia ueracis nature.
- R**eposita est hec spes mea in sinu meo. In sinu suo spem repositam tenuit
 quia ueram certitudinem de se resurrectionis presumit;
- Q**uare ergo nunc dicitis persequamur eum & radicem uerbi inueniemus
 contra eum. Per uersu quilibet & quia malo studio bene prolata audiunt &
 in lingua iusti ac usationis aditum inuenire apputunt. quid aliud quā contra
 eū uerbi radicem querunt. ex qua loquendi originē sonant. & ramos prauē
 loquacitatis in acusationē dilatent. Sed uir sc̄s cū prauis talia sustinet
 non contra eos sed p̄ ipsis dolere & malis eis que fugiant ostendit dicens;
- F**ugit ergo a facie gladii quia ultor iniquitatum gladius est. & scitote eē
 iudiciū. faciem ergo gladii fugere est animam ad uersionis districte sententiā
 priusquā appareat placare. ut in n̄a q. terror iudicis n̄ nisi ante iudiciū po
 test. Mordo enim non cernit sed precibus placatur. cū aut̄ in tremendo exam
 me sederit & uideri potest & placari iā non potest. huc usq. sententia iob;

INCIPIT LIBER QUINTUS DECIMUS.

Respondens sophar naamathites dixit. Idcirco cogitationes mee succedunt sibi & mens in diuersa rapit. ^{hec} Quod mala poenarū innocenter asserit sustinere sophar naamathitis scī de ore iob terrorem uituri iudicii audiens protinus adiugit dicens. Idcirco cogitationes mee & ret. Ac si aperis uocibus dicat. quia extremi iudicii terrorem considero idcirco cogitationum tumultibus in timore confundor. Mens autē in diuersa rapit quando mala que egit modo bona que agere neglexit sollicito pauore reppendit.

Doctrinam quam ne arguis audiam & sp̄s intelligentie mee respondebit mihi; Ac si aper te dicat. Tua quidem uerba audio sed an recte prolata sint sp̄u mee intelligentie discerno;

Hoc scio a principio ex quo positus est homo super terram. quod laus impiorum breuis sit. hec non recte ad beatum iob sed ad impios recte dicuntur. Et enim qui presentem uitam diligunt. In ea elati percipere laudem que quam laudem esse longam existimant dum adsequuntur sed breuem fuisse intellegunt dum amittunt. Unde sequitur;

Et gaudium ypocrite ad instar puncti. Sicut enim stilus in puncto dum ponit leuatur. sic ypocrita presentis uite gaudia dum tangit amittit. De quo sequitur.

Sicut ascenderit usque ad celum superbia eius & caput eius nubes tetigerit. Quasi sterquilinum in fine perdetur. Supbia ypocrite usque ad celum ascendere dicitur quando eius elatio celestem agere uitā uidetur. Cuius etiam caput quasi nubes tangit quando principale intellectus illius scōz coequari meritis creditur. Quasi sterquilinum autē in fine perdetur. quia in morte eū ad tormenta ducit. stercoribus uiciorū plenā malignis spiritibus conculcat;

Et qui eū uiderunt dicent ubi est. qui eū elatū hunc uiderunt de existitō. dicent ubi est quia neque hic ubi elatus fuerat neque in eternitatis requie in qua eē putabatur apar & de cuius uite breuitate subiungit;

Velud somnium auolans non inuenietur. Recte uita ypocrite somno

comparatur quia ab eo omnis laus & gloria quasi dicitur tenet amittitur;

Transi & uelud uisio nocturna. Quia hoc quod se ypocrita ad momentū in uisione nocturna diuitem humanis estimationibus uidet deestimatio est fantasmatum non de soliditate uirtutis;

Oculus qui eum uiderat non uidebit. quia utiq; subtractus in morte stultus amatoribus suis abscondit quicum consueuerit ammirando conspiciere.

Neq; ultra intuebitur eum locus eius. Locus ypocrite cor adulantium est ubi uero requiescit ubi fauores inuenit quorum lingua hunc adiudicium fauoribus consequuntur. De quibus subdit;

Filii eius atterentur aegestate. quia uidelicet iniqui ypocritarum in exei imitatione nascuntur dum ueritatis sollicitatem non tenent in cor disegestate deficient.

Et manus illius reddent ei dolarem suum. hoc est damnationem iustā ex iniqua recipi & operatione.

Ossa eius implebuntur uicis adulescentie ei quia utiq; in eo dare consuetudinis a uicio sumptae sunt pessime inchoationis.

Et cum eo in puluere dormient. Cum eo enim in puluere ossa uelut dormire est usq; ad puluere eum non deserere id est a morte ab iniquitate minime quiescere.

Cum enim dulce fuerit in ore eius malum abscondit illud sub lingua sua. In ore ypocrite malum dulce absconditur. quando asperitas maliciae quae late in mente sub tegmine blande locutionis operitur.

Parce & illi & non derelinque & illud & celabit in gutture suo. malo enim parce quod diligit. quia non hoc in seipso penitendo persequitur. Unde additur & non derelinque & illud. Si enim uellet recipere non ei parceret & sed hoc celat in gutture. quando sic seruat in cogitatione ut numquam proferat in uoce;

Panis eius in uero ei uertetur in fel aspidum in trisecus. Id est facietas transitorie delectationis in retributionis sine ad amaritudinem uertitur. tunc & enim iniqui uident. quod antiqui serpentes ueneno infecti sunt dum flammis utriusque traditi cum oodem suo per suatore cruciantur. Siue panis

illius in utero eius infel aspidum uertitur. quia dum de sacre legis sci
entia gloriatur uite potum conuertit infel siue inueneni poculum;

Diuicias quas deuorauit euom& & de uentre illius extra& eas ds diuici
as igit sacre legis quas legendo deuorauit obliuiscendo euom& easq; de
uentre illius ds extrahit q; hoc qd seruare noluit iusto iudicio de memoria ei euellit;

Caput aspidum su g& & occid& eum lingua uiperæ. Aspiss paruus e serpens
uiperæ uero plixioris e corporis & aspides ouaginunt atq; ex ouis eoru filii
pereantur. uiperæ au cum conceperit filii earum in uentre se uiuunt. qui
ruptis lateribus matrum ex earum uentribus pcedunt. unde & uiperæ eo qd
eo qd uipariat nominatur; **MORALIT** Caput itaq; aspidum su git quia
iniciu suggestiois occulte paruus prius in corde nascitur sed occidit e
linguæ uiperæ. quia post modum capta mens ueneno uolente tem
tationis necatur;

Non uidebis riuulos fluminis torrentis mellis & butyri. Riuuli sunt
fluminis dona sci sps ut est spes fides caritas. & cetera sed quia ipocri
te nec dm nec pximu diligit riuulos fluminis non uid& riuulos sui
disse t si a presentis uite oculos gloria cluder& eosq; ad celestis patrie
amorem aperire& cum au nos sci sps gratia infundit. melle nos parti
& butyro repl&. mela u exaere. butyru ex carne est. Dns ergo nr bu
tyro & melle faciat. quia sps xpi mentem qua repleuerit & diuini
tatis eius dulcedine & incarnationis fideleatificat

Lu& que fecit omnia nec tamen consummetur. ypocrita emi persol
uit tormenta ea que hic in licite seruauit desideria & flammis al
tricibus traditur semper moritur quia semper in morte seruatur;

Iuxta maliciam ad inuentionum suarum sic sustinebit. quauis enim
damnatorum omnium sit dolor infinitus grauora ^{TANT} tormenta recipient
qui multa iniquitatibus ex suis desideris inuenerunt;

Quo confringens nudauit domu pauperis rapuit & non edificauit eam;

Domum pauperis confringit & nudat. qui eum quem per tentiam conterit
expoliare quoq; per auaritam non erubescit. rapit eam & non edificat.
ac sicut. qui hanc edificare debuit insuper rapit;

Non est satiatus uenter eius. uenter quippe iniqui auaricia est quia
in ipsa colligitur quicquid per uerso desiderio glutitur. licet uero
quia auaritia desideratis rebus non ex tingitur sed augetur. Nam
more ignis. cum ligna quae consumat. acceperit exerescit

Et cum habuerit que concupierat possidere non poterit. Maioris quippe
iracundia esse cum & hoc tribuitur quod male desideratur atq; indere
pentina ultio sequitur quia hoc optinuit quod deo irascente concupiuit;

Nec remansit de cibo eius quia percussio. ypoerita de cibo suo nihil re
manet. cum enim ipse ad eterna subplicia ductus acunctis bonis
que hic possederat alienatur. unde subditur;

Propter ea nihil permanebit de cibo eius. Nam quia omnia ambiens
timere iudicem noluit. ex hac uita subtractus ad iudicem nudus uacuit.

Cum satiatus fuerit arabitur quia utiq; dum anxiatu qualiter
adquisita custodiat. ipsa eum sua facietas angustat;

Festinabit & omnis dolor inruet in eum. quia uidelicet que hic prius poena
concupiscentie post modum cura custodit eum illic quandoq; poena
ultionis concremat quia ab estu auaritia trahit ad igne gehenne;

Vtinam impleatur uenter ei. ut emittat in eum ira furoris sui & pluat super
illum bellum suum. Bellum namq; de pluuere est superbia contra se corda percutere.
Et in te arida quasi quibus; da guttis pluuię descendentes; iudicioꝝ suoꝝ iaculis ferre;

Fugit arma ferrea & in ruam arcu ereu ferro necessitas presens que
transitoria est aere autem sententia aeterna designatur; cum autem quis fugit
arma ferrea ab arcu aeri sagittis inuenitur quia mala tempora
lia stultite precauens sententia eterna percussitur;

Eductus & egrediens de uagina sua. Dumini quis praua in cogitatione.

machinatur quasi adhuc gladius in uagina est. Dum uero malum q̄co
gitauit inique perficit de uagina sua egreditur. eductus autem
per seductorem egrediens uero per propriam uoluntatem,

Et fulgorans in amaritudine sua quasi fulgorare inique est in huiusmōdi
hōre clarescere. sed quia splendor gloriæ illius eternis igni
bus mancipatur recte dicitur. & fulgorans in amaritudine sua,

Vadent & uenient super eum horribiles iniquus enim q̄t uicus deceden
tibus & succedentibus premitur. tot malignis spiritibus eius ani
mus quasi euntibus ac redeuntibus reuastatur;

Om̄s tenebre abscondite sunt in oculis ei. quia & si in se. ypocrita mala
omnia non ostendit. tamen om̄a inferre proximis appetit;

Deuorabit eum ignis qui non succenditur. Gehenne ignis cum sit corpore
us & in se mis. s̄os reprobos corporaliter exurat. nec studio humano succen
ditur nec lignis nutrit. Sciendum enī est q̄t om̄s reprobī quia & ex anima

A simul & carne peccauerunt. illic in anima simul & carne concremantur;
Affligetur relictus in tabernaculo suo. Iniqui tabernaculū caro est quia
ipsam letus inhabitat. Sed quia eandem carnem dō preposuit iudican
te dō igitur. ut ex ea amplius in igne crucietur. hic eam relinquere non uult
& tamen ab ea abstrahitur. Illic eam relinquere appetit. & tamen in ea prop
ter subp̄lia seruatur. quod ergo sp̄s eius carnem quam sibi male aman
do preposuit. euadere eam in tormento uelit & non ual. Recte de eo
dicitur. affligetur relictus in tabernaculo suo. De cuius accusatione sequitur;

Reuelabunt celi iniquitatem eius. & terra consurgat aduersus eum. ut
qui hic nec bonis unquam nec malis pepercit in illo tremendo exanime
& iustorū uita & peccatorū pariter accusat. Possunt autem per trān
non peccatores. sed qui terrenis actibus occupati. elemosinarum ope ad eter
nā uitā pueniunt designari. Ypocrite ergo iniquitate celi reuelant & aduersus eū
terra consurgat dū & hi qui per iudicium liberant̄ prauitatis illius testes existunt;

Aper tum erit germen domus illius. tunc germen domi illius aperitur
cum omne malum qd̄ in conscientia latebat ostendit̄. unde sequitur;

Detrahetur in die furoris di. quia utiq; ostensa ira iudicis flammis ultra
cibus traditur. & ab eius conspectu separatur;

Hec est pars hominis impuado. Iniquus enī quia habere portionem suam
ipsum dñm non quesuit partem suam extra dñm ignem inuenit ut ab ei
facie exclusus quia gaudere in ipso n̄ appetit sub ipso crucietur;

Ethereditas uerborum illius ad dño. cum enim districta di iustitia subpliciū
pp̄ uersis actibus. exigit a reprobis malaeis usq; ad uerboꝝ retributionē reddet;

Beatus iob respondit audite queso sermones meos. **USQ; SOPHAR.**
& ageas penitentiam. nunc sc̄ iob more sc̄ eccl̄e cū magna cordis humi
litate subiuxit dicens. audite queso & t̄. Quid enim cum diceret̄ audite
queso addidit cum quanta humilitate loquatur insinuat. dum
contra se superbientes rogat;

Sustinete me ut & ego loquar & si postea uidebitur uerba ridete. sc̄ iob
ut sibi & suis auditorib; p̄ sit dicat. audite queso. Ut aut̄ ipse qd̄ debet̄ exsol
uat ut etiam si auditorib; prodesse non ualeat adiugit sustinete me & t̄.

Numquid contra hominem disputatio mea est ut beatus iob displicuisse
sed̄ inter flagella credidit. idcirco animū merito ad tristitiam uo
cauit. non debeat contristari. Si sc̄ iob de uite sue meritis contra
hominem disputaret̄ nequaquam contristare debuisset̄. sed qm̄
per flagella presentia anceps factus de ante acta uita fuerat
in flagello tristitiam iure requirebat. Unde subditur;

At tendite me & obstupescite. id est considerate que egi. Tam mirami
ni in hac percussione quam patior;

Et super ponite digitum ori ur̄o. ac si dicat scientes bona que egi & con
siderantes mala que patior uos metipsoꝝ etiam a uerborum culpa
conpescite atq; in meis percussioneꝝ ur̄a dampna formidate;

Et ego quando recordatus fuero optimesco. & concutit carnē meā
tremor. Constat nimirū qđ hoc per inrisionē dicat̄. Ac si apte
diceretur. Sime aliquid ypocrite meminero habuisse in peniten
tię fletu contremesco. Carnē uero suā si recordatus fuerit phibet tre
more concuti. id̄ infirmitatē operis ultionis pauore fatigari. Sed
sc̄iuit contra sophar dicta In quib; beati iob potentia momordit. subiungit dicit̄;

Quare ergo impu uiuunt. subleuati sunt confortatiq; diuitis nisi enī
eos patientia diuina tolerat̄. Nequaquā diu uitam in peccatis duce
rent. Subleuantur nāq; diuici. cū esse potentes incipiant. Confor
tantur uero. cum diu in hac uita persistere permittantur;

Semen eorum permanet corā eis. In argumentū magne felicitatis. cū
magno patrimonio dantur. & heredes & nec ita mors subtraheos in
quib; animus exultat. de hoc eorū semine dī. p̄manet corā eis;

Propinquorum turba & nepotum in conspectu eorū. Quid enim fel
icitatis est parentibus si sic in filius genus exstinguitur. sicut paren
tum sterilitate exstingui timebatur;

Domus eorum secure sunt ex paccate. & non est uirga dī sup illos. secu
res & paccate qui paccantes uiuunt. lugenda agunt & gaudia n̄ relin
quunt. Uirga eos superne discipline n̄ percussa. & tanto amplius in
maloprosficiunt quanto minus ex culpa feriuntur;

Bos eorum concepit & non abortit. uacca peperit & non est priuata
foetu suo. Uulgaris locutionis usus ut bouem masculum & uaccā femi
nam uocent. sed literaturę locutio bouē est communigenis appellat.
Ut aut̄ tota simul ad eē impus demonstrat̄. eorum greges beatus
iob. asserit concepisse & non abortis se peperisse & a fetu p̄prio n̄ eē priuatos;

Egreduntur quasi greges paruulorum & infantes eorum exultant
lusibus suis; Ut sicut maiora ad abendum concessa sunt ita multi
germinent ad custodiendum. Sed ne infantum lusum in domo

iniquorum uilem esse crederemus. subiugens ait;

Tenent tympanum & cytharam & gaudent ad sonitum organi. Ac si patenter dicat. Cum dñi honoribus & reb; tument subiecti in ludibris actib; gaudent;

Ducunt in bonis dies suos & in puncto ad inferna descendunt. ecce beatorum uireorum gaudia narraueras. quomodo. quomodo nunc asseris qd in puncto ad inferna descendent. nisi qd omis longitudo uite presentis punctus esse cognoscitur cum fine terminatur;

Quid dixerunt dō recede a nobis. Dicunt enim peruersi recede a nob qui dō ad se prebere aditum recusant. eumque prauis actibus impugnant etiam si uerbis laudare uideantur. Dicunt etiam;

Scientiam uiarum tuarum nolimus. eo ipso utiq; quo eius scientia adprehendere contēdunt. Aliud est enim necesse aliat scire noluisse. Uiarum auē dī scientia omnium utique uirtutum notitia est per uersorū autem uerba subduntur cum dicitur;

Quis est omps ut seruiamus ei. Plerumq; enim plus appetunt homines seruire hominibus quos corporaliter uident quā seruire dō quē n̄ uident. & q̄ in dō oculos corporis tendere n̄ poss̄. ei obsequia p̄bere despiciunt.

Et quid prodest uobis si orauerimus illū. cum illa nāq; quisq; postulat que fortasse dī tribuere recusat. Ipsa quoq; uenit in fastidio quia non uult qd amāt sed se magis dñs quā ea que condidit uult a mari;

Verum tamen quia non s̄ in manu eorū bona sua consilium impiorū longē a me. Bona in manu habet qui dissipanda temporalia sub domino mentis premit. Quid est autē iniquorum consilium nisi terrenam gloriam querere. Sed uis iustus esse bonum incomparabiliter uidet & hic ad breue tempus sub flagello gemere quā cōne ultionis sub plura tolerare;

Quoties lucerna impiorum extinguitur. Qui enim gaudere de eternis non appetit. neque hic ubi solidari uult potest continuo letari iam quoties lucerna impiorum extinguitur;

Et super ueni & eis inundatio & dolores diuid & furoris sui. Inundatio im-
pius sup uenit cum dolorum fluctus ex aliqua aduersitate patiunt. Bene
au dicitur & dolores diuid & furoris sui. Quoniam eternos dolores impio
per retributionem seruat. Aliquando ei mte ecia teporali dolore transuerberat quia
5 q hic quoq. et illic peccat furoris sui sup impiu dolores diuidit. **E**t sic palee ueni & sic
faulla quam turbo dispergo. quia qui hic mente desiderio puer so solidauer.
ibi palee & faulla uidebunt quia eos ad eterna suplicia turbo rapiens asportat.

Ds seruabit filius illius dolorem patris. Quia in carne non nunquam filia
ex patris peccato perimuntur. Delicta au originali peccato ex paren-
tum nequitia in anima non tenentur. Et quia iniquorum oculos
culpa cludit sed in extremum poena aperit. recte sequitur;

Et cum dederit tunc sci & Nescit enim impius mala que fecit nisi cum
perisdem malis puniri iam ceperit in tormentis. unde sequitur;

Videbunt oculi eius interfectionem suam. & de furore omnipotentis
5 bibet. Quasi in hac uita positus culpam suam uidere uoluit & de om-
nipotentis post modum furore non biberet. Sed quia uero hic ocu-
los a respectu criminis abscondit. Illic declinare non ual & sen-
tentiam dampnationis. De cuius iniqui obduratione sequitur;

Quid enim ad eum pertinet & de domo sua post se. aut si numerus mensiu
9 eius dimidietur. Quia quamlibet in domo. quamlibet in uita percussione
sentiat. nequaquam curat dum modo que cogitauerit expleat.
Sed ne iam quisquam ultra quam debet & occulta di iudicia. hoc est
cur ds intantam cecitatem cadere rationem mentis humane
per miserit discutere presumat. recte sequitur;

Numquid dm quippiam docebit scientiam qui excelsos iudicat
omnipotens ds angelorum merita discernens in eterna luce
sine lapsu permanere constituit alios sponte delapsos a sta-
tu suae cel situdinis in eterna dampnationes prostrauit.

Hobiscum igitur iniuste nihil agit qui & sublimiorem nobis natu-
ram iuste iudicabit. Iste moritur robustus et sanus diues & fe-
lix. viscera eius plena sunt adipe & medullis. ossa illius intrigantur.
A liis uero moritur in amaritudine anime sue absq; ullis opibus.

Ista cum ita sint. quis in ita in omnipotentis dissecr & o discutiatur. cur
hoc ita ee permittit. Sed electis & reprobis uita quidem dispar est;
Carnis autem in morte corruptio dispar non est. Unde sequitur;

Et tamen simul in puluere dormient & uermes operient eos; Quid ergo
mirum si ^{ut aduersitate} presentis seculi dissimiliter ad momentum cur-
runt. qui per corruptionem carnis similiter ad terram redeunt.

Sed hoc solum cogitari debuit. quia sicut iniqui letitia transit
ad poenam ita innocentis afflictio poena transit ad letitiam;

Certe noui cogitationes uas & sententias uas contra me iniquas. Dicitis
enim. ubi est domus principis & ubi taber nacula impioru; Impium enim
crediderunt. quem a letis rebus temporaliter destructum uidebat;

Sed scilicet uis tanto eos alta consideratione diiudicat quanto inter
dampna que pertulerat infracta rectitudine stabat;

Interrogate que libet de uatoribus. & hec eadem illu intellegere cog-
nosceris. Uator quippe dicitur qui presentia uita uia sibi & in patria attendit.

Quia in diem perditionis seruatur malus & ad diem furoris adducitur;

Igitur quia malus ad diem perditionis seruatur. & ad diem furoris ad-
ducitur hoc non nisi qui est uator intellegitur. quo quicor in presen-
tibus fixit. que iniquum sequantur sub pluita non deprehendit;

Quis arguit coram eo uas eius. Nunc scilicet iob ad omnium iniquorum caput an-
taxp m conuertit dicens. Quis arguit coram eo uas eius; Quis enim nisi deus
cuius potestate electi hoc est enoch & elias ut ei resistere ualeant
fulcuntur. At au coram. quisquis enim presentie resistit coram eo uia
eius arguet. cuius uires & conspiciat & contempnit; uel certe uiam.

arguere est prosperitatem cui susceus eternos subplitto interue-
niente sicut scriptum est. qm̄ dñs ihs̄ interfici & eum & ret

Et que fecit quis redd& ei. Quis nimirum nisi dñs quis solus illo perditio
homini qui fecit redd&. Dum potestatem ei tam ualidam per aduen-
tum suum eterna dampnatione contriuerit. De quo sequitur;

Ipse ad sepulchra ducitur. Iniquus ergo ad sepulchra ducetur quia in
prauorū cordib; recipietur. qm̄ solieū suscipiunt in quib; mortue ad animam reperiunt;

Et in congerie mortuorum uigilabit. Recte autē multitudo malorum conge-
ries mortuorū designatur. quia lata uia que ducit ad perditionem sa-
tanę. Itaque in congerie mortuorum uigilare est. in reproborum
cordibus malitię suę astutias exercere;

Dulcis fuit glareis cocyti. Sapientes huius seti cocytum fluum eē
apud inferos putauer; Sed nos cognoscimus uoce beati iob. cociton
grece dictum. luctum infirmancium dici; Utique qui uiriliter agere
rennuunt. Glareas lapides illos fluminum appellare consueuimus
quos aqua defluens trahit; Qui lapides eos designant qui suis uoluptatibus
dediti quasi sēp a flumine ad ima trahunt. quia suis cotidie lapsib; ad luctū ten-
dunt ut in eternū p̄ lugeant. Dulcis autē ait. quia ad quanta uitiorū genera quos
lib& antiquus ofus per trahit. quasi tot suę dulcedinis potus p̄pinat;

Bene autē dicit. Dulcis fuit glareis cocyti. q̄ amarus electis & suauis ē reprobis;

Et post se omnem hominem trahit. & ante innumerabiles. Quia autē plus est
omnem hominem quā innumerabiles trahere. Cur prius d̄r quia omnem
trahit. & post augmento innumerabiles subiciuntur; Rationamq; expe-
petit. ut prius qd̄ minus est. & postea qd̄ plus est in augmento diceret; Sed
sciendum qd̄ hoc loco plus fuit innumerabiles dixisse quā om̄s; Post se enī
omnem hominem trahit. quia in tribus annis & dimidio om̄s quos in stu-
dio uite carnalis inuenit iugo suę dominationis adstringit. Ante se
autē innumerabiles traxit. quia p̄ quinq; milia & adhuc amplius annos.

eorum curricula quamuis carnales om̄s trahere non potuit. Multo
men plures sunt intam longo tempore hi quos antese innumerabiles
rapit. quā om̄s quas intam breui tēpore rapiendos inuenerit. Iunt
min̄ tulit cū om̄s tulerit. & nunc amplius diripit cum corda omniū n̄ uadit;

Quomodo igitur consolamini me frustra: cum responsio ur̄a repugna
re ostensa est ueritati. Amici beati iob cum consolari n̄ poterant
iniquē suis sermonibus ueritati contraibant. Cumq; hunc ypo
critam uel impiū dicerent. p̄ hoc qd̄ ipsi mentientes p̄petrabant culpā
augebant p̄culdubio poenā iusti uulnerib; afflicti. *Huc usq; beati iob. Incipit lib. xvi.*

Respondens eliphaz themanites dixit. Numquid dō comparari potest
homo etiam cū p̄fecte fuerit scientiæ; Incomparatione & enī di scientiā
ignorantia est. ex di namque participatione sapimus. non comparatione
qui adhuc di potentiam quasi defendendo subiunxit dicens;

Aut quidei prodest si iustus fueris. aut quidei confessi immaculata fue
rit uita tua. In omni quippe qd̄ bene agimus nos metipsos non auctm̄
inuocamus. sed adhuc eliphaz adiunxit qd̄ nullus ignorat dicens;

Numquid timens te arguē. & ueniē tecū in iudicium. quis hec uel dispi
ciens sentiat qd̄ dñs ex timore nos arguat. & ex metu contra suū iudiciū
p̄ponat. sed eliphaz qui odiosa intulit. statim ad noxia prurpit dicens:

Et non propter malitiam tuā plurimam. & infinitas iniquitates tuas;
Iusti sunt iā casus culpe crescentis. ut lingua cum non restringitur.
nequaquā ubi ceciderit iaceat. sed semper ad deteriora descendat;
Iam nunc eliphaz uerba quomodo hereticis congruant demonstremus;

Abstulisti enim pignus fr̄m tuorū sine causa. Quasi sub hereticorū specie
ad eccl̄eam. per eliphaz dicatur; Abstulisti pignus fratrum tuorū id
ab his. qui ex nobis ad te ueniunt. inutiliter confessionē erroris exegis
ti. Siue heretici scām eccl̄am fratrum suorum pignū dicunt. hoc ē dona sc̄i sp̄s ab
stulisse. quia eos qui ad illā ueniunt dona spiritalia suspiciant amittere;

Et nudos expoliasti uestibus cum ex his quos heretici docent quidam ad scām
ecclām redeunt. Protinus doctrine uestimenta pdidisse suspicantur;
Aquam lassō nondedisti & esurienti subtraxisti panem. Tunc se heretici
a aquā lassō dare existimant cum quibusdam sub terrena fasce laborantib;
sui poculum erroris prebent & panem esurientibus non subtraxisse pu-
tant. quia etiam de inuisilibus requisiti cū supbia audacia respondent;
In fortitudine brachii tui possidebas terram & potentissimus optinebas eā.
Ac sipatenter dicat quod in predicatione tua terram uniuersaliter oc-
cupasti. potentia fortitudinis non ratio ueritatis fuit;
Viduas dimisisti uacuas. cum scā ecclā ipsas errorum predicatorum rationes
uictos ad se suscipit. & remanere apud se plebes sine predicatorib; heretici
uident. quid aliud a scā ecclā quam uiduas uacuas relictas dolent;
claceros pupillorum comminuisti. Sub tractis enim hereticorum magis-
tris eorum discipulos in suo opere infirmari suspicantur; unde clacer-
tos pupillorum comminutos ab ecclā esse conquiruntur;
Propterea circum datus es lanceis. & conturbat te formido subita.
Quia ergo heretici fidelem populū culpa perfidiæ oppressum credunt;
Circum datū lanceis accusant. & quia existimant qd futura non preuide-
at in percussione sua hunc subita formidine conturbandum putant;
Et putas te tenebras non uisurum. & impetu aquarū inundantium non
pressurū ac sipatenter dicat; Numquā te opprimi tribulationib; ex-
istimasti. sed an sint recta que tenes. ipsa que te opprimunt tribula-
tionū tenebrę ostendunt. quas uidelicet & tribulationes eliphaz aquis
inundantibus comparat. quia dum alie super alias inruunt quasi
unde undas sequuntur;
An cogitas qd d̄s excelsior sit celo. & sup stellarum uertices sublimetur
& dicis. quid enim nouit d̄s. & quasi p caliginem iudicat iubes latitu-
dinem eius. nec nrā considerat. & circa cardines caeli perambulat;

8

Heretici quise solos sapientes arbitrantur. uerba contra catholicos in
 risionis proferunt. atque ab eis illum non timere suspicantur. quia quasi
 propterea sensus auctorem suum existimant. quia excelsior celo est
 & super uertices stellarum sublimatur. ex longinquo uidere non possunt.

Et quia quasi inter nos & illum partes aereae inter sint quasi innube
 latens per caliginem iudicant. et dum celi cardines ambiendo constri
 git interiora non uideat. sed quis de deo ista uel insipienter suspicetur;

Num quid semitam populorum custodire cupis quam calcauerunt uiri
 iniqui. sicut semita nostri redemptoris humilitas. Ita uia seculorum su
 pbia designatur quam semitam ita uiri iniqui calcant cum phuuus ui
 te desideria in elatione perambulant. De quibus sequitur;

Qui sublati sunt ante tempus suum. Cum eos enim qui presentem uitam dili
 gunt mors super ueniens a presenti uita subtrahit. Eorum uita spacia
 non quidem praedisinauit sed quae sibi longiora quasi incogitati
 one tendere consueuerant intercidit. De quibus recte sequitur;

Et fluuus subuertit fundamentum eorum. id est ipse cursus muta
 bilitatis statum in eis subruit. per uerse constructionis;

Qui dicebant deo recede a nobis. hec etiam beatum iob dixisse quis
 ambigat. & quae in eius dictis exposuimus replicare de uitemus;

Et quasi nihil possit facere omnipotens estimabat eum quod per sanctum iob dictum est.
 quidem omnipotens ut seruauerit. hoc peliphaz dicit. & quasi nihil possit facere omnipotens estimabat eum.

Cum ille implessit domos eorum bonis. Malorum domos dominus bonis imple
 quia etiam ingratis sua dona non denegat. ut duriora tunc eos sub
 plitia puniant quorum adhuc malitiam nec dona uicerunt;

Quorum sententia longe sit a me. Supra dixit sanctus iob. quorum consili
 um longe sint. Dum ergo eliphaz longe se a malorum sententia beatus
 uero iob consilio optauit. constat quia iste malorum uerbis. Ille uero etiam cogitationi
 desiderat esse dissimilis quia sententia in ore est. Consilium in cogitatione.

Videbunt iusti et letabuntur. et innocens subsannabit eos; Tunc iusti uidebunt iniquorum interitum et letabuntur. cum illo extremo examine illorum dampnationem conspiciunt. & de se quod metuant non habebunt. Nunc autem reprobos aspiciunt. et gemunt tunc conspicient et subsannabunt;

Nonne succisa est erectio eorum. Tunc succiditur ^{ex} erectio cum uel a presenti uita ad interitum uel a conspectu eterni iudicis ad eternam gehennam pertrahuntur;

Et reliquias eorum ignis deuorabit. Quia enim nec hoc eis a tormento liberum quod hic mortuum relinquunt. Recte dicitur reliquias eorum deuorabit ignis;

Adquiesce igitur ei & habeto pacem. & per hec habebis fructus optimos tunc heretici catholicos putant deo adquiescere si illos contigerit eorum peruersitatibus consentire. Et adquiescentibus pacem permittunt. quia contra eos qui sibi consentiunt iam iugari desistunt. Quibus optimos fructus pollicentur quod eos bona opera agere existimant quos ad sua dogmata trahunt. Quibus & hoc congruit quod sequitur;

Suscipe ex ore illius legem. Quia ea que ipsi faciunt ex ore dei procedere heretici suspicant. Et pone sermones meos in corde tuo. ac sicut quod nunc usque in ore & in corde tenuisti;

Si reuersus fueris ad omnipotentem edificaberis. ac sicut heretici. Qui in suis dogmatibus resistendo ad domino recessisti. idcirco a iusticie edificatione destructus es;

Et longe faciet iniquitatem a tabernaculo tuo. Iniquitas in tabernaculo mentis est peruersa intentio in studio cogitationis. Iniquitas autem in tabernaculo corporis est perplectio operis actio carnalis. Quasi ergo dicat. Quisquis ad bonum posterratum reuertitur in cogitatione simul mundatur & opere;

Dabit pro terra silicem. & pro silice torrentes aureos. Omnis deus ad se conuersus pro terra dat silicem. quia infirma actione fortitudinem tribuit robus operis. dat etiam pro silice torrentes aureos quia pro robusto opere doctrinam multiplicat clare predicationis;

Eritque omnipotens contra hostes tuos & argentum coaceruabitur tibi. ac si a parte dicat. Dum malignus spiritus dominus a te sua uirtute repulerit diuini intus eloqui talentum lucidum exerescit;

Tunc super omnipotentem dilucis affluet. Super omnipotentem dilucis affluere est in amore illius scripture sacre epulis saciari;

Et eleuabis ad dnm faciem tuam. ad dnm faciem leuare est corda sublia inuestigando at tollere.

Rogabis eum & exaudiet te. Rogant quippe dnm sed exaudiri non merentur qui iubentis dmi preceptum contempnunt. Quamdiu ergo eliphaz beatum iob non exaudiri credidit huc in suo opere errasse iudicauit;

Et uota tua reddes. qui uota uouit sed hec pre infirmitate reddere non ualeat & ex peccati poena agit ut uolenti bonum id non posse subtrahatur;

Decernis rem & ueni & tibi. Si dicitur hec eliphaz de bonis spiritalibus intulit sciendum quod res decernitur & uenit. Cum uir tuis que ex desiderio appetitur. largiente dno etiam effectu properatur;

Et inuis tuus splendebit lumen. Inuis quippe iustorum lumen splendere est per mira opera uirtutum signa super caritatis aspergere.

Qui enim humiliatus fuerit exaltabitur in gloria. ut est. omnis qui se exaltat humiliabitur. & qui se humiliat exaltabitur.

Et qui inclinauerit oculos suos ipse saluabitur. Oculos ergo inclinare est nullu respiciendo despiceret sed se minore cunctis quos aspicit estimare;

Saluabitur innocens. Saluabitur au munditia manuum suarum illum in extremo examine iudicia eter ni iudicis saluant. que hic eius pietas ab inmundis operibus liberauit;

HNC USQUE ELI PHAZ

Respondens beatus iob dicit. Nunc quoq; in amaritudine sermoris & manus plage mee ad grauata e sup gemitu meu. Quia eni eliphaz respondere conuerso meliora non timuit quasi ex noxio medicamento uulnus creu quia uidelicet inordinate consolationis intentio percussione qua minueret debuit multiplicauit. Siue spiritalit intellegendum quod ait. Nunc quoq; ut a pe te monstretur quia electoru mens sine amaritudine.

et in prosperitate non fuerit. Bene autem dicitur & manus plagam meam &c.
Quia autem iustum quemque in hac uita aduersitas non letum perculit sed
in eo dolorem uulneris multiplicauit. Quia primam percus-
sionem suam considerauit. quia a conditoris uel diuisione diuisus;

Quis mihi tribuat ut cognoscam & uideam illum. Quia electi omnes eum
quem fide cognouerunt uidere quoque per speciem anhelant;

Et ueniam usque ad solium eius. Quia ergo usque ad solium eius uenire uult
quid aliud quam inter esse angelicis spiritibus concupiscit;

Ponam coram deo iudicium. coram deo iudicium ponere est intra secretum
mentis per fidei contemplationem ad extremum examen maiesta-
tis illius oculos nostros aperire. Unde sequitur;

Et os meum replebo increpationibus. Quia enim sibi in conspectu
dei iudicium ponit os increpationibus replet. Quidum subtile
examen tremendi cetera se iudicis contemplata amarum se penitentiam uocationem sequi;

Vt sciam uerba que mihi respondeam & intellegam quid loquatur mihi.
Quia dum culpas nostras pensare negligimus. que eorum reprehen-
sio in iudicio sequatur ignoramus. *diuisus prematur*

Nolo multa fortitudine contendat mecum nec magnitudinis sue mole pre-
mat. Mens enim iusti si ab omnipotenti deo districte iudicatur mole magnitu-

Proponat equitatem contra me et peruenit ad uictorium iudicium
meum. id est ad arguendas uias meas incarnatum filium suum mittat & tunc
aduersante aduersarium per absolutionis mee iudicium uictor exclu-
dam. Nunc autem mox subditur. per quod diuitas filii demonstratur;

Sudorantem iero non apparat & si occidente non intellegam eum;

Et si ad sinistram quidam non adprehendam eum. Et si me uel tam ad
dexteram non uidebo eum; Creator quippe omnium in parte non est
quod ubi est. In circulo scriptus namque spiritus omnia in se metipsum habet & quod implendo
circumdat. Et circumdando implendo & sustinendo transcendit & transcendendo sustinet;

Ipsē scit uero uitam meam. ac sic dicat. Uidere non ualeo uidentē me.
 Neū quime subtilit̄ intuet̄. Intueri non possū. Ipse aut̄ quia illū uiderē ualeo
Et probauit me quasi aurum qđ pignem transit. *(uide & subtiliter que ego.)*
 Minus ergo de se existimauit ipse quā erat. Dum de tribulatione tradi
 tus purgari se credidit qui purgandi aliquid in se non habebat;
Vestigia eius secutus est per m̄s. Quid aliud quam gressuum eius ues
Vtigia sequimur cum nos extrema quedam eius operationis imitamur
 uiam eius custodiui & non declinaui ex ea. Custodire uiam eius est
 per intentionem non declinare. per operationem;
A mandatis labiorum eius non recessi. quia per scripturam loquitur d̄s
 omne quod uult tanto a uoluntate eius iusti non discrepant quan
 to eandem uoluntatem illius in ea cognoscunt;
Et in sinu meo abscondi uerba oris ei. In sinu enim cordis uerba oris eius.
 abscondimus. quando mandata ei non transitoria sed implendo opere audimus;
Ipsē enim solus est. aliud est mortaliter. & aliud immortaliter eē. Unde uir
 s̄ sub pressis om̄ib; intuet̄ unum cuius essentia c̄paratione eē nr̄m non esse;
Et nemo a uertere potest cogitationem ei. Quia uidelicet ipsa eius iudi
 cia nequaquam mutari possunt. Cuius cum exterius mutari uide
 tur sententia interius consilium mutatur. Unde sequitur
Et anima eius qđcumq; uoluit hoc fecit. Ipse uis d̄i quia om̄a penetrat &
 om̄ia disponat. anima apellat̄. Sic itaq; anima ei qđcumq; uoluit hoc
 fecit. ut inde quoq; uoluntatem suam impleat unde uoluntati illius repugnare
Cum expleuit in me uoluntatem suā. & alia multa similia *(uidebat̄.)*
 presto sunt ei. ac si aper̄to dicat. Perpendo que patior. sed adhuc formi
 do que pati possū. expl̄ & enim in me uoluntatem suam quia multis
 percussionibus affligit̄ sed multa similia presto sunt ei. Quia
E si ferire cogitat adhuc inuenitur ubi plaga crescat.
Et idcirco a facie eius turbatus sum. Bene aut̄ a facie d̄ni turbatur qui se

reddendis rationibus conspiciet idoneum non esse si districte iudicetur;

Et considerans eum timore sollicito. Diuinae animaduersionis uim cum minime quisque considerat minime formidat. sed tanti timoris pondus quod in semetipso habuit. scilicet iob innotescit cum dicit.

Dñs molliuit cor meum & omnipotens conturbauit me. ex diuino munere cor iusti nullum dicitur quia superni iudicii timore penetrantur. Non autem secunda sed per turbata sunt corda iustorum. Quia dum futuri examinis pondus considerant. quietem hic habere non appetunt.

Non enim perit propter imminentes tenebras. nec faciem meam operuit caligo; Qui enim diuine formidit pondus aspexit. eius cordis faciem caligo peccati non operuit. Sepe enim iustorum corda sub arte cogitationes polluunt. Sed cum cecius manus sanctae discretionis abungitur. festine a se agit. nec cordis faciem caligo peccati operiat. que hanc iam ex illicita delectatione tangebatur.

A bonnipotente non sunt abscondita tempora quia autem nouerunt eum ignorant dies illius. Quia ipse quidem natura comprehensibiliter conspiciet. Nos autem que eius sunt comprehendere nullatenus ualimus. Sed cur ait qui nouerunt eum ignorant dies eius. Neque enim aliud ipse atque aliud dies eius sunt. Dñs namque hoc est quod habet. Non est ergo in eo aliud esse. & aliud habere. Quid est itaque dicere qui nouerunt eum dies eius ignorant. nisi quia & qui cognoscunt adhuc nesciunt. Nam qui eum iam fide tenent adhuc per speciem ignorant;

Qui ergo nouerunt ignorant dies illius quia & secundum per fidem nouimus. qualiter tamen sit eius eternitas sine preterito ante secula sine futuro post secula sine mora longa sine preteritione perpetua uidemus. De hereticis sequitur;

Alii terminos transfulerunt. Diripuerunt greges & pauperes eos. heretici terminos transferunt quia constitutiones patrum preuacando transcendunt. Qui greges diripiunt & pascunt quia in preteritos quosque per uersas persuasionibus trahunt. & doctrinis pestiferis ad interficiendum nutriunt.

A sinum pupillorum abierunt. quid hoc loco pupillos dicimus. nisi electos dei,

Sunt plerique in ecclia qui quamuis agere spiritalia nequeant ad summam
tendentibus libenter subsidia ministrant. A quibus cum heretici quemlibet
talem a scilicet ecclie gremio auertunt. quasi pupillorum asinum abigunt;

Et abstulerunt pro pignore bouem uidue. Uidua bouem heretici trahunt cum
desca ecclia: etiam predicantem tollunt. ubi recte adiungitur pro pigno
re pignus namque cum tollitur aliquid quidem est quod tenetur secta
men adhuc aliud queritur. Bos ergo uidue tollitur. quando id circo
ipse qui predicat tollitur. ut alii sequantur;

Subuerterunt pauperem uiam. & oppresserunt pariter mansuetos terre. Non
nunquam etiam hi qui mansueti atque humiles uidentur. si seruare discretionem
nesciunt. exemplis aliorum phetias cadunt. De quibus hereticis adhuc subditur

Alii quasi onagri in deserto egrediuntur ad opus suum. Onager agrestis
asinus est. & recte onagris comparantur heretici. quia in suis uoluntatibus
dimissi a uinculis sunt fidei. & rationis alieni. De quibus ait. egrediuntur
ad opus suum. Non enim di sed suum opus peragunt. De quibus dicitur.

Vigilantes que ad predam preparant panem liberis suis. ad predam uigilant
quia uerba iustorum ad sensum proprium rapiunt ut per hec per
uersis filius panem erroris parent;

Agrum suum demerunt & uinea mei quem uiopresserint uindemiant
quia utique heretici ab agro scilicet scripture sententias longe a suis sensibus tol
lunt. Que uinee quoque appellacione exprimitur. cuius uinee domum
id est scripture sacre conditorem quasi uiopprimunt. quia eius sensum in uer
ba sui sensus inflectunt. qui & eandem uinea uindemiant quia ex ea sen
tenciarum botros profuso intelligentie intentione coaceruant;

Nudos dimitunt homines indumenta tollentes. heretici & enim cum ini
quorum in mentibus bona opera destruunt. Nimirum uel animam
dumentorum tollunt unde sequitur.

Quibus non est operimentum. Operimentum quippe ad iustitiam pertinet &

frigus ad culpam. Quia sunt nonnulli quibusdam rebus recta opera secun-
tur. In quibus uero peccata faciunt. Qui ergo talis est quid aliud nisi in frigore
uestitus alg& & tegitur. Sed cum heretici bona opera talibus sub-
trahunt agunt ne in frigore habeant quo uestiantur.
Ut uidelicet solum culpe frigus interimat quos calor alte-
rius operis ex parte aliqua tegebat.

Quos imbres motuum rigant. & non habentes uelamen amplexantur.
Lapides. hos autem imbres motuum rigant quos sanctorum doctrine fluentia
faciant. Uelamen autem boni operis tegmen. Lapidum autem nomine uiros
fortes intra sanctam ecclesiam accipimus. Qui ergo nullosuo opere confidunt.
ad sanctorum martirum protectionem currunt. & premereri ueniam eis
intercedentibus deprecantur. Qui ergo isti in hac humilitate faciunt
nisi quia bone actionis uelamen non habent lapides amplexantur.

Uim fecerunt depredantes pupillos. hoc sunt heretici contra infirmas
fidelium mentes uerborum & operum uolentia crassantur.

Et uulgum pauperum spoliauerunt. heretici autem uulgum pauperum spoliunt.
quid uero doctos non ualent. Indoctos quosque a uelamine fidei predicatione pestifera denudant.

Nudis & incedentibus absque uestimento & esurientibus tollunt spicas. Quia
utique heretici siue eis qui ociosi sunt & in nullis se bonis exercent siue
periter impudentiae absque uelamine boni operis pergunt. etiam si quan-
do pabulum uerbi concupiscunt esurientibus spicas tollunt
quia in eorum mente perniciose persuasione patrum senten-
tias destruunt. a quibus tegmen litterarum quasi aristarum pale-
as subtrahimus ut medulla spiritus reficiamus.

Inter acruos eorum meridiati sunt qui calcatis torcularibus sicut
omnes qui sanctam ecclesiam persequuntur. iam torcular calcant ut animarum
botri in spiritale uinum defluant. quia carne corruptibili exiit ad
regna celestia uelut in apotecam currunt. Bene autem de hereticis dicitur.

Inter acetuos eorum meridiati sunt. qui calcatis torcularibus sicut
quia eorum multitudinem adiungunt. quos iam uident graua
agere & adhuc sitire grauiora. quorum feruor dum eorum
desideria satiat in eorum actibus quasi meridie quiescunt.

Decurritatibus fecerunt uiros gemere. Nam heretici qui pueris sepe
huius mundi potentibus adherentes bonorum socialem uitam perse-
cuntur. Recte dicitur fecerunt uiros gemere. quos recte beatus iob me-
morat uiros. quia illos magis heretici ambiunt extinguere. qui pueri
di non eneruiter sed uiribus currunt. Quicquid uulnus perfidie ingeri in par-
uulorum fidelium mente conspiciunt sepe ad clamorem & ad gemitum redeunt unde sequitur.

Et anima uulneratorum clamabit & deus inultum a pite non patitur. Uulnere-
tur quippe anima iustorum confides turbat infirmorum quibus iam hoc
ipsum clamare est. de alieno lapsu tabescere. Sed & deus inultum abire
non patitur. qui ut iustum quod fieri iniustum permisit.

Ipsi fuerunt rebelles luminis. Luminis enim rebelles sunt. quia sua deside-
ria sequendo bonum despiciunt. quod nouerunt. De quibus sequitur;
Nescierunt uias eius. Qui enim prius sciendo rebelles sunt pro modo cecum ac nesciunt.

Nec reuersi sunt per semitas illius. Angustior est quippe semita
quam uia. quia autem bona manifestiora agere contempnunt
nequaquam ad subtiliora intellegendum perueniunt.

Mane primo consurgit homicida & interficit egenum & pauperem.
per noctem uero erit quasi fur. In nocte quippe tribulationis atque
deiectionis sue. & si exercere crudelitatem non ualeat eis tamen quos
preualere conspiciat consilia puer sitatis prebet. Qui ergo contra egen-
num & pauperem mane homicida est. per noctem quasi fur abscondit.
quia puer sitis quisque qui in prosperitate uite presentis humilium ui-
tam deprimit. in aduersitate positus proinquitur consilia ledit;

Oculus adulteri obseruat caliginem dicens non me uidebit oculus.

Adulter quippe in carnali coitu non prolem sed uoluntatem querit. & peruersus quisq; uanę glę seruiens nondō filios gignere sed suam scientiam desiderat ostentare. unde sequitur. non me uidebit oculus. Adulteriū quod in mente agitur. ualde est difficile ut ab humano uisu penetratur

Et operi & uultum suum. Uultus cordis humani est similitudo dī. idcirco autem adulter faciem suam operit nec cognoscatur. quia ad hoc peruersitate dogmatis uel operis tendit. ut adō in iudicio recognosci non possit. Unde in fine dicitur est non noui uos.

Perforat in tenebris domus sicut in die condixerant sibi & ignorauerunt lucem. Siue autē heretici siue peruersi qui libet in tenebris domus perforant. quia bonorum mentes ex ipsa eorum corrumpere aduersitate muliuntur. Bene autē dicitur sicut in die condixerant sibi. quicum iustos conspicerent prosperitatis luce claruisse. quō loqui non poterant ad maligna contra eos solummodo consilia uacabant;

Si subito aparuerit auroro arbitrantur umbram mortis. Aurora quippe mens iusti est que peccati sui tenebras deserens ad lucem iam eternitatis erumpit. Quo ergo iustus iusticię luce irradians in presenti uita honoribus sublimatur. eo ante peruersorum oculos tenebrę mortis fiunt. quia per iustos corrigi per timescunt.

Et sic in tenebris quasi in luce ambulant. quia utiq; ita gaudent in nocte peccati. ac si eos lux iusticię circumfundat. siue sic in presenti cęcitatem leti sunt. ac si iam eterne patrię luce perfruantur;

Leuis est super faciem aque. a plurali numero ad singularem redit quia ad illud crebro redit sententia qui auctor existit in culpa. Iniqui igitur mens plusquam aque sup facies leuis est quia quolibet hanc auram temptationis attingerit. sine tarditate aliqua rectitudinis trahit;

Maledicta pars eius in terra. Quia si ad tempus benedicitur in reatu tamen maledictionis tenetur;

Nec ambulat per uiam uinearum. Ille iam per uiam uinearum ambulat qui se
recte predicatione pensans neq. a fidei nec a bonorum actuum rectitudine declinat

Ad nimium calorem transeat ab aquis niuium. Ac sic dicat. Qui humiliter
sub discipline uinculo non restringitur ab infidelitate peruersi operis
per inmoderatam sapientiam in errorem labatur.

Et usque ad inferos peccatum illius. Peccatum enim usque ad inferos ducitur
dum ante finem uite presentis penitentiam non emendatur.

Obluiscatur eius misericordia dei. misericordia dei eius obluisci
dicitur qui dei iustitiam fuerit oblitus

Dulce illius uermis peruersae mentis dulcedo uermis est. quia curas
indelectabiliter pascitur unde per inquietudinem incessanter agit.
Sive aliter quia caro putredo ac uermis est. Quisquis carnalibus deside-
riis delectatur. quid aliud quam uermem ac putredinem amat. Quisquis in de-
siderio carnalis corruptionis exestuat. ad foetorem putredinis anhelat.

EXPLICIT LIBER SEXTUS DECIMUS. INCIPIT SEPTIMUS DECIMUS

Non sit in recordatione. uerbis precedentibus uir se iniqui cuiuslibet
culpas protulit de cuius poena nunc subiecit dicens. Non sit in recordatione.
In recordatione meritorum non reductur. quisquis usque ad finem uite ui-
uis subplantat. Deus enim qui obluisci non potest. quo peccatore recordari potest.

Uir autem ad culpam peruersi recurrit. quousque ei damnatio iusta credatur dicens.

Pautem sterilem que non parit & uidue bene non fecit. Sterilis caro ani-
mantra uidua est. Iniquus ergo sterilem pascit. & uidue bene facere
neglegit. quia carnis desideris seruiens curam anime uitaeq. contemnit.
que recte uidua nuncupatur. quia ei uir per amorem protulit. Caro autem
non solum sterilis sed etiam que non parit dicitur. quia suo sensu bonas cogita-
tiones gignere nec in ultimis ualeat. Sive predicator erroris dum plebem er-
ticam docet iam sterilem. & quod spirituales fructus non reddat. pascere dicitur.
Uidua autem id se esse ecclesiam cuius uir per amorem est deseruire contempnit.

Detraxit fortes infortitudine sua. Nam predicator erroris
potentes mundi per sui erroris astutiam sine labore detrahunt;

Et cum steterit non credit uitae suae. Stat in hoc mundo per uersus quisque
predicator quo usque terreno uiuit incorpore. sed uite suae credere
non rennuit. quia de deo uera cognoscere contempnit. Si uero stat & uitae suae non
credit. peccator quae rectas quae per fidei deo deditore intellegit si fidei opera tenere contempnit.

Dedit eis locum penitentiae. & ille ab utitur eo in superbia. ut scilicet & longio
ra uitae tempora. aut conuersio fiat ad uictorium muneris. aut non con
uersio augmentum dampnationis. quia sola ^{uoluntate sola} cernere nititur
quae sibi ad commodum tempore suffragentur.

Oculi autem eius sunt in uisus eius. Considerare namque peccator negligit uias
redemptoris. & ideo in suis itineribus sine cessatione ueteres cit;

Eleuati sunt ad modicum & non subsistent. Iniqui enim eo ipso quo uide
ri appetunt a uera dei essentia longe per relationem subsistent. Subsis
tere enim nequeunt. quia ab eterne essentiae soliditate diuiduntur.

Et humiliabuntur sicut omnia & auferentur. Omnia pro seculo terrena
ac si a per te dicat. Stare ullomodo nequeunt quia ipsa quoque fugiunt.
quibus inuitant. Dumque temporalia diligunt. cum eis extemporis uolubilitate percurrunt.

Et sicut spicarum summitates conterentur. Spicarum quippe summitates
aristae sunt; Aristae autem conuincte in spicam perdeunt. sed crescendo paula
tim a se rigide disiunguntur. Sic nimirum ad uisus mundi gloriam prau
diuiter surgunt. & contra se uicissim crescendo diuidunt. Quidam contra
se superbiunt. bonorum uitam unanimiter affligunt & concorditer grana
deorsum premunt. Sed cum aristae franguntur granorum iniquis in
eterna supplicia cadentibus sanctorum iustitia condebit uandor ostenditur.

Quod si non ita est quis me potest arguere esse mentitum & penetrare antedum
uerba mea. ac si a per te dicat. Ita sunt cuncta ut ptuli. quae tam si non
ita essent a uobis redargui nequaquam possem. quia dum adhuc propriae

succumbitis alienam reprehendere fallaciam non ualeatis. Aperte uero subdit.
Et ponere antedim uerba mea. ac sicut. Idcirco que loquor ponere ante
iudicem non ualeatis. quia ei uobis faciem peccantes absconditis. Sed quia
seruit multa contra eos ptulit qui fugitiua potestate supbiunt;

Baldad suites ex eius correptione proficiens apud que uera sit potentia
agnoscat dicens; **HUC VSQVE IOB**

Nunc baldad suites dixit. potestas & terror apud eum est. qui facit con
cordiam in sublimibus suis. idem solamortalium corda terra ueraciter
quia hec ex diuinitatis sue potentia ueraciter possidet. Recte autem dicit
qui facit concordiam in sublimibus suis. quia multa sibi in inferis
dissidunt. sed ad concordem plenitudinem currunt. Nam bonos
omnes deus ad meritum peruenit. cum extra eorum uitam malos seruire permit
tat. atque inde in celestibus electos suos angelorum choris sociat. un
de terrenis & inferis reproborum mores suis nutibus aduersantes portant;

Numquid est numerus militum eius. Super nos uero ciuium numerus infinitus
& definitus exprimitur. ut qui deo est numerabilis esse nobis innumera
bilis demonstratur. Angelici uero spiritus recte diuinitatis milites dicti sunt quia de ueritate
re eius contra potestates aereas iam non labore si in penodi adiuuante ignorant;

Et super quem con surgit fulgur & lumen eius. Lumen quippe diuinitatis gratia per
ueniens quasi in corde nostro. Nequaquam gratuitum surget & si profecto
mens nostra in peccatorum tenebris obscurata remanet &.

Numquid iustificari potest homo comparatus deo aut a parere mundi
natus de muliere. Idem & si ipsa sua conditione homo persistet & crea
tori non possit equari creatura. Cur tam ad grauiora defectus pondera
accessit & culpa quam serpens insidians intulit quam mulieri infir
mitate persuasit. Unde adiecit. natus de muliere id consideret & unde
huc uenit intelligat quid ipse sit. ne contra auctorem suum superbiat;

Ecce etiam luna non splendens & stelle non sunt mundo in conspectu eius;

⁊ filius uero hominis uermis uocat. Primus homo putredo
Quia nec sc̄a eccl̄a uirtute propria tot miraculis emicat. nisi hanc
preuentis gratie dona pfundant. nec singulorū beneuencū
mentes a peccatorum maculis munda s̄ si remota pietate iudicent;

Quanto magis homo putredo. & filius hominis uermis. Ac si diceret.
Si peccato liberi eē nequeunt quin celestibus desideris conuersant
quanto magis qui peccatorū pondera tolerant. qui adhuc putredinis iu
gum portant. Sicut ergo ex homine filius hominis. Ita ex putredine nascit
uermis. Unde recte homo putredo non uermis. quia & si morte putredine
ex putredine p̄natiuitate uenit. Quia autē filius hominis uermis dicitur
quia ex mortalium corporum corruptione propagatur

Nunc beatus iob respondit. Cuius adiutores numquid in bellis & sustentas
brachium eius qui non est fortis. Ac si aperte dicat. Dum eū
uiuare niteris sub cuius magnitudine succumbis. Omne qd̄ impe
dis solatium de ostentatione non de pietate est;

Cui dedisti consilium forsitan illi qui non habet sapientiam. Dare stulto
consilium caritatis dari autē sapienti ostentationis. dari uero
ipsi sapientie peruersitatis est;

Et prudentiam tuam ostendisti plurimam. Prudentiam suā plurimā
ostendit qui uideri pre alius prudentior appetit;

Quem docere uoluisti nonne eum qui fecit speramentū. per spira
mentum uiuimus p̄ prudentiā sapientes sumus. Qui ergo uitam dedit
ipse & prudentiam contulit. Baldad autē ipse semp̄ prudentiam preuila
a quo uiuendi spiraculū accepit. ac si plus ipso eet sapiens a quo habebat uitā

Ecce gigantes gemunt sub aquis. Gigantes uel a potestas angelos uel
superbos quosq. homines intellegimus. Dicit autem. Ecce gigantes
gemunt sub aquis. ac si dicat. cur de scientia homo superbiat cū
ignorantie abissus & ipsos superbis simos sp̄s preuat. Siue gigantes
gemunt quia elationis dum in hac uita ad sequi honorum celsitudinem

cupiunt sub ponderibus populorum gemunt. Nam quanto quisq. hic alius erigitur tanto curis grauioribus oneratur;

Et qui habitant cū eis. ac sic dicat. Pariter gemunt qui coegitae ex dilectione focunt. Nudus est infernus corā illo & nullū operimentū ē pditioni quia diuine ire non absconditur quicquid illicitū ppetratur. Quis autē iste sit coram quo infernus nudus ē sequenti uersiculo demonstrat dicens.

Qui extendit aquilonē sup uacuum. aquilo diabolus ē qui tot poris frigore gentium corda constringit. qđ sup uacuum extendit quia illa corda possidē quid diuina amoris grā n̄ replent uel gentiles ppti scām eccliam.

Et appendit terram sup nihil. Ideo nihilo terra suspenditur quod prius uacuum ab aquilone tenebatur quia illa corda gentilium repleta sunt caritate cū que pressa prius fuerant torpore diaboli. Siue extendit aquilonem sup uacuum quia iudeorū corda a fide uacua diabolos subdita. & appendit terrā super nihil quia nullis existentibus meritis super gentes dñs fūdauit ecclesiam suam.

Qui ligat aquam in nubibus ut non et uampant pariter deorsū. Id quia hoc torū predicationē temperat. ut subditorū infirmitas dictorum rore nutrita conuelescat. Unde quidam eorum in suis auditorib; ait. Non potui uobis loqui quasi spiritalib; sed quasi carnalibus;

Qui tenet uultum solis sui. et expandit super illud nebulā suā. Sol uā uultus ei tenetur. quia a nobis in hac uita regni ei gloria non quanta intrinsecus habetur agnoscitur. Auclendo em̄ eonebulas pergitur quo ipsa nostrae ignorantie obscuritate caligamus;

Terminum circū dedit aquis usq; dum finiuntur lux & tenebre. Aquae populi sunt. quas autē dñs termino circū dat. quia humani generis scientiā moderatur. quousq; uicis situdines alter nancium temporū transeunt. perfecte ad cognitionē claritatis intime n̄ ptingat. Siue pfecte eternitatis scientia nulli tribuitur. quousq; cursus iustorū & iniustorūq; finiat;

Columne celi contremescunt & pauent adnutum ei. Columne celi uel
sci angeli uel summi ecclē predicatores sunt. Contremescunt autē & pa
uent adnutum ei sci predicatorēs quia in plerisq; nec ipsi ptingere
aduoluntatis ei cel situdinem preualent. Siue sci angeli uirtutum
celestium columne celi intelleguntur. que nunc sine cessatione con
spiciunt in ipsa sua contemplatione eum ammirando contremescunt.

In fortitudine illius repente maria congregata sunt. mare presens
scdm est. Incarnatum ergo dnm discordantia secularium corda con
corditer credunt. qd quomodo actum sit aperitur dum dicitur.

Et prudentia eius percussit superbum. Ds enim non uirtute sed ratio
ne diabolum superauit. Prudentia enim di non uirtute percussit. quidē
ad temptandum dnm soluit ab omni natione possidendo religatur;

Et sps eius ornauit celos qui apredicatores sci nisi promissi paracliti
dona perciperent. nullo fortitudinis decore claruissent.

Et opstrigante manuei. eductus ē coluber tortuosus. Manuē
suam dñs in foramine huius colibri misit. Quando iniquorū corda
diuina potestate tenuit & comprehensum ex eis aspudem traxit.

Et ecce hec ex parte dicta sunt uiarum eius. & cū uix paruam stillam
sermonū ei audierimus quis poterit conitruum magnitudinis illius
intueri. Uiarum nomine actiones. Primum ergo aduentū dominicū
narrans uias di ex parte retulit. quod extremi iudicii comparatio
leuigant ait. Ecce hec ex parte dicta sunt uerborū eius quod &
paruam stillam sermonū ei appellat. Ait ergo. Si humilitatis ei
amiranda uix misteria audierim terribile maiestatis ei aduentū

Via uirtute toleram. **ADDIDIT QUOQ; IOB AD SUMMS PARABOLĀ SUĀ ET DIXIT**
uirt dñs qui abstulit iudicium meum. Quo profecto uersu ostē
ditur huius sci simi uiridicta quam mystice sint prolata dum
parabola. id est similitudo adsumpta narratur; 7

- V**ult dñs & omps qui ad amaritudinem perduxit animam meam. Multos
 u nouimus qui cum in hac uita aliqua aduersa patiuntur dum eē in credulitate
 de quibus dñs. Dixit insipiens in corde suo non ē dñs. Nonnulli dñm esse es-
 timant sed res amaras minime curare quid dicunt. Quomodo scit dñs & si est
 scientia in excelsis. Item non uidebit dñs nec intellet dñs iacob. Uir iste
 in sua afflictione constitutus. Contra utrosq; respondit. Nam ut dñm eē fa-
 tere curat. Uult dñs. Utaū eū humanas curas curare perhiberet & subdit.
 Qui abstulit iudicium meum. Ista enim quae patitur non casus se ppēci sed dō
 omnia disponentia testatur. Nec temptatori suo amaritudinis suae
 potestatem tribuit sed auctori quia & hostis sicut qui ferire appetit.
 Creator tamen est qui eum ad aliquid inuocata dñi in com moratione uitae
 construxit. Audiānus quid sese constringendo subiungat.
- Q**uia donec super est altus in me. et sps dñi in maribus meis. Non loquentur labia
 mea iniquitatem. nec lingua mea meditabitur mendacium. Quod prius
 iniquitatem. hoc post modum dixit mendacium. Quia profecto ab ae-
 quitate discrepat. quicquid a ueritate discordat. Sed inter hoc quod ait
 loqui & p̄ modum subdit meditari magna distantia est. Nam loqui plerūq;
 precipitationis est. meditari uero studiosae prauitatis. Sed sēs uir ut p̄
 factae adhaereat ueritati nec studiosē perhibet nec precipitatione in tiri.
- A**bsit a me ut iustus uos iudicem. donec deficiam non recedam ab innocentia
 mea. Ab innocentia quoq; recederet si bona de malis aestimaret.
- I**ustificationem meam quam coepi tenere non deseram. Caepitam namq;
 iustificationem desereret. si in peccantium laude declinaret.
- N**ec enim reprehendit me cor meum in omni uita mea. Ac si aperte dicat
 prouobis non debeo ad culpam trahi. quia peccatorem me in propriis
 formidauit. Sed quo pacto a corde suo reprehendi se denegat. qui se su-
 perius accusat dicens peccaui. Sed recte qui peccatorem se professus ē.
 nequaquam se a corde reprehendi confitetur. quia & si qua inlicita

fortasse cogitando defuit unquam rectitudini. forti tamen mentis certamine restitit cogitationi.

Sicut impius inimicus meus & aduersarius meus quasi iniquus. Sicut & quasi hic non in similitudinem ponitur sed pro ueritate. Inter impiū & iniquū hoc distat. quod impius pro infideli ponit. idē a pietate religionis alienus. Iniquus uero dicitur qui prauitate operis a bequitate discordat uel si xpianae fidei nomen portet. Recte ergo dicit sicut impius inimicus meus & cetera. Ac si dicat. ame & iā fidei discrepat qui mihi opere non concordat.

Quae enim spes est ypochrite si auare rapiat & non liberet animam eius. Ypochrita idē simulator iustus non esse appetit sed uideri. Et idcirco auarus raptor est. qui dum inique agens desiderat de sanctitate uenerari. Laudem uitae rapit alienae de quo sanctus uir ait. Quae enim spes ypochritae. quia dum praesentia diligit. futura minime sperat. cuius quia culpa prolata est & iam poena subiungitur.

Numquid clamorem eius audiens deus. cum uenerit super illum angustia. clamorem eius angustiae tempore deus non audit qui tranquillitatis tempore in preceptis suis ipse clamantem deum non audit.

Aut potest in omnipotentem delectari. Qui enim terrenarum rerum amore delectatur in deo nullatenus delectatur.

Et inuocare deum omni tempore. Tunc quippe deum ypochrita inuocat cum hunc terrenarum rerum tribulatio angustat.

Docebo uos per manum dei quae omnipotens habeat nec abscondam. Sicut sanctus loquitur uerbis suis ut aliquid signet ex omni. Manus autem dei uocatur filius per quem omnia facta sunt. Per manum dei docere se phibet & eos quos impropria sapientia remanere fatuos uidit. Ac si aperte dicat ego ex me aliquid nescio. sed quicquid ex ueritate sentio hoc ex eiusdem ueritatis largitate est phendo.

Ecce uos omnes nostis & quid sine causa uana loqui mini. Ad maiorem ergo

culpe cum ulu hostes suos uir ses perhibet & seire qd sequi debeant. & sequi nol
le quod sciunt

Violentor

Haec pars hominis Impii apud dm & hereditas quam ab omnipotente suscipiet
Quam profecto partem hereditatemq; Insinuat cum subiungit

Simultiplicati fuerint filii eius in gladio erunt. & nepotes eius non satura
buntur pane Impii heretici sunt qui per errorem prauu dogmatis accogni
tione sunt ueritatis aliem Quos sequenti uerbo & iam uiolentos appellat quia
scripturae sacrae sententias ad intellectum prauum co nantur uiolenter in
flectere Filii autem uiolentorum sunt sequaces hereticorum. qui multipli
cati in gladio erunt Uenturi enim iudici sententia feriuntur hanc autem
partem atq; hereditatem suam prauu ideo ab omnipotente percipiunt quia &
siase ipsis habuerunt iniuste agere. superne tamen equitatis supp&it. iust
te acta iuste iudicare. Et nepotes eius non saturabuntur pane. Nepotes
hereticorum sunt. quide errantium filiorum predicatione nascuntur.

Quos panis ideo non saturat. quia in sacri uerbi pabulo plus querunt quam cupi
unt. semper a ueritatis cognitione ieiunant.

Et qui reliqui fuerint ex eo sepelientur in interitu. Ex eo uidelicet heretico
rum papulo derelicti sepelientur in interitu quia dum ad lucem ueritatis non
redeunt iam in poenu p p&ua intelligentia terrena deprimuntur

Et uiduae eius non plorabunt. Uiduas eius accipimus subiectas plebes inorte
illius feliciter destitutas. quae ideo non plorant. quia morte prauu doctoris
uam ueritatis inueniunt. Vel certe non plorant. quia in suo errore manen
ter dum sem fuisse estimant preceptorum suum. se falsa ne lugeant consolant.

Sicut portauerit quasi terram argentum. & sicut lutum preparauerit
uestimenta Preparabit quidem. sed iustus uestietur eis. sed & argentum
innocens diuidit. Horum argentum idest hereticorum eloquium. ideo
terrae est comparatum. quia descriptura sacra ut aliquid sciunt ex apeti
tu terrene laudis elaborant. Qui & iam sicut lutum preparant uesti

menta. quia fluxae & inquinabiliter ea quibus se acquiri uolunt scripturae
scae contextuunt testimoniu. Justus autem uestitur eis uestimentis quae prepa
rat iniustus. quia uir scs eisdem sententiis adueritatem utitur. quib. semp uer
sus contra doctorem ueritatis conatur ostendere. Et argentum innocens di
uidit. Argentum est innocentem diuidere. eloquie diuinitatem discreteq
exponere. Siue argentum innocens diuidit quia quae ab hereticis salubriter
uel quae pestifere fuerint dicta discernit.

Edificauit sicut tinea domum suam. et sicut custos facit umbraculum. he
reticus enim domum sicut tinea corrumpendo aedificat quia locum pfidiae
non nisi inmentib; quas corrupit facit. cuius uerba plenitudine uerita
tis carent. Et sicut custos facit umbraculum. Umbraculum quippe custo
dis nullo fundamento solidatur. quia post hanc uitam nullatenus inuenitur.

Dues cum dormierit nihil secum auferet & aperit & oculos suos & nihil inueniet
Utergo in sua manu diuites post mortem quicquam inueniant. eis ante mor
tem dicitur. Facite uobis amicos de mammona iniquitatis & ret usq; ta
bernacula. Aperit autem oculos suos & nihil inueniet quia illic aperit
ad supplicia. quos hic ad misericordiam clausos tenebat.

Adprehendet eum quasi aqua inopia nocte opprimet eum tempestas.
Inopia illius ardentis diuitis in euanglio manifestata est. Agente eni
inopia illic usq; ad minima petenda peruenit. Non immerito au aquae
te illa inopia comparatur. quae in inferno cruciat. Qui susceptus in pro
fundis absorbens sol & lacus nomine designari. Quid autem hic noctem
nisi absconditum appellat exitus repentim. Tempestatis uero nomine ui
dici turbamem designat. Quia enim non uult agere bona quae uideat de
prehenditur interitus sui tempestate quam non uidet.

Tollit enim eum uentus urens. Uentus urens malignus sps uocatur
quia desideriorum flammam in corde excitat. ut ad eternitatem suppli
ciorum trahat.

Et uturbo rapiet eum de loco suo. Quasi turbine namque unusquisque de loco suo rapitur cum acunctis suis delectationibus extremoterrit die separatur.

Emittet super eum & non parcat. Peccatorem deus quoties feriendo corrigit ad hoc flagellum emittit ut parcat. Cum uero eius uitam in peccato permanentem feriendo concludit flagellum emittit sed nequaquam parcat. Quatinus hic qui omnino corrigi rennuit iam presentium flagellorum percussio sit sequentium tormentorum.

De manu eius fugiens fugiet. Ille enim fugit de manu ferientis qui prauitatem suam corrigit actionis. uel certe de manu percussoris fugit quidam prauitatem interitum conspiciet uias prauitatis relinquit.

Stringit super eum manus suas. Manus quippe stringere est uitae suae opera in rectitudine confirmare. Dum itaque alienum interitum conspiciunt reuocantur ad eos ut recogitent suum.

Et sibilabit super illum intuens locum eius. In sibili intentio ammirationis exprimitur. Moriente ergo peccatore hi qui interitum eius conspiciunt os in sibili constringunt dum ad ea quae tunc seratheticus uerba spiritalia euerit.

Habes argentum uenarum suarum principum. Ac si aperte dicat. Quia uere predicationis uerba sepparat necesse est ut causarum origines a sacris paginis sumat. ut omne quod loquitur ad diuine auctoritatis fundamenta reuocet.

Et auro locus est in quo conflatur. Ac si dicat. Vera fidelium sapientia cuius uniuersalis ecclesiae locus est. tribulationem uobis persequentibus patitur sed aunctis peccatorum sordibus persecutionis uere igne purgatur.

Ferrum de terra tollitur. Ac si dicat. Fortes uiri quia acutissimis linguarum gladius in hac acie defendendo fidei ferrum sunt. Aliquando de terra in finis actionibus fuerunt. Peccanti homini dictum est terra es & in terram ibis. Sed de terra ferrum tollit cum fortis pugniator ecclesiae. A terrena quam prius tenuerat actione separatur.

Etlapis solutus a calore inaesuerit. Quia duramens superbi amoris igne liquefacta ad ueram fortitudinem commutatur. Ut peccator qui prius insensibilis extiterat post modum & pacione auctor efortis & pdicatione sonorus fiat

Tempus posuit tenebris & uniuersorum finem ipse intuetur. Tempus posuit tenebris iniquis uidelicet modum quo iniqui esse desistunt. Unde eis per apostolum dicitur Eratis enim aliquando tenebre. n̄cautem lux in dño. Uniuersorum autem nomine & electos uoluit & reprobos comprehendere. Nam bona faciens & ordinans dicitur. Mala uero non faciens. sed ab iniquis facta nem ordinatae euenias. ipse disponens. considerant uniuersorum finem. & patienter tolerat omnia. atque intuetur electorum terminum quo ex malo mouentur ad bonum. & reproborum finem quod malo opere dignum trahuntur ad supplicium.

Lapidem quoque caliginis & umbram mortis diuidit torrentis a populo peregrinante. Ac si aperit dicitur. Eo quos modo t̄ infidelitas exerceat uel crudelitas obdurat. flammarum fluuius a conspectu aeterni iudicis exiens ab electorum t̄ populo separat ut t̄ ab omni signis districti examinis diuidat quos nunc in suis concupiscentiis tenebrae uitiorum exerceant. Si uero sc̄orum predicatio obduratus mentes reproborum deserit. & ad pia humilium corda conuertit.

Eos quos oblitus est pes egentes homines & inuios. Id est quos predicator es dñi uidelicet per humanitatem pauperis pro superbiae suae timore relinquerent. eorum quae oblitus sunt. dum predicationis suae semina ad solam fructificationem gentium transulerunt. Quos recte & inuios uocat qui uerbis uitae ad cor uiam praebere noluerunt. Sed uideat post haec quae sic obduruit. ut qualis dudum fuerit. uel quid pertulerit audiamus.

Terra de qua oriebatur panis in loco suo igne subuersa est. Quia si nagoque mandata dī per legem tulit. nascentem ecc̄iam sequens. Inuidiae ignae sc̄sumpsit.

Locus saphyri lapidei & glebe illius aurum. Auḡ & reatum culpae sequentis. praecomium gl̄ae praecedentis. Nam quia de uideat numquam sc̄e animae:

quae caelestem uitam docerent defuerunt dicitur. Locus saphyri lapidesci.
 Et quia magnae uitae ac sapientiae perfidiam fulsit adiungitur. Glebae illius
 aurum. Glebae autem ex humore & puluere constringuntur. Omnes enim qui ore
 gratiae infusi ex mortis debito sepuluerem ueraci cognitione confessi sunt.
 Dum uitae uirtute durescerent quasi aureae nulla glebae iacuerunt.

Semitam ignorauit auis. Nec intutus est oculus uulturis. Quis hic auis nomi-
 ne nisi ille signatur qui corpus carneum quod adsumpsit ascendendo ad
 aeternam letauit. Recte autem mediator dei & hominum uulturis appellatio-
 ne signatur qui manens in altitudine diuinitatis suae quasi quodam uola-
 tu sublimi. Caduere mortalitatis nostrae conspexit in infimis & sese de caelestibus
 ad ima demisit. Semitam ^{igit} ignorauit auis nec intutus est oculus uulturis
 quia & si uideat eum quem in morte tenuit. uidere noluit quanta uitae nostrae
 gloria de eius morte sequeretur.

Non conculcauerunt eum filii institutorum nec transibit per eam leaena.
 Institutores in latinis in grecis quod dicimus inuenimus negotiatores
 Institutores enim negotiatores dicimus quia omnes qui fidelium mores instituunt
 spiritale negotium gerunt. Ut cum predicationem suis auditoribus praebent
 ab eis fidem & opera recta percipiunt quorum negotiatorum id est prophetarum
 filii sancti apostoli inuenerunt. Si autem eosdem institutores ecclesiae praedicatores
 accipimus. Institutorum filios doctores & pastores ecclesiae intellegimus qui non
 calcauerunt synagogam. Eam quippe calcarent sancti si eius uitae calce uirtutis pre-
 merent. Per quam leaena non transit. Ecclesia uidelicet quia male uiuentes
 inuitis orae sanctae predicationis interficit. hoc autem non dicitur quia per uideam non
 transiit sed non pertransiit. Apostolis enim praedicantibus prius ex illa
 tria milia postmodum u. milia crediderunt. Ecclesia itaque per synagogam
 transiit sed non pertransiit. Quia ex illa ad fidem paucos rapuit. sed ta-
 men illum infidelium populum a perfidia non extirpauit.

Ad filicem tetendit manum suam subuertit arachneib; montes. Quia cum duritia

gentium sc̄a predicatio p̄c̄iuit superbiorum altitudinem funditus strauit
in petris riuos excidit. Idē induris gentiū cordib; fluuios sc̄a predications aperuit.
Et omne pretiosum elegit & uidit oculis eius. In scriptura sacra uidere dī
aliquando pro elegere ponitur. Uidit aut̄ pretiosum cū humanam ani
mā a se abiectam. sapiēter gratiae suae inlustratione respexit
Profunda quoq; fluuiorum scrutatus est. & abscondita produxit in lucem
Quia dum suis expositorib; intelligentiae sp̄m infudit. Antiquas proph̄tarum
obscuritates aperuit
Sapientia uero inuenitur. & quis est locus intelligentiae. nescit homo pretiū
eī. nec inuenit̄ in terra sua uiter uiuentium. Abrisus dicit non est in me. &
mare loquitur non est mecum. Nondabit̄ aurum obrizum pro ea. nec appen
detur argentum in commutatione eī. Addidit. aq; quod superius dix̄.
Sapientia uero ubi inuenit̄. etc̄. Isto uersū respondit. Habrisus dicit non
est in me. & r̄t. Ad id uero quod dixerat nescit homo pretium eius & r̄t.
Ad inferiorem uersū redit dicens. Nondabitur aurum obrizum pro ea & r̄t.
Ille itaq; sc̄s quam sapientiam contemplantur. Nisi eam quam apostolus dixit.
Xp̄m dī uirtutem & dī sapientiam. Huius itaq; sapientiae pretium nescire
est digni operis meritum quo illam percipiat non inuenire. Haec autem
sapientia inuenire sua uiter in terra uiuentium non ual̄. Quia quisquis
adhuc uitae uoluptatib; pascitur. ab aeternae sapientiae intellectu separatur.
Nam si uere saperet̄ expulsus de aeternis gaudiis. de ea in qua cecidit exiliū sui cecita
te lugeret̄. Abrisus dicit non est in me. Quid hoc loco per abrisum nisi corda
hominum uocat̄. quae mimum abrisus non esse hanc sapientiam profitet̄.
quia per lapsū fluuida & duplicittatis caligine tenebrosa. Quia in qua
mens dum esse sapiens carnaliter appetit. stultam se ad sp̄i talia ostendit.
Et mare loquitur non est mecum. Perturbatae enim secularium mentes eo
ipso clamant. quo a uera sapientia longe diuisae sunt. quo quae non sunt
Nondabitur aurum obrizum pro ea. Ac si dicat. Per me in ipsam sapientiā

manifestabitur. ut humanum genus a culpa redimatur. Nullus uice eius
angelus mittit. quia per creatorem necesse est ut creatura liberetur.

Nec appendetur argentum in commutatione eius. quia quilibet scilicet
non potuerunt in comparatione unigeniti filii nullius meriti pensantur
fuisse.

Non confertur tinctis Indiae coloribus. Tincti autem coloris sunt Indiae huius
mundi sapientes. Quod per indiam quae nigrum papulum emittit in hunc
mundus accipit. qui quamuis per infidelitatem & per actionem foedi sint. ante
humanos tamen oculos super ducte honestatis colore suffucantur. Sed eo
aeterna dei sapientia tinctis Indiae coloribus non confertur. quia quisquis
hanc ueraciter intellegit ab his omnibus quos mundus sapientes coluit
quam longo distet agnoscat.

Nec lapidi sardonico precioso uel saphyro. Sardonicus lapis terrae rubrae.
similitudinem tenet. Saphyrus aeream speciem habet. possunt ergo in
sardonico per terram rubram hominis quia ad terra rubra interpretatur.
In saphyro autem aeream uisionem angeli designari. Ille ergo qui est diuinitas
& dei sapientia tanta magnitudine excellit omnia ut nec in terra
per hominis nec in caelo angeli comparentur. Siue per sardonicu
lapidem patres testamenti ueteris. Per saphyru uero predicatoris no
ui testamenti exprimentur. Quasi ergo dicit. Qui ergo homo inter
homines cernit. nec antiquis quisquam simile non habet. Unde sequitur.

Non equabitur ei aurum uel uirum. Quia quanta libet scilicet claritate & p
spicuitate fulgeant. Aliud est homines esse sapientes in deo. atque aliud
esse hominem sapientiam dei.

Non commemorabuntur nec commutabuntur pro ea. In comparatione
ei uasa auri excelsa & eminentia. quae ex participatione sapientiae nob
ueneranda sunt. In comparatione ipsius sapientiae etiam memoranda non sunt.
Quoscumque enim puros homines scilicet ecclesia cognoscit deum homini non confert.

Item nec in uis patribus ei aequat. Quia excellentia habet quod in humanitate

Trahitur enim sapientia de occultis. De occultis sapientia trahit^r quaecumque
inuisibilis non nisi inuisibiliter inuenit^r. Quae rectae quoque trahi dicit^r
quasi flatu trahimur ut corp^r uiuat. sic ab intus sapientiae sp^s ductur. ut ad
uitam anima subsistat. Unde psal. Os meum aperui & adtraxi sp^m

Non aequabitur ei topatium aethiopia. Quid per aethiopiam nisi presentem
mundum accipimus. quae coloris nigredine designat peccatorum populu^m
foeditate meritorum. Topatium uero lapis pretiosus est. qui omni colo
re resplendet. Dum ergo in d^m conuersa gentilitas credidit. ex ea mul
ti ita dono sp^s locupletati. ut quasi multis coloribus sic multis uirtutibus
luceant. Sed ne acceptis quisque uirtutibus extollatur. a se uero nunc dicitur.

Non aequabitur ei topatium de aethiopia. In nonnullis sc^orum quibuslibet
uirtutibus plenus existat. Tamen nigredine mundicollectus equari non potest
ei de quo dictum est. Quod nascetur ex t^{er}ra uocabitur filius di. Notandum
ergo nobis est. quod se uir ut longe distare ab hac sapientia angelis demonstra
uit. Non dabitur ei aurum obrium p^{ea}. Qui ut antiquos patres sacri
loquii tractatores inferiores ostenderet adumxit. Nec appendetur ar
gentum in commutatione ei. Ut philosophorum quoque sapientiam hic mon
strar^t & longe subesse intulit. Nec conferatur indiae coloribus & c^o. Ut in il
la quoque superna ciuitate nullum peruenire ad aequalitatem unigeniti
demonstrar^t & addidit. Non aequabitur ei aurum uel utrum. Ut pro
phetas quoque ei subesse ostender^t & adumxit. Non commutabuntur p^{ea}
ea uasa auri excelsa & eminentia. Trahitur sapientia de occultis. Ad ex
tremum uero ut ipsos hereticos in ecclesia increp^t & addit. Non aequabitur
ei topatium de aethiopia. Ac fiduciat. Hi qui ex peccati nigredine ad conuer
sionem ueniunt aequari do non possunt. Quamuis multis colorum uirtutibus
resplendeant quorum ut superbia refutetur. ap^{te} subungitur.

Non aequabitur ei mundissime componatur. Hi uidelicet qui prius per pra
uata opera foedi fuerunt superueniente tamen sp^s sc^o nitore gratiae uestiunt^r.

78
Vnde ergo sapientia uenit & quis est locus intelligentiae abscondita est ab oculis omnium uiuentium. Requirit enim unde sapientia uenit. Ab eo enim uenit a quo orta est. Sed quia ab inuisibili & coeterno patre nascitur eius uia occulta est. Quia ergo & inuisibilis est de quo patet & incertum nobis est in cuius mente intellecta requiescat. Recte dicitur.

Unde ergo sapientia uenit & quis est locus intelligentiae ab oculis omnium uiuentium. Quo quisquis sapientiam quaedit est uidet & huic seculo funditus moritur. Ne iam eius amore teneatur.

EXPLICIT LIBER OCTAUIVS & INCIPIT NONVS DE CI MVS

Uolucres caeli latet. Quia in hac corruptibili carne constituti naturae eius potentiam ipsi quoque uiuendo non penetrant qui iam per meritum sanctae contemplationis uolant.

Per dicio & mors dixerunt. Auribus nostris audiuimus famam eius. Quid per dicionis & mortis nomine nisi maligni spiritus designantur qui in uentores mortis & per dicionis extiterunt. De sapientia ergo quod dicitur. Auribus audiui mus famam eius. Quia nimirum uisionem illius plena beatitudinis habere nequi uerunt. Uide quippe perfecte coaeternam dei sapientiam hoc est quod habere. Ideo iniqui spiritus hanc sapientiam non uident quia ad lucem eius clauderunt oculos cordis super fuisse eius radis repugnantes.

Dns intellegit uiam eius & ipse nouit locum illius. Alter sapientia habet uiam atque aliter uiam. Per humanitatem transitum. Locum uero per statum diuinitatis. Quia igitur quando per carnem apparere hominibus incertum fuit recte nunc dicitur. Dns intellegit uiam eius & cetera. Ac si aperte diceret. Humane cogitationi occulta sunt. uel quando per carnem ad homines sapientia ueniat. uel quomodo apud patrem inuisibilis & cum foris apparuerit persistat. Si uia eius accipitur hoc ipsum quod uenit ad cor. seque nobis in trinecus infudit. Locus uero eius fit cor ad quod ueniens permanet & quia hominibus incertum est uel in cuius corde ueniat. uel in quo postquam uenerit permaneat. Recte nunc dicitur. Dns intellegit uiam eius & cetera. Et quia haec

sapientia in cunctis mundi partibus electorum fuerat corda repleta. Recte subdit.

Ipsē enim fines mundi intuetur. & omnia quae sub caelo sunt respicit. Respicere dicitur ea quae amissa & perditā fuerant. ad suam gratiam reformare.

Qui facit uentis pondus. Velocitate ac subtilitate uentorum solent anime designari. Pondus ergo accipiunt anime. ab intentione diuina. noniam leui motu desiliant. sed in eum fixa constantiae grauitate consistant. Vel certe uentis pondus est facere concessam hic electis de uirtutibus gloriam per mixta infirmitate temperare.

Et quis appendit mensuram. Quia utique sancti qui leuante spiritu ad summa rapiuntur. quatenus diu sunt in hac uita. ne in aliqua elatione superbiant. quibusdam temptationibus reprimuntur. ut nequaquam tantum proficiant quantum uolunt. quia dum spiritus trahit. & caro retrahit. subtilissimo interm. iudicium moderamine. infra summa et supra infima in quodam medio anime librat.

Unde sequitur

Quando ponebat pluuies legem. & uiam procellis sonantibus. tunc uidit illum & enarrauit. & preparauit & inuestigauit. Solent pluuiae predicantium dicta signari. quorum iam uerba cum blande persuadent pluuies sunt. Cum uero terribilia de futuro iudicio intonant. tonantes procelles sunt. Lex autem est ipsis predicatoribus posita. ut uiuendo impleant. quod loquendo suadere festinant. Uiam autem procellis ^{sonantibus} posuit cum predicatoribus suis ad corda hominum terrore iudicii. uenturi perculsa. aditum fecit. Tunc ergo cum legem pluuies poneret. hoc est mandatum custodiae predicatoribus daret. Hanc incarnatam sapientiam uideri & enarrare a predicatoribus preparari & inuestigari ab auditoribus fecit. Sibi quippe illam preparat. quisquis illam bene uiuendo in diem iudicii propitiam parat.

Ecce timor di ipsa est sapientia & recedere a modo intelligentia. ac si diceretur. Cordi tui o homo scrutare secreta. si dum timere deprehendis. profecto est stat.

quia hac sapientia plenus es. Sed quia ueraciter uim diuini
timoris intellegit. qui se aprauis cunctis operibus custodit.
recte subditur. & recedere. a malo intellegentiae.

ADDIDIT QUOQ. ADSUMENS PARABOLAM SUAM ET DIXIT.

Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses pristinos. A p^{er}te con
stat quod p^{er} exteriorum uerborum formam mysterialoquitur. qui
parabolam adsumpsisse memorat. Quis mihi tribuat ut sim iuxta menses
pristinos. Menses enim ex collectione dieru fiunt. Quid nomine significat
mensium. nisi collectiones animarum. Siue aliquando mensis pro perfectio
ne ponitur. Reminisceatur ergo per uocem beati iob. ecclesia perfectionis
pristinæ. & reducat ad memoriam. quanta pro fectio predicationis suae
collectis animabus reportabat lucra.

Secundum dies de quibz d^{eu}s custodiat me. Nam ecclesia tunc in illis hoc est in
firmis aestimabat ut mensis ex mense. Hoc est p^{er}fectio requie post refec
tionem operis cadere quae se n^{on} in istis. hoc est in p^{er}fectis respicit custodiri

Quando splendebat lucerna eius super caput meum. Nunc enim lucerna sup
caput ecclesiae splendet quia sacra eloquia tenebras nostrae mentis irradiant

Et ad lumen eius ambulabam in tenebris. Nunc ad lumen in tenebris ambulat
quia sc^{ilicet} uniuersalis ecclesia. & si aliene occulte cogitationis non penetrat ponit
tamen gressus boni operis directo lumine supernae locutionis

Sicut fuit in diebus adulescentiae meae. quando secreto d^{eu}s erat in tabernaculo
meo. Sicut unius cuiusq^{ue} hominis. sic sc^{ilicet} ecclesiae aetas describitur. Paruula
quippe tunc erat. cum a natiuitate recens uerbum uitae predicare non po
terat. Hinc dicitur. Soror n^{ost}ra paruula est. & ubera non habet. Adulta ue
ro quando d^{eu}i uerbo copulata sc^{ilicet} repleta sp^{iritu} p^{ro} predicationis in ministeriu
in filiorum conceptione foetatur. Cum autem malis oppressa quasi quo
dam semo debilitate p^{ro} predicationem filios procreare non ual^{eret} & reminis
citur fecunditatis antiquae dicens. Sicut fuit in diebus adulescentiae meae.

Ait autē quando secreto dñs erat in tabernaculo meo. Omnes enim qui precepta diuina metuunt di tabernaculum fiunt. Ut ergo demonstretur quantum inuisibiliter secreto dñs fuisse in suo tabernaculo prohibet ut etiam ostendat rectitudinis opera quantum extrinsecus custodit.

Quando erat omnis mecum & in circuitu meo pueri mei. Pueri uocantur qui celestibus mandatis inserviunt. quoniam in circuitu eius sunt quia in cunctis fere gentibus reperuntur. quia caelestia mandata custodiunt & spiritali regulae obsequuntur.

Quando lauabam pedes meos butyro. Xps & ecclesia una persona est. Ille huius corporis caput. Haec autē illius capitis corpus. quos autē pedes dñi nisi scōs predicatoris accipimus. Butyro enim pedes lauantur. quia seipredicatore bonorum operum pinguedine repleantur. Et abstergitur collectus puluis de gloria scāe predicationis. Vel certe lauantur pedes. dum scōs predicatoribus debita. ab audientibus stipendia conferuntur. & quos fatigat inuinctus predicationis labor. exhibita ad discipulis pinguedo boni operis fouet.

Et petra fundebat mihi riuos olei. Petra xps est quae ad usum scāe ecclesiae olei riuos fundit. De hac petra olei riuus exiit. liber mathei. liber marci. liber luciae. liber iohannis. In diuersis huius mundi partibus quod predicamenta edidit. tot per opera apostolorum omnium riuos fundit.

Quando procedebam ad portam ciuitatis & implatae parabant cathedram mihi. Videbant me iuuenes & abscondebant & senes adsurgentes stabant. Principes cessabant loqui & digitum supponebant oris suo. Vocem suam cohibebant duces. & linguae eorum gutturi eorum adhaerebant. Mos uero ueterum fuit ut seniores in porta consisterent. & causas intro euntium iudicarent. Quatinus tanto esset pacificus urbis populus. quanto ad hanc discordes ingredi non liceret. Sed nos sacram istoriam uenerantes. Haec egisse beatum iob pro cultu iustitiae certum habemus. Haec iuxta litteram dici in isto compendio sufficiat.

Auris audiens beatificabat me. & oculus iudens testimonium reddebat mihi. Dum beatificari se ab audientibus sibiq; testimonium reddi audientibus fate-

80
tur. Qualis in sermone & qualis in opere fuerit ostenditur. Utigitur beatus iob ami-
corum suorum increpationibus exactus utraq; se habuisse prohibeat sese
& audientibus & uidentibus uenerationi fuisse manifestat dicens

Eo quod liberauissimam pauperem uociferantem & pupillum cui non esset adiutor
Benedictio perituri super me ueniebat & cor uidue consolatus sum. Magnae mise-
ricordiae ista sunt opera. Superius autem dictum est quid exhibuit per doctri-
nam. At namq; auris audiens beatificabat me. Nunc autem narrat quae
per misericordiam impendit dicens. Eo quod liberauissimam pauperem uociferantem
& cetera. Vox quippe cum opere sibi necessario concordat.

Iustitia indutus sum & uestiui me sicut uestimento. uestimento utiq; cum
uestimur. ex omni parte circum damur. Ille ergo iustitia sicut uestimento
induitur. qui se undiq; bono opere protegit. & nullam partem actionis suae
peccato nudam relinquit.

Et diademate iudicio meo. Iustorum iudicia recte diademate comparantur
quia per magni operis gloriam ad retributionis ducunt coronam. Quae nimirum
iudicia secum cottidiae introrsus agunt. quicquid quicquid proximo de-
beant.

Oculus fui caeco & pes claudis. Pater eram pauperum & causam quam nesciebam
diligentissime inuestigabam. Ideo beatus iob amicos se iniuste accusantibus
atq; idcirco nescientibus bonae suae loquendo asserit. ut nimirum discerent
non contra eius uitam erigi. sed hanc tacentes imitari. Et causam quam nescie-
bam diligentissime inuestigabam. Uides quia cum magna ager & minima
non dispexit. Notandum ergo est. ne ad proferendam sententiam unquam prece-
pit esse debeamus nec temere indiscussa iudicemus. ne qualibet macula auditanos
moueant. Ne passim dicta sine probatione credamus.

Conterebam molas iniqui & de dentibus illius aufererebam praedam. Per molas occul-
tae inimici insidiae. Per dentes autem aperta iam culpa perpetratio demonstratur.

Dicebamq; in modulo meo moriar & sicut palma multiplicabo dies. Quid hoc loco

pernici nomen nisi tranquilla requies exprimitur in qua infirmos quos quaesi-
lios quasi imidos innutrire credebatur Quia uero hoc ipsum sibi pacis
otium exultorum dierum longitudine pmittebat recte subiungit dicens
Et sic palma multiplicabo dies Palmis enim tarde proficit sed diu in uiriditate subsistit.

Radix mea aperta est secus aquas. Iuxta aquas enim radix aperitur. Quando
ad percipienda ueritatis fluentia. Latenter cogitatio mentis aperitur.

Et ros morabitur in inmissione mea. Sub audis dicebamus. Messio enim scilicet
ecclesia non incongruenter accipitur. cum perfectae animae corporibus
abstracte uelud naturae segetes a terra radici se ad celestia horrea demi-
grat. Ergo ros desuper cadit. Messis autem deorsum collegit. Unde ros
moratur in inmissione. quia gratia desuper ueniens. agit ut dignissi-
mi quidem de inferioribus colligamur. & fructum bonorum operum sursum feramur.

Gloria mea semper inuouabitur. & arcus meus in manu mea instituetur.

Arcus in manu est. scriptura sacra in operatione. In manu & in manu
tenet quid diuina eloquia quae intellectu cognoscit operatione perficit.

EXPLICIT / INCIPIT LIBER VICESIMUS.

Quoniam uidebant expectabant sententiam meam. & intente tacebant
ad consilium meum. Verbis meis nihil addere audebant & super illor
stillabat eloquium meum. Expectabant me sicut pluuiam. & os suum
aperiebant quasi ad imbrem serotinum. hinc iam apud sanctum iob fuisse
subiectionum reuerentiam indubitanter crechimus. Sed cum dicit ex-
pectabant sententiam meam. Quasi aperte dicat. non uithi proterui
ac timidi quidum ueritatis uerba suscipere rennuunt. predicationis
mee sententias quasi docendo percuntunt. In hac autem stillatione
eloqui. quid aliud quam mensura predicationis accipit. In hoc uero quod
dicit uerbis meis nihil addere audebant reuerentia laudatur audien-
tium. Verba sanctae predicationis sic pluuiam sustinemus dum humiliter
ardentatem misericordis agnoscimus. At autem os suum aperiebant.

10

quasi ad imprem serotinum. idē ostium quoque cordis aperiebant.

Si quando ridebam ad eos non credebant. & lux uultus mei non cadebat in terram. Ergo uir ser. talem se exhibuit subditis. ut & iam ridens timeri potius sc̄. Sed cum superius patrem pauperum uiduorumq; consolatore m se fuis se phibē. quomodo in tanto terrore regimini. tanto quoq; ad fuerit lenitas. & mansuetudo p̄catis. quatinus qui p̄cedit & ad ridens timeri debeat. & iratus amari. ut eum nec nimia l̄cicia uilem reddat. nec immoderata seueritas odiosum. Lux aut uultus eius in terram non cecidit. quia ea quae terrena sunt per concupiscentiam non aspexit.

Si uoluissē me ad eos sedebam primus. Non sic apud reprobos iniquorum cogitationib; in actiones anime qd̄ optimū. sed qd̄ actiones carnis deterius prius sedet.

Cumq; sederem quasi rex circumstantem exercitu. eram tamen merentium consolator. Ecce hic auctoritas regimini. ecce mysterium p̄catis. Disciplina enim uel misericordie multum destituit. si una sine altera teneat.

Sed circa subditos suos in eē rectorib; debet & iuste consulens misericordia. & pie se uens disciplina.

Nunc aut derident me iuniores tempore. Huius uidelicet disciplina & misericordie alembus. & ignorantibus iridebatur.

Quorum non dignabar patres ponere cum canib; gregis mei. Et quorum manuum uirtus erat mihi pro nihilo. & uita ipsa putabant indigni. Recte eorum opera despiciebat. quae ex auctoritate fidei non proderet. c̄spiciebat.

Egestate & fame steriles qui rodebant. insolitudine squalentes calamitate & miseria. & manducabant herbas & arborum cortices. & radice uimperorum erat cibus eorum. Haec eos fuisse magnae miseriae & egestatis ostendunt. Arbor aut uimperi. p̄foliis punctiones habet. Sic quippe sunt hirsuta quae profert. ut spinis similia contrectantē pungere ualeant.

Qui de conuallib; ista sapientes cum singula reperissent ad eum cum clamore currebant. In desertis habitabant torrentium & in cauernis petrae.

uel super glaream Inter huiusmodi locabantur & eē subsentibus dili-
cias computabant. Eū iam subsentibus quasi subuestimentis gaudebant

Fili stultorum & ignobilium & in terra poenitentis non parentes. Et iugiter di-
cunt stultorum non tam decorū semine quam de imitatione generati. Et in
terra poenitentis non parentes quia in mirum a terra uuentū exsortes sunt

Nunc meorum canticum uersus sum. Tanto quispe despectior iniquus unus
quisq; erit quanto iustior & potuerit. Et tanto abominabilis quanto laudabilis

Abominabunt me & longe fugiunt a me. & faciem meam conspuerunt non ueren-
tur. Haec de aduersariis dicta sunt. Nō autem de dño sub iungit dicens

Faretram suā aperuit & adflixit me. Quidp faretram nisi dē occultum con-
siliū designat. Sagittam uero dñs de faretra eicit quando de occulto consilio
apertam sententiam emittit

Et frenum posuit in os meum. Cum enim persecutores suos ad exortationis uo-
cem deteriores uidisset magis elegit tacere. Et cum indignos qui audiunt
conspicit obducto silentio adstrinxit

Ad dexteram orientis calamitatis meae ilico surrexerunt. Ipso locutionis
usū pro dextro habere dicimus. quod pro magnopentamus. Pro sinistro autē
id quod dispicimus. plerumq; aut nobis in tribulationibus dolē quod
eas ab illis patimur in quibus germano amore fidebamus

Pedes ^{meos} subuerterunt & oppresserunt quasi fluctibus seminis suis. Quia
scilicet uita prauorum insolenti quā & uelut molesta ad obruendam na-
uem cordis nostri quasi tempestas inlabitur

Dissipauerunt itinera mea. insidiati sunt mihi & preualuerunt & non
fuit qui ferret & auxilium. Dicat haec beatus iob de malignis spiritibus uidelicet
hostibus occultis. Non fuit autem qui ferret & auxilium. quia ratione nunc dicit
nisi quia omnipotens dñs eos quos in aeternum diligit aliquando ad tempus
relinquit. ut ait ad modicum in puncto dereliquit

Quasi rupto muro & aperta ianua iruerunt super me. & ad meas miseras

deuoluti sunt. Hoc in loco miri nomine redemptor humani generis ap-
pellat qui malignorum spirituum cursum uolat. Quasi rupto ergo
rupto muro & aperta ianua super bonos mali intrunt. cum accepta po-
estate peruersi in quorum clam corde destruerent minima fidei co-
nant. At autem. Et ad meas miseras deuoluti sunt. quia ad miseras pri-
us uidelicet suas male uiuendo ceciderunt.

- R**edactus sum in nihilo. Apud aestimationem quippe malorum in nihilo
redigimur. quando ea que ipsi quasi summa diligunt. non tenemus.
- A**bstulisti quasi uentus desiderium meum. Fidelis quisque qui se pati denunti-
at quod eos quos diligit pati dolet. Ventus ergo desiderium tollit. cum
res que a libet transitoria aeternitatis appetitum destruit. Unde subinfertur.
- E**t uelud nubes pertransiit salus mea. Salus autem ut nubes transit quan-
do peruersorum gloria quo alta est fixa non est. ^{sermo} Ne ad electorum uocem conuertit.
- N**unc autem in me ipso arescit anima mea. et possident me dies afflictionis.
Electorum quippe anima nunc in arescit. quia in illa post modum aeterna exulta-
tione uiridescit modo eos dies afflictionis possident. quia dies letitiae post sequentem.
- N**octe os meum perforat doloribus et qui me comedunt non dormiunt. Scilicet ergo
iuri corpus per sinus. ulcerum scaturiens. Uernum multitudo lacerabat.
- I**n multitudine eorum consumitur uestimentum meum. & quasi capiteo tunice
siccauerunt me. Hic uestimentum beati iob corpus accepimus. Cuius uesti-
mentum consumit. dum caro cruciat. Tunice autem capiteo collum circu-
dat indumentis. Collum uero sistringit. uocis usus. & urealis flatus necatur.
- C**omparatus sum luto. & assimilatus sum fauillae & cineri. In reproborum
quippe iudicio electi luto comparantur. quia temporaliter conculcati despi-
cuntur. Fauillae assimulantur & cineri quia dum bona eorum in
teriora non uident. ad sola illos mala peruenire aestimant quae illis
exhiberi temporaliter uident.
- C**lamabo ad te. & non exaudies. scilicet & non respicias ad me. fide stat. desideris

clamat sed dol & se quasi non respicendum sua uel & tribulationibus uota de
ferri

Mutatus est mihi in crudelē & in duritia manus tuae aduersaris mihi. Sicut dñm
accipimus sine zelo zelantem sine ira irascentem. Ita uiro scō & iū sine crudeli
tate dici potuit crudelis. Crudelis enim dicitur. qui digne feriendo non par
cit. At autem mutatus est mihi in crudelē. Ac si dicat. Quante nihil crudelitatis
habet mihi quem respirare a percussione non sinis. crudelis uideris

Eleuasti me & quasi superuentum ponens elisisti me ualde. Valde eleuatus sup
uentum ponitur. qui prosperitate transitoria letatur

Scio quia mortu tradas me. ubi constituta est domus omni uiuenti. Recte bea
to iob congruit etiam iuxta historiam quia ante redemptoris ^{aduentū} ad inferi
claustra etiam iusti ducebantur. Ipsa autem inferi receptio domus omniū
uiuentium est. quia nullus huc uenit quante mediatoris aduentum non
illuc pertransiuit

Verum tamen non ad consummationem emittis manum tuam. & si corrueris
ipse saluabis. Nam cum feriendo a peccatis corripit corruentes saluat ut
strati exteriorius interiorius surgant. & iacentes corpore ad interiorē statū redeant

Flebam quondam super eo qui afflictus erat & compatiebatur animam eā
pauperi. Utiquae ille perfecte tribuit. qui cum eo quod afflicto porri
git. afflictus quoq; in se animam sumit

Expectabam bona & uenerunt mihi mala. Presto labar lucem & eruperunt
tenebrae. Quia per remunerationis gratiam inter esse angelorum se
gaudio sperabat. tamen hic diutius delatus manus persequentium tolera
uit. Et quis se quanto uis aestimabit aeternae lucis retributione perfrui
hic adhuc compulsus est inimicorum tenebras pati

Interiora mea effruerunt absq; ulla requie. Illos iam ante uelud uisce
ra gestauerat quos in persecutionis atrocitate tolerare dolebat

Preuenerunt medietas afflictionis. Quia utiq; malorum uitam grauiter

etiam tempore pacis portat quā ante tempus cruciati corporis portauit

Merens incedebam sine furore. consurgens in turba clamaui. Superius dixit eleuastime. inferius adiungit Merens incedebam. In actibus bonorum solet esse & foras honor culminis. & intus afflicte meror humilitatis. At autem sine furore consurgens in turba clamaui. Nam plerumque qui presumunt. nisi in ore cordis sui spiritus freno teneantur. in irata retributionis atrocitatem profiliunt. Amica enim potestati. poene semper impatientia est.

Frater fui draconum. & socius strucionum. Draconum nomine malitiosorum hominum uita signat. Quidam strucionum appellatione intellegi. nisi simulatores solent. Scis itaque uir quia quosdam maliciosos alios simulatores patitur dicat. Frater fui draconum & socius strucionum. quia minus esset quod ipse bona ageret. nisi & ad bonitatis suae cumulum ab aliis mala toleraret.

Cutis mea denigrata est super me. & ossa mea aruerunt precaumate. Iuxta istorum manifestatum est. At spiritualiter cutis denigratur. & ossa precaumate arescunt. quia dum infirmi ad iniquitatem profiliunt fortes quique zelus in igne cruciantur.

Verba est in luctum cythara mea. & organum meum in uocem fletuum. Quia spiritualiter dectus quisque quo predicationis uox silet. eodumna ecclesie grauius plangit.

EXPLICIT LIBER XX. INCIPIT LIBER XXI.

Pepigi foedus cum oculis meis. ut ne cogitarem. quidem de uirgine. id est ne prius incaute aspicerem. quod post modum inuitus amaret.

Qua enim partem habere & in medijs desuper. ethereditatem omnipotens de excelsis. Ac si apte dicat. Si mente in cogitatione polluero. eius qui mundicia auctor est. esse hereditas nequaquam possum.

Numquid non perditio est iniquo. & alienatio operantibus iniusticia. Festina consolatio bonum est. cum consideratur finis malorum. Dum enim ex eorum interitu malum conspiciunt. quod euadunt. leue existimant quicquid in

hac uita aduersa patiuntur. Quod aut apud nos alienatio hoc apud hebreos ana-
thema dicitur. Tunc ergo alienatio erit rebus cum ab hereditate districti iu-
dicis se anathema conspiciunt.

Nonne ipse considerat uias meas. & cunctos gressus meos dinumerat. Quid uia-
rum nomine nisi actiones. quid appellatione gressum. nisi uel motus mentium
uel perfectus denuntiat.

Si ambulauimus in ueritate aut festinauit in dolo pes meus. appendat me in statera
iusta. & sciat deus simplicitatem meam. Ac si aperit dicitur. Si qua unquam leuiter
si qua pernitiosa perpetravi. deus & hominum mediator quia equa lance omnia
nostra pensat. iam appareat ut mei uita cognoscam. An ueraciter simplex fui.

Si declinauit deus uias meos gressus meos. Toties deus uias declinat. quoties nostra
cogitatio in re rectitudinis per consensum reliquit erroris.

Si consecutus est oculus meus cor meum. Ac si dicitur. Ne haec passim uidere uolui.
que concupiscerem. nec uidendo unquam secutus que concupiui.

Si in manibus meis adhaesit macula. Quando enim macula in manibus id est
culpa in actionibus inheret. quae censura disciplinae non sinebat in cogitatione perficere.

Seram & alius comedat. & progenies mea eradicetur. Hic serere. uerba uitae pre-
dicare est. At ergo. Seram & alius comedat. Ac si aperit dicitur. Si ergo eu-
quaepuili facere pretermisi quod os meum loquitur. non ego sed aliter ope-
retur. Et progenies inquit mea eradicetur. Doctoris ergo progenies eradicatur.
quando is qui per uerbum nascitur. per exemplum necatur.

Si deceptum est cor meum super mulierem. Hoc quod ait. Si deceptum est cor meum
nec cogitasse quidem de fornicationis macula demonstratur. Hoc aut quod subiecit

Et si ad ostium inimici mei insidiatus sum. Patenter innotescit. quod a reatu adul-
teri liber fuit. quod hoc numquam fecerit. eandem culpam ueritatis sibi optat in poena dicens.

Sicutum sit alterius in cor meum & super illam mouentur alieni. Hoc enim
nefas est & iniquitas maxima. ignis usque ad perditionem deuorans. et om-
nia eradicans germina. Germina quippe sunt animae operationes bonae.

cutamen si peruerso ordine caro dominat̄. igne luxurie om̄ia bene pullulata con
cremantur

Si contempsi subire iudicium. cum seruo meo et ancilla meae cum discerent
aduersum me. Qui iudicari cum seruis anallisq̄ non remouunt. contra nullū
proximum timidus fuit

Quid enim fatiam cum exsurrexerit ad iudicandum d̄s. et cum quesierit quid
respondebo ei. Qui uenturum iudicem cogitat. cotidie indefinenter ra
tionum suarum causas in melius parat

Num quid in uero fecit me. qui et illum operatus est. et formauit me in uul
ua unus. Potentibus uiris magna uirtus est humilitatis considerata aequa
litas conditionis

Si negaui pauperibus quod uolebant. & oculos uiduae expectare feci. Sic pau
peres humiles sunt & procul dubio oportet dari. qui quic cum uerū humili
tate requiritur. Idē quod non ex desiderio. sed ex necessitatibus postulatur
& si inquit uiduae oculos expectare feci. ut non solum ex munere. sed ex celeritate
muneris bonorum operum merita auget

Si comedi buccellum meam solus. et non comedit pupillus ex ea. Scilicet se pie
tati p̄ iudiciū facere aestimans si solus comederet q̄d d̄s omniū cōmuniter creasset.

Quia ab infantia mea creuit mecum miseratio. et de uero matris meae egressa
est mecum. Bonum ergo quod a conditione habuisse se intimat non ad suam.
sed ad laudem conditoris enarrat. indicans ab ipso se accepisse ut pius esset & a quo
accepit ut eet. At ergo creuit mecum. Nonnulli ergo qui ad sc̄atē crescunt ab
innocentiā decrescunt. Electis aut̄ cum foris aetas corporis inuis crescit aetas uirtutis.

Si dispexi pretereuntem eo quod non habuerit indumentum. et absq̄ operim̄
to pauperem. Simon benedixerunt mihi latera eius. & de uelleribus ouium
mearum calefactus est. Quod pauperem non dispexit. uirtutem humilita
tis exhibuit. quod operuit pietatis. At ergo in amore proximi uno
eodemq̄ ordine & superbiae uitium & impietatis premeis pretereuntem.

quem piam. & humiliter aspiciens non despexit. & misericorditer calefecit

Sileuam super pupillum manum meam cum uiderem me in porta superiori
orem. Hic porta iudicium nominatur. Dicit ergo. Neque tunc utilitatis
meae negotia uirtute contra pupillum exequare uolui. quando nemini
iudicio etiam ex iustitia potiore mihi

Umerus meus a iunctura sua cadat. & brachium meum cum suis ossibus
conteratur. Ac si aperte dicat. Si ea qua dexteri operari remui. ipsumque
mihi ad operandum datum est. corporis membrum perdam. ut uidelicet
cadat a corpore. quod exercere nolui ad utilitatem

Semper enim quasi timentes fluctus timui dominum & pondus eius ferre
non potui. Quasi tu. mentes superbi res fluctus dominum metuit. quia dum
ueram desiderat. omnia despicit quae hic possidens portat. Et pondus eius in
quit ferre non potui. quo quae extremi iudicii aduentum intentam mente con
siderat profecto uidet. quia tantus pa. uor imminet. quantum non solum
tunc uidere sed etiam nunc praeuideret timeat. **INCIPIT LIBER XXII**

Siputavi aurum robur meum. et obrixi dexteri fiducia mea. Obrixi ut dicimus
obruere aurum. Sci enim uir. nec aurum robur. nec sibi esse obrixi. id est ru
dem auri mollem fiduciam credidit. quia spem atque delectationem suam in
solius gratia conditoris fixit

Silactatus sum super multis diuitiis meis. & quia plurima reperit manus
mea. Electi enim de multa habundantia minime laetantur. quia uidelicet
per amore caelestis patrimonii. aut largiendo dispergunt. aut despiciendo
deserunt

Sui di solem cum fulgeret. et lunam incedentem dare. & laetatum est in
abscondito cor meum. Quia sol et luna aliter uidentur ad usum. aliter
ad uenerationem. eo amore quo a cultoribus suis uenerari solent. Solem
& lunam nequaquam uidisse se perhibet. nec laetatum fuisse cor suum

Et osculatus sum manum meam ore meo. quae est iniquitas maxima

et negatio contra dñm altissimum. In qua uidelicet osculatione quid aliud
 quam gratia uenerationis exprimitur quod si fecisset unquam hoc
 iniquitatem maximam. & di negationem uocat. Siue haec lummaria nequa
 quam uidi se se perhibet. ut se monstraret presentis Lucis speciem non ap
 petisse. Ac si post despectum terranae habundantiae insinuet quid
 dicam quia nequaquam in auro laetatus sum qui in ipsa quoque luce cor
 poreae delectatus non sum

Sigauisus sum ad ruinam ei quae me oderat & exultaui quod inuenisset eum
 malum. Duobus modis dilectio solae ostendi. si et amicus in dño. et inimicus
 diligitur propter dñm. Sed sciendum est quia inimici dilectio tunc ueraci
 ter custodit. cum nec de peccati addicimur. nec de reuma eius laetatur

Simon dixerunt uiri tabernaculi mei. quis det de carnibus meis ut uescamur. In
 eo quod uias tenuit uitae. exoptatores suae mortis inuenit. foras patentes
 aduersarios intus latentes.

Forsitan mansit peregrinus. ostium meum uictori patuit. Beatus ergo uir & pati
 enter domesticos maledicentes pertulit & uiatores atque peregrinos a pectore
 bene suscepit.

Sta abscondi quasi homo peccatum meum. et clauis in sinu meo iniquitatem meam
 Haec sunt namque uerae humilitatis testimonia. et iniquitatem suam quemque
 cognoscere & cognitam uocem confessionis aperire. At contra usitatum hu
 manam generis uitium est. et libendo peccatum committere. et commissum negan
 do abscondere. et conuictum defendendo multiplicare.

Sit ex pauca admultitudine nimiam et despectio propinquorum terruit me
 & non magis tacui egressus ostium. Ac si aperitius dicat Turbatus contra me
 extrinsecus alius. Ipse in me intrinsecus in per turbabilis mansi. Ostium meum
 hoc loco os accipimus. Per quod quasi egredimur. dum uerbis quibus possumus
 secreta nostri cordis aspiciamus. & quales intus in anem. tales foris per linguam egredimur.

Quis mihi tribuat adiutorem. ut desiderium meum omnipotens audiat.

Hunc adiutorem beatus iob p totius ecclesie significationem loquens. mediatorē
 scilicet dñm nrm requirit. Adiutor ergo queritur ut desiderium exaudiatur.
 quia nisi pro nobis mediatoris interpellatio interceder & ab aure dñi nostrarū
 precum uoces silerent. Non ergo preces. sed desiderium omps audit. Vera
 quippe postulatio. non moris est uocabur. sed in cordis cogitationibus

Et librum scribat ipse qui iudicat. Erat ergo tunc auctor iudicii qui nunc est
 conditor libri. ut tunc districtus exigat. quod modo mansuetus iubet.

Vt in humero meo portem illum. et circumdem illum quasi coronam mihi. Li-
 brum quippe in humero portare est. scripturam sacram operando pficere.
 & sacri eloqui mandata si modo bene portantur. in opere post nobis coro-
 nam uictoriae exhibent in retributione.

Per singulos gradus meos pronuntiabo illum. Quia nimirum ille ad doctrinā
 dñi ueraciter ascendit. qui ad optinendā hanc gradibus scē operationis eruperit.

Et quasi principi offeram eum. Omne enim quod offerimus. in manibus tenemus.
 Veniente ergo ad iudicium principe. librum offerre est. uerbum predicatorū
 eius in actione tenuisse.

Si aduersum me terra mea clamat. et cum ipsa sulci eius deflent. Terra contra
 possessorem clamat. si contra eum qui sibi pre est. aliquid iniustum uel
 priuata domus. uel scē ecclesia murmurat. Clamare quippe terrae est
 contra regentes iniustitiā rationabiliter subiectos dolore. Ubi recte
 sequitur. Et cum ea sulci eius deflent. Sulci ex terra sunt. et tamen a terra
 uocabulo distingunt. Quia hi qui in scē ecclesia mentem suam labore scē
 meditationis excolunt. ceteris fidelibus tanto meliores sunt. quanto per
 accepta semina fecundiores operum fruges redunt.

Si fructus eius comedi absq; pecunia. Fructus terrae absq; pecunia
 comedere est. ex ecclesia sumptus accipere. sed eadem ecclesie predica-
 tionis pretium non prebere. De qua dñs ait. Oportuit te committere
 pecuniam meam nummularis.

Etiamnam agricolarum eius afflicti. Agricultores huius terrae sunt. qui in mi-
nor loco positi. quanto possunt opere. ad eruditionem sc̄ae ecclesiae. impre-
dicationis gratia cooperantur. quos uidelicet hoc est non affligere eo-
rum laboribus non inuidere. Ne rector ecclesiae dum sibi ius predicationis
uindicat etiam aliis recte predicantibus inuidia semor dente. contra dicat.

Pro frumento oratur mihi tribulus. & pro ordeo spina. Ac si aper te dicat. Si
mihiustum quid erga subiectos gessi debitum. et ipse quod debui non impendi.
S i exercitatio nem boni operis aliis inuidi. pro bonis quae aeternū refi-
ciunt retribuuntur mihi in iudicio mala que pungunt. Siue ita dicit.
Si magna quae debui non feci. sollicitate punitionis mormares a subiectis
recipiam. Etiam de bono quod feci neglexi exhibere quod foueat. iuste
inquerela proficiens eorum lingua me pungat. **FINITAS UNTI VERBA IOB**

phicio pene

pbano i cauti

Omiserunt ergo tres uiri ista respondere iob. Indignatusq; helui filii pa-
rachiel buzites decognitione ram. **INCIPIT LIBER VICESIMUS III.**

Iratus est autem & indignatus helui aduersum iob. Tres. Beati iob sermoni-
bus subditur. Omiserunt aut tres uiri ista respondere iob eo quod iustus sibi
iuderetur. hoc quod iustus sibi iuderetur. S acrae huius scriptor istoriae
adam corū iudiciū retulit. Non aut beati iob de elationis tumore reprobauit.

Iratus indignatusq; helui filius parachiel buzites decognitione ram. Bene-
haec ipsa uel uis uel parentis uel loci uel cognationis nomina. non tam p-
priae expriment actionis. helui enim interpretatur d̄s meus. iste uel
d̄s d̄ns per quam recta fides arrogantiam intra ecclesiam designatur po-
sitorum. Nam quamuis iuxta d̄m non uiuunt. d̄m tamen d̄m eē recog-
noscent. Barachiel autem interpretatur benedictio d̄i. Buzis uero
contemptibilis. quia arrogantes in predicationis fecundia benedictione
gratiae diuine percipiunt. sed in elatis suis moribus esse se contemptibi-
les ostendunt. Apte aut etiam decognitione ram dicitur. Ram quippe
interpretat̄ excelsus. Unus quisq; em̄ predicator arrogans intra sc̄am

ecclesiam positus scis populis fidei ueritate sociatur. quam uisabeorum uita
elatione sua disingatur. Iratus est autem aduersum iob. eo quod iustum se
diceret coram dō. Porro aduersum amicos eī indignatus est. eo quod non
uenissent responsionem rationabilem. sectantur modo condempnassent
iob. Bene autem heliu modo beatum iob modo amicos eī increpare phibet
quia amatores uanegloriae intra ecclesiam constituti. et aduersarios pre
munt dum uera predicant. et eiusdem scē ecclae morib; contradicunt dum
de ipsa predicatione gloriant. illos p̄dicatione ueritatis. ista uicio elationis in
pugnant.

Igitur heliu expectauit iob loquentem eo quod seniores essent qui loquebantur. et
cum aut uidisset quod respondere non possent. iratus est uehementer. Quā
uis scā ecclesie sit aduersarius suis antiquior. de illa aut ipsi. non autem ex
iuit ipsa de illis. recte tamen eisdem aduersarius heliu uimor fuit. quia post
exorta hereticorum bella eē intra ecclesiam inflati arrogantes coeper.
Cum aut dicitur quia heliu expectauit iob loquentem eo quod seniores eēnt
qui loquebant. Aperte beato iob non sua sed pro amicorum reuerentia
reseruasse monstratur. quia arrogantes intra ecclesiam positi eandem quā
defendunt ecclesiam despiciunt. Et plerumq; contingit. ut plus in genia male
sapientium quam simplicem uitam innocentium ueneretur.

Respondensq; heliu filius parachiel puzites dixit. Junior sum tempore.
uos autem antiquiores. Sperabam enim quod detas prolixior loqueretur.
& amorum multitudo doceret sapientiam. Quamdiu heliu pro peccatis
suae respectu tacuit. sapientior fuit. Cum uero in alius amorum multi
tudine semet ipsum praeferebat despicit. quam puerilitē dissipat ostendit.

Sed uideo sp̄s est in hominib; et spiratio omnipotentis dat intelligentiā.
Haec recte diceret si eandem intelligentiā sibi praeceteris non arrogaret.
Non sunt longeuus sapientes nec senes.

Non sunt longeuus sapientes nec senes intelligunt iudicium. Ideo audite me.

Idem co dimisso capite uertit sum. Indicare uobis meam sententiā.

etiam ego meam sententiā. expectaui enim sermones uestros. audiui prudentiam uestram. donec disceptaueritis sermonibus. & donec putabam uos aliquid dicere considerabam. Cum helui dicit expectaui sermones uros. apte declarat se aduerbasenum iudicantis potius studio. quam discantis uoto tacuisse.

Sed ut uideo non est qui arguere possit iob. & respondere ex uobis sermonibus eius. ne forte dicatis. Inuenimus sapientiā. dñs proiecit eum & non homo. Ac si arrogantes Intra scām ecclesiam. sectamē fideles contra hereticos dicat. Per hoc quod scām ecclām in honore hominum florere temporaliter non cernitis. pietatē eam ad nōnōn recedatis. Scit enim dñs ei & in hoc itinere solatiū uementi tribuere. et p̄ uenientiā ad aeternā patriam sup̄na p̄mia reseruare.

Nihil locutus est mihi. et ego non secundum uros sermones respondebo illi. Quod aut ait nihil locutus est mihi. Nimirum om̄s arrogantes uoces quidem scā ecclesie audiunt sed sibi eas dice dñs simulant quando elationis uitium emendare contempnunt. Ego inquit non secundum uestros sermones respondebo illi. Neq̄ enim arrogantes contradicunt. ecclesie praua p̄dicando. sed p̄ uer se uiuendo.

Examuerunt nec responderunt ultra. abstuleruntq̄ a se eloquium. Sepe arrogantes ecclesie defensores. quamuis ordinem dicendi non teneant. ta aduersarios ipsa dictorum uirtute perturbant.

Quō igitur expectaui & non sunt locuti. steterunt & non responderunt ultra. Simis esse locutionis sapientium sol & ut eos usq̄ dicant quousq̄ aduersariis silentium imponant. helui autem formam in se arrogantium intētantis. Non aduersariorum dicta superare. sed suam sapentiā ostendere festinant. Respondebo & ego partem meā. & ostendam scientiam meam hanc & eni partem omnis arrogans aestimat suā. Am̄ scientiam non tam habeat quam ostendat.

Plenus sum sermonibus. et coartat me sp̄s uteri mei. In uenter meus quasi mustum absq̄ spiraculo. quod lagunculas nouas dirumpit. Loquar & respirabo paululum. aperta labia mea & respondobo. Quia helui infla

tione locutionis extenditur. Ac si ad loquendum per caritatis gratiam ardo
res sui spiritus accendatur. Sensus sui spiritum in eo quod tacuit. quasi iniusto absque
spiraculo comparauit. Et bene ait. quod lagunculas nouas dirumpit
quia spiritus sancti feruor. non solum ueteri. sed & iam noua uitae uix capitur. Lo
quar ait et respirabo paululum. quia sicut labor iustorum est uidere
praua nec corrigere. ita grauis est labor arrogantium si quid sapiunt non ostendunt.

Non accipiam personam uiri. et cum homini non aequabo. Nescio enim qua
diu subsistam. Et si post modicum tollat me factor meus. Bene autem ait
per modicum. quia quamlibet longum fuerit tempus uitae presentis. eo
ipso breue est. quo permanens non est.

Audi igitur iob eloquium meum. & omnes sermones meos ausculta. Ecce a
perui os meum. Loquatur lingua mea in faucibus meis. Pensemus de qua
elatione haec descendant. Arrogantes enim recta quae sentiunt. rec
te ministrare non possunt. Ait ergo. Loquatur lingua mea in faucibus
meis. Ac si aperte dicat. Quae contra te dicentem prudenter sentio.
ecce silenter narro. Simpliciter corde meos sermones & sententiam labia
mea pura loquentur. simplicitatem arrogantes se habere asserunt. ut se
curius audiant. quia dupliciter sua emalitiam deprehendi formidant.

Spiritus dei fecit me et spiraculum omnipotentis uiuificauit me. Subditurus
uero premisit elata. et diciturus hoc quod recte saperet. ante in conuit
quantum tumeret. Bono autem ordine et factum se asseruit. et anima
tum. per spiritum factum & per spiraculum se narrat animatum. Facto quippe
adam. in spirauit inquit. In faciem eius spiraculum uitae.

Si potest respondere mihi. et aduersum faciem meam consistere. Ecedum narrat.
ordinem uere conditionis in factum subito superbiae elationis erupit.

Ecce et me sicut et te fecit deus. et de eodem luto ego quoque formatus sum. Verum
tamen miraculum meum non te terreat. et eloquium meum non sit tibi
graue. Omnes arrogantes cunctis quidem hominibus aequaliter conditos

meminerunt. sed p[ro] factum scien[ti]ae auctores suos aequales sibi esse dedignantur

Dixisti ergo in auribus meis. et uocem uerborum audiui. Atq[ue] eandem uocem subuungens ait. Mundus sum ego. et abq[ue] delicto immaculatus. et non est iniquitas in me. Quia querelas in me non reperit. ideo arbitratur me in mecum sibi. posuit in neruo pedes meos. et custodiuit omnes semitas meas. Hoc est ergo in quo non es iustificatus. Beatus iob dixerat quod absq[ue] culpa flagellatus erat. sed heli non credidit cessante culpa potuisse eum etiam p[ro] gratia flagellari. Ideo increpat eum dicens. hoc est ergo in quo non es iustificatus.

Respondebo tibi quod d[omi]n[us] maior sit homine. ut utiq[ue] flagellatus homo considerans quia illo maior est d[omi]n[us]. In omni quod patitur eius iudicio se postponat. cui se minorem esse non dubitat.

Ad uersus eum contendis quod non ad omnia responderit tibi. Semel loquitur d[omi]n[us] et secundo id ipsum non repetit. Ac si diceret. D[omi]n[us] in singulorum cordib[us] priuatis uocib[us] non respondit. sed tale eloquium construit. p[ro] quod auctorum questionib[us] satis facit. Si uesemel loquitur d[omi]n[us] quia pater unigenitum consubstantialem sibi filium genuit. Unde apte subdit. et secundo ipsum non repetit. quia uidelicet hoc ipsum uerbum. idem filium non nisi unigenitum genuit.

Per somnum in uisione nocturna. quando intruit sopor super homines. et dormiunt in lectulo. Et somnum nobis locutio diuinitatis innotescit. quia secreta non cognoscimus. si terrenis desideris uigilemus. Ideo aut[em] ait in uisione nocturna. Nocturna aut[em] uisio apparere. contemplationi mentis sub quibusdam imaginationib[us] solet. In diuturna aut[em] lucas. certius cernim[us]. In nocturna uero uisione cunctanter uidemus. Nox quippe est uita presens. In qua quam diuisum. quod in terra conspiciunt. sub incerta imaginatione caligamus. quando inquit intruit sopor super homines. quia sci uiri cum exteriori actione non deseruiunt. Intra mentis cubilia conquiescunt.

Ei dormiunt inquit in lectulo. Sed dormire in lectulo est. Intra mentis suae cubile
quiescere.

Tunc aperit aures suorum et erudiens eos instruit disciplina. Cum enim ab exterioribus actionibus sopiuntur. apta aures inter manus causas audiunt. Quidam subtiliter uel flagella publica. uel iudicia occulta considerant. semetipsos afficere flendo non cessant. Erudiens inquit eos instruit disciplina. Compunctionem non incongruae disciplinam uocat. Quattuor quippe sunt qualitates quibus iusti anima in compunctione afficitur. Cum autem alorum suorum reminiscitur considerans ubi fuit. Aut iudiciorum dei sententiam metuens et secum cogitat querens ubi erit. Aut cum bona supernae patriae contemplantur.

Quae quia necdum accipiuntur. lugens conspiciat ubi non est. Quidem homo proprium nisi peccatum fecit. et scriptum est. Initium omnis peccati superbia.

Ut auertat hominem ab his quae fecit. et liberet eum de superbia. Bene autem dicitur quia homo cum ab his quae fecit auertitur. de superbia liberatur. Contra conditor enim quippe superbire est. ei precepta peccando transcendere.

Eruens animam ei de corruptione. et uitam illius ut non transeat in gladium. De corruptione enim ad gladium transire est perfecta uitia ad toleranda supplicia peruenire.

Increpat quoque per dolorem in lectulo. & omnia ossa illius marcescere facit. Quia cum mea requie quam nobis ab hoc seculo preparamus. flagello temptationis afficimur. Qui fortassis de uirtutibus nostris inflari potuimus cognitae infirmitatis nostrae tedio extenuamur.

Abominabilis ei fit inuita sua panis. et ante illius cibum antedesejabilis. Ac fiduciat. afflicta mens sibi amaritudinem uertit considerat quicquid se ante blande libenterque sicutiabat.

Tabescet caro illius. et ossa quae tecta fuerant nudabuntur. Quia utique dum flagellis arguentibus carnalis dilectio extenuatur. Et quae dudum quasi sub carne latuerant uirtutum fortium pate fiunt. Nemo quippe quantum proficerat. nisi inter aduersa cognoscit.

¶ Aut cum mala uitae praesentis attendens merens considerat ubi est.

Adpropinquabit corruptioni anima ei & uita eius mortiferis. Omnis sciam
 ma corruptioni adpropinquat. quia ex suis se uiribus pditioni proximum non
 ignorat. ut hoc qd a perditione longe est non sibi sed dno tribuat. Adpropin
 quat uero mortiferis qui ex infirmitate carnis ^{se} proximum peccatis mortem
 ferentibus respicit **EXPLICIT LIBER. XXIII. INCIPIT XXIII**

Sifuerit pro eo angelus loquens unum de similibus. Heliu huic generali pestilentia
 totius generis humani generale subintulit remedium medicine dicens. Si
 fuerit pro eo angelus loquens unum de similibus ut ad iuriam & hominibus aequi
 tatem. Angelus iste utiq; magni consilii est qui pro nobis unum de similibus lo
 quitur. quia cum in cunctis operationibus suis Immensa nos uirtute transcen
 dat in uero nobis idem in forme ueritate non discrebat. Per hoc pro nobis patri
 loquitur. pro quod semetipsum nobis similem ostendit. Loqui quippe eius est
 ipsum se pro hominibus hominem demonstrare. Ut ad iuriam et hominibus ae
 quitatem quia nisi ille hominibus similis fieret. aequus homo antedim non aparet.

Miserebitur ei et dicet. Liberabo eum ut non descendat in corruptionem. Inueni
 in quo ei propitietur. Mediator dei & hominum homo xps est. In eo miserebitur
 homini. quo forma hominis suscepit. Quasi misericordie redempto homi
 ni dicat patri. Libera eum ut non descendat in corruptionem. Dicere autem eius
 est libera hominem. naturam hominis adsumendo liberam demonstrare.
 Inueni inquit in quo ei propitietur. Ac si aperte mediator dei & hominum
 dicat. quia nullus hominum fuit. qui coram eo intercessor iustus appareret.
 Pro hominibus memetipsum adpropitiandum hominibus hominem feci. In quo
 iusto homine ut hominibus propitiarer inueni

Consumpta est caro ei supplicis reuertat ad dies adulescentie suae. Ac si diceret.
 Mortalitatibus suae poena. in qua dum uetustatis suae senectute directus est.
 Reuertat ad dies adulescentie suae. idem prioris uitae integritate renouetur.
 ut non eo maneat quo lapsus est. sed ad hunc redemptus redeat. ad quod precipiendum dicitur fuit.

Deprecabitur deum et placabilis ei erit. Prius postulanti angulum et pro eam omnia dicit.

quia nisi anteipsedñs p̄ incarnationem suam interpellans patre uitā nr̄am
peteret. Namquam senestra insensibilitas. ad postulanda eū que aetnas excitaret

Et uidebit faciem eī in iubilo. Superius dictū ē. quō dñs immotescendo afficit. Nunc
uero dñs quomodo dum notescit exhilarat. Aliū enī quisq; compungitur. cū internu
Intuens malorum suorum pauore terrēt. Aliter autē compungitur. cum gau
dia superna conspiciens. spe quadam & securitate roborat̄. Illa compunctio
afficienter ac tristes. Haec uero laetas lacrimas mouet. In iubilo namq; dñs
quando ineffabile gaudium mente concipit. Quia uero per faciem quem libet
cognoscimus. non inmerito cognitionem dī. faciem eius uocamus.

Et reddet homini iustitiam suam. Iustitia nra dñs. Non quae ex nro nra est. sed diu
na largitate sit nostra.

Respiciet homines et dicet peccauit. Ac si dicat. Scōrum uirorum exempla conspici
atq; eorum comparatione pensans. In quū se esse deprehendit.

Et uere deliqui et tēram dignus non recepi. Unusquisq; cum talis est. et si delin
qui. dicit. uere non dicit. Quippe qui peccatorem se non ex cordis intimo
sed uerbo tenus asserit. Vir itaq; iustus qui culpam suam districte conside
rat etiam in flagello positus dicat. et tēram dignus non recepi.

Liberauit animam suam. ne pergeret in interitum. Nos ipsi nos liberare dica
mur. quia liberanti dño consentimus. s̄ quā cor demortuus uidere non posset.

Sed uiuens lucem uideret. Lucem scilicet. siue ipsum dñm siue lucē ueritatis
aec om̄a operatur. dñs tribus uicib; per singulos. has tres uices meroris &
laetiae. In unius cuiusq; electi animo istis alternari modis inuenimus. id est. con
uersione. temptatione. morte. De hoc temptato flagellatoq; homine dictū
superius fuerat. *s̄. panis*

Abominabilis ēi fit inuita sua. et ad propinquabit corruptioni anima eī.
et uita illius mortiferis. Inferius uero sub nexum est. deprecabitur dñm. et
placabilis ēi erit. et uidebit faciem eius in iubilo. & liberauit animam
suam ne pergeret in interitum. sed uiuens lucem uideret. Itaq; collectis

his sententiis et supra meror amaritudinis et infra subiuncta est laetitia se-
 curitatis Moxq post haec dicit Haec omnia operat dicitur tribus vicibus per singulos
 Ac si diceret quod semel de uno dixi hoc tribus vicibus per singulos agitur
 Videlicet conuersionis probationis et mortis Quia per tria haec uellabo
 re conuersionis ut temptatione pbat^{onif} et formidine solutionis atterit
 et duris primum stimulis moeroris afficit homo liberatur & magnis p
 modum securitatis gaudis refouetur

Vtreuocaret animas eorum a corruptione et illuminet luce uiuentium
 Lux quippe morientium e quam corporeis oculis cernimus Quia autem
 adhuc huic mundo uiuunt lucem morientium tenebrascunt In lumi-
 nantur aut luce uiuentium quid speculo temporali lumine ad splen-
 dorem interne claritatis currunt

At tace dum ego loquar Si autem habes quid loqua-
 ris responde mihi Loquere uolo enim te apparere iustum Quod si non
 habes audi me tace et docebo te sapientiam Immensa superbia est a se more
 sibi reuerentiam exigere et silentium imperare meliori Audite sapien-
 tes uerba mea Pronuntians quoq heli uetiam haec locutus est Quid per
 huius pronuntiationis uocabulum si inflatio elationis ostendit Unde sequit

Et audite sapientes uerba mea et eruditi auscultate me Auris enim uerba
 pbat et guttur escas gustu diiudicat Ac si diceretur Sicut nec auris es-
 cas nec guttur uerba cognoscit Ita nec stultus quisq sententiam sapientis in-
 telligit Sapientes ergo et eruditi audite quod dico quia ea que fuerint dicta cognoscite
 iudicium eligamus nobis et inter nos iudicemus quid sit melius hoc iudicium quia
 non ex humili corde quaesierat a sequentibus facile agnoscimus Nam sequitur

Quia dixisti iob iustus sum et dicitur subuertit iudicium meum Iudicando enim
 mendacium est et uiolenta sagitta mea absq peccata haec beatum iob
 quia minime dixerit requisita sacrae istoriae uerba testantur

Quis uir est ut est iob qui bibit quasi aquam subsannationem qui gradit cum

operantib; iniquitatem. et ambulat. Quis est uir ut est iob. id est nul-
lus ut sub iungat. quibibit etcetera. Sub summationem utaquam bibere
est dñm sine aliquo obstaculo cogitationis inridere.

Dixit enim. non placebit uir dō etiā si ucurrerit cum eo. Quod profec-
to quia minime dixerit. quisquis beati iob uerba legis sentit.

Ideo uiri concordanter audite me. Eos tamen modo qui quasi digne in-
tellegendo se esse qui ualeant querit. et sic qd sentiebat erūpit dicens.

Absit adō impietas. et ab omnipotente iniquitas. Opus em̄ hominis red-
det ei. et iuxta uias singulorum restituet eis. Verus ergo heliu diceret
si dixisset. quia in omnipotenti dō impietas atq; iniquitas non est. etiam
cum iuxta ^{uias} proprias hominib; reddere non uidetur. Nam & quod ano-

Vbis non intelligitur. ex occultis iudicii non in uis te lance profertur
ere enim dñs non condempnauit frustra. nec omps subuertit iudiciū.
Ad diabolū dñs dixit. Commouisti me aduersū eū. ut affligerem eū
frustra. Heliu autem dixit. quia non condempnabit dñs frustra. Sed
aliud est condempnare. aliud affligere. Affligit ergo iuxta heliu
frustra. sed frustra n̄ dampnat. Frustra enim adfligerat iob. cū non
delebat uitium. sed meritum augebat. Frustra aū condempnari n̄ potest
quia damnatio non ex parte aliquid potest. quae in tremo ponitur om-
ne quod hic quisq; iniqui commiserit. nec omps subuertit iudiciū. quia
& si minus recta uident esse quae patimur. recto tam̄ in occultis exani-
me decernuntur.

Quem constituit alium sup̄ terram. aut quem posuit super orbem qui fa-
bricatus est. ut uidelicet sub auctus nullum. Quia ergo presens est in
regimine. qui auctor existit in creatione. Curam nr̄i non preteriret. Si
dixerit ad eum. cor suum cū ma appetit. dirigit cū ad sup̄na subleuat

Sp̄m illius & flatum ad se trahet. Sp̄m iudicis & p̄ internis cogitationib;
flatum qui p̄ corpus trahit. paeter his actionib; ponit. Dñs ergo & sp̄m

hominis et flatu ad se trahere est ad conuersationem sui desiderii & interiora nra
& exteriora commutare

Deficiet omiscaro simul & homo in cinerem reuertet. Simul em omiscaro deficit
quando iam nullis suis motib seruit quia presidens sps cuncta ei fluxu
restringit cu humilitatis spu tangit. quid ee se aliud nisi cinerem recordat.

Si ergo habes intellectum audi qd dicit et auscultauocem eloqui mei. Ac si
aperte dicat Audi me si tamen dignus poteris esse qui audias.

Numquid qui non amat iudicium sanari potest. et quomodo tuum qui ius
tus est. In tantum contempnas. Bonam quidem sententia ptulit. sed beato iob
pferenda non fuit. qui iam amabat iudicium. quia causas suas cum chio pen
sare nouerat. Nec condempnauit eum qui iustus est. sed cur sine peccato p
cussus fuerat. in dolore positus requirebat.

Quid dicit regi apostata qui uocat iudices impios. Unusquisq enim supbus rec
tor toties ad culpam apostasie delabit. quoties p esse hominib delectat.
ex imitatione illius quid spectis angelorum societatis dixit. Similis
ero altissimo. Qui exemplo suae superbiae subditos ad impietatem dux
it. aut impius est. qui a tramite ueritatis exorbitat. et cui ipse in preceptis ru
it. ad abrupta sequentes inuitat. & trahit. Unde sequit. qui uocat duces impios

Quoniam accipit personam principum. nec cognouit tyrrannum cum disceptaret
contra pauperem. Potest aut p principem ut tyrrannum. quisq superbus
intellegi. pauperem uero humilis designari. Superbos ergo omnes uitam
ne humilium deprimentes. in iudicio nescire se phib & dicens nescio uos

Opus enim manuum ei sunt. uniuersi subito moriuntur. & in media noc
te turbantur populi & pertransibunt. Quam lib & sero de hac ui
ta tollantur iniqui. subito et repente tolluntur. quia finem suu cogitan
do puidere nesciunt. Medie autem nocte turbati pertransiunt. quia
in obscuritate suae negligentiae humiliati rapiuntur. De morien
tibus autem nequaquam transibunt dum moriuntur.

EXPLICIT LIBER XXIII. INCIPIT LIBER VICESIMUS QUINTUS.

Etaufert & uolentiam absq; manu. Subaudiſ diuina iudicia. absq; manu
ergo uolentis aufertur. quia & p̄ptor̄ em̄ ſuū non imitatur. & tamen
ducat. **O**culi enim eius ſup̄ uias hominum. & om̄s ḡreſſus eor̄ conſi
derat. Ac ſi diceret. quia ea que diu patienter c̄ſpicit quandoq; multan̄
deſerit. Subito em̄ tollit. quia diu tolerat. Ḡreſſus enim hominū
uocat. uel ſingulas operationes quib; imitimur. uel alternantes mo
tus int̄me cogitationis. quib; quaſi paſſib; uel longe ad d̄no recedimus
uel pie ad d̄m̄ propinquam̄

Non ſunt tenebræ et non eſt umbra mortis. ut abſcondant̄. ibi qui operant̄
iniquitatem. Ac ſi diceret. idcirco eius iudicio nullus abſcondit̄. quia
nullatenus poteſt aut non uidere qd̄ facimus aut obliuisci quod iubet.

Neque enim ultra in hominis poteſtate eſt. ut ueniat ad d̄m̄ in iudicium.
hic non illud iudicium designat̄ quod per æternam retributionem pu
nit. ſed quod mente conceptum per conuerſionē diluit. quo coram d̄no
iudicat̄. qui corde d̄m̄ conſpicit. et actus ſuos ſub eī p̄ſentia. ſollicita
inquiſitione decernit.

Conteret multos et innumerabiles. et ſtare fatiat alios pro eis. Sæpe hoc
contingit. ut ei qui uidentur ſtare humano iudicio. iā in conſpectu æt̄
ni iudicis iaceant. et qui adhuc coram hominib; iacent in conſpectu d̄i ſtant.
Quis em̄ hominum æſtimare potuiſſet iudicā uiuendi ſortem. p̄m̄
niſterium a poſtolo tatus amittere. Et quis econtra latronem crederet. cau
ſam uitæ in ipſo mortis articulo inuenire. qd̄ aū dicit conteret multos
& innumerabiles. t̄ multitudinem expreſſit r̄p̄borū. qua humane ratio
nis numerum tranſit t̄ certe indicare uoluit qd̄ omnes qui pereunt. in
tra electorum numerū non habentur.

Nouit em̄ opera eorū. et idcirco inducit noctē & conterent̄. Qui præceden
tia mala faciunt ut ad peccandū iterū. tenebris ſubſequentib; inuoluant̄.
ut eo iā lum̄ iuſtiæ uidere n̄ poſſent. quo illud et quando poterant uidere noluerunt.

Quasi impios percussit eos in loco uidentium. Ibi quippe stabant ut uiderent. unde
 bant. ibi tenebras dilexerunt. ubi lumen ueritatis aspiciunt. & quamuis apertos
 oculos habuerint infideles tenuerunt tamen eos clausos in opere.

Qui quasi industria recesserunt ab eo. Tribus modis peccatum admittit. Nam aut
 ignorantia. aut infirmitate. aut studio perpetratur. et grauius quidem infir-
 mitate quam ignorantia. sed multo grauius studio quam infirmitate peccat.

Et omnes uias eius intellegere noluerunt. Non enim aut infirmitate non intellegunt.
 sed intellegere noluerunt. quia sepe que facere dispiciunt etiam scire contempnunt.

Vt peruenire facerent ad eum clamorem egerunt. et audiret uocem pauperum. Cum enim isti
 superbiunt. clamant hi ad dominum. siue superbis cadentibus. In eorum loco pauperes. id
 est spiritu humiles subrogantur. Et quia hoc eorum casus factum est. ipsi fecisse re-
 ferunt. Siue dum iudei contra dominum superbiunt. ad dominum uocem gentium perueniunt.

Ipsi enim concedente pacem. quis est qui contempnet. ex quo absconderit
 uultum suum. quis est qui contemplet eum. Nemo ergo discutiat. Cur stante iuda-
 eo populo ductu infidelitate gentilitas iacuit. et eum ad fidem gentilitate sur-
 gente iudaicum populum infidelitatis culpa prostrauit. Nemo discutiat. cur
 alius trahatur ex dono. alius repellatur ex merito.

Et super gentes & super omnes homines. Ac si apte admonemur intendere. quia
 hoc iudicium quod super unam gentem describitur. etiam super omnes homines inuisibili
 examinatione celebratur. ut alius repellatur. alius eligatur occulte. sed nullus iniuste.

Qui regnare facit hominem hypocritam. propter peccata populi. Verum namque
 regem super se regnare noluit. et idcirco exigentibus meritis. hypocritam accipit.
 ipsum omnium hypocritarum caput. et in capite antichristum designari. qui propter
 peccata populi. regnare permittitur. **INCIPIT LIBER XXVI.**

Quia ego locutus sum ad dominum. te quoque non prohibeo. Sierraui tu doceme.
 Si iniquitatem locutus sum. ultra non addam. Arrogans heliu postquam
 de errore doceri se petiuit. postquam iniquitatem non se ultra locuturum
 promisit. subito ab humilitatis specie. ad uerbum tumide causationis exiit. dicitur.

Num quid atēdīs expetit eam quia displicuit tibi. Ac si diceret. Ego coram dō ratio
nes positurus sum. Cur modo iniquitas mea atē reprehendatur. quae con
stat quod iudicio atē non requiratur.

Tu enim coepisti loqui et non ego. Eose innocentem credidit quonon pulsatus
erupit. Nimirum nesciens quia innocentia non tēporā sed ratione defendit.

Quod ^{quid} melius nosti loquere. Dum autē non ait quia melius nosti. sed quid me
lius nosti loquere. nimis supbis est hoc ipsum de melioris scientia dubitasse.

Viri intelligentes loquentē mihi & uir sapiens audiet me. Job autē stulte
locutus est. et uerba illius non sonant disciplinam. Ac si diceret. Huic loqui
iniuste concedit. qui etiam audire uerba sapientium non meretur. Et uer
inquit eī non sonant disciplinam. Sine disciplina beatus iob locutum cre
didit. quō iniustum se in suis operibz fuisse memorauit.

Pater mi p̄betur iob usq; ad finem. Ecce hoc arrogantiā & timore conceperat.
in uerbis etiā maledictionis exultat.

Non definas ab homine iniquitatis. Hominem iniquitatis uocat quem dī
iustum p̄ omnibus superna attestazione denuntiat.

Qui addidit super peccata sua blasphemā. Accusat eum q̄ peccatis fla
gella meruisse. et post flagella peccasse. Longe uero aliter dñs iudicat
qui & frustra flagellatum insinuat. et bona duplicia p̄ flagella retribuit.

Internos inter im constringat. et nunc ad iudicium p̄ uocet sermonibz suis
dñm. Ac si diceret. ex m̄a assertione cognoscat qd̄ nequaquā diuinae ex
aestimationis sufficiat. Haec igit̄ h̄c̄u. rursus locutus est.

Num quid aequa uidebit̄ tibi cogitatio ut diceret. Iustior dō sū. Quia be
atus iob iustior rem sedō non dixerit. omis quae extant historiae huius legit agnoscat.

Dixisti enim non tibi placet quod rectum est. uel quid tibi prodero si ego
peccauero. Nihil horum dixisse beatum iob. monstrat.

Jtaq; ego respondebo sermonibz tuis. & amicus tuus tecum. Superius dictis quasi
beati iob culpabilia ūba narrauit. Ex quibz sibi materiā loquendi fallacitē sumpsit.

Suspice celum. et intueri. & contemplare aethera quod altior testis. Si peccaueris quid ei nocebit. et si multiplicatae fuerint iniquitates tuae. quid facies contra eum. Porro si iuste egeris. quid donabis ei. aut quid de manu tua accipiet. haec heliudicens nimirum colligit ut considerare debeat quanto minus deo actione sua ut prosit aut noceat. quia altitudini caeli atque aetheris prodesse uel nocere non possit.

Homini qui simili liti tui est nocebit impietas tua. & filium hominis adiuuabit iustitia tua. humana impietas in nocentem quem pervertendo inquinat. & rursus eum adiuuat nostra iustitia. quem a prauis actionibus mutat. Supernae igitur potestates eo ledi uel iuuari nequeunt. qui terrenis desideriis implicantur.

Propter multitudinem calumniatorum clamabunt. et heuulabunt propter uim brachii tyrannorum. Calumniatores dicere possumus omnes iniquos. non solum qui exteriora bona rapiunt. sed etiam qui uita reprobe exemplo. Inter namque dissipare contendunt. Quia uero ea que uerbis suadere non ualent. extorquere uolenter student. ap. te subiungitur. Et heuulabunt propter uim brachii tyrannorum.

Et non dixit. ubi est deus qui fecit me. De plurali uero ad singularem numerum transit. Quisquis ergo aduersitatum tribulatione frangitur a quo factum est minime contemnat. Nam qui quod non erat fecit. factum sine gubernatione non deserit.

Quid dedit carmina in nocte. carmen in nocte est. Laetitia in tribulatione.

Quid docet nos super uimenta terrae. & super uolucres caeli erudit nos. Iumenta terrae sunt qui usu uitae carnalis appetunt. Volucres autem caeli sunt. qui superbiae curiositatis studio sublimia perscrutant. Nos igitur deus super uimenta terrae. et uolucres caeli docet. quia dum hoc quod sumus agnosimus. nec carnis nos infirmitas deicit. nec superbia spiritus eleuat.

Ibi clamabunt. & non exaudiet propter superbiam malorum. Ac si diceret. Reatus opprimentium audire uoces prohibet oppressorum. nec eripiuntur.

uisibiliter iusti qui saluari inuisibiliter non merentur Iniqui

Neq̄ frustra audiet d̄s. et omnipotens singulorum causas intuet̄. Notandum quod duo sunt dicta. quia et clamantem frustra non audit. & tamen quod patitur respicit. et exaudire uoces dissimulat. et quod unusquisq̄ tolerat non ignorat.

Etiam cum dixeris non considerat iudicare coram illo. et expecta eū. Ac si diceret. cum de te d̄s considerare non creditur. quia tarde miseret̄. In time cogitationis ingredi. atq̄ illic coram eī oculis cause tuae iudicium suscipe. et quae ipse uiuendo contulisti. uel quae misericorditer ab eo suscepisti. discerne. et tunc ad spei fiduciam redis. dum bonae tamen benignitatis erubescis.

Nunc enim non infert̄ furorem suum. nec ulciscitur ualde scelus. Dui quippe tolerat d̄s quia in perpetuum dampnat. Et furorem nunc infert̄ et dissimulat. quia effundendum sine fine in perpetuum seruat. Ergo iob frustra appetit os suum. et absq̄ scientia uerba multiplicat. Ut ait heliu multa respondeat. sc̄m iob uerba multiplicasse confirmat. **AD DIDIT EUOQ̄ HELIU ET LOCUT̄ E**

Sustine paululum et iudicabo tibi. Adhuc enim habeo quod p̄ d̄o loquar. Semper arrogantes dum spectat̄ tenus d̄m p̄ fer̄. auditum sibi ex eī reuerentia exigunt.

Repetam scientiam meam ab initio. et operatorem meū p̄ babo iustum. Dum quasi p̄ d̄i iustitia loquitur. apud homines quicquid arroganter effluit excusit̄.

Vere enim absq̄ mendatio sermones mei. Si arrogantes uoces non inueniunt. hominum quas inhiante expectant. ipsi scientiam suam laudant. Unde seq̄r.

Et p̄fecta scientia probabitur tibi. Iumentum corde heliu de hoc quod de se metipso sublimiter aestimauit tacere non potuit.

D̄s potentes homines non abiicit. et cum ipse sit potens. D̄m quippe imitari desiderat. qui fastigium potentiae alienis intentus utilitatib̄. & non suis laudib̄ elatus administrat. Qui prelati ceteris p̄desse appetit non pre eē. In moris namq̄ elatio. non ordo potestatis in crimine ē.

Sed non saluat impios. et iudicium pauperib̄ tribuit. Idest elatos destruit. humiles uero p̄ iudicium liberos reddit. Vel certe iudicium pauperib̄

tribuit. quia hi qui nunc nequiter opprimuntur. Ipsi tunc super oppres-
 sores suos iudices erunt. **N**on aufert a iusto oculos suos. & reges in solio collo-
 cat in ppetuū & illi erigunt. Abstulisset enim a iustis oculos suos credit. quia iustorum crudelitatem, hic sine
 uindicta lacerantur. sed stimulos suos tunc magis respicit. cum iniuste eos
 nequicia persequentis affligit. Bene autē scī uiri scripture testimonio reges
 uocantur. quia temptationum suarū motibus non consentiendo succū-
 bere. sed regendo preesse noluerunt. De quibus sequitur & reges in solio
 collocat in ppetuū. Seme ipsos enim ad temp^{regendo} fatigatis sed in regni erectionis in tēne solio
 in ppetuū collocant. Et illic quidē erigunt. Quia enī hic humiliati. s. illic utiq. eriguntur.

Et si fuerint in catenis. & uinciantur funibus. paupertatis indicabit eis opera
 ipsorum & scelera eorū quia uolenti fuerint. reuelabit quoq. aurem
 eorum ut corripiat. et loquentis ueruerantur ab iniquitate sua. Aure
 reuelare. intellectum cognitionis aperire. Reuelata uō aure unusquisq.
 corripitur. quando inq. in seculis a eterno rum bonorum desiderium percipit.

Si audierint et obseruauerint. conplacabunt dies suos in bono & annos suos
 in gloria. Per bonum recta actio. p gloriam uero superna & tributio designat.
 Dies autē suos in bono complent & annos suos in glā. quia & cursū presentis
 temporis in recto opere & consummationem suā p̄ficiunt felice retributione.

Suero non audierint transibunt per gladium & consumeruntur stultitia. quia &
 uindicta eos in tribulatione percussit. & finis in fatuitate concludit. fati itas
 quippe stultitia ē. qđ illos sic iniquitas diligit ut culpa eos nec poena compestat.

Simulatores & callidi prouocāt iram dī. Cum simulatores diceret. & apte
 subiungit & callidi. quia nisi ingenio calliant qđ uideri appetunt. congrue simi-
 lare non possunt. Non autem dixit. merentur. sed prouocant iram dī.
 Iram quippe dī mereri est etiam nesciendo peccare. Prouocare ue-
 ro est mandatis illius sciendo contraire. 7

Neque clamabunt cum uincti fuerint. Spe enim uacua tales se ante
 supernum iudicem uenire confidunt. quales hominibus se innotuisse

.cognoscunt & ideo dum testimonium falsae laudis aspiciunt. remediū
.uere confessionis amittunt.

Morietur subita tempestate anima eorum. Tempestate subita eorū
anima moritur. quae humanae laudis pessima tranquillitate laetatur;

Et uita eorum inter effeminatos. Si enim uiriliter uiuerent. laus tran-
sitoria. nulla eos corruptione uitaret.

Eripiet pauperem de angustia sua. Eripitur enim unus quisque humilis
de angustia sua. cū de hac peregrinationis suae afflictione liberatur.

Et reuelabit in tribulatione aurem eī. Aurē in tribulatione reue-
lare est auditum cordis uerberum plagis aperire.

Igitur saluabit te de angustia latissime. Ergo helui pro culpa flagella-
tūm credidit sc̄m iob. et idcirco eum in angustia cecidisse iudicauit.

Et ideo latius exsequitur. in quanta ille profunditate tenebat̄ dicens
non habentis profunditatem subter se. Igitur os angustum nullum
subter se habere dicitur fundamentum. quia peccatoris inquinatio.
subsistendi uis non habet proprium. Quem enim rapit iniquitas infer-
nus absorbet. Infernus uero recte fundamentum quasi fundum non
habere creditur. quia quisquis ab illo rapit̄. Inmensa baratro deuorat̄.

Requies autem mens tuae erit plena pinguedine. Requies mensae est re-
fectio satietatis internae. quae pinguedine plena est. & in te uoluntatis dilec-
tione p̄paratur. **C**ausa tua quasi impii iudicata est. causam iudiciūque
recipies. Bonorum causa iustitia est. Quorum causa quasi impii iudicatur
quia eorum hic iustitia paterno flagello fatigat̄. Sed causā iudiciumque
recipient. quia ex ea iustitia quomodo uiuunt̄. tūc ubi iudicari potes-
tatis entescunt.

Non te ergo superet ira ut aliquem opprimas. Iob
sc̄ae ecclesiae. helui. arrogantium tipus est. arrogantes aut̄ irae motū
deputant. quicquid a sc̄a ecclesia geritur censura discipline.

Nemulatio loco eorum inclinet te. Ac si eidem ecclesiae arroganti

um uoce dicatur. Quia ubiq; fidei reuerentia coleris. Cauene eius de reueren-
 tie fastib; extollaris. Cauene si unuer sitas ueneratione extollaris. ab inter-
 na intentione cur ueris. In plerisq; codicibus donorum. In paucis uero locorū
 inuenimus. Sed quia expositione non indiget sic dicatur donorum hoc
 magis exposuimus quod cum difficultate uideatur aperiri.

Depone magnitudinem tuam absq; tribulatione. & robustos fortitu-
 dine. Ac si a pertis exprobrationib; arrogantes ex te dicant. Nequaquā
 te magnitudinem habere confidas. quia sub ductis priorib; patrib;
 iam non habes de quorum uita glorieris. Depone robustos fortitudine

Ac si a perte dicat. Illi tibi ueraciter robusti inheserant. qui in te hoc qd do-
 cendo locuti sunt uiuendo tenuerunt. Nunc uero qui tibi president
 uisione robusti sunt nō fortitudine. quia honorabiles quidem se ostentare

non desinunt. **N**on protrahas noctem ut ascendant populi peris. Noc-
 tem utiq; protrahere est ut robustis populis ascendant. siue per negle-
 gentiā agitur. ut doctōrū et fortium loca indocti ac debiles sortiantur

Cauene ne declines ad iniquitatem. hanc em̄ coepisti sequi p̄ misericordiam. hoc
 profecto scāe ecclesiae arrogantes misericordiam uocant quod de spectam-
 dō eius multitudinem suspicantur

Ecce d̄s excelsus in fortitudine sua. et nullus ei similis in legislatoribus.
 imā iam heliu moralitatis deserit. et ad p̄phetiae summa conscendit.

Ne mirandum quia uir arrogans impleri prophetiae spū putauit. Cū
 suū etiam in numero prophetarū fuit. Sed hoc de saule cur dicimus.
 cum a sine in ratione animal rationis uerba edidit. ne tamen
 ad p̄mutationem naturae rationalis accessit. Ita sepe qui libet in-
 dignus scā uerba p̄phetiae sp̄m accipit. sed tamen ad promerendū
 sc̄itatis gloriā non pertingit. Unde nūc heliu redemptoris nostri
 aduentum humilemⁿ humilis conspiciit dicens. Ecce d̄s excelsus. Ac si
 dicat. Qui humilis uidebit̄ in infirmitate. excelsus manet in forti-

tudine Paulo attestante quia. Quia et sic crucifixus est ex infirmitate.
inuit ex virtute dei. De quo recte subditur Nullus est similis ei et reus Legis Lato
res sanctos dicere possumus. quos ex lege ammonuit se populum suum. Sed
huic mediatori in legislatoribus similis nullus est. quia isti gratiam uoca
ti ex peccatis ad innocentiam redeunt. Redemptor autem in homo sine
peccato est filius sine adoptione ne expectauit unquam quaerere largiri.
Unde & bene subditur

Quis poterit scrutari uiam eius aut quis dicere operatus est iniquitate. Ac si di
cat Cuius per scrutari actione potest. quo peccato reprehendi potest. Nemo
enim bene iudicat qui ignorat. Unde & subditur

Memento quia ignoras opus eius de quo ceciderunt uiri. In scriptura facta uiri
aliquando angeli. aliquando autem perfecte uitae homines memorantur
Ait autem propheta daniel. Ecce uir gabriel. In pro uerbis autem sapien
tia loquitur. O uiri ad uos clamato. De domino igitur uir canunt cum eis nobis
potentiam uel super in spiritu. uel perfecti quique uiri doctores in motes cuncti.
Sed tamen opus eius ignorat. Quia mirum iudicia illius ipsi etiam qui hoc pre
dicant. in peccato uenerantur. Scunt ergo quem predicant. & tamen
eius opera ignorant. quia cognoscunt per gratiam eum a quo facti sunt. Sed eius iudicia
comprehendere nequeunt. psalmista attestante. quia posuit tenebras lat
bulum suum. Et rursum. iudicia tua abstrusissima multa. Dicat ergo. memento quod ig
noras et cetera. Omnes homines uident eum. Unus quisque intuetur paulum. Quia eum cuius
iudicia minime comprehendimus esse per rationem uidemus. Quia etiam adhuc paulum
cernimus quia ab eius fortitudine infirmitatis nostrae separamur. **E**cce deus uincens
scientiam nostram. Quid est quod deo loquens ecce dicit nisi quia eccedimus decare quam
presenti monstra. in & quia deus ubique est presentis cum de illo ecce dicit. etiam non ui
dentibus ad eum memorat. Bene autem eum uincens scientiam narrat. quia & si
ex ratione conspiciatur magnitudo tamen illius nulla nostris sensus subtilitate penetrat
Numerus annorum eius in aestimabilis dicere. Ut cumque aeternitate uoluit & ip

sam aeternitatis longitudinem amos uocauit. Ut dum ea quae apud se sunt
 plexa multiplicat. et aeternitatis longitudinem semetipsum non posse infirmitas
 humana cognoscat. Per hoc uero quod amorum illius numerus dicitur diuturnum esse
 esse ostendit. Per hoc uero quod inestimabilis memoratur. hoc ipsum esse infini-
 tum. et incomprehensibile memoratur. restat iam ut etiam quaedam audiam

Quia uisus stellae pluuiae. & effundit imbres ad instar gurgitum. Duo in hac
 uita sunt genera iustorum. Unum uidelicet bene uiuentium. sed nulla docentium.
 Aliud uero recte uiuentium. et eadem recte docentium. Sicut etiam caeli facie aliae
 stellae procedunt quas nulla pluuie subsequuntur. Aliae procedunt quae aere
 terram magnis imbribus infundunt. Igitur quoties in secula ecclesiae recte
 quidem uiuunt. sed tamen predicare eandem rectitudinem nesciunt.
 stellae quidem sunt. sed in siccitate aeris natae. qui per exemplum bene
 bene uiuendi diluere ceteris possunt. sed per predicationis uerbum plue-
 re nequeunt. cum uero in ea quidam & recte uiuunt. et alii se eandem rectitudi-
 nem uerbis predicationis influunt. quasi ad perferendas pluuias in caelum
 stellae producantur. qui sic uitae meritis luceant. ut & iam sermone predica-
 tionis pluant. Stellas ergo pluuie dominus abstraxit. atque ad instar gurgitum in-
 bres fudit. quia cum de uideat predicatorum apostolorum abstulit. doctrinam uero
 gratiae mundum rigauit. Potest etiam non inuenienter intelligi. quia cum so-
 lutis corporibus ad secretos superiorum sinus apostolorum animas retulit. quasi
 a caeli facie stellae pluuiae abscondit. sed ablatis stellis pluuiae in more
 gurgitum imbres dedit. Quae etiam reductis ad superiora apostolorum perpositorum sequen-
 tum linguas fluentia diuinae scientiae diu abscondita largitione effusione pa-
 te fecit. Nam quaecumque illi sub breuitate locuti sunt hoc exponendo isti
 multipliciter auferunt. Unde apte subiungitur

Quid enim ubi pluuunt. hi quippe gurgites de nubibus pluuunt. quia si ex se
 apostolis uis intelligentiae non inciperet. Nequaquam pro doctorum lar-
 gior maneret. In scriptura enim sacra aliquando pro nubibus mobiles quique homines.

aliquando prophetae aliquando aut apostoli designant. Demobilitate enim humane mentis salo mon ait. Per nubes prophetas designari psalmista testatur dicens. Tenebrosa aqua in nubibus aeris. Hoc est occulta scientia in prophetis. Esaias aut apostolos nubes nominat. Mandabo nubibus ne pluant super eam imbrem. Quia ergo in cunctis quae spiritaliter appetimus exemplis precedentibus informamus. Benedicimus nubibus dicitur

Quia preterunt cuncta de super. More enim nubium extensa super nos patrum uirtate regimur. ut ad fructum fecundis germinis infundamur et quasi intuentes caelum prius nubes aspiciamus. quia ante bonorum facta ammirando cernimus et illa quae sunt caelestia experiendo penetramus.

Siquis uoluerit extendere nubes quasi tentorium suum. et fulgorae lumine suo de super. cardines quoque maris operiet. Extendit nubes dominus dum ministris suis uiam praedicationis aperiens eos in mundi latitudine circumquaque diffudit. Bene autem dicitur quasi tentorium suum. Tentorium quippe in itinere ponitur solet. Et cum predicatorum sancti in mundo mittuntur. iterum faciunt. Unde in psalmo dicitur. Et facte ei quasi ascendit super occasum. Et quippe eos agit. dum humanis cordibus eorum se eloquio infundit. Atque in hoc itinere tentorium dicitur. haec eadem corda sanctorum. quibus quasi in uia quiescendo regitur. dum per haec ad mentes hominum ueniens agit quae disposuit. Et non uidetur. Unde recte subiungitur. Et fulgorare lumine suo de super. Quidem fulgora sentire. nisi miracula debemus. Unde per psalmistam dicitur. Fulgora multiplicauit et conturbauit eos. Per haec ergo nubes lumine suo de super fulgorat. quod per predicatorum sancti in sensibilitatis nostrae tenebras etiam miraculis inlustrat. Cumque nubes istae uerbis pluant. Cumque miraculis uim coruscae lucis aperiant et extremos mundi terminos in diuino amore conuertunt. Unde recte quoque subditur. Cardines quoque maris operiet. qui emicantibus praedicatorum miraculis ad fidem etiam terminos mundi perduxit.

Per haec enim iudicat populos et clat escas multis mortalibus. Per hoc mirum

12

97
uerba predicatorum idest guttas nubium. Per haec fulgora miraculo-
rum ds populos iudicat. Quia eorum corda terrata ad poeniten-
tiam uocat. Unde hinc quoq. postquam per cardines maris ad
gregate ecclesie latitudo signata est. apte subiungitur.

In manib. abscondit lucem. Immanes quippe sunt. qui se electis cogi-
tationibus extollunt. Quos contra per isaiam dicitur. V. e qui sepi-
entes estis in oculis ur̄is. Sed his in manibus lux absconditur. quia nimi-
rum superbientibus ueritatis cognitio denegatur. Unde per semet
ipsam ueritas dicit. Confiteor tibi pater dne. caeli ac terre qui
abscondisti haec a sapientibus et prudentibus. Sapientes et pruden-
tes superbientes uocans. Sed tamen aliquando hos immanes super-
na gratia respicit. Atq. ipsis rerum habundantium occupatio-
nibus affligit. eorumq. prosperitatib. aduersos quidem. sed
utiles tribulationes interserit. ut contristati ad cor redeant. Unde
hic quoq. nusquam subtracta lux dicitur. apte subiungitur.

Et precepit ei. ut rursus adueniat. Quia ueritatis lumen quod ela-
tis occupatis mentibus absconditur. afflictis humiliatisq. releuatur.

Ad nuntiat de amico suo. eo quod possessio eius sit. et eadem possit
ascendere. De hac igitur luce aeternae patriae amico suo ds adnunti-
at. quod possessio eius sit. ut nequaquam se infirmitatis suae fragili-
tate desperet. Sed tanto certius sciat quia illius lucis claritatem
possideat. quanto nunc uitiorum pulsantium tenebras calcat.

Bene autem in promissione subiungitur. et eadem possit ascendere.
Sed ualde mira sunt ista. Ualde terribilia quod homo in terra
editus. atq. ad coelesti patriae exigentibus meritis longe dānatur.

Non solum ad statum conditionis reducitur. sed etiam gloriosius
exaltatur. Ut qui paradysum perdat. caelum recipiat. et nō solū
hunc debitis uisitatibus non teneat. sed huic dona post culpam

cumulatius excreſcant. Ut ille contemptor di ille imitator
diaboli. ſi ad fructum penitentiæ redeat uſq. ad celſitudinē
contēplandā intime lucis. aſcendat. Cuius itaq. cor non in hu
ius pietatis ammiratione exultat. Cuius corpor non in ſubleuatio
ne tantæ conſiderationis expaueſcat. Unde et apte ſubditur.

Super hoc expauit cor meum et motū eſt de loco ſuo. Quia dū pauor
mentem percutit hanc ſemetipſā alienā reddat. Et quia noue
ſpei ſpū meae afflata eſt ſemetipſā qualis in uetuiſta cogitatio
ne fuerat relinquit. Bene autē dicitur. et motum eſt de loco
ſuo. Locus quippe humani cordis ē. dilectio uitae præſentis

Sed cum diuina aſpiratione tangitur. locus nr̄i cordis fit amor
aeternitatis. Conſideratione igitur interne patriæ de loco
ſuo animus mouetur. Quia derelictis in ſimis in ſuper nis cog
itationib. ponitur. Sed poſt quā quæ eſſent ætina cognouit.

Ipſa ammiratione ſigiorum ſeſe ab in ſimis ſuſcitatus eleuauit.
ut de ſpectis tranſeuntib. ſola quæ per manent requirat. Bene
autē dicitur. ſuper hoc expauit cor meum. quia pigrum cor et ter
renis dudum cogitationib. electum. Cum repente per exceſſū
ſe ad ſūmā ſuſpēdit. cogitationis intime locum mutabit.

Audiet auditiōne in terrore uocis eius et ſonum de ore illius proceden
tem. Moſ ſacri eloquiē. ut cum audiri aliquid per auditum
inſinuat. audire eundem auditum dicat. ſicut abbatue ait. Dñe
audiui auditum tuum et timui. Notandum uero eſt quod uox dñi
non in gaudio ſed in terrore audiri perhibetur. Quia non ſū pecca
tor quiſ quā dum ſola quæ terrena ſunt cogitat. dum cor op
preſſū in ſimis cogitationibus geſtatur. ſi repente diuine gratiæ
aſpiratione tangitur. Hoc ante omnia intellegit quod cuncta
quæ agit diſtricta æterni iudicis anim aduerſione puniantur.

Auditus igitur uocis dñi prius inter^{ro}re fit ut post uestatur Indulce
dinem quia nos ante districti iudicii timore castigat. Utiam casti
gatos superna dulcedinis consolatione re
bum cor prius terrore concutitur
solidatur. Recte nunc dicitur.

interrore uocis eius. Ubi bene
re illius procedentem. Sonus de
desuperna intruens aspiratione.
dñs aspirando replet procul dubio
tis terret. Potest autem per
designari. Ac si oris nomine paten
sicut nos quoque prouerbis lingua dicere solemus. Personum
uero oris potest eiusdem domini sc̄i sp̄s designari. Sicut scrip
tum est. Factus ē repente de coelo sonus tāquā aduentus
sp̄s uehementis. Sonus igitur de ore dñi procedit cum con substanti
ualis ei sp̄s ad nos per filium ueniens. surditatē nr̄e procedit insensibili
tatis rumpit. sicut de eodē sono in circū scripto atq. incorporeo.
os dñi loquitur dicens. De meo accipiet et adnuntiabit uobis.

Potest ergo et per terrorem uocis. uis formidinis. et per sonum
oris dulcedo consolationis intellegi. quia quos sp̄s sc̄i replet.
prius eos de terrena actione terrificat. et post modum spe
caelestium consolatur. ut cito post confidendo de premissis gau
det quanto prius sola supplicia conspiciendo metuebant. Sed
nonnulli carnales qui dñm res humanas curare non estimant. et eas
ferri fortuitis motibus putant. contra quos recte subditur

Subter om̄s celos ipse considerat. Et lumen illius super terminos
terre. Ac si aperte diceretur. Qui summa regit. etiam extrema
non deserit. Qui enim ubiq. præsens. et ubiq. aequalis est

ficiat. Quia ergo super
ut concussum in amore
Audi et auditionem
subditur. Et sonum deo
di ore est uis timoris
quia cum nos de uenturis
de male gestis praeteri
hos dñi unigenitus filius
ter diceretur uerbum.

etiam indissimilibus sibi met dissimilis non est. si autem caelos
scos praedicatorum accipimus. Propheta testante qui ait.
Caeli narrant gloria uentus sei sps designa
caelos ipse considerat. di. Post qua personum oris ad
ur. recte subiungitur. Subter omis
Et lumen illius super terminos terre.
Quia post sublimem uitam precedentium. etiam peccatorum
mores actusq. gratiae suae illustratione comprehendit. qui
etsi uirtutum signa nunc per uitam fidelium crebro
non exerceat. Absidem tamen fidelibus per uirtutum
operum numquam rece dit. Potest etiam intellegi lum
illius super terminos terre. Quod praedicatio supernae
gratiae dum gentes ad fidem colligit intra semetipsam mundi
limites claudit. Uel certe termini terre sunt. fines hominum
peccatorum. Et sepe contingit ut pleriq. dm deserant. et uitae
suae tempora in desideris carnalib. expendant. Sed tamen superna
gratia respectu. in extremis suis ad dm redeunt. quae sunt iudicia
eterna cognoscunt. Et quo mens magis ualere ia quod iustum est
cernere. eo ardentius appetit iniustum se gemitib. punire. Unde
apte subiungitur. **P**ost eum rugiet sonitus. Quem enim
dnf inlustrando repleuerit eius uitam. pculdubio in lamentu uitae
atq. inluminatae menti. quo magis aeterna supplicia insinuat.
eo hanc durius detrans acta nequitia gemitib. fatigat. Bene
ergo dicitur post eum rugiet sonitus. quia cum mentem ds ingre
ditur constat pculdubio quod mox poenitentiae gemitus sequat.
Vt enia salubriter flere libeat. quae prius de iniquitatib. flenda
iocunditate gaudebat. sed iste uisitacionis occultae quib. modis
se nobis insinuet terror ignoratur. Neq. ipsius mentis acie
comprehenditur. cuius ad melius intentio commutatur.

Vnde apte subiungitur. **E**t non inuestigabitur cum audita fuerit uox eius. Uox dñi auditur cum gratie eius aspiratio mente concipitur. sed istam uocē super uenientis sp̄s quæ se in aure cordis insinuat. nec ipsa mens quæ per hanc inlustrata fuerit inuestigat. **P**ensare ergo non ualet inuisibilis uirtus quibus sibi mentibus inflat. quib. ad se modis ueniat quib. ue recedat. Unde bene per iob anñe dicitur. Sp̄s ubi uult spirat. Sed hi occulte aspirationis modi quia conprehendi n̄a cogitatione nequeunt. Nimirū diuine uocis uestigia nesciuntur. Bene ergo dicitur. et non inuestigabitur cum audita fuerit uox eius. Unde et apte subiungitur.

Tonauit d̄s uoce sua. Mirabiliter tonat quia occulta. vi corda n̄a inconprehensibiliter penetrat. quæ dum latentib. motib. p̄mit in timore et format in timore. Quanto ardore sequendus sit aliquo modo silenter clamat. Uoce sua d̄s foris etiā per aptos intonat. sed corda audientium per se ipsum interius inlustrat. Paulo antea tante quia. Ego plantaui apollo rigaui. d̄s autem incrementū dedit. Quia uis ergo n̄is mentib. superne uocis auditum non ipsi prebeant. nisi tamen sunt ut uerbis nobis exterioribus condescendebant. Unde apte subiungitur.

Qui precipit n̄ui ut descēdat in terra. et hiemis pluuiis et imbri fortitudinis suæ. Quia psalmista ait. Lauabis me et super niuē dealabor. Quid hoc loco niuē. nisi per lucem iustitiæ candida accipimus corda scōrū. **A**quæ autem ducte superioribus constipantur ut niues fiant. Sed cū hæt ipse niues ad terrā ueniunt. In aquarū aerū liquor ē uertuntur. aquæ sunt igitur prædicatorū mentes. quæ dum ad contēplanda superna se erigunt. altiore intellectu solidantur. Cumq. in summa consideratione rapiuntur. uirtutem confirmationis accipiunt. Sed quia adhuc interris fraterna

dilectione retinentur. semetipsas. ab alto intellectu modificavit.
et infirmis humiliter predicantes. more niuum corda agentium
liquanter rigant. Quia igitur caritas xpi que sanctorum inter
ad superna subleuat. eas pio moderamine proficitur dilectio
ne. etiam ad humilitate condescensionis format. **R**ecte dicitur.
qui praecepit niui ut descenderet ad terram. etcetera. **H**iemps quip
pe est vita praesens. in qua nos etsi iam spes ad superna redigat.
adhuc tamen mortalitatis nostrae frigidus torpor astringit. Quia
scriptum est. Corpus quod corrumpitur adgrauat animam. et ter
rena inhabitatio deprimunt sensum multa cogitantem. **H**abet autem haec
hiemps pluuias rectorum proculdubio praedicationis. De quibus uide
licet pluuius per moysen dicitur. Expectetur sicut pluuia eloquium
meum. et descendet sicut ros uerba mea. **H**ae nimirum pluuiuae
hiemi congruunt aestate cessabunt. quia nunc cum carnalium ocu
lis uita caelestis absconditur. **N**ecessse est ut sanctorum nobis praedicationi
bus innotescat. **C**um uero aeterni iudicis estus incanduerit. nullus
uerba praedicatorum necessaria tunc habebit quia ueniente iudice
ad cor suum quisque reducitur. **V**tsua iam cum agere non ualeat sentiat
Transiente hieme imber recedat. quia cum uita praesens perigitur.
in qua nos ignorantiae nubilo carnis corruptibilis torpor astringerit.
Omnne ministerium praedicationis cessat. **C**larus quippe per nos tunc
uidebimus hoc. quod sanctorum nunc uocibus obscurius audimus.
Praecepta igitur domini niui et hiemis pluuiis ut in terra descendant. **D**um
aspiratione sui spiritus. pro corrigendis peccatoribus corda sanctorum ad
ministerium praedicationis humiliat. **U**nde recte adiungitur.
et imbrum fortitudinis suae. **I**mber quippe fortitudinis dei est.
praedicationis diuinitatis. **N**am imber infirmitatis eius est praedica
tio incarnationis. **D**e qua per paulum dicitur. **Q**uod infirmum est.

di fortius est hominibus. Sic autē scī uiri humanitatis eius infirma predicant. Ut auditorum suorum cordib. etiā fortia diuinitatis infundant. Audiamus per tonitruum nubes. imbrē fortitudinis. In principio erat uerbum. Et tū. Sed cum uirtutē nrī conditoris audiuius statī ad corda nrā formidine compellentē. eclucimur. Et tantum super nos iudicem perpendentes. quae digne quae ue egimus indigne pensamus. Vnde et bene subiungitur.

Qui in manu omnium hominum signat. Ut nouerint singuli opera sua. Dum ergo imber fortitudinis interra descendit in manu unius cuiusq. signatur ut sua opera sciat. quia dum uirtus incomprehensibilis maiestatis cognoscitur. ab uno quoq. subtilius sua uita pensatur. Sed quia helui deprauitate singulorū sententiā protulit. Aliū ad ipsum prauitatis auctorem per quem unum quodq. malum obortur.

Mentis oculos deflectit. Ut quia uno hoc uersū prauu capitis mēbra perfringerat. etiam hoc ipsum membrorū caput. sub breuitate describit. Nam sequitur.

Ingredietur bestia latibulū suū. Et in antro suo morabitur.

Quis alius nomine bestiae nisi antiquus ostis accipitur qui deceptione primi hominis seuis impedit. Et integritatem uitae illius male suadendo lamauit. Sed haec bestia cum post redemptoris aduentum per praedicatoris uoces. quasi post tonitruum nubium in fine mundi illum clamatū hominem qui antichristus uocatur inuaserit.

Quid aliud quā latibulum suū ingreditur ut in antro proprio demoretur. Clauis quippe illud diaboli antrum ac latibulum bestiae est. ut insidians hominibus uiam huius uitae carpentib. in illo et signa latet. Et per malitiā occidit. qui tamen omnium reproborum corda etiam nunc prius quam apertus apparet possidet et quae per occultam malitiam quasi proprium antrum tenet. atq. ad omne qd nocere

7. Audiuimus et uim imbrē in infirmitatis. uerbum eius factum est a reliquis.

bonis appetit. In eorum se obscuris mentibus abscondit. Notandum
uero magnopere estimet. quod haec bestia non solum antrum suum
ingredi. sed in eo etiam morari perhibetur. Aliquando namque etiam
bonorum mentes ingreditur. Inlicita suggerit. temptationibus
fatigat. rectitudinem spiritus ad delectationem carnis deflectere
conatur. Delectatione quoque ad consensum perducere nititur.
Sed tamen resistente superno adiutorio preualere perhibetur.
Intra ergo in mentes bonorum potest. Sed in eis morari non po-
test. quia cor iusti huius bestiae antrum non est. Quos enim
quasi proprium antrum possidet. eorum mentes procul dubio
immorans tenet. Quia et prius in eis cogitatione usque ad iniqua
desideria. usque ad nequissima opera perducit. Quia uero anti-
quus hostis persequentorum corda non solum in tranelo tenuit.
sed etiam tenendo possedit. Dicitur recte. In greditur bestia
latibulum suum et in tro suo morabitur. Unde et apte subiungit.

Ab interioribus egreditur tempestas et ab arcturo frigus.

Scriptura sacra contra arcturum interiora memorat diuersa
aquilonis partibus austrum plagam designat. Unde in hoc eodem
libro scribitur.

Qui facit arcturum et orionas. et interiora austrum. Quia igitur
interiora austrum sol feruentior tenet. In arcturum uero cursum
omnimodo non habet interiorum nomine plebs iudaeica. arcturi
autem uocabulo in hoc loco populus gentilis exprimitur. hi enim
qui unum atque inuisibilem nouerant. Eiusque legi saltim car-
naliter seruebant. quia sub meridiano sole feruentes infidei
calore tenebantur. Gentiles autem quia nullum scientiam
superne cogitationis attigerant. uelud sine sole frigidi sub aqua-
lone remanebant. Quia uero tempestas impellit. frigus autem

torpore opprimit. Recte nunc dicitur. Ab interioribus. Iert.
 Ac si aperte diceretur. A iudeis surget malitia persequens. Et a
 gentibus potestas premeas. Unde bene contra inuidiam iudeoꝝ
 Adhuc subditur

Flante dō concreuit gelu. Quia quo fidelium cordibus sp̄s sc̄s ad
 spirauit eo infidelium mentibus grauioribus inuidiae torpor ex
 creuit p̄ hoc gelu. ^{• bene max̄ subdit} **E**t rursus latissimae funduntur aquae. Post
 gelu quippe dñs latissimas aquas fudit. quia postquam iude
 orum seuitiam usq. ad mortē pertulit. eorum corda protinus
 ab infidelitatis duritia amoris sui aspiratione lique fecit. Sed gelu
 hoc iniqua redit. quia quos persequendo prius premere studuit.
 Hos post modum fluentis sc̄ae exortationis infudit. Ut tanto ube
 rior electorum messis exurgeret. quanto hanc imber dī etiam
 ab ore persecutoris irrigaret. Unde bene subditur.

Frumentum desiderat nubes. Quia enim electi quiq. sunt. nisi
 frumenta dī celestibus horreis recondenda. Quinunc interi
 tura areae paleas tolerant. quia in hac purgatione sc̄ae ecclesiae
 more contrarius reproborum portant. quo usq. hanc internus
 uentilabro iudicii dirimat agricola. Sed hoc frumentum quo
 usq. ad perfectionem fructum ueniat. Nubium pluuias expectat
 ut crecet. Quia bonorum mens praedicationum uerbis infunditur.
 Ne ab humore caritatis desideriorum carnalium sole sicceat. Qui
 igitur hic frumentum illic messis. qui uero hic nubes. illic operari
 uocantur. Quia praedicatores sū. et nubes sunt et operari. Nubes ^{in delictis}
 per doctrinam. operari per uitam. Nubes quia uerbis
 influunt. Operari quia non desinunt agere quod locuntur.
 Unde et subditur. **E**t nubes spargunt lumen suum. Nubes enim
 spargere lumen est. praedicatores sc̄os exempla uitae et loquendo

et agendo diligitare. Inde sequitur.

Qui iustitiam cuncta percurritum. Quocumq. eas uoluntas guber-
nantis duxerit. Sepe autem predicatoris sc̄i exortari quosdam
uolunt sed nequeunt. sepe quosdam declinare appetunt. sed tamen
internae instigationis impulsu. exortari eos instantissime compel-
luntur. Sed quia diuinis nutibus subditi explere nequeunt quod uo-
lunt. ire non possunt. nisi quo eas uoluntas gubernantis duxerit.

Unde et adhuc subditur.

A domne quod praeceperat eis super faciem orbis terre. Sepe enim cū gu-
bernantis uoluntate perducuntur. Aliter agere appetunt sed aliter
disponuntur. Unde adhuc subditur.

Sive in una tribu. siue in terra sua. siue in quo cumq. loco. misericordiae suae
eas uisserit inueniri. Una tribus profecto iudea intellegitur quae
in scriptura sacra clara ac multiplex praeteritis memoratur. Quod in hoc
qd̄ ex se redemptoris n̄ri carnem protulit. specialem pro omnibus munus
accepit. Terra autē di simul om̄is iudea nominatur. quae tunc ei
fidei suae fructum protulit. Cum totus sub idolorum cultu delapsis genas
mundus errauit. Loca autem misericordiae di est ipsa gentilitas. Cuiuscul-
pas districtus iudex si iuste anim aduerteret. ad reconciliacionem grae
numquam ueniret. Unde bene pp̄ paulum dicitur. Centes autē super miam
honorare d̄m. Nubes ergo d̄ns suas ducit & ^{reliq} quia predicatoris ueteris
nouiq. testamenti aliquando soli tribui iudee contulit aliquando totū
eludem israheliticum populum ad antiquā gratiā post cor ruptionem
captiuitatemq. reuocauit aliquando loco suae misericordiae eas nubes
clarescere noluit quia per p̄dicatores sc̄os & iam gentibus uirtutum
miracula ostendit ut sola misericordia a uigo erroris absolueret.
Quos ingentē perfidiae irade primebat. Sed ecce heliu quia futura
pp̄ propheticum sp̄m sensit. Uir arrogans non ualens portare que dicit.

per iactantiam protinus adiungit .

Auselulta haec iob sta et considera miracula di . Quasi in comparatione sui iacentem uidit . quem ad uerba tante predicationis ut staret ammonuit . Sed licet heliu bona quae dicit nesciat pensare cui dicit . Nos qui eruditi ab hominibus querimus indicare uerba doctrine illius subtiliter debemus . Nam magna fortasse uirtutes arte dicit . Sta et considera miracula di . Stare quippe est recta gerere . Unde per paulum dicit . Qui se existimat stare uideat nec cadit . Et sepe quidem superna iudicia mirantur . Praedicamenta caelestis patrie cum audiunt diligunt . Magna opera internae dispositionis obstupescunt . Sed tamen amando et uiuendo ad haec eadem opera adsurgere negligunt . Incentes ergo di miracula considerant . qui eius potentiam sciendo pensant . sed uiuendo non amant . Heliu itaq . qui beatum iob nequaquam credidit uiuendo tenuisse quod dixit . quasi ammonens dicit . Sta et considera miracula di quem adhuc de uentis discutit . et quasi de ignorantia humilians adiungit .

Numquid scis quando precepit dñs pluuiis ut ostenderent lucē nubium eius . Si nubes scī predicatorum sunt . pluuiarum nubium sunt uerba predicationū . Ac si aperte dicat . Numquid uenturos in mundo predicatorum iam respicis . quando eos ad predicandum dñs repletionem spūs impellit . quibus uel modis eorum uite claritate mundo innotescat adprehendis . Unde adhuc aperte subiungit .

Numquid nosti semitas nubium magnas et perfectas scientias . habent iste nubes semitas subtilissimas . scilicet scē predicationis uias . Angusta quippe porta est que ducit ad uitam . Arta enim bene uiuendi censura .

Non est ampla uia sed semita . In qua predicator quisq . studioso restringit quia subceptorum custodia sollicitate coarctatur . Sed tamen iste semitae di preceptorum magne sunt . quia quanto in praesenti uita propensa uiuendi custodia anguste sunt . tanto amplius in aeterna retri

butione dilatantur. Vbi et bene subdit. et perfectas scientias. Perfecta quippe scientia est. et cuncta haec sollicite agere ecclesiarum meritis scire nihil est. Unde ipsis nubibus uoce ueritatis dicit. Dum feceritis omnia quae praecepta sunt uobis. Dicitte inuites serui sumus. Numquid nostis. et cetera. ac si aperte dicat. Numquid iam summa acta predicantium estis. quia per quam per scientiam ad alta se eleuant. Deorsum se humiliter per cognitionem suae ignorantiae indicant. Quod quia solus spiritus sancti dono hoc agitur. recte subiungitur.

Nonne uestimenta tua calida sunt cum perflata fuerit terra austro. Sepe beatum iob figuram sanctae ecclesiae tenere iam diximus. Vestimenta uero ecclesiae sunt omnes qui ei fidei adunatione iunguntur. Per austrum uero quoniam calidus uentus est. Non uim merito spiritus sancti designatur. Quo quisque dum tangitur ab iniquitatis suae corpore liberatur. Vestimenta ergo sanctae ecclesiae sunt calida dum perflata fuerit terra austro. Quia hi qui ei per fidem inherant. feruentibus caritatis studiis inardescunt. Dum eorum mens sancti spiritus afflatione perfunditur. Ac si aperte heliu beato iob diceret. In cassum tibi tribuis. si quos pro te perficisse in uirtutibus contemplaris. Quia hi quos per te in caluisse estimas. Nisi eos sancti spiritus feruor attingeret. Frigidi in sua insensibilitate remanerent. Postquam uero haec fortiter dixit per arrogantiam leuiter motus. In risionis ilico uerba subiungit dicens.

Tu forsitan cum eis fabricatus es caelos. Qui solidissimi quasi aereae fusi sunt. Possunt per caelos hi qui in caelestibus sunt editi angelici spiritus designari. De quibus bene dicit. Qui solidissimi. et cetera. Natura namque aeris a rubigine difficile consumitur. Et uirtutes angelice quae in diuino amore fixe persistunt. Lapsis superbi entibus. angelis hoc in munere retributionis accipiunt. ut iam nulla rubigine subripientis culpe mordeant. Et in contemplatione editoris sine felicitatis fine permanant.

Possumt etiam per celos ut sepe diximus. Electorū mentes exprimi
 ac uictis terrenis ētagus intimo amore suspensae. Qui quāuis corpore
 degant in infimis. quia tunc iā corde in herent sumis ueracit̄ dicunt.

Nr̄a cōsuetio in celis ē. Qui solichissimi uitae refusi s̄. quia ab integritate
 ceptē fortitudinis. nulla mutabilitatis rubine consummant. sic uerū detri
 dendo subiungit. **O**stende nobis quid dicamus ei. Nos quippe in uoluti
 tenebris. Ac sic dicit. Tu qui iā magna intelligentiae luce p̄frueris. docere
 nos qui ignorantiae tenebris in uolūtimur debes. Quin mox ab inrisione
 dissiliens despiciendo subiungit.

Qui se narrat ei que loquor. Ac si apte dicit. quae ei desuis laudibus ego
 acute sentiens. Non audire loquor. Quos hae narrare t̄p̄ quā audierit
 potest. sed mox per doctrinā subdidit.

Etiā si locutus fuerit homo deuorabitur. Omne q̄t̄ aliquid deuorat.
 hoc intorsus trahens ab inuentiū oculis occultat. et t̄e que uideri in sup
 ficie potuit. in profundū rapit. Homo igitur cū deo p̄rationē in qua ē
 c̄ditus ēē. aliquid uidet. et si loqui deo ceperit. ilico quā nihil sit osten
 ditur. quā magnitudinis illius in m̄sitate deuoratur. Et qui si in profun
 dum rapit ad se condit. Sed ecce aet̄nitas tunc hominib. uere innotuit.
 Cū se eis humanitate suscepta monstrauit. Que q̄ nec dū reuelata fue
 rat. de eis dem hominib. recte subiungitur.

A t̄t̄nē n̄ uident lucē. de qua nimirū luce. etiā p̄phetā dicit. Populus
 qui seclēbat in tenebris uidit lucē magnā. sed hae eadē lux qualiter
 ab hominib. uidetur in sinu. Cū p̄tinus subdit.

Subito aer cogitur in nubes. aer in nubes cogit cū fluxe m̄tes p̄ superni
 respectus gr̄am uirtutis soliditate roborant. ut intra sinū cordis recta
 sentiendo se colligant. et in uanis cogitationis non liquecant.

Vnde et bene mox subditur

Et uentus transiens fugabit eas. uentus quippe ē transiens. uita p̄sens

Quia fieri ineffabile cupiens ipse suae ignorantiae angustia deglutitur.

Uentus ergo transiens nubes fugat. quia uita mortalitatis percurrentes predi-
catores sanctos animas oculis corporalibus occultat. Uentus transiens nubes
fugat. quia uita temporalis excursus a carne aptos subtrahit. et eos
a superficiali terra in secreta requie quasi in celorum cardine abscondit.
et de eorum laboribus in sanctam ecclesiam agatur adiungit. Cyprianus subdit.

Ab aquilone aurum uenit. Quid per aquilonem nisi peccati frigore contracta
gentilitas designat. quia ille sub iugo sue tyrannidis tenuit. qui super-
biens dixit. Sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis. quid uero
auri nomine nisi anime fideles exprimentur. De quibus per hieremiam dicitur.

Quomodo obscuratum est aurum mutatus est. color obtinuit. Ab aquilo-
ne ergo aurum uenire dicitur. quia per respectum gratie redemptoris. agen-
tilitate dudum perfidie tempore frigida in sanctam ecclesiam pretiosa donata
fidelium multiplicatur. Unde apte subiungitur.

Et actio formidolosa laudatio. Sic enim ad dicitur. Ac si ab his qui in parte di-
sunt. id est fidelibus. diceretur. Auro igitur ab aquilone ueniente actio
formidolose laudatio perdit. Quia dum claritate sue fidei gentilitas
obtulit. multitudo hebreorum fidelium diuina iudicia per timescendo
laudauit. Unde nos quod cotidie dum in quos quosque. ad opinatam uitae
celitudinem perueni repente conspiciuntur sub occultis dei iudiciis timendo
gaudemus. Ne per occulta iudicia quosdam deos quid digni putantur
deserant. Qui per haec ad se eos qui indigni estimantur uocat.

Digne enim inuenire non possumus. Et si inuenire deum possumus non tamen
digne quia quicquid in illo est ex fide sentimus non ^{dum} expectat. hoc tamen
quod in se inuenisse considerat. Ad iungit dicens.

Magnus fortitudine. et iudicio. et iusticia. et enarrari non potest.
Magnus quippe est fortitudine. quia fortem aduersarium superat
et de domo illius uasa contumelie auferens. In misericordia uasa permutat.
Magnus iudicio. quia et sic electos suos per aduersa deprimit eos quando

q. ingta acēne prosperitatis extollit. Magnus iusticia. quia. et si hic diu tolerat quandoq. tam sine timo reprobos dāpnat. Bene autem subdit. et enarrari non potest. Sentiri enim digne non ualet quanto minus dici.

Ideo timebūt eū uiri et n̄ audent contēplari om̄s qui sibi uidentur eē sapientes. Hoc loco heliu uiros eos qui ad intellegentiā sunt fortes appellat. et notandū qđ non ait. et non audebūt cōplari sapientes. sed qui sibi uidentur eē sapientes. quibus uidelicet uerbis peritos quidem sed arrogantes insinuat. Bene ergo per heliu dī. Ideo timebunt eum uiri. et c̄. Contemplari enim dī sapientiam non possunt. qui sibi sapientes eē uidentur. Quia tanto ab eius luce longe sunt. quanto apud semetipsos humiles non possunt. Quia in eorum m̄tibus dum timore latioris crescit. acie cōtemplationis claudit. et unde se lucere praeteris estimant. Inde se lumine ueritatis priuant. Surgit ueraciter sapientes eē. atq. ipsam sapientiā contēplari appetimus stultos nos humiliter cognoscamus. Relinquamus nos iam sapientiam. Discamus laudabilem fatuitatem. Hucusq. gregorius praeteriens ab isto loco unde dicitur. Iratusq. dñs de turbine dixit. Quis est inuoluens sententias.

INCIPIT LIBER VICESIMUS SEPTIMUS

Quis est iste inuoluens sententias sermonib. imperitis. Quid est hoc de arrogante requirere. quis est iste. Nisi aperte dicere. Ego arrogantes nescio. idē eorum uita insipientie meae arte non adprobabo. In eo autem qđ ait sententias. et non addidit quales. bonas utiq. accipimus. Quas quidem asserit imperitis sermonib. inuolutas. quia cum uerbis iactantiae fuerant prolatae. Helii utaq. despecto ad erudiendum iob uerba uertuntur. Cū diuina uoce dicitur.

Accinge sicut uir lumbos tuos. Ut qui prius per luxuriā corruptiones.

uiceras. Nuncluxuriam restringas elationis.

Interrogabote & respondemihī. ac si ei aperte dicatur. uerbis
meis ad sublimia contemplanda te excito. et dum ea quae super te
sūt. Nescire te perspicias. Tibi metipsi te notiozem reddo.

Vbi eras quando ponebam fundamenta terre. Indica mihi si habes intel
legentiā. quis posuit mensuras eius sinosti. et quis tendit super eā
lineā super quo bases illius solidatae sunt. Quando ponebā inquit
fundamenta terre. Ac si aperte dicetur. Virtutē fortium cōsidera
mēq. ante scēta eorum auctorem pense. et cū eos quos in tempore
condidi mirabiles suspicias. Perpende quantū mihi obocchire
debeas quē auctore mirabiliū sine tempore cōgnoscas. Indica
mihi si habes intelligentiā. quis posuit mensuras eius sinosti.

Mensuras terre lineis mensus ē. qui fines ecclesie occulti iudi
ti sub dilicate distinxit. Huius terre mensura ē linea ten
dunt. quando p̄dicatores scēi agente spū in aliis mundi par
tib. uocabant ut irent. ad alia suo partes acerbant ne accede
rent. Super quo bases illius solidatae sunt. sub audis. Nisi
super me. Quid autē aliud huius terre bases quam scēe
ecclesie doctores accipimus.

Aut quis dimisit lapidē angulārē eius. Illū p̄fecto lapidē. quid ū
in se hinc iudaicū populū illinc gentile suscipit populū in una
ecclesia fabrica quasi duos parietes iungit. atq. hanc in semetip
so fidei fabricā prius discordie studio scissa. Ante caritatis
intexuit. Et notandū quod eū se non emisisse se sed dimisisse
asserit. quia p̄fecto humanā naturā filius suscipiens ad ima
desublimibus uenit. Cuius incarnationis mysterium.
quia electi angeli mirati sunt. Recte subiungitur.

Cum melandarent simul astra matutina. Quia enī primo in

• temp̄r condita natura rationabilium sp̄ituū creditur. Non
 in merito matutina astra angeli uocantur. Quis ita est. dum
 terra eet inuisibilis. et inconposita. dū tenebræ essent super
 ab̄issum uenturum diem subsequenti scti per lucē sapientie
 existendo præuener̄. Nec neglegenter audiendū est. qđ addit
 simul. Quia matutina astra etiā cū uesper tuis redemptoris
 potentia laudant. dum electi angeli etiā cū redemptis infim̄
 mundi hominib. largitatē.

5 **E**t iubilarent omnes filii. Iubilatio quippe dicitur. gr̄e. glori
 ficant. Cū cordis læticia. oris officio non expletur. Sed quib. dā
 modis gaudium p̄dit. laudent quippe. qui iā tante claritatis
 latitudinē insublimib. uident. Iubilent uero homines qui adhuc
 inferioribus oris sui angustias sustinent.

3 **Q**uis clausit hostia in mari quando erūpebat. quasi deuulua p̄ce
 dens. quid autē mare nisi sctm. quid uulua nisi conceptum
 carnalis cogitationis accipimus. Erumpebat enī mare. quasi
 deuulua. p̄cedens. Cū marū sctariū fluctus cogitationes decar
 nali iniquitate concoepti. In sctē ecclesie interitū se uirent. Sed
 auctore dō hostis hoc mare conclusum est quia c̄tra tumores p̄
 sequentiū sc̄iuri quasi quædā hostia obpositis uiteq. miraculis
 atq. reuerentia. Ire per sequentium frangerentur.

5 **C**um ponerē nubē uestimentū eius. Et caligine illud quasi pannis
 infantie obuoluerē. Mare se uens nube induit. quia crudelitas
 per sequentium stultitiæ suæ uelamento uestitur. Et perspicuā
 ueritatis lucē uidere non sufficit. Et id quod ait. Pro crudeli
 tate impulsus. per cecitatis suæ meritū non agnoscit. Et caligine.
 inquit. et quasi pannis infantie obuoluerē. Pannus quippe
 pedes ac brachia constringitur. Ne huc atq. illuc deso

luta libertate iacentur. Quia ergo persecutores ecclesie in
stabilitate cordis inquieti atq. huic seculo dediti nigrandia
sed puerilia sapiunt. superno iudicio cōstringunt. Ne tantū
persequi ualeant quantū uolunt.

Circū dedi illud tēminis meis. Terminus suus dñs mare circūdat.
quia iras psequentiū iudicioꝝ dispensatione modificat. Ut in
sceni tumida unda furoris blando frangat litore occulte
dispensationis.

Et posui uectē et hostia et dixi. Hucusq. uenies et nō pcedens āplius.
et hic confringes tumētes fluctus tuos. Quid p hostia nisi p̄di
catores sc̄i? Quid per uectē. nisi incarnatus dñs designatur.
quia uidelicet hęc hostia cōtra seuentis maris impetū tanto
ualentiora obposuit. quanto ea sua obsecratione roborauit.

Non immerito autē doctores hostia uocantur. Idest aperta conuer
satione humilium et clausa terrorib. superbōrū. etgressa fide
lib. aperuunt. et se per fides ne ingrediantur obponunt. Bene
autē dicitur. Hucusq. pcedes. et non inuenies amplius. quia
occulti iudicii mensura est. et quando persecutionis pcella p̄silat.
Ne aut non exagitata electos exerceat. aut non moderata imp
fundū mergat. Et quando conquiescit. et hic inquit confringere
tumentes fluctus tuos. Fluctus tumidos mare confringit. Cum ad
cognitionē ueritatis uenient. Omne qd̄ nequit̄ egit. erubescit.

Facta quippe unda in se non leditur. quia uicta nequitia etiam
per cogitationē sui cordis accusatur. Et quasi in se ipsa uim quā intu
lerat recipit. Sive contra hoc mare dñs hostia obposuit. quia
et prius humano generi p̄cepta legis. et p̄ modū nouē gr̄e
testamentū dedit. Bene autē eum diceret. Quis conclusit hostis
mare? Illico adiunxit dicens. Quando erāpebat quasi deuulsa

procedens. Quia tunc humano generi preceptis legis obuiauit. quando adhuc se[m] suae origini uicinum. ad aspectu[m] uitae carnis exiebat. Cum poneret inquit nube[m] uestimentum eius. Adhuc nube uestiuit eos. ut pristinae prauitatis acta relinquerent. Et tunc uentura bona adhuc certius non uiderent. Et caligine inquit quasi pannis infantiae obuolueret. Infirmus enim populus cu[m] precepto pannos nolens pertulit. ad firmiore[m] statu[m] ex ipsa sua ligatione peruenit. Circa[m] dedi illud terminis meis. In isto enim mediatore motus persequentium coereuit.

Et posui uectem et ostia clausa. Ostia obposito uectis roborantur. quia in ipso redemptore nouae uitae predicamenta firmanur. Et dicitur hic usq[ue] uenies. &c. hoc enim mare ostia priora transcendit. quia claustra legis obpositae humani tumoris unda saliebat. Et p[ro] quam mundus obpositu[m] sibi unigenitum repperit. Eleuationis suae impetu[m] fregit. Et transire non ualuit. quia eius fortitudine furoris sui terminum clausum inuenit. **INCIPIT LIBER XXVIII.**

Numquid post ortum tuum precepisti diluculo et ostendisti aurore locum suum. Sub audis. ut ergo. Diluculo taurora nomine se[m] eccl[esi]a designat. Aurora na[m]q[ue] et diluculu[m]. Nocte[m] quide[m] p[re]terisse denuntiauit. Nec tam diu claritate integra ostendunt. quia luce[m] tenebris p[re]mixta tenent. Post ergo ortu[m] suum locu[m] p[ro]rium aurore ostendisse se perhibet. Quia p[ro] qua[m] humane natiuitatis infirma suscepit future retributionis beatitudine se[m] ostendit.

Numquid tenuisti concutiens extrema terre. et excussisti impios ex ea. **E**xrema t[er]re d[omi]n[us] tenuit. qua[m] in fine se[m] ad destituta[m] sinagoga[m] uenit. atq[ue] excussa impios excussit. quia sp[irit]ualia fidei p[re]dicamta rennuentes etia[m] carnis sacrificiu[m] gl[ori]e repellit. Uel certe extrema t[er]re d[omi]n[us] tenuit. quia ex iudea paucos subiectos ex humiles elegit. Cu[m]q[ue] extrema tenet

et ex ea ipios idē legis doctores excutit. Res autē quæ cecidit huc illuc
q: ducta fatigatur. Concussa ergo iudea fuerat. quæ de xpo palios
dicebat. NON. Sed seducit turbas.

§ **R**estituetur et lutū signaculū. Quid aliud dñs plebē israheliticam.
Nisi lutū repperit. quā obsequiis gentium deditā in egipto seruientē
diuina pphocia. quideā laterib. inuenit. quā seruandi misterii signa
culū fecit. Ipsa enī clausū tenuit. quicquid de se ueritas in fine reue
luit. qui lutū se p' signaculū in oculis ueritatis exhibuit. Cū per impie
tatis maliciā accepti misteria uerbi perdidit.

Et stabit ^{sicut} uestimentū. In polita enim et grossiora uestimenta. etiā cū in
ducta fuerint. q: induentis mēbris non in herent. stare referuntur.
Iudea ergo q: per exteriora mandata seruire dō se ostendit. Ad herere
per caritatis intelligentiā noluit.

§ **A**uferetur ab impio lux sua. Quia dū de accepta lege supbiunt. Nimirū
descientie suæ gloria cecantur.

§ **E**t brachium excelsū confringetur. Excelsum quippe brachiū est ingit.
quando p'dicate fidei gratia superba legis operatio respicitur.

Numquid ingressus est. p'fundū maris. Et in nouissimis ab r'issi de ab u
luti. Aesidiat. Vtego. Quia non solū mare id est sc̄m per adsumptā
humanā carnē. atq: animā peti. sed etiā per eā sponte in morte
positā usq: ad ultimā inferni quasi ad maris. p'funda descendit.

§ **N**umquid aperte sunt tibi porte mortis. et hostia tenebrosa uidisti.
Porte enim mortis potestates aduersæ sunt. quas descendens dñs
aperuit. quia eorum fortitudinē moriendo superauit. Quæ tene
brosa ostia uocantur quia dū per occultationes suæ insidias non
uidentur deceptis iā uia mortis aperunt. quæ tenebrosa ostia
dñs uidit. quia eorum fraudulentiæ malitiā exprimit et premit.

Numquid considerasti latitudinē terre. Dum enī angustias mortis

petit. fidem suam in gentibus dilatauit atq. innumera corda
credentium suam ecclesiam extendit.

Indicamini si nosti omnia in qua uia habitat lux et tenebrarum quis
locus sit. ac si dicatur ei. Si plenam habere te scientiam suspicaris.
dic uel in cuius corde est. Innocentia ueniat. et in cuius ea quae nunc
est malitia perseverauerit. In qua uia inquit habitat lux id est
cuius mentem ueniens iusticia impleat. et tenebrarum quis locus sit
id est iniquitas ceca perduxerat.

Vt ducas unum quodque ad terminos suos. Idem diuidices si uelis qui iniustus.
cernitur. extremitatem uite suae cum iusticie perfectione excludit.

Et intellegas inquit semitas domus eius. Id est consideres atq. decer-
nes et cuius bona actio perseverans. etiam mansionem prestat in regno
uel que usque ad terminum suum actio praua constringens in eternum
dampnet. ac si diceretur ei. Sicut quidam alii conuertuntur ad bona
uel qui de bonis ad mala redeant nescis. ita etiam nec de te quid detur
meritis exigentibus agatur intellegis.

Sciebas tunc quid nascereturus eras. aut numerum dierum tuorum noueras.
ac si aperte diceret. Quid mirum si terminum tuum non intellegis qui nec
initium comprehendis. Sciebas inquit etiam. Sub audis at ego. qui
me nascereturum noui. qui ante humanitatis ortum in diuinitate sepe
substantialiter uixi.

Numquid ingressus es thesauros niuis. aut thesauros grandinis as-
pexisti. quae preparantur in tempore hostis in die pugne et belli. In fri-
gore niuis et duritia grandinis. quid aliud accipitur quam uita
prauorum. quia et corpora frigescit. et duritiae malitiae per-
cutit. quae preparantur in tempore hostis in die pugne et belli. Ut cum
aduersarius noster diabolus temptare nos nitatur. eorum moribus. quasi
suis contrarios armis utitur. Sive in niue uel grandine thesauri

habentur. quia pleriq. iniquitatis corpore frigidi. ad supernā
gratiā adsumpti. In scē ecclē luce fulgescunt. et prauā aduer
sariorū scientiā. doctrine suē uerbis. tundunt. Unde apte sub
iungitur. Quae pparauit in tempus hostis. in die pugne et belli.
Saulus quippe nix et glando contra aduersariorū pectora factum
est. et candore iusticiē. et districti eloqui correptione

Per quā uia spargitur lux. Ipse quippe uia ē. qui ait. Ego
sū uia. Per hanc uia lux spargitur. quia per eius p̄sentia
apostolorū uocibus lux p̄dicationis emicuit.

Et diuiditur aestus super terrā. Sparsa enim luce aestus super terrā
diuiditur quia p̄dicata iusticia ad requirendum dñm cordis anxi
etas. In uirtutum exercitatione dilatat. Siue sparsa luce aestus
super terrā diuisus est. q̄d clarescente uita fidelium. accensa
est crudelitas perfidorum.

Quis dedit uehementissimo imbrī cursum. ac si diceret nisi ego. Diui
sio enim estu cursum uehementissimo imbrī dedisse est. Inter
ipsas persecutionis angustias. Impetum p̄dicationis roborasse.

Et uia sonantis tonitruū. Quid per tonitruū. nisi p̄dicatio super ni
terrore accipitur quē terrore dū percipiunt humana corda
quatiuntur. Siue tonitruus dñs nr̄ est. qui inter nos uisibiliter
apparet. ea quae supra nos erant terribiliter sonuit.

Et pluerit super terrā absq. homine in deserto. ubi nullus morta
lium commoratur. Siue super terrā absq. homine in deserto. Plu
ere ē uerbu di gentilitate p̄dicare in qua quasi hominū nullus
fuit. et uelud solis bestis occupata uacua illa a mortalib. existit.

Et implueret in uia et desolatā et p̄duceret erbas uerentes. In uia
nāq. dudū gentilitas fuit. ad quā uia di uerbo non patuit.
uerentes autem herbe ab ea p̄ducantur quia dū scē p̄dicatio

nis umbrem suscipit & uitae opera & doctrinae uerba germinauit.

Quis est pluuiae pater. & quis genuit stillas horis. Ac si diceret.
Nisi ego. qui sicca terra humani cordis guttis scientia gratuita
aspergo rore. stelle autem roris predicatorum sunt. quia iuxta
pectoris nri inter mala uitae praesentis quasi in tenebras sicce
noctis amentia gram superne largitatis infundunt.

Decuius utero. Egressa est. glacies. et gelu de caelo quis genuit.
In gelu uel glacie. quid aliud nisi frigida. et perfidia torpore
constricta accipimus corda iudeorum. Qui per mysteria legis
et prophetiae. quasi intra uterum creatoris habebantur. Sed
quia ueniente dno constricti frigore perfidiae et feruore cari-
tatis amiserunt. quasi glacies de utero creatoris egressi sunt.
et gelu de caelo quis genuit. quasi de caelo gelu exiit. quia de sublimi
prole scorum processit frigida plebs infidelium. Idcirco autem dnr
genuisse dicit. Quia frigidus a se exire permisit.

In similitudine lapidis aquae durantur. ac si diceret. Illa mollia
dum corda iudeorum infecta insensibilitate utuntur genitalium.

Et super fides abissi constringitur. Quia super iecto quodam igno-
rantiae nrae uelamine incomprehensibilis diuini iudicii humano
oculo nullatenus perpetratur. Sive ipse satan quasi gelu et glacies
de utero processit. quia cecalo re secretorum eius malitiae torpore
frigidus magister iniquitatis magister exiit. Unde sequitur.
In similitudine lapidis aquae durantur. quia eius malitiam multi
imitati mollia uiscera caritatis amiserunt. Unde sequitur.

Et super fides abissi constringitur. quia dum quasi bona persuasio-
nis eius species ueluti solida de super glacies ostenditur. In pro-
fundu latens eius malitia non uidetur.

Numquid conuungere ualebis micantes stellas pliades. aut girum

arcturi poteris dissipare. Pliades stelle apotoplisto. idest aplu-
ralitate uocatesunt. Ita autem uicinae sibi & diuisae sunt condite.
Ut eesimul sint et tamen coniungi nequaquam possint. Arcturus
uero ita nocturna tempora inlustrat. Ut in celi axe positus per
diuersa se uertat nec tamen occidat. Neque enim extra currentis
uoluntur sed in loco suis cunctis mundi partibus. nequaquam casurus
inclinatur. At ergo numquid. Etr. Aesidic. ut ego qui unius
omnia impleo atq. in unitatis sensu electorum mentes implendo
coniungo. In arcturo autem qui per girum suum nocturna spatia
non occasurus inlustrat. Nequaquam particulatim edita uita
seorum. sed tota simul ecclia signatur. Quae fatigationes quidem
patitur. Nec tamen ad defectum proprii stat. inclinatur. Est autem
in arcturo quod considerari debet. In septem enim stellis uoluntur.
et modo quidem tres ad summa eleuat. atq. ad ima quattuor inclinat.
Modo. iiii. superius erigit. et tres inferius premit. Scia quippe
ecclesia cum modo infidelibus trinitatis notitiam. modo autem fide-
libus uirtutes quattuor. Id est prudentiam. fortitudinem. temperantiam.
iusticiam. predicat. quasi rotata predicatione status sui specie quodam
modo inmutat. Sed hunc arcturi girum quandoq. dñs dissipat
quia labores ecclesiae ad requiem permutat. Tunc et pliaides ple-
nitas ungit cum girum arcturi destruit. quia tunc scilicet omnes etiam
uisionis sibi specie copulantur. Quando in fine mundi scia ecclesia
ab his quos nunc sustinet laboribus. soluitur. Dicatur ergo. Numquid
ualebis hoc. sub audis ut ego. quia hoc uel hoc facere possum.
Sive q. pliaides ab oriente. arcturus autem a parte aquilonis surgit
Potest per arcturum quia plaga frigoris nascitur. lex. Per pliaides
autem quae ab oriente surgunt. nouum designari testamentum.
Quas enim ab aquilone lex uenerat. quae tanta subditos rigiditatis

109

asperitate terrebat. Arcturus etiā per septem stellas testa-
mentum uetus. exprimere debet. q̄ quocumq. se arcturus
uerit. Pluades ostendit. q̄ per omne quod testamentum
uetus loquitur. testamenti noui opera nuntiantur. At ergo
numquid r̄t. Ac si diceretur. habere quidē lumina quorundā
uirtutū potes. sed nūquid exercere simul omnes operationes
sc̄i sp̄s sufficis. aut ḡt arcum poteris dissipare. Ac si dice-
retur. Et si ipse iam quæ rectas sentis. numquid in alienis cor-
dibus labore grossioris intelligentiæ destruis.

Numquid producis luciferum in tempore suo. et uesperus super filios
terre consurgere facis. Pater enim in suo tempore. luciferum
dn̄m nr̄m perduxit. Qui lucifer fugata obscuritate peccati. et nū
nobis mane nuntiavit luciferum. sed etiā innotuit q̄ diluculo
ex morte surrexit. Vesperum autem super filios terre dn̄s con-
surgere facit quia infidelibus uideorum cordibus ideo dominari
ut xp̄m per misit. Quia sponte sua filii terre esse uoluerunt.

Numquid nosti ordinē caeli. et pones eius in terra. Ordine caeli
nos eē supernarum dispositionum occultas prædeterminationes
uidere. rationem illius in terra ponere eē. antea humana corda
talium secretorum causas aperire. Ac si aperte ei haec diceretur.
Cuncta quæ patēris tanto tolerare patientius debes. Quanto
secretum caelestium ignarus. Cur haec patēris nescis.

Numquid leuabis in nubila uocem tuam. Quod mire ad dño fieri
non ignoratur. Deo diuina iob uoce requiritur. Diciturq. ei. Num-
quid eleuabis. r̄t. **INCIPIT LIBER XXVIII.**

Et impietas aquarum operiet te. Uocē quippe suam in nubila dn̄s
leuat. quando per prædicatorum suorum linguas caliginosa corda
infidelium exortatione format. eumq. aquarum impetus operit.

- Dum bene agentia membra eius turba resistentium populorum premit.
- ¶ **N**umquid mittis fulgora et tibiunt. et reuerentia dicent tibi adsumus. Subaudis ut ^{mihi} ego. Uadunt enim fulgora cum predicatorum miraculis coruscant. et superna reuerentia auditorum corda transfigunt. Reuerentia uero dicunt adsumus cum non sibi sed diuinitatibus tribuunt. quicquid se fortiter egisse cognoscunt.
- ¶ **Q**uis posuit in uisceribus hominis sapientiam. et quis dedit gallo intelligentiam. alio modo repetit. idem quod supra dixi predicatorum. Scilicet enim inter tenebras uitae presentis student uenturam lucem praedicando quasi cantando nuntiare. Dicitur autem. et quis dedit gallo intelligentiam. Ac si diceret. Nisi ego quid doctor uidentes quas mire ex nihilo condidi ad intellegendam quae occulta sunt mirabilis instruxi.
- ¶ **Q**uis enarrauit caelorum rationem. et concentum caeli. Quis dormire fecit. quid caelorum rationem accipitur. Nisi uis superna secretorum. Quid per caeli concentum. Nisi consortis praedicantium sermo signatur. Conditor ^{ergo} noster cum caelorum rationem narrare ceperit. Dormire caeli concentum facit. Quia cum nobis prospectum ostenditur. Nimirum praedicantium ubi subtrahunt.
- ¶ **Q**uando fundabatur puluis in terram. et glebae conpingebant. Puluis nunc in terra fundatur. quia in solida membra reductus. et glebae conpingitur. quia nimirum firma corpora expulserunt collecta consurgunt.
- ¶ **N**umquid capies leaene praedam aut animam catulorum eius implebis. Huic leaene praedam dominus capit. ut animam catulorum eius impleat. quae ad augmentum huius ecclesiae innumeros de gentilitate diripuit apostolorum uota seruauit.
- ¶ **Q**uando occubant in antris. et in specubus insidiantur. Clau

110
sis quippe foribus quasi in quibusdam abditis specub. suis catuli
rapturi mundum cubabant. Ut animarum predā p̄ modū
praesumentes diriperent.

Quis praeparat coruo esca sua. quando pulli eius ad dñm clamant. Uagan-
tes eo quod non habuerint esca. Quid corui pulloꝝumq. nomine.
Nisi peccatis nigra gentilitas designatur. Iste coruus esca fuit.
dum ipsum scā ecclesia querebat. Sed nunc esca accipit. quia
ipse exquirat alios ad conuersionē. Cuius uidelicet pulli.
id est praedicatores ex eo edita. Non in se praesumunt. sed in
uiscerib. redemptoris sui. Unde benedicitur. Quando pulli ei
ad dñm clamant. quia neq. qui plantat est aliquid. neq. qui rigat.
sed qui incrementū dāt dñs. Quod autē dictū uagantes eo qđ non
habent cibos. Nihil aliud quā aestuantium uota signatur.
Que dū quippe uagationē ipsa cogitationis est uitio. Potest etiā
corui nomine nigra per infidelitatis meritum plebs iudaica
designari. Cuius pulli ad dñm clamare referuntur. Uti coruo
ad dño esca p̄paratur. quia scī apti plebs iudaeꝝ carne generati
praeces ad dñm fundunt. Quasi pulli curuorum de quo carnaliter
editi sunt. sp̄itali intelligentia parente imparauerunt. Siue
in hoc uersū solletur intuetur. quod huic coruo esca dicitur
primum pullis clamantibus et post modum uagantibus praeparari
quia summopere esca apti et studuerunt prius audientibus
praedicare et post modum exempla conuersae gentilitatis
ostendere. et ita esca huic coruo et prius clamando et p̄ modū
uagando quaesierunt.

Numquid nosti tempus partus tui cum impetis. et cum parturientis
ceruas obseruasti. Meridiana pars ibi ces aues uocant qui
nihil fluentis inhabitant. Orientalis uero occidentalis que

plaga parua quadrupedia ibices nominant. quibus et moris est
in petris parere quae quando etiam de altis saxorum cacuminib.
ruunt. In suis se cornibus in lesa suscipiunt. Cuius dum prima
cornua obponunt. fit omne corpus auctura cassae alienum.

Ceruarum moris est. Inuentos serpentes extinguere. eorumq.
membra morsibus dilaniare. Si quando autem flumina tran
seunt capitum suorum onera dorsis precedentium super ponunt.
In ceruis uero tibiibus magistrorum spiritalium personas signatur.
Ipsi quippe uelud ibicis in petris parant. quia doctrina patrum
qui in petre per soliditatem uocati sunt ad conuersionem animas
signant. Ipsi q. nullius casus dapna sentiunt. dum in suis cornib.
id est in scripturis se suscipiunt. Ipsi q. more ceruorum in tepra
sunt quasi extinctis serpentibus uiuunt. Ipsi etiam dilabentia
huius temporalitatis momenta quasi quedam flumina transeunt.
ut conpatientes caritate onera sibi inuicem super ponunt.
Bene autem beatus iob de tempore partus eorum discutit eiq. dicit.
Numquid hoc uel hoc. ac fiducatur ei. Idcirco te egisse aliquid
credis. quia illud tempus nec dum preuides quo spiritalis magister
in mundum missi per doctrinam antiquorum patrum filios
generant. Nam si illorum fructum quasi tibi cum ceruorumq.
partus aspiceres ualde humiliter de tua uirtute sentires.

D inumerasti menses conceptus earum. Subaudis ut ego.
qui in suis praedicatoribus non solum fructus exteriorum operis.
sed ipsas diutinas cogitationes numero quia ad retributionem
seruo. Per menses quia congesti dies sunt etiam multiplicata uir
tutes intellegi.

Et si tempus partus earum. subaudis ut ego quidum in cogita
tione uirtutum mentes di numero quando hoc quod implete

appetunt parere ualeant scio.

Incuruantur ad foetū et parunt et rugitus emittunt. Rugient enim dum per incuruationē suā inconuersatione lucis auditorū animas gignunt. Quia ab eternis nos supplitus remouere nisi flendo et dolendo non possunt.

Separantur filie earum pergant ad pastū. Egredientur. et reuertuntur ad eas. Pergunt ergo ad pastū quia de corporib. exeuntes illa papula interne uiriditatis inueniunt. Egrediantur et non reuertentur ad eas. Quia in illa suscepti contēplatione gaudiorum iā nullatenus ^{uerbec} indigeant audire docentium.

Quis dimisit onagrū liberū et uincula eius quis soluit. Sub audis nisi ego. Onager enim qui insolitudine cōmoratur. Eorū uitam significat qui remoti a turbis popularibus conuersantur. Liber ergo dimittitur. qui calcatis terrenis desideris appetitione rerum tēporaliū securitate mentis exoneratur. Qui soluit et uincula ei. soluantur ep̄i unius cuiusq. sc̄i uincula dū diuino adiutorio in tēra desideriorū carnalium retinacula distrūpantur.

Cuidedi insolitudinē domū. Et tabernacula in tēra sal suginis. Nā remoti uiri id est ad desideris carnalib. alieni. Hoc silentiū in tēra inhabitant turba desideriorū carnaliū compriment. Et tabernaculum huius onagri in tēra sal suginis. Sal sugo accendere sitim solet et quia sc̄i uiri quā diu in huius uitae tabernaculis degunt. ad spernā patriā desideris sui cotidianis se stibus accenduntur in tēra sal suginis tabernacula habere perhibentur.

Contempnit multitudinē ciuitatis. Multitudinē ciuitatis contempnere est. humane conuersationis praua studia declinare.

Clamorem exactoris non audit. Ille exactor diabolus est. qui semel in paradiso homini malae psuasionis numū contulit.

et cotidie ab eo huius debiti reatum exigere quaerit. Clamorem
ergo exactoris non audire est. uiolentis temptationum motibus.
minime consentire. Nonnulli exactorem uentrem intellegunt.
Ipse namque. a nobis debitum quoddam exigit. sed abstinentes uiri
qui hoc loco onagri uocabulo figurantur. Dum uiolenta desideria
gulae deprimunt. quasi clamantis exactoris uerba contempnunt.

Circumspicit montes pascuae suae. Montes pascuae sunt altae
contemplationes. internae refectionis. Montes etiam pascuae sunt
sublimes uirtutes angelorum.

Virentia quoque perquirat. Huic ergo onagro uirentia per
quirere est. scilicet unicuique uiro. dispectis rebus transitorius in a
eternum mansura desiderare. Sive dicitur a patre de filio
secundum formam serui. Quis dimisit onagrum liberum et uincula
eius quis soluit. quia incarnatus dominus particeps factus est.
nostre infirmitatis non culpae. Liber et dimissus dicitur. Cuius
uincula tunc soluta sunt. Cum infirmitates nostras passione illius.
in resurrectionis gloria commutate sunt. ut is qui ad suscipiendam
serui formam uenerat. In ipsa serui forma ab inferni uinculis
absoluitur. ad caelum etiam cum ebris liber rediret. Cui de di in so
litudine domum et tabernaculum acius in terra sal fugimus. In
gentilitate utique. in qua ad intellegendum pene nullus fuit. ^{dm}
Iam uero inter domum et tabernaculum distat. Domus in
habitatione est tabernacula in itinere. Corda itaque genti
lium quasi quaedam tabernacula ueniendo habuit sed ea
per iusticiam firmans domum fecit habitando. Contempnit
multitudinem ciuitatis. Id est mores despicit humane conuer
sationis. Homo quippe inter homines factus usum tenere noluit
hominum. clamorem exactoris non audit. Uenit quippe ad

eum exaltor humilium generis quia illum hominem uidit. sed que
 infirmitate dispectum credidit uirtute supra hominem sensit.
 Circumspicit montes pascuace sue. Intuendum & iam quadno^{nat}
 inspicit. sed circumspicit. In iudea quippe incarnatus est dñs que
 posita in medio gentium fuit. atq. ideo circumspicit montes quia
 electos huius seculi circum quocq. positos & gentilitatis unuer
 sitate collegit. In his itaq. montib. pascitur. quia bonis operib.
 conuersorum quasi erbis uirentib. paciatur. Uirentia quocq. per
 quirit. Uirentia enim deserit. Uirentiaq. perquirit. Uirentia
 corda quae illi hereditate inheret. De qua petrus dixit. Inhere
 ditatem. Incorruptibilem. & immarcescibilem. & cetera. Quis
 quis itaq. intrinsecus aere formidat. a gentia extrinsecus mun
 do desideria fugiat. **INCIPIT LIBER XXX. III**

Numquid ual & rinoceros seruire tibi. sub audis ut mihi; Rinoceros
 enim indomite omnino naturae est. ita ut si quando captus fue
 rit. teneri nullatenus possit. Inpatiens quippe ut festur ilico.
 moritur. Eius uero nomen in latina littera p̄tatum sonat binare cor
 nu. Et quid aliud in mare nisi fatuitas. quid in cornu nisi elatio
 designatur. Quae ergo in rinoceros hoc. nisi potentes huius
 saeculi designantur. Qui in po fatuae actione se lati. Dum falsis
 exterius inflantur honoribus ueris mysteris intus inanesunt.
 Ap̄te ergo beato scae eccl̄e tipum ueniendi dicitur; Numquid
 ual & rinoceros seruire tibi. sub audis ut mihi. quicum predica
 mentis quade hominum diu resistere p̄ad. sed t̄m̄te a mou
 lue miraculis strua. Ap̄te uis autem quasi dicit; Numquid qui
 fatua elatione superbiunt. sine meis aduocatis tua p̄ dicatione
 sub duntur. **A**ut morabitur ad p̄se^{pe} tuum; p̄sepe hoc loco
 ipsa scriptura sacra; Rinoceros itaq. iste uidelicet omnes elatos

In primis nascentis ecclesiae cum scripturarum archana audire
Inridebat. sed omnipotens deus diu quidem rinoceratton hunc per prae-
uoluptatis campum uagantem per tulit. & tunc cum uoluit re-
pente ad suum praesepe religuit ut uirtutis pabulum bene clausus
accipiat. **N**umquid alligabis rinocerotam ad arandum loro

tuo. Lora sunt ecclesiae precepta discipline, arare uero est praedicationis
studium humani pectoris terram uomere lingue praescindere
Dicit autem aperte; Numquid potentes huius seculi in sua fatua
elatione confidentes ad laborem praedicationis dirigis & sub disci-
pline uinculorum tringis. subcaudis ut ego, qui persecutores meos
quos prius hostes pestuli. ipsos post modum recte fidei defensores feci.

Aut confringet glebas uallium post te, Solent ex culta terra sup-
iacentes glebe iactata semine praemere. & nascentia suffocare.

Glebis ergo hoc loco illis signantur. qui per duritiam suam atque
pestiferam uitam nec ipsi semina uerbi recipiunt. Nec percep-
tum seminum fructum alios ferre permittunt. At ergo Num-

quid confringit glebas uallium post te. Ac si diceret. Sicut me
qui postquam mente cuiuslibet elatae potestates ingredior.
Non solum ea mihi subditam reddo. sed etiam ad conterendos
fidei hostes exerceo. ut potestates huius seculi me fortitudinis
loris ligati. Non solum in incredentes permancant sed pme-
et alienati cordis duritiam elantes frangunt.

Numquid habebis fiduciam in magna fortitudine eius. & de re-
linquere labores tuos; Ac si diceret. ut ego, quares terrenorum
principum me occultis seruitutibus aspicio. & maiores huius man-
di potestates inclinabo. Bene autem subditur. et derelinquer
ei labores tuos. Labores enim suos huius rinoceroti dominus relin-
quit. quia conuerso terreno principe iam eam quam suam mor-

te mercatus est. Ecclesiam credidit quia in eius manu pax fi
dei quantitas sollicitudine tuenda commisit.

Numquid credideri. quod reddat sementem tibi & aream tuam.
confringet. Semen uerbum predicationis. Area autem ecclia
debet intellegi. Rinoceros ergo iste. do sementem non credidit.
id acceptum p[re]dicationis uerbum operib[us] repensat. Area que
xpi congregat. quem aliquando superbo cornu dispergendo uen
tilabat. sed que rinocerotem hunc loris ligatum dixit. Nunc pra
uorum ypocritarum subdit dicent. Penna strucionum similis est pennis
erodit et accipitris. quis herodium & accipitrem nesciat aues reli
quas quanta uolatur sua uelocitate transcendat. Strucio uero
penne earum similitudinem habet. sed uolatur earum celerita
tem non habet. at terra quippe eleuari non habet. Ita sunt omnes
ypocrite quidam bonorum uiam simulant. imitationem scie
ntiarum habent. sed ueritatem scie actionis non habent.

Quae derelinquitur in terra uicisua. Quid per oua nisi tenera ad
huc plus exprimitur. ypocrite enim quomuis peruersa semper
operentur. Loquuntur recte non desinunt. Bene autem loquen
do infideles in conuersatione filios parunt sed eos bene uiuen
do nutrire non possunt. **T**u forsitan in puluere calefacies
ea. Ac si dicat. ut ego. qui illa in puluere calefacies. Quia
scilicet pariuulorum animas & in medio uel peccantium pecca
torum positum amoris mei igne succendo.

Obluiscitur quod pes conculcet ea aut bestiae agri conterant.
Qua uidelicet ypocrite eos quos in conuersatione filios genuerant.
derelinquunt & non curant non destituitis prauorum operum.
exempla peruertunt. Obluiscitur & cetera. Quamuis enim dia
bolus in hoc mundo se uenens. si eductos in bona conuersatione filios

rapiat. ypocritu omnino non curat.

Duratur ad filios suos quasi non sint sui. quem enim caritatis grā non infundit, proximum suum & sicem si ipse dō hunc genuit extraneum respicit. Cum autem ypocritu terrena patrimonialaboriosa defendat dicaturq. ei. Cur istu agis qui scdm in reliquisti. respondit ilico timere sedm. & idcirco tanto deferendis patrimonio in sudare. Unde bene de huius stulti labore sub dicitur.

Frustra laborant nullo timore cogente. illic enim trepidauerunt timore. ubi non erat timor. Sed cur ypocritu caelestia regni lucra deferens. terrenis elaboret. substructionis nomine subiungit dicens. **P**ruuabit econ dī sapientia nec dedit intellegentiam. Quomuis aliud sit prouocare. aliud non dcare. hoc tamen repetit. sub dendo non dedit quod p̄misit. prouocabit ac si diceret. quod dixi prouocabit non iniuste sapientiam abstulit. sed iuste n̄ dedit.

Eum tempus fuerit in altum alcos erigit. Deridit & equum & ascensorem eius. Quod alas huius structionis accipimus. nisi pressas quasi complicatas hoc temp̄r ypocrite cogitationes. quas cum tempus fuerit in celtum eleuat. Mas in celtum erigere est per effrenationem superbiā cogitationes aperire. Equus autem nomine anima sc̄iuri exprimitur. quae uoluntatem corporis bene subditum regit. Deridit autem ypocritu equitem. quia cum ipse in cpesto iniquitatis erupert. electorum dispicit sc̄itatem. Quis enim alius huius ascensor est aequitatis. nisi omp̄s dī. huic autem ypocritae deridere est aequitem sc̄os dispicere. Diridere uero est ascensorem equitatis p̄ silore usq. ad iniuriam creatoris. Nunc ad electos uerba conuertit.

Non quid p̄bebis equo fortitudinem. aut curcum dabis collo eius hinnitum. sub caudis ut ego. sed prius quam equi fortitudinem

differamus. Quid aliter de rhinocero ac strucone sentimus
 sub breuitate perstringamus. Rhinoceros iste id unicornis
 trone fortitudinis dicitur. ut nulla uenarum uirtute
 capiatur. sed uirgo ei uellum proponitur. quae uenienti sinum ape-
 rit. In quo ille omni ferocitate proponitur. Sicq. ab eis a quibus capi
 quaeritur. repente uelut hermis inuenitur. Buxei quoque
 coloris esse describitur. qui etiam cum elefantis quando ceta-
 men adgreditur eo cornu quod in corpore singulariter gestat.
 uentrem aduersum ferire perhibetur. Ut cum ea quaemol-
 liora sunt uulnerat impugnat esse facile sternat. potest per hunc
 unicornem ille populus intellegi. quidum de accepta lege. inter
 cunctos homines elationem sumpsit. quae si inter ceteras bestias
 cornu singulare gestauit. At uirgo. Numquid uolueris nos
 seruire tibi. Ac si diceret. Numquid illum populum iam superbum
 ecclia subire tuce predicationis inclinat. Sub audis uirgo. siue
 ex hoc populo. et prius in superbia. & per modum percipuus testis in hu-
 militate nobis ad medium percutit dicitur. Quidum contra dnm se-
 quae si de custodia legis nesciens extollit. Cornu innare gestauit.
 Illud autem sepe per odorem necre deprehendimus quod oculis non ui-
 demus. Rhinoceros iste necre gestabat cornu quo percuteret. Qui
 minquam cedet inspirans. postquam praesentes interfecerat absen-
 tes quaerebat. Sed ecce omnes ante illum uenator. absonditur.
 omnis opinione timoris eius fugatur. Ut uirgo hunc unicornem
 capiat sinum suum aperit uirgo. id est secretum suum in uoluntate
 in carnis sapientiae expandit dicens. saule saule quid me per-
 sequeris. & infra. Ego sum ihesus quem tu persequeris. In uirgo
 rhinocero sinum suum aperit. cum saulo incorrupta dei sapien-
 tia incarnationis mysterium patefecit. & fortitudinem suam

rinoceros perdidit . quia p[er]stratur humi omne quod superbum
tumebat amisit . Quia etiam ad d[omi]ni presepe moratus est . quia ru
minare uerba euangeli dedignatur non est . Loris quoq[ue] d[omi]ni non
tantum a fertitate restringitur . sed quod in cogit sit mirabile ad
arandum ligatur . Ut non solum homines crudelitatis cornu non im
petat . sed eorum & icon perfectioni seruens . aratrum p[re]dicationis
trahat . De quo recte dicitur . Aut confringet glebas uallium p[re]te .
Qua ergo in humili mente fidelium legis duritiam redarguendo
conteruit . Quid aliud quoniam in uelle post d[omi]ni glebas fregit dicens .
Sicut cum ad conuini x[ristus] uobis nihil p[er]derit . nunc moraditer .

Numquid fiduciam habebit in incognita fortitudine & derelinquet ei
labores tuos . In rinocerotis huius fortitudine fiduciam d[omi]ni habuit
quia quanto illum crudelius dura sibi inferentem p[er]tulit . tanto p[ro]se
constantius tolerantiam ad uerba p[re]scauit . Cum labores & icon quos
ipse in carne pertulerat dereliquit . Unde p[er] eundem rinocerotem
d[omi]ni . suppleo ecce desunt passionum x[risti] incarnem ea .

Numquid credis ei quod reddat seminem . & ad aream tuam congregat .
Rinoceros iste contra a[re]am d[omi]ni congregauit . quanta illa prius
elatione uentilauit . Buxei quoq[ue] coloris dicitur . & elefantorum
uentres cornu ferre p[ro]hibetur . p[ro] colorem buxum abstinenciae pal
lor exprimitur . et dum aliorum ingluuiem redarguit cornu elefan
tis in uentrem fert . **P**enna strucionis similis est pennis erodu
et accipitris . Quia in cecoga uoce piorum doctrinam loquendo tenuit .
sed uiuendo nesciuit . Quae autem oue strucio in terra dereliquit .
Nisi eos quos carne genuerat in cecoga apostolos audire contemp
nentis uocande gentilitatis deseruit . Mira autem potentia d[omi]ni haec
eadem in puluere oua uacale fecit . quia uiuos apostolorum factus
in illa abiectione dudum gentilitate suscitauit .

Obliviscitur quod pes conculcet ea et bestias agri conterat. Quia videlicet humana corda dum se per terrena cogitare semper quia sunt agere appetunt. ad conterendum se agri bestis idem diabolo sternunt. Ut maiorum criminum perpetratione frangantur.

Oratatur ad filios quasi non sint sui. quasi non suos respicit. quos aliter vivere quam docuit. et dum rescente sententia torrores eis amouet. Ob hoc ad persequendum synagoga dicitur. Quia se agere impulsu diuinitatis moris arbitratur. Unde sequitur.

Fustra laboravi nullo timore cogente. In labore enim persecutionis anelare. Non timore sed crudelitas cogit.

Pruabit eam deus sapientia nec dedit illi intelligentiam. Idcirco enim synagoga quid ageret obiectione clausit. Cum tempus fuerit in altum alas erigit. de rideat equitatem et ascensorem eius. In altum strutio alas erigit. quando suo conditori synagoga non ut antea formidando sed aperte iam pugnando contradicit. quae quae non solum humanitatem domini. sed ipsam etiam diuinitatem despicit. Non tantum equitatem sed ascensorem etiam equitatis irridet. Aequus enim homo ad sumptus anima hominis aequus est. Ascensor equitatis uerbum diuinitatis ilico nunc fortium praedicatorum memoria subrogatur et dicitur.

Nam quid praebes equo fortitudinem aut circumdabis collo eius hinnitum. Pruis datur fortitudo et post modum collo eius hinnitum circumdatur. hinnitum enim uox praedicationis exprimitur. Verus autem quisque praedicator ante fortitudinem et post hinnitum accipit. Quia cum in se prius uita extinxerit. tunc pro erudiendis aliis ad uocem praedicationis uenit. Collo enim equi hinnitur circumdatur. quia ne ad uersa opera prodere suis uocibus. etiam uita praedicationis obsidet.

Nam quid suscitabis eum quasi locustas. Est aliud locustae

simile scis predicatoribus. gerunt. matutinis namque horis id
temporis tempore. iuxta terram se subleuant. Cum uero aestus exar
serit toto altius quanto alacrius uolant. Ergo beato iob dñs di
cat. Numquid suscitabis eum quocum locustas. Subcaudis itego qui
p̄dicatores meos. ad cetera excitando subleuo. quo grauiore p̄secu
tionis estu excruciaci permitto. Ut tunc in illo robustior iustus eu
gilat. cum se eicardentior infidelium crudelitas inlidit. Ut tatem
dñs ostendat. aequus iste quem suaua delictis adoratur. cum
tot aduersa in exterioribus patitur. Recte subiungitur.

- § **G**lorie nequam eius terror. quia districti iudicis uisionem quem iustus
uehementer expectat iniustus uenire formidat.
- § **T**erram ungula fodit. sol & inequi ungula laboris fortitudo cognosci.
quid p̄ ungulam nisi in p̄dicatore sc̄o iustitiam p̄fectio demonstratur.
qui uidelicet ungula terram fodit. dum decore decedentium exemplo
suorum operum terrenas cogitationes eicit.
- § **E**xultat audacter in occursum p̄git armatus. exultat audacter quisic
aduersis non frangitur. sicut nec prosperis eleuatur. Ne ergo prematur
aduersis habet uim fortitudinis. Ne eleuetur prosperis. habet pondus
desuper insidentis. quia autē uir sc̄s prauis ac male agentibus sese etiā
cum non quaeritur obponit. Tecte de quo dñs in occursum p̄git armatus.
- § **C**ontempnit pauore nec cedit gladio. In pauore uentura poena metuit.
In gladio autē dolore de presenti p̄susione sentit. Quia ergo uir se uentura
aduersis non metuit. pauore dispicit. Quia uero nec super ueniente
percussione uincitur. Naquaquam gladius cedit.
- § **S**uper ipsum sonabit pharetra. Hic pharetra prauorum machinatio
designatur. Dicit ergo. Super ipsum sonabit pharetra. ut eum absconsa
machinatione longe feriant. Cum apertis congressionibus inaniter
adpropinquant. Siue super ipsum sonabit pharetra. ut p̄dicatore

sem per consilium suum pravi premissis minus quicquam ex sonitu phare-
tre terreat. **V**ibrabit astu et clipeus. Contra predicatorem di-

post pharetre sonitum astra inbratur. Quando post terrores exhibitos
eucamo ianferiens a pestu poenae pducatur & clipeus. Quia uero & cum
disputacione resistitur clipeus antefertur. Uire enim scilicet ut feriri
debeat astu inbratur. sed nec audiri possit. Hec & enim sagittas
suas. quos auditorum cordibus iniecit clipeus ab aduersariis obponitur.

Feruens et fremens. sorbet terram nec reputat tubae sonore clango-
rem. Nam quia predicator zelo scilicet inflammatus. uel inter supplicia
positus. quoslibet peccatores ad se trahere non desistit. feruens ter-
ram sorbet. quia uero persecutorum minas minime formidat. clan-
gorem tubae sonore non reputat.

Vbi audierit bucinam dicitur. Uti sermo exultacionis est. aequus uero au-
ditu bucinæ uadit. Quia fortis quisque predicator. cum certamen passi-
onis sibi propinquare desiderat de exercitacione uirtutis exultat. Aequo
enim est uadere predicatoris scilicet de uentura passione gaudere.
rocul odoratur bellum. id idcirco quodlibet certamen exsuperat. quia
mentem certationi ante certamen parat. Bellum quippe procul odora-
ri est aduersae quaeque longe adhuc posita. cogitacio pro noscere. ne for-
te uideant percipere. uel turbas eis subdita quoniam possit inmaniter insanare.

Numquid perspicientiam tuam plumescit accipiter expanderis alacissus
ad austrum. quia per annos singulos accipiter pennam ueterem nouam
cente piciat. ac sine intermissione plumescat pene nullus ignorat.
Accipitibus enim agrestibus mos est. ut volante austro alas expandant
quatenus eorum membra ad laxandam pennam ueterem uenti tempore
conuadescant. Cum uero uentus deest alas contra radium expensis atque
percussis. tepentem sibi auram faciunt. sicque apertas uel ueteres exilant.
uel noue succrescant. **MORALIITER** Dicitur ergo beato iob. numquid

impulse superare. Exortationis ducem et uolucrum exercitum. scilicet enim predicator longe ante considerat.
quid tunc auctores eorum electos.

per sapientiam tuam & r. Id numquid aialib & electo tu intellegen
tiam contulisti . ut flante scō spū cogitationum alas expandat ; Quatin
pondera uetustate conuersationis abiact . & uirtutum plumas huiusm
noua uolatus sumat . Potest per hunc accipitrem renouata gentilitas .
designari . Ac sicut iob dicitur . futurus uirtutum plumas ingen
tilitate respice . et uetustas superbie pennas amitte .

Aut ad preceptum tuum eleuabitur aquila . & in arduis ponet nidum
suum in petris manet . Ad preceptum ergo di eleuatur aquila . dum
uisionibus diuinis obtemperans . In supernis suspenditur fidelium
uita . que in arduis nidum ponere dicitur . quia desideria terrena dispi
cient . speciebus de caelestibus nutritur . In arduis nidum ponit qui
habitationem mentis super abiectam conuersationem non construit .
In petris manet . id est intentione cordis inter illos celestes uirtutes
residet . quia perennitatis succo fortitudinem tanta iam solidita
te fixa sunt . ut in nullo culpe latere mobilitatis uari & cetera flectun
tur . Unde sequitur .

Et in rupibus silicibus commoratur .
In rupibus enim silices illi fortissimi . angelorum chori . qui quamuis
non integri . sed tamen in proprio situ fixi . cadente cum angelis
diabolo remanserunt . In rupibus enim sunt . quia pars eorum cecidit
pars remansit . Quod autem ait . **I**am cessis rupibus . nimirum cor
de enim peccatorum hominum uel de iam accessae claritas angelo
rum in corde contemplatur esse . Id ex illis choris angelicis tendit
oculum ad contemplandum gloriā superne maiestatis . quia non uisā
adhuc esurit . **O**culi eius de longe prospiciunt . Ac si dicitur . Inten
tioni faciem fortiter tendit . sed nec dum propinquum aspicit . Cuius
claritatis magnitudinem penetrare nequaquam potest .

Pulli eius labent sanguinem . Ac si aperte dicitur . Ipsa quidem diu
nitatis contemplatione pascitur . Sed quia diuites eius diuinita

ut. not. q. 29. 19

tas percipere archana non possunt. Cognito crucifixi cruce sociantur.
Sanguinem namq. lambere est passionis infirma uenerari.

Vt ubi cumq. cadaver fuerit factum adest. Corpus dñi ppter casum infir-
mitatis cadaver uocatur. Ubi cumq. enim cadaver fuerit factum adē.
Ac si aper te dicat. Quia sede in caelesti redemptor ur̄ presidebit electo-
rum quoq. animas cum carne soluerit ad caelestia subleuabit. Siue quis
que ^{ubi} predicator es esse considerat. Illuc anxie puolat. ut in peccati timo-
re iacentib. lucem uiuificationis ostendat. Auditis autem tot scōrum
uiritatib. beatus iob obstupuisse & siluisse intellegitur. Unde sequitur.

Ad iectans et locutus est ad iob. Numquid qui contendit cum dō tam
facile conquisit utiq. qui arguit dñm debet et respondere illi. Quasi
diceret. Quia uita de tua actione locutus es. Cur auditis scōrum uita
siluisti. Me enim fuit arguere de percussione mea an fuerit iusta dubitare.

Respondens autem iob dño dixit. **INCIP LIB XXXI.**

Quia uita locutus sum. respondere quid possim. Demonstrat sc̄s iob
et prius de locutione. & p̄ de silentio dephensus. quid de semet ipso sen-
tiam innotescat. At enim. Quia uita locutus sum respondere quid pos-
sum. Ac si dicat. sermonem m̄m defenderem. si hunc ammirationis pon-
dere ptulissim. At postquam lingue leuitate usa conuincitur. quid
restat nisi ut conticendo refrenetur.

Manum meam ponam sup os meum. manum ergo super os ponere ē.
uirtute boni operis culpas tergere incaute locutionis.

Vnum locutus sum quod utinam non dixissem. & alterum quibus ultra
nihil addam. Unum enim loqui in licite est res flagello digne agere.
Aliud loqui est. etiam de flagello murmurare. At ergo unum & r̄t.
Ac si dicat. Recte quidem me inter homines credidi. sed te loquen-
te & ante flagella precium. & post flagella me rigidum inueni.
Quibus ultra non cado. Quid dicam nunc. Quia uita loquentem sub

tilius intellego. Tanto mem&ipsum humilius ^{uestigo} intellego.

Respondens dñs iob de turbine dixit. Accinge sicutur lumbos tuos in
terrogabote & indicamibi haec primo icon dñi sermone tractati.

Numquid irritum facies iudicium meum & condemnebis me ut iustificeris.
Quis quis contra flagella semetipsum defendere nititur. Flagellat
tis iudicium euacucere conatur. At ergo. Numquid irritum. r̄t.
Ac si a peste diceretur. Tua quidem bene acta consideras sed mea occulta
iudicia ignoras. Si ergo ex tuis meritis contra mea flagella disputas.
Quid aliud quoniam me de iniustitia addicere te iustificando festinas.

Si habes brachium sicut dñs. & si uoce similitonas. Dō ergo brachium
habere ē. operantem filium. gignere. Uoce tonare est. consubstian
tiam sibi filium mundo terribiliter demonstrare.

Circumda. decorem & insublime erigere. & esto gloriosus. & speciosus
induere uestib. Sub audis ut ego. Ipse enim sibi circum dat decorem.
De quo scriptum est. Dñs regnauit decore indutus ē. Ipse apud nos
insublime erigitur. Cum meritis nr̄is in natura sua ē in penetrabili
lis demonstratur. Ipse uero gloriosus est qui dum se ipso p̄fruitur.
accidentis laude indigens non est. Ipse speciosus induitur uestibus
quoscorum angelorum choros quos condidit in usum sui decoris adsump
sit. sed quia speciosorum uestium nomine iustos sibi quomodo adiun
gat insinuat. In iustos & icon quomodo a se disungat ostendit. Unde seq̄.

Disperge superbos in furore tuo & confunde eos. Sub audis ut ego. Quia
eos tranquillitatis sue tempore unitos contra me tolero & districtus
quando que ueniens in meo eos furore dispergo.

Et respiciens omnem arrogantem humilia. Ac si a peste dicat. Ut ego
Apte autem aduinditq̄ ordinem arrogantibus superbiorum culpa
p̄ponitur. quia nimirum non superbia de arrogantia. sed arrogantia
de superbia generatur. Quobus autem modis ad dño unusquisq̄.

respicitur. Cum autem a peccato conuertitur. aut a peccato punitur.

Utrisque autem modis in humilitate arrogans sternitur. quia autem pe-
nitendo agnoscit culpam aut per eundo percipit poenam.

Respice cunctos superbos et confunde eos. & contere impios in loco suo.
sub caudis ut ego. Superbi enim ex respectu dei confunduntur. aut hic
de impietate cognoscentes & decompnantes crimina. aut illic sup-
plicia dei iustitice sentientes. Impiorum uero locus ipsa superbia est.
Impius ergo in loco suo conteritur quia ipsa superbia quae leuatur opprimatur.

Absconde eos in puluere simul & facies eorum demergere in foueam.
Ac sicut ut ego. Superbos enim & impios in puluere dominus abscondit
quod eorum corda ipsis quae eligunt terrenis opprimi negotiis permit-
tit. Aperte autem subiungitur. simul & facies eorum demergere in
foueam. Ac sicut ut ego. Iusto namque iudicio superborum facies
dominus in foueam mergit. quia intentionem cordis eorum est ultra ho-
mines erigentem. Inferius deicit. Quia inuolunt dum superbiendo
altiora appetunt. Unde in quo a diuerso modo rescogitur. Ut humiles
caelum petunt dum se infra deiciunt. Infima superbi appetunt. dum
dispiciendo ceteros quasi in caeli altioribus extolluntur.

Et ego confitebor quod saluare te possit dexter tua. Ac sicut ut ego.
Si potes haec terribilia facere ipse quae peritit. & non mihi deputa
bona omnia. quae fecisti. Si uero peccantes alios respiciendo non po-
tes perdere. Liqueat quod a reatu nequitię tuę te uirtute non uales
liberare. **E**cce uehemoth quem feci tecum foenum quasi bos come-
dit. Quem sub uehemoth nomine. nisi antiquum hostem insinuat.
Dicatur itaque homini. Dicatur de caelo. Qui & si potentiam sublimi-
tatis perdidit. subtilitatem rationis nature rationis minime amisit.
Ecce uehemoth. quem feci tecum. Dum homo eum qualim ratione secum
factus est perisse considerat. uicium sibi casum superbiae. ex ipsa

ppinquissia perditione pertimescat. Foenum quae si bos comedit.
Quid est ergo quod boui qui mundo pabulo pascitur uehemoth iste
comparatur. Nisi hoc quod de ortu quo hoste p propheta dicitur.
Esaeus electe. qz suggestionis succedente conterere mundam
uittam sportaculum quacert. **F**ortitudo eius in lumbis eius. &
uirtas eius in umbilico uentris eius. semmaria coctus uiris in lumbis
in ee. feminis autem in umbilico perhibentur. Quae igitur potesta
ti. dicbolj utriusq. generis sexus ualde ex luxurie infirmitate
sub sternitur. & fortitudo eius in lumbis contra musculos. & uirtus
illius contra feminas in umbilico p hibetur. In hoc ergo faenum co
medit in quo de pna luxuriae ad corruptionem carnis intulit. Qd
autem ait fortitudo eius in lumbis eius. Ac si diceret. fortitudo
eius in lumbis suis & uirtus in umbilico uentris sua. Quae nimirum ei
ppriae sunt. qui suggestionum turpium blandimtis decepti ei per
luxurie fluxe succumbunt.

Constringit caudam suam quae si cedrum. Quid autem uehemoth ista
ut cauda. nisi contra qui hostis extremitas. qui speculiter antieris
tus nuncupatur. Sicut enim cedrus arbusta coera in altum cres
cendo deserit. Ita tunc anti xps mundi gloriam temporaliter op
tinens. mensuras hominum & honoris culmine & signorum potes
tate transcendit. sed quae aeq. leuit iniquorum caput audiuit.
Nunc huic capiti quae membra adherent cognoscamus. De quibus
sequitur. **N**eria testiculorum eius. replexerunt. Tot iste uehe
moth testes habet. quod iniquitatis suis p dicationes possidet. qui
idcirco perplexerunt. qz uidelicet p dicatorem illius argumen
ta dolosis assertionibus inno dantur. Ut rectae ee. simulent.
quae peruersa persuadent.

Ossa eius uelut fistulae aeris. Quid aliud ossa anti xpi. quam quos

libet In eius corpore ualentiores accipimus. In quorum corde
iniquitates diu uehementer Indurauit. per eos tota corporis
compago subsistit. Recte autē ossa ei aeris fistule comparant. quos
nimirum more metalli insensibilis bene loquendi sonum habent.
sed bene uiuendi sonum non habent.

Cartilago illius quasi lamina ferreae. Cartilago quoque ossis quidem
speciem habent. sed ossis fortitudinem non habent. Quid est ergo quod
cartilago eius laminis ferreis comparatur. Nisi quod hi qui in illo debili
ores sunt ad perpetranda mala nequiores existunt. ergo carti
lago ei ferro similis dicitur. quia hi qui in eius corpore ad ostensionem
uirtutum non sufficiunt contraneum fidelium artus accenduntur.
sed causee tante astutiae et ceteraque fortitudinis adiunguntur.

Ipsa est principium uicerum dei. Ac si aperte diceret. Idcirco ad tanta
ta. dicens. fortiter sufficit. quia immatura rerum hunc cre
ando per substantiam conditor primum fecit. Quid ergo uices di
nisi et actiones accipimus. Ergo cum cuncta deus crearet ageret. hunc pri
mum condidit quem reliquis angelis eminentiorem fecit.

Qui fecit eum applicauit gladium eius. Gladius uehementis istius
ipsa nocendi malitia est. sed de eo a quo bonus per naturam factus est.
eius gladius applicatur. quia eius malitia diuina dispensatione re
stringitur. ne ferire tantum mentes hominum quocumque appetit permittat.

Huic montes herbas deferunt. De antiquo hoste uehementis dicitur. **INCIP LIB**
huic montes herbas deferunt. Electi namque sancti qui deo illum reficiunt **XXXII**.
quod nequam operatur. huic herbas ferunt. Quibus nimirum iste
pascitur quia in eius poenitentiam ab aeterna morte esuriens. eorum per dicitur mo
ribus. satiat. **O**mnes bestiae agri ludent tibi. pro eo superbi quod enim
quaque nullum malum pretereunt. Nulla est bestia agri. nullus immun
dus spiritus qui non horum montium herba satietur. Sed nunc audiatur?

ubi iste per modum desiderium requiescat. 7

Sub umbra dormit in secreto calami & in locis humentibus. Unde sequitur. Quia enim in illis quasi quondam requiem inuenit. quos a uerysolis ardore subtrahendo frigidus facit. sub umbra dormire prohibetur. In secreto inquit calami. quid aliud hic appellatione calami nisi mentes saecularum temporalis gloriæ deditæ designantur. In locis inquit humentibus. Loca enim humentia sunt hominum terrenorum mentes quas humor carnalis concupiscentiæ quæ replent fluidas facit. Sunt qui loca humentia membra genitalia suspicantur. quod si ita est. quid aperte aliud locis humentibus nisi luxurie designatur. Ut & per calamum gloria superbiæ et per loca humentia luxuria corporalis exprimat.

Protegunt umbræ umbram eius. Umbrae sunt diaboli omnes iniqui quidam imitationi iniquitatis eius inserviunt. quia ab eius corpore imaginis. speciem trahunt. Umbrae umbræ eius protegunt. quæ peccatores qui in quo sibi malis sunt consui. In eo & alium peccantem defendunt. Dum nequissimorum factis nequiores peruersis patrociniis tuentur. **C**ircum dabitur eum sedices torrentis. Amictores uite mortalis ab omni actibus. quasi a fructibus. alieni tanto illi arcus inheret. quanto edacius delectatio transitorie uoluntatis infundit.

Ecce absorbebit fluitum & non mirabitur & habet fiduciam quod influat iordanis in os eius. Fluitum nomine humani generis decursio designatur. quæ uelut a fontis sui origine nascendo surgit. & quasi ad ima defluens moriendo pertransit. Iordanis autem appellatione baptizati signatur. Quasi ergo diceret. ante mundi redemptionem mundum uehement. non miratur absorbuit. sed quod est acrius. & icon post redemptoris aduentum. quosdam qui baptizati sunt deglutire se posse confidit. **I**n oculis eius quasi amo capiet eum. Quis nesciat quod in amo esca ostenditur. aculeus occultatur. In amo ergo incarnatio

finit peccatum siue fides intellegitur . Incarnatus & enim dñs
nr sine leuathcon linguam ligauit : q̄ in similitudine carnis pec
cati apparetis extenta fide trinitatis errorum predicamenta .

Numquid pones circulum in naribus eius . Sub audis ut ego . Quas
tutas eius . Deconuauit insidias omnipotenti iudicio stringo . Ut ne
tantum temptet quantum appetit . **I**tuta armilla eius p̄forabis max
illam eius . sub audis ut ego . Ab intellectu circuli armilla non discrepat .
Armilla ergo dñs maxillam leuathcon istius p̄forat quia in affabili
misericordiae suae potentiae sic meditatae antiqui hostis obinat ut
aliquando ^{cor} & icon quos coepit amittat . & quasi ab ore illius cadunt .
qui post per p̄tatas culpas . ad innocentiam redeunt .

Numquid multiplicabit ad te preces aut loquitur ad te mollia . sub
audis ut mihi . si enim ced per sonam . scio quae esset di . atq̄ leuathcon
iste multiplicauit p̄ces cum dixit . Si uis nos mit tenos in grege
porcorum . Siue ad dñm p̄ces multiplicat cum in die iudicii iniqui
qui eius corpus sunt sibi peccati depr̄beantur .

Numquid feri & tecum pactum . sub audis ut mecum . & accipies eum
seruum sempiternum . Sub audis ut ego . Eadem ergo ipse temptat
onis licentiae q̄ iste uiros iustos in diuole temptat . & dñs misericor
diter fieri id uel iuste permittit pactum uocatur . Inquit & deside
rium temptatoris agitatur . & tamen per eam in modo uoluntas
iusti dispensatoris impletur . Ut quae elati magnitudine uirtutum
perire possint humiliatq̄ a perditione seruentur . Bene autem ex hoc
pacto . quod cum dño ferre dñs seruis ^{accipi} perhibetur . sed quomodo non
solum seruis sed etiam seruis sempiternus accipi dicitur . Inuestiga
re compellimur . ut illum post p̄sentis uitae terminum seruire dño
in perpetuum demonstremus . Ubi magis auctoris suo esse se debitores
senserunt . quando & bonorum cernunt quod iuste remunerati per

cipiunt. & in celum quod misericorditer adiuti uicerunt. Igitur sicut
 latro iustorum & hic temptatio istius. & illic dominatio proficit. sem
 pitermus seruus est cum di laudib. nesciens seruit. & illic eius poenae
 iusta et hinc uoluntas iniuste. **N**umquid inludes ei quasi aui. Cur er
 go uehemoth idest beluue uel uomentum. cur draco cur aspis appel
 letur in dogemus. In rationale et quadrupes animal est per actionis
 immunde fatuitate. draco per nocendi malitia. auis per subti
 litatis naturae leuitate. quia enim hoc quod contra se agit ignorat.
Bruto sensu beluae. quae malitiose nobis nocet. Draco est. quae autem
 de naturae suae subtilitate superba extollitur auis est. At ergo.
 Numquid inludes ei quasi aui quippe dominus inludit dum in passione
 filii unigeniti esca ostendit. sed laqueum abscondit.

*Intra mai. 914
 d. id. ma. in. f. p. 121.*

Aut ligabis eum ancillis tuis. sub audis ut ego. bene autem dominus istum non
 seruis sed ancillis ligare se assertit. quae ad redemptionem ueniens et suos
 contra superbiam mundi praedicatorum mittens. Relictis sapientibus.
 insipientes. relictis fortibus. relictis diuitibus. pauperes elegit.
 per quos huius fortitudinem ligauit.

Concident eum amici diuident illum negotiatores. Toties iste cecidit
 quoties diuini uerbi gladio ab illo sua membra sepeccantur. sci ergo
 praedicatorum prius ancille sunt per formidinem per amici per fide
 ad extremum negotiatores per actiones. quae quasi quod dicit enim nego
 cium faciunt. quae praedicationem praerogant. et populis fide re
 portant. fide impertunt. et eorum sanctam uitam sumunt.

Numquid implebis segines pelle eius aut gurgustium piscium capite
 illius. Quid per segines uel gurgustium. nisi ecclesiam ^{fidelium} designat
 at ergo. Numquid. fert. Sub audis ut ego. qui in tra ecclesiam
 fidelium prius quasi pellem diaboli extremos atque infimos colligo.
 et postmodum caput illius. idest prudentes in aduersarios subdo.

Pones super eum manum tuam. subcaudis ut ego. quia fortissimum potentia reprimens non plus quam expediat seruire permitto.

Memento belli ne addas utroloqui. Ac si aperte diceretur. si occulti hostis contrate bellum consideres. quicquid a me pateris non accusas. tanto ergo te ad disciplinam patris exhibe tacitum. quanto prospicis ad bellum hostis infirmum.

Ecce spes eius frustrabitur eum. quod sic deo debet intellegi ut referri etiam ad corpus illius possit. quia iniqui omnes quia districtiorem diuine iusticie non metuant. in cassum sibi demerent misericordia blonduunt.

Unde sequitur. **E**t iudentibus cunctis precipitabitur. Adistente enim cuncto mysterio celestium potestatum. & electis omnibus. ad hoc spectaculum deductis ista belua crudelis & fortis in medium captiua deductur. & cum suo corpore idem cum reprobis omnibus. aeternae gehennae incendis concipitur. & quasi interrogaremus ad domino dicentes. Domine quare leuatham istum tantae esse fortitudinis non ignoras eum in certamine infirmitatis nostrae cur suscitasti ilico ced conuincit. Non quasi crudelis suscitabo eum. & quasi mox a nobis audisset. Cur quasi crudelis illum fortem nobis infirmis suscitasti. Statim subdit dicens. Unde sequitur. his duob. uersibus & uirtutem suae potentiae & nomine pondus rationabilis expleunt.

Quis enim resistere potest uultui meo & quis autem michi dedit ut red dionei. Ac si diceret non eum quasi crudelis suscitasti & dei fortitudine electos meos potenter eripio. & rursum reprobos non iniuste sed rationabiliter depono. qui de leuatham loquitur. iam non in aetheri caeli sede continetur. Ideo cuncta quae sub caelo sunt asserit sua esse.

Omnia quae sub caelo sunt mea sunt. ac si diceret. Leuatham iste beatitudinem quidem meam perdidit. sed dominium non euicisti quia et ipse mihi potestates inseruauit quae mihi prauis actibus adue-

comparantur. Cum enim uerba predicationis audiunt. nulla cor-
reptionis iacula se penetrare permittunt. Ne enim ad se corripien-
tium uerba perueniant. quasi contra aduersarium miracula
se ad defensionem perant.

Conpaltum squacmis se pmentib. festur quice draconis corpus squa-
mis tegitur. Ne citius iaculatione penetratur. Ita corpus omne
diabolus id est multitudo reproborum cum delinquitte sua corripitur
quibus uel & tergi uersionibus se excusare conatur. & quasi quas da
defensionis squacmas obicit. Ne transfigi sagitta uerticis possit.

Vna uniconiungitur & nec spiraculum quidem incedit p eas. Iste squa-
me peccantium nec chore p dicentium aliquo utraque spiraculo pen-
trentur. & obdurate sunt. & coniuncte. quorum pestiferum concor-
dium adhuc aperit subdidit dicens.

Vna alteri adheret. & tenentesse nequaquam se separabuntur. Qui
enim diuisi corrigine poterant. Iniquitatum suarum coniunctione

muniti perdurant. **S**ternutatio eius sicut splendor ignis; quia
sternutatio caput maxime concutit; sternutatio istius uocatur
illaeius & extrema commotio. quae dum natum hominem ingreditur
et per eum superbis primapae; recte sternutatio splendor ignis uo-
catur. ante reproborum tt oculos signorum uirtutibus. lucet.

Et oculi eius ut pedes diluculi. Consilia ueritatis oculi designantur.
quae recte palpebris diluculi comparantur. [Palpebras namq. dilu-
culi. extremas noctis horas accipimus. In quibus nox quasi oculos
operit. Dum uenture lucis iam initia ostendit. Prudentes ergo
sæti. malitia ante xpi. uerum esse mane pollicentur. qz enim p uident
oculi; quae haec p dicentur. oculi uocantur.

De ore eius lampades pcedunt. De ore eius lampades pcedunt. qz
illumines audientium ad amorem p fide accendunt;

- S**icut theda ignis accense. Theda cum accenditur odorem quidem sua-
 uem habet. sed lumen obscurum; Itaque isti predicatorum anti christi scru-
 tis speciem sibi arrogant. sed opera iniquitatis exercunt.
- D**encaribus ei procedit fumus; quod de miraculorum insidiis ad momen-
 tum & licet in electorum corde caligosa dubietas generatur. Olla
 enim succenditur. cum mens humana in digni hostis suggestionibus.
 instigatur **S**icut olle succense atque feruentis. uelut enim olla fer-
 uens est. unce quaeque anima cogitationum suarum tunc impletur.
 quasi summas undarum ardentium sustinens quae & lignis Zelicom
 mouet & ipsa temporibus oppressio more olle intrinsecus clausa tenet.
- A**litus eius prunas ardere facit. Quid prunas nisi succensas interrentis
 concupiscentis reproborum hominum mentes appellat. Toties
 ergo leuathon alitius prunas accendit. quoties eius occulta sugges-
 tio humanas mentes ad delectationes illicitas per trahit.
- E**t flamma de ore eius egreditur. Flamma quippe oris eius est. ipsa
 instigatio occulte locutionis. Iraue enim suasionis uerba ad uni-
 us cuiusque animum facit. & flamma de ore eius egreditur. quia
 quicquid per se quicquid per predicatorum loquitur ignis est. quo
 non aurum neque argentum. sed ligna faenum stipula concremantur.
- I**n collo eius moribitur fortitudo. quia **INCIP LIB XXX. III**
 utique. elationi illius & in sub iuncta potentia secularia suffragantur.
- E**t faciem eius precedit egestas. Antea ergo eius faciem egestas ante-
 cedit quia negligentium mentes ante temptatione uirtutibus spoliat.
 quam eius insidias is qui temptatur agnoscat. siue faciem eius
 ante cedit egestas quae prius quomodo iste in illo homine dampnanda
 appareat. A se ecclesia uirtutum signa abstrahuntur. & tunc con-
 tra eos antiquus ille hostis per aptum prodigium ostenditur. ut quod ille
 per signum extollitur. eo a fidelibus sine signis robustius uincatur.

Membra cornu eius coherentia sibi. Carnes istae sunt omnes rep-
bi quae ad intellectum spiritus patriae per desiderium non ad sur-
gunt. Membra autem sunt carnum hi qui eisdem peruerse
agentibus. et sese ad iniquitatem precedentibus. coniunguntur. sed
aliud est membrum corporis. & aliud membrum membri. Sicut
autem perniciosum est. si unctis desit membris bonis. ita pernicio-
sius est. si non desit malis. Dum induces praefectus rubri maris unda
diuiditur. ab electo populo ad terram repositionis tenditur.

Mitit & contra eum fulmina & ad locum alium non ferentur. Quid
appellatione fulminum. nisi tremende illi extremi iudicii sen-
tentiae designantur. quae deo fulmina uocantur. quae eos quos
ferunt in perpetuum incendunt. Illa ergo fulmina locum alium
non contingunt. qui uelut igne suo non grana sed paleas incendunt.

Cor eius indurabitur quasi lapis. quia utique nulla autem unquam con-
uersationis paenitentia mollietur.

Et stringetur quasi malleatoris incus. Incudem et malleator solis
apertam percussione figit. Leuiathan ergo. ut malleatoris incus
stringitur. quia inferni uinculis ardebitur. ut & kerni supplicii con-
tinua percussione tundatur. Incudem et alia uasa formantur. Ipse
uero tot percussionebus. in uas aliud non transferatur. Nos ergo
illo persequente componimur. Ipse autem & semper patitur. &
in uas aliud utile numquam mutatur.

Cum subleuatus fuerit timebunt angeli & terra purgabitur. hoc
et loco praeterito. tempore uicetur futuro. Credimus ergo leuia-
than isto ab arte beatitudinis cadente in ruina eius & iam electos
angelos expectasse. ut cum istum ex illorum numero superbie lap-
su deiceret. illos ad robustius studium timoripse solidaret. Purga-
ti & uani non sunt quia isto cum repbi & legionibus. exeunte soli in caelestis

sedibus quibetate in aeternum uiuerent remanserunt.

Cum adprehenderit eum gladius subsistere non poterit neque asta
 neque torax. gladius hic ira nominatur. Non ergo iste iram possidet
 sed ab ira feruens tenetur. Asta ergo aduersarium percutimus. to
 re autem ab aduersario minuitur. Quid igitur per astam. nisi iacuit
 predicationis. quod per toracem. nisi fortitudo patientie designa
 tur. Iste ergo leuathan quod per adsumptionem hominem in iram om
 ni modo crudelitate effrenat. Adprehendi dicitur gladius quod in antixp̄m
 ueniens tante uirtutis apparet ut si supernum adiutorium desit.
 et predicationum acumen obtundat. et longanimitate patientiam
 destruat. **R**eputabit enim quasi pedes ferrum. & quasi lignum
 putridum aes. quod superius per hastam hoc inferius ferrum. & quod
 per toracem hoc rursum aes dixit. & acumen igitur ferri & aeris for
 titudo deficiat. dum per uolentiam uirtutis illius. et predicationis sensu
 subunduntur. & patientie longanimitas dissipat. Ubi ergo tunc
 infirmi erunt. si fortes uelut pedes reputantur. Quia tunc iste de pa
 les faciat si ferrum quasi pedes estimabit. Quid de putridis lignis
 facturis est si quasi lignum putridum aeris fortitudinem soluat.

Non fugabit eum uir sagittarius. ac si diceret a reprobarum cordibus eum
 sc̄i praedicatores sagitta non excutit.

In stipulam uersisunt illi lapides funde. Lapidis funde sc̄e eccl̄e
 praedicatores sunt. Unde & goliath in munitissimus saxo funde moritur.
 & singulorum sc̄e eccl̄e lapide diaboli celsitudo superatur. Leuathan
 itaque iste quod dampnato illo homine adsumpto quoslibet fortes eccl̄e
 uelut infirmos despiciat eorumque uires temporaditer premit. Recte
 nunc dicitur. In stipulam uersisunt ei lapides funde. Ac si diceretur;
 Sc̄orum robor quasi in stipule molliam redigat.

Quasi stipulam aestimabit malleum. Ac si diceretur. etiam pondus eius

- anum aduersionis despicit. que se per supplicium desuper ueniens fert. **E**t deridebit uibrantem hastam. Contra leuathem dñs hastam uibrat. q̄ eius interitu destructam minatur sententiam & deridebit & r̄t. Quo enim se & natorum menta non posse euadere conspiciit eo incertenda nequitia durior assurgit. **S**ub ipso erunt radii solis. Cum utiq; nonnulli & iam docti uiri sapientia e succo acimie non libere agendo subleuant sed ad uestigia leuathem istius & peruersitate operis & blandimento adulationis inclinant solis sub ipso sunt radii.
- S**ternit sibi aurum quasi lutum. toties sibi aurum quasi lutum subicit quoties castitatem fidelium per carnis uitia sternit. & sensu continentium per immunda desideria dissipat.
- F**eruescere fecit & quasi ollam p̄ fonsium mare. Nam persecutionis extreme tempore contra electorum uitam studet & animos reproborum per flammam crudelitatis excitare & corda dilectorum seculi uelido ardore succendit.
- P**onet quasi unguenta cum bulliunt. unguenta cum bulliunt flagrantiam succinatit reddunt. quia ergo iste ita se ducit corda reproborum ut quicquid agunt & iniquitate p̄ fidei p̄ ueritate recte fidei sergere suspicantur. quasi bene est sol & id quid zelo religionis exercent.
- P**ost eum lucebit lucerne semita. Post leuathan semita lucerne perhibetur quia que transit admirationem nimiam & miraculorum suorum claritate derelinquit. & quorum corda penetrat eorum opera p̄ digis inlustrat.
- A**estimabit abyssum quasi senescentem. Quia reproborum corda sic fatuet ut suspensiones eis de uenturo iudicio quod quasi finiatur infundat. Abyssum namq; senescere estimat quater

minari quandoq. In supplicis supernam anim aduersionem

putat. **N**on est super terram potestates. quae comparatur;

Potestas eius super terram cunctis eminentior perhibetur.

quasi actionis succē & merito infra homines cecidit. omne tām

humannū genus naturę angelicę conditione transcendit.

Qui factus est ut nullum timeret. Si ergo iste fuerat conditus
ut timore lēo auctorem suam & amans metueret et metuens
amaret. Sed sua peruersitate uelut factus est. ut nullum timeret

ei quippe a quo conditus fuerat. sub eē dispexit. licet enim dē sup.

omnia est. ut ipse sub nullo sit. **O**mne sublime uidit id cunctos.

uelut infra sepositos quicquid de sublimi respicit q̄ dum per intentio

nem contra auctorem mittitur. aestimare quemlibet sibi similem

dedignatur. **I**pse est rex per uniuersos filios superbiae. ut leua

thianste. incunctis malis caderet. sole se superbia perculit. Ne

q̄ enim per tot illos uitiorum ramos araseret. nisi per hanc prius in

radice putruisset. **XXXIII**

HUC USQ. Dñs DE UEH MOIH ET LEVIATHAN DIX INCIP LIB

Respondens autem iob dño dixit. Scio quia omnia potes. postquē
fidei famulo dñs hostis eius quem sit fortis & callidus ostendit.

Dum uires eius subtiliter fraudesq̄. patefēret. Beatus iob adu

trixq̄. respondit dicens. Scio q̄ omnia potes.

Et nulla telat & cogitatio. Contra inimicos quippe uires eius in

talit. Scio quia omnia potes. Contra occultas autem machinatio

nes illius subiunxit et nulla r̄t.

Quis est iste qui celat consilium absq̄ scientia. absq̄ scientia enim
Leuiathan celat consilium q̄ quem uis contra infirmitatem

nostram multis fraudibus occultetur. p̄tector istamen nr̄i

scā nobis inspiratione detegitur. sequitur de se ipso iob

- I**deo insipienter locutus sum & quae ultra modum excederint
 scientiam meam. Omnis humana scientia quanto libet acum me
 polletat diuinae scientiae comparata insipientia est.
- A**udi et ego loquor interrogabote & respondemih. Audire nrm e
 sono aliunde uenientia usq; alio positon commo dcre. At contra
 do cur nil extrinsec est audire pprie est. subsemetipso surgentia
 nostra desideriu percipere. Attergo. audi. et ego loquor. Ac
 fidicet. misericorditer desideria mea percipe. ut dum haec
 tu apud percipiens adiuuat. ac multipliciora consurgant.
 Interrogabote et respondemih. Ac fidicet. nescientem me
 ex tunc scientiam contemplatione cognosco. Interrogati ergo
 responde id stultitiam ppriam humiliter cognoscentem doce.
- A**uditu auris audiuit nunc autem oculus ms uidet te. His nimi
 rum uerbis aperte indicat. quia quanto uisus superior est audi
 tu tanto differt ab eo quod prius extitit.
- I**dcirco ipse me reprehendo. Quanto enim maioris gratiae quisq;
 lumen recipit. tanto amplius reprehensibilem seipse cognoscat.
- E**t ago penitentiam in fauilla & cinere. In fauilla enim & cinere
 penitentiam agere est contemplata summa essentia nihil aliud
 quam fauillam se cineremq; cognoscere. Ac fidicet. De nullo auc
 toris mei dono superbio quicquid sumptus expuluerit p in late mor
 tis sententiam ad puluerem me redire cognosco.
- P**ostquam autem locutus est dñs uerba haec ad iob. Dixit ad eli
 faz them contem. Iratus e furor ms uite & induos amicos tuos.
 qm non estis locuti coram me rectum sicut seruus meus iob. & quid e
 quantum ad humana iudicia in uerbis suis amici eius multa ille
 rectius dixisse crederentur. sed ueritas alicum & occulto regu
 lam pferens ait. non estis locuti rt. Coram me ait. Id est intus

ubi sepe multorum uitam displicet. quae foris hominibus placet.

Sumite uobis vii. tauros. & vii. arietes & ite ad seruum meum iob. & offerite holocaustum pro uobis. Pro uobis autem seruis meis iob orat. pro uobis faciem eius suscipiam ut non uobis imputet insultationem. Iustus & misericors deus ne culpas sine increpatione deserit. ne creatum sine conuersione derelinquat. Amici ergo iob offerite tauros & arietes iubentur. Tauros enim & arietes in sacrificio offerre est superbum ducatum in heretico rum conuersione humilitate mactare. et edomita ceruice super bice discant oboediendo sequi. qui dudum docendo preterona bantur. Quorum superbia recte septem sacrificiis expiatur. quod heretici ad ecclesiam reuertentes per humilitatis hostiam dona spiritus gratiae septiformis accipiunt. septinarius autem numerus quicquid habetur sua ratione perfectus quod exprimo peccati. et exprimo in peccati continetur. qui eisdem peccatis suis mul tiplicatur in duo consumatur denarium surgit. Nam siue tres per quattuor siue quattuor per tres ducimus ad duo denarium peruenimus. sicut quoque apostoli gratia septiformis spiritu implendi xii sunt electi. et in quattuor enim mundi peruenimus trinitatem quae deus est. Innotescere mittebantur xii. ergo sunt electi ut ex ipsius nume ri rationem eleuaretur. quod prius. Infirmi tria summa pre dicantur. **A**bierunt ergo eliaz themanites. et badded sutes et sophar ncomites. & fecerunt sicut locutus fuerat dominus ad eos. et suscepit dominus faciem iob. non illorum ergo sed beati iob faciem suscepisse dominus refertur. Quia uero quisquis intercedere pro alio uult sibi potius ex ipsa caritate suffragatur recte subiungitur.

Dominus quoque conuersus est ad penitentiam iob cum oraret pro amicis suis. quantum iob pro se obtinuit qui pro alio interuenit

ilico demonstratur cum sub dicitur. **E**t addidit omnia quae
cumque fuerunt iob duplicia. Cuncta quae amiserat dupliciare
cepit. quod per pietatem benigni iudicii temptationis nostrae
dispendium uincunt suffragia consolationum.

Venerunt autem ad eum omnes fratres sui & uniuersae sorores eius
& cuncti qui uenerunt eum prius & comederunt cum eo panem in
domo eius. & mouerunt super eo caput. Quid dicitur comestione pa-
nis nisi caritas & quid dicitur commotione capitis nisi admiratio
designatur. **E**t consolati sunt eum super omne malum quod
intulerat dominus super eum. Percussi enim merore consolari
est eis percussorem deuenia congratulere.

Et dederunt ei unusquisque ouem unam. & in aurem auream
unam. haec iuxta historicam ueraciter dicta sunt. mystice
autem cum in aure ouis. Cumque ouis in auribus confectur. quod num-
quam in nocuis mentibus ornamentum semper oboedientiae
iungitur. Beato ergo iob nemo in aurem sine oue. & nemo oue
sine in aure obtulit. quod perfecto redemptoris suo non oboedit qui
nocens non est. et innocens non est qui oboedire contempnit.
Offerunt autem ouem. sed unam offerunt. in aurem sed unam.
Id est in sanctam ecclesiam. cum innocentia atque oboedientia ue-
nientes eam mentem deferunt. quam sancti quum scismata
non diuidunt. Conuersi autem israelitae in fine mundi
cum muneribus uenerunt ad eum. quod quem paulo ante in passio-
ne deseruerunt. tunc ut tutum opera quasi munera offerendo
uenerunt. **D**ominus autem benedixit in nouissimis iob quomodo
principio eius. haec istorie facta credimus. haec mystice
facienda speramus. quia quocumque ad israeliticum populum.
susceptionem peruenit & urgente fine praesentis saeculi data

rem sc̄ae ecclesie dñs animarum multiplici collectione
 consoletur. **E**t facti sunt ei. xiiij. mil ouium. & vii mil
 camelorum. & mil iugie bouum. & mille asine. & fuerunt
 • vii filii. & iii. filie. Ea quae p̄ flagella p̄dita. nunc sunt dupli
 • cia restituta. Filii autem totidem sunt redditi q̄d antea mis
 si. sed cum dicitur addidit dñs iob duplicia. & filios duplici
 ter addidit. Cui decem post modum in carne restituit. De
 cem uero quo amissi fuerunt in occulta animarum uita seruauit
 Sc̄a ergo ecclesia quae in exordiis suis innumeris temptacioni
 bus pressa est. uel israheliticum populum uel multos ex gen
 tibus amisit. sed in fine duplicia recepit. quia in ea ex utroq̄
 natione fidelium numerus multiplicior excreuit. Beatus
 igitur iob. xiiii. mil ouium recepit. q̄ in sc̄a eccl̄a uirtutum per
 fectio ad utrumq̄. sexum ducitur. Ideo septingentis in ea nume
 rus duplicatur. & vii. mil camelorum. q̄ plenitudinem in ea
 operis accipiunt. quia ab illa dudum foeditate perier̄.
 mille quoq̄. iugie bouum. ac mil asinas recepit. q̄ israhelitas
 atq̄. gentiles doctores. ac simplices in uia uirtutis
 assumit. Septem quoq̄. filios & iii. filias accipit. quae corū
 mentib. quos vii. uirtutibus generatur. Ad p̄fectionis sum
 mam spem fidem caritatemq̄. coniungit. Ut tanto uerius p̄
 • ple suū gaudeat. quanto suis fidelib. nihil deesse uirtutib.
 pensat. **E**t uocauit nomen unius diei. & nomen secundae
 cassiam. & nomen tertie cornu tibiae. Quid est quod pri
 ma filii iob dicitur dies. secunda cassia. tertia cornu tibiae.
 nisi qui genus humanū conditam lucem innocentia claruit.
 et redemptione exercitio bonorum operum odorem succuta
 tis aspergit. & carnis resurrectione. renouatum in illo con

cent u. ad herne leuidis assumitur.

Non sunt autem in uentem mulieres speciose sicut filie iob in uniuersa terra. Electorum autem anime omne humanum genus. quod intra secundum hominem conuersatur. sepe pulchritudinis decore transcendunt.

Dedit eis pater suus hereditatem. Inter fratres eorum. Pater ergo inter masculos feminis iura successionis tribuit. quia inter fratres atque perfectos infirmos. & humiles ad sortem superne hereditatis ammittit. Ut ipsa ueritas dicit. In domo patris mei mansiones multitudine sunt. & paulus.

Alia est inquit claritas solis. alia claritas lune

Dixit autem iob post haec. c. xl. annis. & uidit filios suos. & filiorum suorum usque ad quatuordecim generationem & mortuus est senex et plenus dierum. Plenus dierum dicitur. cum neque quicquam pereundo transeunt. sed ex cotidiana mercede boni operis. apud iustum iudicem & pro quocumque transacti fuerint. reseruantur. Igitur si xiiii. perdencorum ducimus ad centesimum & quadragessimum numerum peruenimus. et recte uita sancte ecclesiae per multiplicatu decem & quatuor computatur. quia utrumque testamentum custodiens tam secundum legis domum quam secundum uerum euangelii libros uiuens usque ad perfectionis culmen extenditur. Quae etiam ecclesia filios suos & filios filiorum suorum usque ad quatuordecim generationem conspicit. quia haec & cetera quae annis quatuor temporibus uoluntur. usque ad finem mundi pro praedicantium nascentes sibi cotidie soboles contemplatur. Uidit autem filios suos cum primum fidelium sobolem. & filios filiorum cum ab eisdem fidelibus ad fidem genuerit & alios agnosci conspicit.

2

